

УКРЗАЛІЗНИЦЯ

РІЧНИЙ ЗВІТ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

ІНТЕГРОВАНІЙ ЗВІТ

2019

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ ПРАВЛІННЯ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

1	АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» СЬОГОДНІ	6
	Огляд транспортного ринку	8
	Важливі події 2019 року	12
	Ключові показники діяльності у 2018-2019 рр.	14
2	НАШ БІЗНЕС	16
	Розвиток та реформування АТ «Укрзалізниця»	18
	Кредитна політика АТ «Укрзалізниця»	22
	Корпоративне управління	24
	Ключові операційні результати	44
	Інвестиційна діяльність	78
	Міжнародне співробітництво	85
3	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА	88
	Соціальна політика	90
	Управління персоналом	94
	Навчання та розвиток персоналу	99
	Безпека руху та охорона праці	106
4	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	120
	Екологічна політика	122
	Інвестиції в охорону навколишнього середовища	123
	Вплив на довкілля	124
	Внесок Компанії у боротьбу зі зміною клімату	132
	Енергоефективність та енергозбереження	135
5	НАШ СТАЛИЙ РОЗВИТОК	142
	Сталий розвиток та КСВ в АТ «Укрзалізниця»	144
	Внесок АТ «Укрзалізниця» у досягнення Цілей сталого розвитку ООН	148
	Взаємодія із зацікавленими сторонами	152
	Збереження та використання історичної спадщини	156
6	НАШІ ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ	158
	Звіт незалежного аудитора	160
	Консолідований звіт про фінансовий стан	166
	Консолідований звіт про сукупний дохід	168
	Консолідований звіт про зміни у власному капіталі	170
	Консолідований звіт про рух грошових коштів	171
	Примітки до консолідованої фінансової звітності	173
7	ДОДАТКИ	220
	Про Звіт	222
	Виноски	224
	Таблиця показників звітності	
	GRI Standards	226
	Анкета зворотного зв'язку	233

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

ШАНОВНІ КОЛЕГИ, ПАРТНЕРИ ТА ДРУЗІ!

Для АТ «Укрзалізниця» 2019 рік став роком нових досягнень і звершень. Компанія залишається сильним лідером на транспортному та логістичному ринку, надаючи надійні та конкурентоспроможні послуги.

Найбільший пріоритет наглядової ради – забезпечити розбудову сталого та процвітаючого бізнесу, що робить свій внесок в економіку й добробут України та наших співробітників шляхом надання якісних, безпечних, надійних, ефективних, конкурентоспроможних та клієнтоорієнтованих послуг залізничних перевезень.

У звітному періоді акціонер Компанії – Кабінет Міністрів України – вирішив повернути до Міністерства інфраструктури питання підготовки проектів рішень акціонера. Ми сподіваємося, що це сприятиме розвитку залізничної галузі, консолідації дій учасників транспортного ринку і, що найголовніше, пришвидшить реформування АТ «Укрзалізниця».

Протягом 2019 року було ухвалено низку фундаментальних нормативних документів, що стали інституційним підґрунтям розвитку Компанії: Основні засади здійснення державної власності щодо АТ «Укрзалізниця», Стратегію Товариства на 2019-2023 роки, Кодекс етики та план його впровадження, Положення про правління Товариства. Було впроваджено Політику запобігання та протидії корупції та механізм виконання рішень правління. Усі ці документи відповідають найкращим світовим практикам корпоративного управління, зокрема Керівним принципам ОЕСР щодо корпоративного врядування.

Ми прагнемо до нашої спільної мети – розвиток Товариства як прозорого, потужного, ефективного та сталого бізнесу. Ми працюємо над реалізацією затвердженої Стратегії, що визначає політику розвитку АТ «Укрзалізниця» за всіма напрямками – від перевезень, інвестицій в модернізацію нашого рухомого складу та реорганізації до соціальних питань.

Для вдосконалення профільної діяльності, підвищення результативності та ефективності нашого бізнесу у звітному періоді ми зробили низку важливих організаційних змін. Зокрема, ми внесли ряд ключових змін задля посилення правління шляхом призначення нових керівників фінансової, пасажирської та технічної вертикалей та створення нової посади із взаємовідносин з органами державної влади. Наприкінці 2019 року було припинено трудові відносини з головою правління і зараз ми проводимо відбір нового керівника, який зможе провести АТ «Укрзалізниця» крізь нові виклики, що виникають через зміни конкурентного ландшафту та регуляторного середовища. Новобране політичне керівництво та Верховна Рада прагнуть ухвалити новий Закон України «Про залізничний транспорт», який би прискорив анбандлінг послуг із перевезення залізничним транспортом як один зі способів підвищення ефективності та конкуренції в приватному секторі. Товариство вже включило ці орієнтири у довгостроковий стратегічний план і сприяє розробці та просуванню відповідних регуляторних і законодавчих змін за тісної співпраці з Міністерством інфраструктури та Верховною Радою. Крім того, Укрзалізниця продовжує здійснювати необхідні внутрішні переналаштування та розробляє плани організаційних змін для підготовки до анбандлінга після ухвалення відповідного закону.

Для посилення системи внутрішнього контролю, а також в межах боротьби проти корупції було створено Офіс з антикорупційної діяльності, посади Директора з питань закупівель, Уповноваженого з питань відповідності та керівника Офісу з управління ризиками. Особливо важливим кроком було формування незалежної функції внутрішнього аудиту, яка підпорядкована наглядовій раді. Ми призначили її керівника, затвердили Положення про службу внутрішнього аудиту та Робочий план. Щоб краще розуміти та задовольняти потреби клієнтів у дусі справжнього партнерства, ми призначили Директора з розвитку бізнесу.

Прозорість та відкритість залишаються ключовими цінностями, якими ми керуємося у своїй діяльності. У 2019 році Укрзалізниця помітно підвищила свою прозорість. Тепер ми оприлюднюємо інформацію про транзакції та операційні дані щодо парку вагонів і локомотивів на державному порталі відкритих даних. Сьогодні вся фінансова, інвестиційна та аудиторська звітність публікується онлайн.

У Компанії діє режим нульової толерантності до корупції. У 2019 році ми підписали Меморандум про партнерство з Всеукраїнською мережею добросовісності та комплаєнсу (UNIC) для просування етичних і відповідальних бізнес-практик, посилення прозорості, боротьби з корупцією та зловживаннями. Також було впроваджено внутрішню анонімну гарячу лінію, через яку персонал Товариства може викривати випадки корупції. Сьогодні ми працюємо над створенням зовнішньої анонімної гарячої лінії для громадськості. У січні 2020 року ми пішли ще далі й створили Комітет наглядової ради з питань комплаєнсу та антикорупції.

У вересні 2019 року незалежним консультантом – ТОВ «Делойт і Туш» – було підготовлено Моніторинговий звіт з виконання Плану дій з корпоративного управління АТ «Укрзалізниця». Нам приємно, що фахівці Делойт високо оцінили нашу роботу та дійшли висновку, що реформа корпоративного управління в Компанії впроваджується активно, динамічно та за графіком.

У 2019 році значно покращилися фінансові показники Укрзалізниці, так само як і фінансова звітність. Наші звіти перевіряються міжнародною аудиторською компанією EY. Випуск єврооблігацій на суму 500 млн доларів США за вигідною ставкою істотно покращив ліквідність Компанії. АТ «Укрзалізниця» також розпочало продаж своїх значних запасів металобрухту через конкурсні торги на ProZorro. Зрештою, пропозиція на ринку вагонів суттєво зросла завдяки значному збільшенню кількості приватних вагонів на наших рейках і наданню Товариством своїх вагонів на аукціонах.

Серед ключових пріоритетів АТ «Укрзалізниця» на майбутнє – анбандлінг вантажного, пасажирського та інфраструктурного компонентів залізничних перевезень з метою збільшення продуктивності, ефективності, якості та конкурентного ціноутворення для наших клієнтів – як пасажирів, так і вантажовідправників. Головними пріоритетами залишаються питання поліпшення якості залізничної інфраструктури, локомотивного та вагонного парків та їх оборотності, підвищення ефективності праці. Найбільший проект на майбутнє – це закупівля нових електровагонів, яка відбудеться на конку-

Шевкі Аджунер
голова наглядової ради
АТ «Укрзалізниця»

рентному міжнародному тендері. Ми робимо і робитимемо важливі радикальні кроки для досягнення цих цілей. Упевнений, що Товариство стане взірцем успішної трансформації великої державної компанії в Україні.

На жаль, спалах пандемії COVID-19 на початку 2020 року становить дуже серйозну загрозу для економіки та життя усього світу, й Україна не уникла його руйнівних наслідків. Відтак, сьогодні і надалі нам доведеться стикнутися з дуже складними викликами та завданнями. Це вимагатиме солідарності, колективних зусиль, невинної праці та жертвості задля запобігання та протидії нищівному впливу пандемії на особисте, соціальне життя і на економіку, який вже спостерігається у багатьох розвинених країнах. За тісної співпраці та коорди-

нації з Міністерством інфраструктури та іншими органами державної влади керівництво АТ «Укрзалізниця» приймає і надалі прийматиме всі необхідні рішення для захисту, в першу чергу, здоров'я та безпеки наших працівників і клієнтів, а також для збереження фінансової сили та оперативних спроможностей Товариства. Ми скорочуємо другорядні інвестиції та операційні витрати, перелаштовуємо режим роботи працівників, збільшуємо кредитні лінії від надійних фінансових партнерів для подальшого зміцнення грошової ліквідності. Усі ці заходи, поряд із впевненим фінансовим становищем та операційними результатами за 2019 рік, створюють умови для мінімізації впливу цієї пандемії на Товариство та дозволяють нам надалі сприяти економічному розвитку України.

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ ПРАВЛІННЯ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

Укрзалізниця — одна з найбільших вітчизняних компаній, від успішного розвитку якої залежить функціонування економіки, наповнення державного та місцевих бюджетів, розвиток регіонів, благополуччя сотень тисяч українських родин залізничників та багато іншого.

Сьогодні перед нами стоять важливі завдання з трансформації

Укрзалізниці в прибуткову організацію та запровадження моделей її успішного функціонування. Це складні рішення, титанічна робота та беззаперечна відповідальність.

Впевнений, що разом ми маємо достатньо сил та енергії для здійснення задуманого та спільними зусиллями успішно подолаємо цей шлях.

Жмак Володимир

голова правління
АТ «Укрзалізниця»

1

АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»
СЬОГОДНІ

ОГЛЯД
ТРАНСПОРТНОГО
РИНКУ

Транспортна система є важливою складовою економіки країни, однією з її базових галузей. Стабільне та ефективне функціонування транспорту забезпечує обслуговування внутрішніх, експортних, імпорتنих та транзитних перевезень вантажів і пасажирів, а також створює необхідні умови для обороноздатності країни та національної безпеки.

Транспортна галузь України являє собою розгалужену систему, до якої входить мережа залізниць, автомобільних доріг, морських і річкових водних маршрутів, шляхів повітряного сполучення, а також мережа трубопроводів, переважна частина яких проходить транзитом територією нашої країни.

У Чорноморському та Азовському басейнах, а також у дельті Дунаю, працюють 13 морських портів, сукупна потужність вантажообробки яких становить близько 230 млн тонн на рік. Територію України простягається 1 562,6 тис. км судноплавних водних шляхів. Функціонує розвинута мережа паромного сполучення, морських контейнерних ліній, що з'єднують Україну з країнами-партнерами в Чорноморському регіоні.

Україна володіє розгалуженою мережею автомобільних доріг загального користування протяжністю 169 643 км. У 2019 році вантажообіг автомобільним транспортом склав 48 831,5 млн т·км (114,7 % до минулого року). Пасажирообіг майже не змінився і у 2019 році склав 34 564 млн пас.-км (у 2018 році – 34 611 млн пас.-км). Вантажні перевезення авіаційним транспортом зменшились порівняно з 2018 роком. Так, якщо в 2018 році вантажообіг авіаційним транспортом досяг 339,7 млн т·км, то у 2019 році цей показник склав лише 294 млн т·км (86,6 % від рівня 2018 року). Водночас пасажирообіг збільшився: з 25 432,6 млн пас.-км у 2018 році до 30 058,6 млн пас.-км у 2019 році (116,1 % від рівня 2018 року).

Як і раніше, незаперечним лідером на транспортно-логістичному ринку України у 2019 році залишався залізничний транспорт. Загальна експлуатаційна довжина головних колій АТ «Укрзалізниця» складає 19 820,2 км (без урахування тимчасово окупованих територій, мережа яких на сьогодні не експлуатується). Українські залізниці безпосередньо межують і взаємодіють із

залізницями Білорусі, Молдови, Польщі, Росії, Румунії, Словаччини, Угорщини й забезпечують роботу із 40 міжнародними залізничними переходами, а також обслуговують українські морські порти. Територією України також проходять чотири Пан'європейські транспортні коридори:

- № III Брюссель – Ахен – Кельн – Дрезден/Берлін – Вроцлав – Катовіце – Краків – Львів – Київ;
- № V Венеція – Трієст/Копер – Любляна – Марибор – Будапешт – Ужгород – Львів – Київ;
- № VII Дунайський (водний): (Австрія, Угорщина, Югославія, Болгарія, Румунія, Молдова, Україна);
- № IX Гельсінкі – Санкт-Петербург – Київ – Кишинів – Бухарест – Дімітровград – Алесандруполіс (має чотири відгалуження, два з яких стосуються України: Одеса – Роздільна – Київ та Київ – Москва).

До кордону з територією України (станції Чоп) доходять два вантажні залізничні коридори ЄС (коридори RFC) – № 6 («Середземноморський»), який закінчується на ст. Захонь, та № 9 («Рейнсько-Дунайський»), який закінчується на станціях Чієрна над Тисою, Матювце. З 13 коридорів мережі Організації співробітництва залізниць 7 коридорів проходять територією України: № 3, 4, 5, 7, 8, 10 (TRACECA) та № 12.

Залізничні вантажні перевезення у 2019 році склали 181 845 млн т·км (97,6 % від рівня 2018 року). Пасажирообіг залишився майже на рівні 2018 року: 28 413,5 млн пас.-км (28 614,91 млн пас.-км у 2018 році).

ВАНТАЖНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ

За інформацією Державної служби статистики України, у 2019 році вантажообіг транспортних підприємств склав 338,9 млрд т·км, або 102,1 % від обсягу 2018 року. Зростання відбулось на автомобільному (14,7 %), трубопроводному (5,3 %) та водному (0,7 %) транспорті.

У 2019 році вантажообіг перевезень залізничним транспортом склав 77,6 % від загального обсягу вантажних перевезень в Україні (крім трубопроводного транспорту), а залізничний пасажирообіг – 30,7 % від загального пасажирообігу (крім міського електричного транспорту).

Ключовим ринком для АТ «Укрзалізниця» є перевезення таких вантажів як руда залізна і марганцева, вугілля, мінбудматеріали, зернові, чорні метали, а також нафта і нафтопродукти. Детальніше про перевезення вантажів залізничним транспортом – у розділі «Наш бізнес», підрозділі «Вантажні перевезення».

ВАНТАЖООБІГ ЗА ВИДАМИ ТРАНСПОРТУ У 2017-2019 РР. ¹							
Вид транспорту	Вантажообіг, млн т·км			% у 2019 до 2018	Частка видів транспорту в загальному вантажообігу, %		
	2017	2018	2019		2017	2018	2019
Усі види транспорту, зокрема:	343 057,1	331 856,2	338 962,5	102,1	100,0	100,0	100,0
залізничний	191 914,1	186 344,0	181 844,7	97,6	55,9	56,2	53,7
автомобільний	41 178,8	42 569,5	48 906,3	114,9	12,0	12,8	14,4
водний	4 257,1	3 363,0	3 387,8	100,7	1,2	1,0	1,0
трубопровідний	105 434,4	99 239,9	104 528,1	105,3	30,7	29,9	30,8
авіаційний	272,7	339,7	295,6	87,0	0,1	0,1	0,1
Довідково: частка залізничного транспорту без врахування трубопроводного					80,8	80,1	77,6

ПАСАЖИРСЬКІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ

За інформацією Державної служби статистики України, у 2019 році пасажирообіг підприємств транспорту склав 107,9 млрд пас.-км, або 103,3 % від обсягу 2018 року. Зростання відбулось на авіаційному транспорті (16,1 %). Загалом послугами пасажирського транспорту скористалося 4 262,4 млн пасажирів, або 95 % від обсягу 2018 року.

Детальніше про перевезення пасажирів залізничним транспортом – у розділі «Наш бізнес», підрозділах «Пасажирські перевезення у далекому сполученні» та «Приміські пасажирські перевезення».

ПАСАЖИРООБІГ ЗА ВИДАМИ ТРАНСПОРТУ У 2017-2019 РР.²

Вид транспорту	Пасажирообіг, млн пас.-км			% у 2019 до 2018	Частка видів транспорту в загальному пасажирообігу, %		
	2017	2018	2019		2017	2018	2019
Усі види транспорту, зокрема:	99 277,7	103 969,7	107 175,0	102,6	100,0	100,0	100,0
залізничний ³	28 043,3	28 614,9	28 413,5	99,1	28,3	27,5	26,5
автомобільний	35 412,4	34 611,0	33 879,9	98,0	35,7	33,4	32,0
водний	30,3	27,6	25,8	93,5	0,0	0,0	0,0
авіаційний	20 345,7	25 432,6	30 241,8	116,8	20,5	24,5	27,9
трамвайний	3 922,6	3 925,4	3 729,2	95,0	4,0	3,8	3,5
тролейбусний	6 016,0	5 804,8	5 407,0	93,1	6,1	5,6	5,0
метрополітенівський	5 507,3	5 553,4	5 477,8	98,6	5,5	5,4	5,1

У 2019 році
пасажирообіг
залізничного
транспорту склав
28 413,5
млн пас.-км.

ЗАВДАННЯ ТА ВИКЛИКИ

До основних викликів, які притаманні транспортній галузі загалом, можна віднести:

- недофінансування розвитку транспортної галузі;
- недостатнє технічне обслуговування інфраструктури та транспорту;
- зміну попиту на транспортні послуги;
- втручання політичних та інших інтересів.

До основних викликів, які актуальні саме для залізничної галузі, можна віднести:

- значну зміну вантажних транспортних потоків;
- нестачу доступних фінансових ресурсів для здійснення необхідних інвестицій;
- традиційну географічну структуру АТ «Укрзалізниця» та недосконалі практики управління;
- загальний супротив змінам.

ВАЖЛИВІ ПОДІЇ 2019 РОКУ

Завершено поставку першої партії тепловозів GE - 30 локомотивів ТЕ3ЗАС відповідно до договору надійшли в Україну.

АТ «Укрзалізниця» погасило першу частину єврооблігацій на суму 150 млн дол. США та виплатило черговий купонний дохід за ними.

Стартував новий транзитний контейнерний поїзд Білорусь – Україна – Румунія.

Спеціально сформований арт-поїзд вирушив на ГОГОЛЬFEST.

АТ «Укрзалізниця» розпочало пілотний проект з відправлення організованих графікових маршрутів для перевезення зернових вантажів.

Завдяки покращенню операційної ефективності Товариство забезпечило дострокове та повне погашення першої частини бридж-кредиту АТ «Ощадбанк» у розмірі 500 млн грн.

Уперше у своїй історії Товариство освоїло виробництво зерновоза та отримало право на його курсування в міждержавному сполученні.

Кабінет Міністрів України погодив Стратегію АТ «Укрзалізниця» на 2019–2023 роки.

У Перемишлі зустріли мільйонного пасажирів поїздів «Інтерсіті+» Київ – Перемишль.

Товариство розпочало передачу в оренду нерухомого майна в електронній системі «ProZorro. Продажі».

Компанія впровадила Кодекс етики зі світовими практиками, комплаєнс-політиками і правовими нормами.

АТ «Укрзалізниця» увійшло до першої десятки найбільших платників податків в Україні.

Україну та Литву з'єднав новий регулярний контейнерний поїзд Containerships Train.

Спред по випуску єврооблігацій АТ «Укрзалізниця» був найнижчим серед державних компаній випусків залізниць колишньої СНД.

Компанія вперше після шестирічної перерви залучила фінансування з міжнародного ринку капіталу на 595 млн дол. США під 8,25 % річних з кінцевим терміном погашення у 2024 році.

Лютий

Березень

Квітень

Червень

Листопад

Жовтень

Вересень

Серпень

Липень

Січень

Грудень

АТ «Укрзалізниця» перезапустило роботу контактного центру – звернення пасажирів опрацьовуватимуться в режимі реального часу.

Товариство запровадило для людей з інвалідністю продаж пільгових квитків через інтернет.

Євробонд АТ «Укрзалізниця» став переможцем у номінації CEEMEA Corporate bond of the year.

Компанія завершила облаштування КПВВ «Каланчак» і «Чонгар».

АТ «Укрзалізниця» вперше оголосило закупівлю дизельного пального за рамковою угодою.

Розпочав роботу зал очікування для військових в Ужгороді.

АТ «Укрзалізниця» зустріло мільйонного пасажирів Київ Богуспіль Express та на маршруті почав курсувати новий сучасний поїзд українського виробництва.

АТ «Укрзалізниця» відновило рух приміських поїздів на дільниці Фенольна – Скотувата в Донецькій області.

Розпочали роботу зали очікування для військових у Херсоні, Маріуполі, Вінниці та Миколаєві.

На станції Київ-Пасажирський відкрилась інтерактивна виставка Ukraine WOW.

Кабінет міністрів повернув АТ «Укрзалізниця» у підпорядкування Міністерства інфраструктури. АТ «Укрзалізниця», Мінінфраструктури та ЄБРР підписали меморандум щодо співпраці щодо підготовки Товариства до IPO.

АТ «Укрзалізниця» завершило проект із реконструкції дільниці Волноваха – Комиш-Зоря вартістю 460 млн грн.

Компанія відкрила зали очікування для військових у Києві, Дніпрі, Львові, Одесі та Харкові.

АТ «Укрзалізниця» та ДФС запровадили електронний обмін інформацією під час перевезення вантажів у міждержавному сполученні.

Fitch Ratings підвищило кредитний рейтинг АТ «Укрзалізниця» до рівня «В».

Послуга резервування спеціальних вагонів для людей з інвалідністю стала доступна онлайн.

Компанія своєчасно та в повному обсязі погасила наступну частину єврооблігацій у сумі 150 млн дол. США, дебютний випуск яких відбувся у 2013 році, та виплатила черговий купонний дохід за ними.

АТ «Укрзалізниця» було вперше представлено на J.P. Morgan Emerging Markets Credit Conference.

В АТ «Укрзалізниця» запроваджено систему дистанційного навчання співробітників – Портал розвитку знань.

S&P підвищило кредитний рейтинг АТ «Укрзалізниця» до «В».

Залізничники відновили рух приміських поїздів на дільниці Маріуполь – Південнодонбаська майже через 5 років перерви.

2

НАШ
БІЗНЕС

РОЗВИТОК ТА РЕФОРМУВАННЯ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

За результатами затвердження Стратегії у жовтні 2019 року розроблений та затверджений наглядовою радою АТ «Укрзалізниця» План впровадження Стратегії на 2019-2023 роки.

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ТОВАРИСТВА ДО 2023 РОКУ

- Забезпечення потреби країни в перевезеннях
- Покращення фінансово-економічної стабільності АТ «Укрзалізниця» та галузі
- Інвестування в модернізацію парку
- Підвищення рівня безпеки на залізничному транспорті та дотримання стандартів охорони здоров'я та безпеки співробітників відповідно до найкращих практик
- Підвищення привабливості АТ «Укрзалізниця» як роботодавця та забезпечення потреби у кваліфікованому та ефективному персоналі
- Підвищення якості управління діяльністю, прозорості та готовності до відкриття конкурентних ринків пасажирських та вантажних перевезень в умовах євроінтеграції

КЛЮЧОВІ СТРАТЕГІЧНІ ІНІЦІАТИВИ ТОВАРИСТВА

- Встановлення обґрунтованих тарифів – 2019-2022 роки
- Реорганізація Товариства з регіональної структури в бізнес-сегменти – 2020-2022 роки
- Розробка та впровадження довгострокової інвестиційної програми – 2020 рік (розробка)
- Раціоналізація мережі та виробничих підрозділів Компанії – 2021 рік
- Клієнтоорієнтованість та розвиток переліку послуг в основній діяльності – 2019 рік
- Реорганізація та реалізація непрофільних активів – 2022 рік
- Запровадження нової системи управління перевезеннями (ГЦУП) – 2021 рік
- Запровадження Системи управління безпекою (СУБ) – 2022 рік
- Запровадження Державно-приватного партнерства (ДПП) та програм, які фінансуються з держбюджету – 2022 рік
- Боротьба з корупцією шляхом збільшення прозорості – 2020 рік

АТ «Укрзалізниця» є оператором залізничної інфраструктури та національним перевізником вантажів і пасажирів на залізничному транспорті. Діяльність Товариства відіграє значну роль у забезпеченні економічного розвитку та безпеки країни. У 2019 році залізничним транспортом перевезено 77,6 % від загального вантажообігу всіма видами транспорту, крім трубопровідного, та 30,7 % від загального пасажирообігу всіма видами транспорту, крім міського електричного транспорту. З метою забезпечення належного управління залізничною інфраструктурою, а також для розширення переліку та покращення якості послуг, Товариством розроблено Стратегію АТ «Укрзалізниця» на 2019-2023 роки. Документ визначає стратегічні цілі,

пріоритети та напрями діяльності акціонерного товариства «Українська залізниця», а також бачення щодо їх впровадження на п'ятирічний період. Під час розробки Стратегії використано збалансований та компромісний підхід до визначення цілей для врахування інтересів Товариства та основних зацікавлених сторін: держави, клієнтів, інвесторів та співробітників. Стратегія АТ «Укрзалізниця» на 2019-2023 роки погоджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.06.2019 № 591-р «Про погодження Стратегії акціонерного товариства «Українська залізниця» на 2019-2023 роки» та затверджена наглядовою радою АТ «Укрзалізниця».

СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖ СТРАТЕГІЧНИМИ ІНІЦІАТИВАМИ ТА ЦІЛЯМИ

Ключові стратегічні ініціативи	Стратегічні цілі					
	Задоволення попиту	Фінансова стабільність	Модернізація та інвестиції	Безпека	Персонал	Реформи
Тарифи		+	+			+
Реорганізація	+				+	+
Інвестиції			+	+	+	
Раціоналізація		+	+			
Клієнтоорієнтованість	+	+			+	+
Непрофільні активи		+	+			
ГЦУП	+		+			
СУБ				+		
ДПП та держбюджет	+	+	+			
Комплаєнс	+	+	+	+	+	+

Детальніше ознайомитися зі Стратегією АТ «Укрзалізниця» на 2019-2023 рр. можна на офіційному сайті Компанії <https://uz.gov.ua/files/file/Стратегія-4-Typography.pdf>

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ТОВАРИСТВА

У 2019 році Компанія зробила важливий крок до початку масштабної реорганізації Товариства з регіональної структури в бізнес-сегменти. Основні напрями реорганізації визначені та закріплені у Стратегії Товариства на 2019-2023 роки. Окрім того, у грудні 2019 року Кабінет Міністрів України затвердив План заходів з реформування залізничного транспорту, згідно з яким відбуватиметься подальший розвиток та реформування Товариства.

Цільова структура Товариства передбачає утворення вертикально інтегрованої системи управління, яка включатиме:

- корпоративний центр, який формуватиме політики діяльності вертикалей та контролюватиме їх дотримання, а також надаватиме корпоративні послуги;
- вертикаль вантажних перевезень та логістики, яка здійснюватиме продаж відповідних послуг;
- вертикаль пасажирських перевезень, яка організовува-

тиме продаж послуг з пасажирських перевезень, зокрема шляхом укладання відповідних угод із центральними органами виконавчої влади на організацію суспільно важливих перевезень у далекому сполученні та з місцевими органами влади – на організацію суспільно важливих перевезень у приміському сполученні;

- вертикаль інфраструктури, яка здійснюватиме утримання та обслуговування залізничної інфраструктури, забезпечуватиме продаж послуг з доступу до залізничної інфраструктури загального користування;
- вертикаль виробництва та сервісу, яка забезпечуватиме потреби Компанії у відновленні основних засобів виробництва;
- організаційну структуру з управління непрофільними активами, яка забезпечить надання соціальних послуг працівникам Товариства та впорядкування непрофільних активів.

ПЛАНИ НА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ:

- встановлення обґрунтованих тарифів;
- реорганізація Товариства з регіональної структури в бізнес-сегменти;
- розробка та впровадження довгострокової інвестиційної програми;
- раціоналізація мережі та виробничих підрозділів Компанії;
- клієнтоорієнтованість та розвиток переліку послуг в основній діяльності;
- реорганізація та реалізація непрофільних активів;
- запровадження нової системи управління перевезеннями;
- запровадження системи управління безпекою;
- запровадження державно-приватного партнерства, яке фінансується з держбюджету;
- боротьба з корупцією шляхом збільшення прозорості.

КРЕДИТНА ПОЛІТИКА АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

У 2019 році
Товариство залучило
запозичення на
міжнародному ринку
капіталу на суму близько
595 млн дол. США.

АТ «Укрзалізниця» є відповідальною компанією, що використовує різноманітні інструменти залучення фінансових ресурсів як на внутрішньому, так і на міжнародних ринках капіталу. Товариство активно співпрацює з міжнародними фінансовими організаціями з питань фінансування інфраструктурних проектів та з українськими державними банками щодо рефінансування наявного портфеля.

У березні та вересні Товариством здійснено чергові виплати за єврооблігаціями на загальну суму **300 млн дол. США**, які були залучені у 2013 році. Протягом 2019 року погашено **60 %** основної суми за чітко встановленим графіком.

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ:

- забезпечення збалансованого кредитного портфеля з точки зору обсягу та вартості фінансування для реалізації стратегічних ініціатив вертикалей Товариства;
- посилення фінансової стійкості АТ «Укрзалізниця» за допомогою зміни строковості фінансових зобов'язань та акценту на довгостроковому фінансуванні;
- зниження фінансових витрат на обслуговування наявного кредитного портфеля;
- підвищення кредитного рейтингу Товариства, максимально наближеного до рівня суверена.

Протягом 2019 року кредитна політика Компанії була спрямована на оптимізацію структури кредитного портфеля та умов запозичень, а також на врегулювання простроченого фінансового боргу. Надалі це дасть змогу знизити наявні валютні ризики, зменшити фінансові витрати, уникнути виникнення випадків невиконання зобов'язань щодо позик та забезпечити необхідне фінансування капітальних вкладень.

АТ «Укрзалізниця» для підтримки репутації відповідального позичальника та відповідно до світової практики перебуває в постійному діалозі як із поточними кредиторами, так і з потенційними інвесторами. На офіційному сайті Товариства передбачено спеці-

Зростання рівня ліквідності та покращення фінансової стійкості Товариства підтверджено провідними міжнародними кредитними агентствами, які у 2019 році підвищили кредитний рейтинг Товариства: Fitch Ratings – до рівня «В-», прогноз «позитивний», S&P Global Ratings – до рівня «В», прогноз «стабільний».

альний розділ для комунікації з інвесторами, який регулярно наповнюється необхідною інформацією. Також АТ «Укрзалізниця» на регулярній основі бере участь у конференц-дзвінках та зустрічах із міжнародними кредиторами щодо основних показників діяльності та перспектив подальшої співпраці.

АТ «Укрзалізниця» на регулярній основі проводить аудит за міжнародними стандартами фінансової звітності, зокрема з метою підтвердження ковенантів, встановлених міжнародними кредитними угодами. Крім того, міжнародними рейтинговими агентствами Fitch Rating та Standard&Poor's здійснюється спостереження та оновлення кредитного рейтингу Товариства.

Основними інструментами запозичень АТ «Укрзалізниця», що використані для залучення фінансових ресурсів, є довгострокові кредити міжнародних фінансових організацій та банків-резидентів, а також кошти, залучені від розміщення єврооблігацій.

ПОКАЗНИКИ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ ТОВАРИСТВА, МЛРД ГРН

Показник	Станом на 31.12.2018	Станом на 31.12.2019
Кредитний портфель АТ «Укрзалізниця» в гривневому еквіваленті ⁴	33,4	35

КРЕДИТНИЙ ПОРТФЕЛЬ У РОЗРІЗІ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ, МЛРД ГРН

Показник	Станом на 31.12.2018	Станом на 31.12.2019
Процентні банківські кредити	17,2	12,6
Єврооблігації	14,3	19,5
Інші запозичення	0,5	0,5
Фінансовий лізинг	1,4	2,4

КРЕДИТНИЙ ПОРТФЕЛЬ У РОЗРІЗІ ВАЛЮТ, %

Показник	Станом на 31.12.2018	Станом на 31.12.2019
Долар	87	87
Євро	5	4
Гривня	8	9

ОСНОВНІ ВИКЛИКИ У СФЕРІ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ:

- Нестача доступних фінансових ресурсів для здійснення необхідних інвестицій та обмеженість внутрішнього фінансового ринку в доступних ресурсах, які успішно прийнято у 2019 році (нестачу доступних фінансових ресурсів заповнено завдяки виходу Товариства на міжнародний ринок капіталу, де здійснено залучення запозичення на суму близько 595 млн дол. США).
- У 2019 році українські фінансово-кредитні установи не мали

АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» ВИПУСТИЛО ЄВРОБОНДИ НА 500 МІЛЬЙОНІВ ДОЛАРІВ

У липні та вересні 2019 року Товариство здійснило залучення зовнішньої позики в розмірі 500 млн дол. США та 94 902 тис. доларів США, отриманої у результаті розміщення єврооблігацій Рейл Kenіtal Маркетс Пі-Ел-Сі на Ірландській фондовій біржі в липні та вересні 2019 року відповідно з терміном погашення у липні 2024 року. Залучення здійснено за участю організаторів випуску – компаній «Джей. Пі. Морган Секьюрітіз Пі-Ел-Сі» (J.P. Morgan Securities plc) та «Драгон Капітал (Сайпрус) Лімітед» (Dragon Capital (Cyprus) Limited). Відсоткова ставка за основним випуском склала 8,25 % річних, що більш ніж на 1,5 % нижче за поточний купон випуску, який відбувся у 2013 році. Товариству вдалося випустити нові євробонди без жодної державної гарантії, тобто сума боргу Компанії не вплине на розмір сукупного державного боргу України. Рекордні за багатьма показниками результати 2018 року, сприятливі ринкові умови та ефективні реформи дозволили Компанії успішно вийти на міжнародні ринки капіталу. Попит на придбання єврооблігацій у 5 разів перевищив пропозицію АТ «Укрзалізниця» та сягнув 2,5 млрд доларів. Купон за бондами є найнижчим з 2011 року серед квазі-суверенних позичальників з України.

Новий випуск єврооблігацій став переможцем у номінації CEEMEA Corporate bond of the year (огляд GlobalCapital), що є підтвердженням серйозного підсилення репутації Товариства серед інвесторів.

змоги забезпечити потреби Товариства в кредитних коштах через недостатню ліквідність та встановлені нормативи Національного банку України (НБУ) щодо максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента, що обмежило можливість залучення Товариством необхідного обсягу коштів у гривнях на українському ринку позикового капіталу з метою зниження валютного ризику.

- Значна валютна складова кредитного портфеля, яка на сьогодні становить 91 %, несе значні фінансові ризики, пов'язані з можливим знеціненням гривні – ризик нівельовано, враховуючи зміцнення гривні.
- Скасування мораторію на примусове стягнення заборгованості ДП «Донецька залізниця» (мораторій не скасовано, юридична позиція АТ «Укрзалізниця» стійка та безспірна).
- Невідповідність активів ДП «Донецька залізниця» фінансовим зобов'язанням підприємства, які будуть набуті Товариством після відновлення Україною контролю за тимчасово окупованою територією.

КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

За висновками Deloitte, реформа корпоративного управління в Компанії впроваджується активно та динамічно, розроблені та затверджені документи відповідають найкращим світовим практикам корпоративного управління та принципам корпоративного управління OECD, а також не мають особливих протиріч із рекомендаціями консультантів з Deloitte.

Товариство постійно вдосконалює систему корпоративного управління з метою підвищення її ефективності та відповідності найкращим світовим практикам, що є для Компанії безумовним пріоритетом. Корпоративне управління АТ «Укрзалізниця» ґрунтується на дотриманні норм і вимог етики ділової поведінки.

У 2019 році в Компанії активно впроваджувалася реформа корпоративного управління. Процес реалізації заходів загалом відбувався відповідно до встановленого Планом дій з корпоративного управління (ПДКУ) графіка. Більшість завдань ПДКУ була виконана, інша частина – в активній фазі виконання.

З-поміж найбільш важливих заходів ПДКУ, що були виконані, наступні:

- затверджено порядок відбору голови та членів правління, положення про правління, а також призначено новий склад правління;
- затверджено основні засади здійснення державної власності щодо Товариства;
- затверджено Стратегію Товариства на 2019-2023 роки;

- затверджено Кодекс етики Товариства та план його впровадження;
- затверджено механізм для забезпечення виконання рішень правління;
- впроваджено Політику запобігання та протидії корупції;
- впроваджено Стратегію управління персоналом;
- затверджено ключові показники ефективності роботи для голови правління та членів правління.

Крім цього, варто відзначити формування незалежної функції внутрішнього аудиту, яка підзвітна наглядовій раді Компанії, та призначення керівника функції, а також затвердження положення про службу внутрішнього аудиту та її робочого плану. У 2020 році планується почати роботу з формування повноцінної функції комплаєнс та функції управління ризиками.

У 2019 році незалежний консультант ТОВ «Делойт і Туш» підготував Моніторинговий звіт виконання Плану дій з корпоративного управління АТ «Укрзалізниця», у якому високо оцінив реалізацію в Компанії заходів щодо покращення корпоративного управління та нормативно-правової бази Товариства.

ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Загальні збори є вищим органом Товариства. Функції загальних зборів, які передбачені законодавством та Статутом АТ «Укрзалізниця», виконуються Кабінетом Міністрів України одноосібно.

НАГЛЯДОВА РАДА

Наглядова рада є колегіальним органом, що здійснює захист прав акціонерів Товариства і в межах компетенції, здійснює управління Товариством, а також контролює та регулює діяльність правління. Наглядова рада діє на підставі законодавства України, Статуту АТ «Укрзалізниця» та положення про неї. Наглядова рада складається не менш як з п'яти та не більш як з одинадцяти фізичних осіб, які мають повну цивільну дієздатність та відповідають вимогам, передбаченим Статутом та законодавством. Персональний склад наглядової ради затверджується загальними зборами.

До складу наглядової ради включаються незалежні члени наг-

Товариство стало першою державною компанією, наглядову раду якої сформовано за новою процедурою відбору її незалежних членів.

лядової ради (незалежні директори), кількість яких має становити більшість членів наглядової ради, а також представники держави. Кандидати на посаду незалежних членів наглядової ради визначаються за результатами конкурсного відбору в порядку, визначеному законодавством України.

У 2019 році у складі наглядової ради АТ «Укрзалізниця» відбулись зміни.

СКЛАД НАГЛЯДОВОЇ РАДИ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

ШЕВКІ АДЖУНЕР
ГОЛОВА НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

ОСВІТА: Університет Конкордія, Монреаль, Канада, М.В.А (1980–1982). Стокгольмський університет, Стокгольм, Швеція, аспірант (1976–1977). Босфорський університет, Стамбул, Туреччина, менеджмент, бакалавр (1971–1976).

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ: Стратегія та розвиток бізнесу, міжнародні відносини, операційна ефективність, фінанси та аудит, корпоративне управління, комплаєнс та ризик-менеджмент.

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ: Має досвід роботи на вищих управлінських посадах міжнародного рівня, спеціалізація – фінансовий/банківський сектор.

Центральний банк Турецької Республіки – аналітик з питань фінансів та економіки (1979–1980).

Банк Монреалю – менеджер по роботі з клієнтами (1983–1985).

Університет Конкордія – лектор, факультет торгівлі (1985–1986).

Королівський банк Канади (1985–1996):

- менеджер по роботі з клієнтами, комерційний банкінг, Монреаль, Канада (1985–1987);
- менеджер по спеціальних кредитах, Торонто, Канада (1987–1990);
- управляючий директор, Амстердам, Нідерланди (1990–1992);
- старший банківський та регіональний менеджер в Італії, Нідерландах та Греції (1992–1996).

Європейський банк реконструкції та розвитку (1996–2018):

- старший менеджер, Transaction Approval, менеджер з кредитування (1996–2000);
- заступник директора та менеджер з управління портфелем активів, Лондон, Велика Британія (2000–2009);
- заступник директора, менеджер з управління портфелем активів, Стамбул, Туреччина (2009–2013);
- директор Українського офісу (2013–2018).

АТ «Укрзалізниця» – член наглядової ради (20.06.2018–16.07.2018).

АТ «Укрзалізниця» – голова наглядової ради (17.07.2018 – дотепер).

ОЛЕГ ЖУРАВЛЬОВ
ЧЛЕН НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

ОСВІТА: MBA програма Університету Нью-Брансвік, Канада (2011–2014). Інститут світової економіки і міжнародних відносин Національної академії наук України, кандидат економічних наук (1999–2004); Київський державний торгово-економічний університет, факультет банківської справи, економіст з менеджменту ЗЕД, диплом з відзнакою (1993–1998).

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ: Корпоративне управління, злиття та поглинання, корпоративне право, комплаєнс та міжнародні відносини.

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ: Має понад 20 років загального досвіду, з них 15 років – у сфері корпоративного управління великих українських корпорацій.

АТ «Укрінбанк» – економіст, провідний, головний економіст відділу грошових ринків Казначейства (1998–2001).

ПАТ «Укрсоцбанк» – головний економіст відділу аналізу зовнішнього середовища департаменту стратегічного маркетингу (2001–2002).

АЕК «Київенерго» (2002–2005):

- радник голови правління;
- заступник генерального директора ЗАТ «Центр корпоративних рішень»;
- член наглядової ради ЗАТ «Страхова компанія «Лад».

Група компаній DCH (2005–2010):

- ТОВ «Девелопмент Констракшн Холдинг» – заступник директора з корпоративного управління;
- ТОВ «Центр-Сіті» (субхолдинг нерухомості) – заступник директора юридичного департаменту ТОВ «Центр-Сіті»;

ПАТ «Кредитпромбанк» – директор координаційного департаменту наглядової ради – корпоративний секретар (2010–2013).

Група компаній «Донецьксталь» (2013–2017):

- ПрАТ «Донецьксталь» – заступник директора дирекції з управління власністю;
- ПАТ «Ясинівський коксохімічний завод» – член наглядової ради;
- ТОВ «ІНКСТІЛ ГРУП» – директор департаменту управління власністю та корпоративними правами.

Компанія «Делойт» (2017–2018):

- проект покращення корпоративного управління для АТ «Укрзалізниця» (12.2017–12.2018);
- проект «Енергоатом – стійкий корпоративний розвиток» – консультант міжнародної команди (12.2017–12.2018).

Професійна асоціація корпоративного управління (ПАКУ) – член асоціації; радник голови правління (2017 – дотепер).

Міністерство інфраструктури України – радник Міністра інфраструктури України на громадських засадах (2019 – дотепер).

ПрАТ «СК «КРОНА» – голова наглядової ради (2018 – дотепер).

АТ «Укрзалізниця» – член наглядової ради (18.12.2019 – дотепер).

СЕРГІЙ ЛЕЩЕНКО
ЧЛЕН НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

ОСВІТА: Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, спеціальність «Журналістика», магістр (2003).

Стажування:

- Фонд підтримки демократії, Вашингтон, США – стажування за програмою імені президента Рейгана та конгресмена Фасселла (2013–2014);
- Стенфордський Університет, США – літня програма Draper Hills Fellows Program (2013);
- Стипендіальна програма John Smith Fellowship, Лондон, Велика Британія (2012).

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ:

ПП «Українська правда» – заступник головного редактора, відомий своїми антикорупційними розслідуваннями (2002–2014).

Громадська організація «Українська правда» – засновник (2003 – дотепер).

Фізична особа-підприємець (2004–2014).

Верховна Рада України VIII скликання – народний депутат України, голова підкомітету з питань міжнародного співробітництва та імплементації антикорупційного законодавства Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (2014–2019).

АТ «Укрзалізниця» – член наглядової ради (18.12.2019 – дотепер).

АНДЕРС ОСЛУНД
ЧЛЕН НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

ОСВІТА: Оксфордський університет, сучасна історія економіки, PhD (1978–1982); Стокгольмська школа економіки, економіка, магістр (1976); Стокгольмський університет, російська, польська політологія, бакалавр (1976).

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ: Стратегія та розвиток бізнесу, міжнародні відносини, фінанси та кредит, корпоративне управління, комплаєнс та ризик-менеджмент.

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ: Має значний досвід роботи в незалежних радах директорів в Україні, де займався питаннями транспортної політики, у тому числі залізниці.

Міністерство фінансів Російської Федерації – співдиректор відділу макроекономіки та фінансів (1991–1994).

Російський уряд – радник з питань економіки (1991–1994).

Російський центр приватизації – член-засновник Ради директорів (1992–1999).

Український уряд – радник з питань економіки (1994–1997).

Фонд Карнегі за міжнародний мир, Вашингтон, США – старший асоціат (1994–2005).

Радник президента Киргизстану Аскара Акаєва з питань економіки (1998–2004).

Незалежна комісія міжнародних експертів з економічних реформ для уряду України – співголова (2009–2010).

Ergo Hestia, Гдиня, Польща – член міжнародної консультативної ради (2011–2013).

Міністерство фінансів України, Україна – радник міністра економіки (2014–2016).

East Capital – член ради (2002 – дотепер).

Школа дипломатичної служби Едмунда А. Волша – професор (2002 – дотепер).

Інститут перехідного періоду Банку Фінляндії – голова правління (2009 – дотепер).

Атлантична рада США, Вашингтон – старший член ради (2015 – дотепер).

АТ «Укрзалізниця» – член наглядової ради (20.06.2018 – дотепер).

СКЛАД НАГЛЯДОВОЇ РАДИ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

КРИСТІАН КУН
ЧЛЕН НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

ОСВІТА: Ганноверський університет імені Готфріда Вільгельма Лейбніца, Ганновер, Німеччина, інженерія, PhD (1996);
Дармштадтський технічний університет, Дармштадт, Німеччина, інженерія, магістр (1984–1992).

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ: Стратегія та розвиток бізнесу, залізничні перевезення, міжнародні відносини, операційна ефективність, фінанси та аудит, корпоративне управління, комплаєнс та ризик-менеджмент.

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ: Понад 20 років досвіду роботи в залізничному та логістичному бізнесі, за напрямками: продажі, виробництво, операційна діяльність, технічне забезпечення та інфраструктура.

Connex (Veolia group) (1996–2005):

- Deutsche Eisenbahn Gesellschaft mbH (DEG) – проектний менеджер (1996–1998), голова департаменту вантажних перевезень (1998–1999);
- Industriebahn-Gesellschaft Berlin mbH – управляючий директор (1998–2005);
- Niederbarnimer Eisenbahn AG – член ради правління (1998–2005);
- Connex Cargo Logistics – управляючий директор (2000–2005).

Deutsche Bahn AG (2005–2009):

- Martrade Holding – управляючий директор (04.2009–12.2009), невиконавчий директор (2009–2015);
- Deutsche Bahn AG – член ради правління (2010–2011);
- RheinCargo GmbH & Co KG – управляючий директор (2015–2016);
- Neuss-Düsseldorfer Häfen GmbH & Co KG – заступник управляючого директора (2016–2017).

Консалтинг та тимчасове управління – незалежний консультант (2011 – дотепер).

Казахстанські залізниці – член ради директорів (2014 – дотепер).

Литовські залізниці – член наглядової ради (2018 – дотепер).

АТ «Укрзалізниця» – член наглядової ради (20.06.2018 – дотепер).

АНДРЕАС МАТЬЄ
ЧЛЕН НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

ОСВІТА: Віденський університет економіки та бізнесу, Відень, Австрія, юридичний факультет, PhD (2006–2010);
Університет Торонто, факультет управління ім. Ротмана, MBA (2001–2002);
Австрійська бізнес-школа LIMAK, загальна програма управління (2000–2001).

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ: Стратегія і розвиток бізнесу, операційна ефективність, фінанси та аудит, корпоративне управління, комплаєнс та управління ризиками.

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ: Виконавчий директор з великим міжнародним досвідом у фондових організаціях.

Віденський університет економіки та бізнесу – доцент, Інститут промислового управління (04.1990–11.1990).

ОТОВ Clearingbank AG, Відень – тренер (1990–1991).

Віденський університет економіки та бізнесу – доцент, Інститут промислового управління (1991–1995), викладач (1990–2006).

OMV AG, Відень – корпоративне управління (1995–1999).

Polyfelt GmbH (1999–2005):

- віце-президент з фінансів та адміністрації (1999–2003);
- фінансовий директор (2003–2005).

TenCate Geosynthetics Austria GmbH – головний виконавчий директор (2006–2008).

OMV AG, Відень, Австрія (2009–2017):

- старший віце-президент з бухгалтерського обліку (2009–2010);
- старший віце-президент з контролю (2010–2012);
- OMV Petrom SA, Бухарест – фінансовий директор (2013–2017);
- старший радник (07.2017–12.2017).

Консалтингові послуги, Австрія (2017 – дотепер).

АТ «Укрзалізниця» – член наглядової ради (20.06.2018 – дотепер).

АДОМАС АЗУОЛАС АУДІЦКАС
ЧЛЕН НАГЛЯДОВОЇ РАДИ

ОСВІТА: INSEAD, MBA (2014);

Редингський університет, Редінг, Англія, бакалавр міжнародних цінних паперів, інвестицій та банківської справи (2008);
Вільнюський університет, бакалавр математики (2005).

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ:

AB Samplo bank, Литва – молодший менеджер проекту (2005–2006).

UAB Gild Bankers, Литва, Латвія, Естонія – старший фінансовий аналітик (2008–2010).

Міністерство економіки, Литва – радник міністра (2010–2012), заступник міністра (2012).

AB Giraites ginkluotes gamykla, Литва – член наглядової ради (2011–2012).

UAB VAE, Литва – голова наглядової ради (2012–2013).

Фонд державного майна, Литва – член наглядової ради (2012–2013).

AB Ukio Bankas, Литва – тимчасовий адміністратор (повноваження наглядової ради та генеральний директор) (2013).

UAB Civitta, Литва, Латвія, Естонія, Білорусь, Україна – партнер (2013–2015).

SOE Reload, Україна – засновник, керуючий директор, старший радник Міністра економіки України (2015–2016).

Українська Академія Корпоративного Управління, Україна – президент, консультації з питань корпоративного управління, навчальних програм, рекомендацій (2017 – дотепер).

Кабінет Міністрів України – радник Прем'єр-міністра України з питань корпоративного управління, комунікацій, енергетичної політики (2017 – дотепер).

Miratech Group, Україна – член наглядової ради (2018 – дотепер).

Магістральні газопроводи України, Україна – член наглядової ради (2018 – дотепер).

АТ «Укрзалізниця» – член наглядової ради (20.06.2018 – дотепер).

ПРАВЛІННЯ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

Правління є колегіальним виконавчим органом Товариства, який здійснює управління поточною діяльністю Компанії. Правління підзвітне загальним зборам (Кабінету Міністрів України) та наглядовій раді, забезпечує виконання їх рішень. Діяльність правління регулюється принципами економічної доцільності та спрямована на одержання прибутку. Чисельність і персональний склад правління затверджується загальними зборами на підставі пропозицій (подання) наглядової ради Товариства. Очолює правління голова, який призначається на посаду та звільняється з посади загальними зборами на підставі пропозицій (подання) наглядової ради Товариства.

СКЛАД ПРАВЛІННЯ ТОВАРИСТВА ПРОТЯГОМ 2019 РОКУ:

- голова правління Кравцов Євген Павлович, призначений на посаду згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.01.2019 № 6-р, звільнений з посади згідно з розпорядженням КМУ від 29.01.2020 № 58-р;
- член правління Пашкевич Ремігуш Ян, до складу правління введений згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2016 № 349, звільнений з посади згідно з постановою КМУ від 15.07.2020 № 597;
- член правління Марчек Желько, до складу правління введений згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2016 № 349, звільнений з посади згідно з постановою КМУ від 15.04.2020 № 280;
- член правління Василевський Іренеуш Станіслав, до складу правління введений згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 27.07.2016 № 494, виведений зі складу правління згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 488;
- член правління Залесний Марек Роберт, до складу правління введений згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2016 № 349, виведений зі складу правління згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 488;
- член правління Бужор Олександр Якович, до складу правління введений згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2016 № 349, виведений зі складу правління згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 456;
- член правління Михальчук Сергій Дмитрович, до складу правління введений згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 07.10.2015 № 815, виведений зі складу правління згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 456;
- член правління Буреш Франтішек, до складу правління введений згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 488;
- член правління Кушнір Сергій Іванович, до складу правління введений згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 488, звільнений з посади згідно постанови КМУ від 01.07.2020 № 556;
- член правління Целеєвський Марчін, до складу правління введений згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 488, звільнений з посади згідно постанови КМУ від 15.07.2020 № 596;
- член правління Юрик Іван Іванович, до складу правління введений згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 488.

ЄВГЕН КРАВЦОВ
ГОЛОВА ПРАВЛІННЯ

ОСВІТА: Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, магістр права (з відзнакою); «Європейський університет», магістр менеджменту зовнішньоекономічної діяльності (з відзнакою); Center for International Trade Development, Сертифікат з програми по торгівій політиці та комерційній дипломатії; Fulbright International, Курс «Міжнародне комерційне право».

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ:

2006–2007 – консультант International Chamber of Commerce (Національний комітет в Україні).
2008–2014 – юрист юридичної фірми «Астерс», Київ, Україна.
2014–2015 – партнер юридичної фірми «Астерс», Київ, Україна.
01.2015–03.2015 – радник генерального директора ПАТ «Укрзалізниця».
03.2015–05.2015 – начальник Департаменту реформування та корпоративного розвитку ПАТ «Укрзалізниця».
05.2015–11.2015 – директор з реформування, майнової та правової політики ПАТ «Укрзалізниця».
10.2015–05.2016 – член правління ПАТ «Укрзалізниця».
03.2016–05.2016 – в. о. голови правління ПАТ «Укрзалізниця».
05.2016–08.2017 – перший заступник Міністра інфраструктури України.
08.2016–08.2017 – голова наглядової ради ПАТ «Укрзалізниця».
09.08.2017 – в. о. голови правління ПАТ «Укрзалізниця».
10.01.2019 – 29.01.2020 – голова правління АТ «Укрзалізниця».

ФРАНТИШЕК БУРЕШ
ЧЛЕН ПРАВЛІННЯ

ОСВІТА: Університет Масарика в Брно (юридичний факультет); Ecole Supérieure De Commerce Et De Management – Escem Університет Нью-Йорка; MBA, бізнес-школа в Празі; Університет Західної Богемії в Пльзені; SPŠE Brno (технічна вища школа електротехніки).

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ:

1992–2001 – керуючий директор CBI – Intercom (Чехія).
2002–2004 – директор з постачання, регіональний менеджер NKT Cables (Центральна та Східна Європа).
2004–2007 – працював на керівних посадах Skoda Holding Group (Чехія), Skoda Electric (Чехія), Сибелектропривод (Росія).
2007–2011 – директор з постачання, регіональний менеджер компанії ALSTOM (Чехія, Словаччина).
2011–2015 – генеральний директор, голова правління групи чеських залізниць DPOV (Чехія).
2014–2016 – операційний директор з питань технічної та виробничої діяльності, член правління Чеської залізниці.
2016–2019 – генеральний директор, голова правління Центру досліджень і випробувань залізниць «Чеська залізниця» VELIM (Чехія).
14.06.2019 – дотепер – член правління АТ «Укрзалізниця».

МАРЧІН ЦЕЛЕЄВСЬКИЙ
ЧЛЕН ПРАВЛІННЯ

ОСВІТА: Варшавська школа економіки.

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ:

1999–2008 – працював на керівних посадах польських авіаліній LOT.
2008–2010 – керівник відділу продажів та маркетингу в компанії Qatar Airways (Qatar Executive), Польща.
2011–2012 – керівник відділу продажів та маркетингу компанії Fiege Poland (Польща).
2012–2015 – генеральний директор, виконавчий член правління PKP Intercity.
2015–2016 – генеральний директор, виконавчий член правління з комерційних питань компанії польських авіаліній LOT.
2016 – незалежний бізнес-консультант консалтингової фірми DSVC – STRATEGIC ADVISORY (Польща).
14.06.2019 – 15.07.2020 – член правління АТ «Укрзалізниця».

СЕРГІЙ КУШНІР
ЧЛЕН ПРАВЛІННЯ

ІВАН ЮРИК
ЧЛЕН ПРАВЛІННЯ

РЕМІГУШ ПАШКЕВИЧ
ЧЛЕН ПРАВЛІННЯ

ЖЕЛЬКО МАРЧЕК
ЧЛЕН ПРАВЛІННЯ

ОСВІТА: Одеський регіональний інститут державного управління; Одеська державна академія будівництва та архітектури.

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ:

2015–2016 – апарат Верховної Ради України.

2016–2018 – керівник служби віце-прем'єр-міністра України, заступник міністра, заступник державного секретаря КМУ.

2018–2019 – член наглядової ради, заступник голови наглядової ради Національної енергетичної компанії «Укренерго».

2019 – директор з ремонту рухомого складу АТ «Укрзалізниця».

14.06.2019 – 01.07.2020 – член правління АТ «Укрзалізниця».

ОСВІТА: Навчальний курс з управління державними фінансами, Школа управління імені Джона Ф. Кеннеді; Гарвардський університет, США (2008); магістерська програма з економіки, консорціум економічних досліджень та освіти, Києво-Могилянська академія (2004); бакалавр, Національний університет імені Тараса Шевченка (механіко-математичний факультет), диплом з відзнакою (2002).

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ:

2007 – науковий асистент, Інститут міжнародної економіки ім. Пітерсона, Вашингтон, США.

2010–2014 – голова представництва Blackstone в Україні.

2014–2016 – керівник служби міністра, Міністерство фінансів України.

2017 – дотепер – заступник директора, Офіс залучення та підтримки інвестицій Уряду України UkraineInvest.

20.06.2018–05.06.2019 – член наглядової ради АТ «Укрзалізниця».

14.06.2019–15.04.2020 – член правління АТ «Укрзалізниця».

16.04.2020 – 26.09.2020 – в.о. голови правління АТ «Укрзалізниця».

27.08.2020–дотепер – член правління АТ «Укрзалізниця».

ОСВІТА: Варшавська політехніка, інжиніринг у сфері охорони довкілля (кваліфікація магістр-інженер); Національна школа державного управління; Варшавська школа економіки.

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ:

2009–2012 – очолював промислову корпорацію ANWIL, працював у PKN ORLEN, Польському національному банку, Міністерстві фінансів Польщі та обіймав посади в наглядових радах найбільших польських компаній.

2012–2015 – очолював РКР PLK, польського оператора залізничної інфраструктури. Під його керівництвом була запроваджена наймасштабніша в Польщі програма модернізації та інфраструктурних інвестицій на залізниці. Має значний досвід управління та фінансового менеджменту.

05.07.2016 – 15.07.2020 – член правління АТ «Укрзалізниця».

ОСВІТА: Доба факультет, Словенія, м. Марібор, дипломований економіст (VS).

Український державний університет залізничного транспорту (Державна академія залізничного транспорту), магістр за спеціальністю «Організація процесу перевезень», Харків, Україна.

ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ:

Має понад 15-річний досвід управління персоналом. Майже 13 років обіймав керівні посади в корпорації McDonald's в Україні, Румунії та Югославії. Брав участь у проєкті реформування HR-напряму в компанії «Нова Пошта».

2007–2013 – директор з персоналу ПАТ «Дніпроспецсталь».

2013–2014 – директор з персоналу групи Starlightmedia.

2014–2015 – незалежний член наглядової ради «Укрросметалл».

24.06.2016–15.04.2020 – член правління АТ «Укрзалізниця»⁵.

ЗАСІДАННЯ ПРАВЛІННЯ У 2019 РОЦІ

Відповідно до п. 107 Статуту АТ «Укрзалізниця» основною формою роботи правління Товариства є засідання, які можуть бути проведені за допомогою технічних засобів зв'язку (зокрема за допомогою телефонної конференції або відеоконференції). Допускається також прийняття рішень шляхом проведення заочного голосування (письмового опитування) або в інший допустимий спосіб відповідно до законодавства.

Рівень відвідуваності засідань правління головою та членами правління АТ «Укрзалізниця»:

Кравцов С. – був присутній на 115 засіданнях правління;
Марчек Ж. – був присутній на 115 засіданнях правління, не брав участі у 1 засіданні, проведеному шляхом заочного голосування;
Пашкевич Р. – був присутній на 107 засіданнях правління, не брав

участі у 9 засіданнях, зокрема у 6 засіданнях правління, проведених шляхом заочного голосування;
Кушнір С. – був присутній на 55 засіданнях правління;
Юрик І. – був присутній на 55 засіданнях правління;
Целеєвський М. – був присутній на 52 засіданнях правління, не брав участі у 3 засіданнях;
Буреш Ф. – був присутній на 47 засіданнях правління, не брав участі у 2 засіданнях;
Василевський І. – був присутній на 61 засіданні правління;
Залесний М. – був присутній на 56 засіданнях правління, не брав участі у 5 засіданнях правління, проведених шляхом заочного голосування;
Михальчук С. – був присутній на 33 засіданнях правління;
Бужор О. – був присутній на 32 засіданнях правління, не брав участі у 1 засіданні правління, проведеному шляхом заочного голосування.

Протягом 2019 року було проведено **116** засідань правління Товариства, серед них **84** засідання – у формі заочного голосування (письмового опитування).

У 2019 році до порядку денного засідань правління було включено **731** питання, із **633** питань було ухвалено рішення.

Питання, що розглядалися правлінням Товариства протягом 2019 року:

1. Вирішення питань організації господарської діяльності, фінансування, ведення обліку та звітності.
2. Розроблення проектів основних напрямів та перспективних планів Товариства, зокрема річних фінансових планів.
3. Затвердження контрольних завдань з централізованого фінансування закупівлі основних засобів (рухомого складу, механізмів, обладнання та ін.), обладнання для капітального будівництва, капітального ремонту та модернізації тягового (моторвагонного) рухомого складу, пасажирських вагонів на 2019 рік та контрольних завдань з освоєння капітальних інвестицій по АТ «Укрзалізниця» і приватних акціонерних товариствах на 2019 рік.
4. Питання, що стосувались розпорядження майном (спісання, передача (внутрішнє переміщення) між виробничими структурними підрозділами) та грошовими коштами Товариства.
5. Питання, що стосувались діяльності тендерних комітетів Товариства.
6. Питання, що стосувались Тарифної комісії Товариства.
7. Затвердження правил, процедур, положень та інших до-

кументів Товариства, крім тих, затвердження яких віднесено Статутом до компетенції загальних зборів та наглядової ради.

8. Затвердження положень про філії, представництва, інші відокремлені підрозділи Товариства, їх організаційної структури та вирішення питань щодо управління їх роботою.
9. Питання, що стосувались вчинення правочинів – укладання договорів та внесення до них змін шляхом укладання додаткових угод та інше.
10. Вирішення питань управління юридичними особами, акціонером (засновником, учасником) яких є Товариство, а також філіями, представництвами, іншими відокремленими підрозділами.

РЕВІЗІЙНА КОМІСІЯ

Ревізійна комісія проводить перевірку (контроль) фінансово-господарської діяльності Товариства. Ревізійна комісія діє на підставі положення про неї. Члени ревізійної комісії призначаються загальними зборами. Ревізійна комісія складається з п'яти осіб. Строк повноважень ревізійної комісії становить три роки. Протягом 2019 року засідань ревізійної комісії не відбулось.

ПЛАНИ НА 2020 РІК ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

З метою реформування системи корпоративного управління у 2020 році планується реалізація наступних заходів ПДКУ:

- повноцінне формування функцій комплаєнсу та управління ризиками;
- впровадження Кодексу корпоративного управління;
- реалізація Стратегії відповідно до показників діяльності Товариства та управління ризиками;
- впровадження плану наступництва;
- оцінка стану впровадження Стратегії правлінням у межах здійснення повсякденної діяльності;
- проведення оцінки КПЕ функціональних вертикалей та регулярне звітування щодо виконання правлінням і наглядової ради;
- впровадження та здійснення оцінки Політики запобігання та протидії корупції;
- впровадження комплексного та консолідованого робочого плану;
- оцінка стану впровадження Стратегії наглядовою радою і правлінням;
- забезпечення розкриття Компанією всіх видів інформації;
- перегляд розподілу повноважень між органами управління за результатами практичної реалізації поточного розподілу;
- оцінка та оновлення системи звітування з метою задоволення очікувань зацікавлених сторін;
- запровадження комунікації функції управління персоналом з наглядовою радою.

У середньостроковій перспективі планується визначення цільової системи корпоративного управління філій, дочірніх та залежних товариств АТ «Укрзалізниця».

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

ЗМІНИ У СТРУКТУРІ ТОВАРИСТВА

У 2019 році в АТ «Укрзалізниця» відбулися наступні організаційні та структурні зміни:

1. Ліквідовано Департамент реформування та корпоративного розвитку (ЦКР) і Департамент маркетингу та реклами (ЦМР), їх функції передано до наявних підрозділів апарату управління Товариства.
2. Проведено реорганізацію структурних підрозділів:
  - Департаменту корпоративного управління – у Департамент управління корпоративними правами та забезпечення діяльності правління (ЦКУ);
  - Департаменту безпеки – у Департамент економічної та інформаційної безпеки (ЦБ).
3. Утворено Службу забезпечення роботи наглядової ради (АС), ме-

тою якої є організація роботи наглядової ради, її комітетів та координація розробки та контролю виконання рішень вищого органу.

4. Утворено Офіс з антикорупційної діяльності (ЦУАДО) – уповноважений підрозділ Товариства з питань запобігання, протидії і виявлення корупції.

5. Утворено відокремлені підрозділи:

- Філія «Центр з будівництва та ремонту інженерних споруд» (ЦБРС), метою якої є ефективне використання спеціальної будівельної техніки та устаткування, забезпечення ремонту та обслуговування тяжкої спеціальної будівельної техніки та забезпечення виконання ремонту інженерних споруд;
- Філія «Центр з будівництва та ремонту колії» (ЦБРК), метою якої є впровадження ефективної системи управління та використання наявних виробничих потужностей підрозділів з ремонту колії.

Голова правління					Член правління Відповідальний за напрям діяльності «Управління взаємовідносинами з органами державної влади»	Член правління Відповідальний за напрям діяльності «Інфраструктура»	Член правління Відповідальний за напрям діяльності «Фінанси»	Член правління Відповідальний за напряом діяльності «Виробництво»	Член правління Відповідальний за напряом діяльності «Пасажирські перевезення»	Член правління Відповідальний за напряом діяльності «Людські ресурси»	
Функціональна вертикаль стратегічного розвитку та інвестиційної політики	Функціональна вертикаль адміністративно- господарського забезпечення	Функціональна вертикаль правових питань та майнової політики	Функціональна вертикаль питань інформаційних технологій	Функціональна вертикаль питань закупівель	Функціональна вертикаль інфраструктури	Функціональна вертикаль операційної діяльності	Функціональна вертикаль економіки та фінансів	Функціональна вертикаль бухгалтерського, податкового обліку, звітності та методології	Функціональна вертикаль інженерно- технічного забезпечення	Функціональна вертикаль пасажирських перевезень і сервісу	Функціональна вертикаль управління персоналом та соціальної політики

ВІДОКРЕМЛЕНІ ПІДРОЗДІЛИ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

<div>«Центр сервісного забезпечення»</div>						<div>«Головний інформаційно-обчислювальний центр»</div> <div>«Проектно-конструкторське технологічне бюро інформаційних технологій»</div>						<div>«Центр забезпечення виробництва»</div> <div>«Відомча воєнізована охорона»</div> <div>«Медіацентр «Магістраль»</div> <div>Представництва АТ «Укрзалізниця» в Російській Федерації та Республіці Білорусь, в Республіці Польща</div>						<div>«Центр управління промисловістю»</div> <div>«Старокостянтинівський завод залізобетонних шпал»</div> <div>«Центральна станція зв'язку»</div> <div>«Енергозбут»</div> <div>«Енергоремтранс»</div> <div>«Центр з ремонту та експлуатації колійних машин»</div> <div>«Центр діагностики залізничної інфраструктури»</div> <div>«Центр з будівництва та ремонту колії»</div> <div>«Центр з будівництва та ремонту інженерних споруд»</div>						<div>«Рефрижераторна вагонна компанія»</div> <div>«Центр транспортного сервісу «Ліски»</div> <div>«Вінниця-трансприлад»</div> <div>«Центр транспортної логістики»</div>						<div>«Єдиний розрахунковий центр залізничних перевезень»</div>						<div>«Проектно-вишукувальний інститут залізничного транспорту»</div> <div>«Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут залізничного транспорту»</div> <div>«Дарницький вагоноремонтний завод»</div> <div>«Панютинський вагоноремонтний завод»</div> <div>«Стрийський вагоноремонтний завод»</div>						<div>«Українська залізнична швидкісна компанія»</div> <div>«Пасажирська компанія»</div>						<div>«Центр професійного розвитку персоналу»</div>						<div>«Центр охорони здоров'я»</div>					
<div>Регіональна філія «Донецька залізниця»</div>																																																											
<div>Регіональна філія «Львівська залізниця»</div>																																																											
<div>Регіональна філія «Придніпровська залізниця»</div>																																																											
<div>Регіональна філія «Південно-Західна залізниця»</div>																																																											
<div>Регіональна філія «Південна залізниця»</div>																																																											
<div>Регіональна філія «Одеська залізниця»</div>																																																											

ГОСПОДАРСЬКІ ТОВАРИСТВА З ЧАСТКОЮ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У СТАТУТНОМУ КАПІТАЛІ

ПрАТ «Страхова компанія «Таст-Гарантія»	ПрАТ «Страхова компанія «Інтер-Поліс»	ТОВ «Брайтшпур Планунгс Гезельшафт мБХ»	ПрАТ «Лізингова компанія «Укртранслізинг»	ПрАТ «Міжнародна транспортна компанія «Укрзовніштранс»	ТОВ «УЗ Карго Вагон»	ТОВ «Енерго Збут Транс»	ПрАТ «Коростенський завод залізобетонних шпал»	ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону»	ПрАТ «Київський електротехнічний завод «Транссигнал»	ПрАТ «Дніпропетровський тепловозоремонтний завод»	ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод»	ПрАТ «Запорізький електровозоремонтний завод»	ПрАТ «Київський електровагоноремонтний завод»
---	---------------------------------------	---	---	--	----------------------	-------------------------	--	---	--	---	---	---	---

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Роботу з формування повноцінної функції управління ризиками планується розпочати у 2020 році. Нині процес ризик-менеджменту в АТ «Укрзалізниця» здійснюється на всіх рівнях управління. Він інтегрований у загальну політику Компанії і є невід'ємною частиною менеджменту Товариства.

Управління ризиками у АТ «Укрзалізниця» спрямоване на збільшення можливостей та мінімізацію негативного ефекту виявлених ризиків у таких сферах як виробнича ефективність, безпека, дотримання прав людини, трудові відносини, охорона праці та довкілля, протидія корупції та багатьох інших. Основну відповідальність за управління ризиками несе найвище керівництво Товариства.

Детальніше про управління ризиками в АТ «Укрзалізниця» – в Інтегрованому звіті за 2017 рік (розділ «Наш бізнес», підрозділ «Корпоративне управління»).

АНТИКОРУПЦІЙНА ПОЛІТИКА

Вдосконалення системи запобігання та протидії корупції відповідно до вимог законодавства, міжнародних стандартів та найкращих світових практик є одним з найбільш актуальних завдань та стратегічних цілей акціонерного товариства «Українська залізниця».

Товариство застосовує комплекс вимог щодо законності, прозорості та доброчесності ведення бізнесу до себе та усіх своїх ділових партнерів. Кожен співробітник Товариства зобов'язаний керуватися принципом нульової толерантності до будь-яких проявів корупції, суворо дотримуватися вимог законодавства, Кодексу етики АТ «Укрзалізниця», Антикорупційної програми Товариства, Політики запобігання та протидії корупції і вживати всіх передбачених законодавством заходів щодо запобігання, виявлення та протидії корупції і пов'язаних з нею дій. Ознайомитись з етичними та антикорупційними стандартами Товариства можна на офіційному сайті АТ «Укрзалізниця».

З початку 2019 року Товариство здійснило ряд заходів, спрямованих на вдосконалення системи запобігання та протидії корупції відповідно до вимог законодавства та з урахуванням провідного світового та вітчизняного досвіду, а саме:

- Створено уповноважений підрозділ з питань запобігання, протидії і виявлення корупції – Офіс з антикорупційної діяльності АТ «Укрзалізниця», відповідальний за реалізацію вимог Антикорупційної програми Товариства.
- Затверджено та введено в дію Політику запобігання та протидії корупції АТ «Укрзалізниця», а також План розробки та впровадження Політики запобігання та протидії корупції та інших заходів, стандартів та процедур, передбачених Антикорупційною програмою Товариства.
- Впроваджуються принципи Кодексу етики АТ «Укрзалізниця» щодо нетерпимості до корупції та етичних стандартів.
- Створено комісію з оцінки корупційних ризиків та проведено внутрішню оцінку корупційних ризиків у діяльності Товариства за 2019 рік.
- Розпочато ведення реєстрів, передбачених Антикорупційною програмою.
- Укладено Меморандум про партнерство між Товариством та UNIC (Ukrainian network of integrity and compliance –

Всеукраїнська мережа доброчесності та комплаєнсу), метою якою є співпраця, спрямована на просування ідеї етичного та відповідального ведення бізнесу, посилення прозорості, боротьбу з корупцією та зловживаннями.

- Проведено службові перевірки та внутрішні розслідування, матеріали яких направлені до спеціальних суб'єктів у сфері запобігання та протидії корупції.
- Впроваджено звітування та прозорі комунікації з антикорупційної діяльності⁶.

У 2019 році наглядова рада Товариства затвердила Політику запобігання та протидії корупції.

Дана Політика є першим з документів, які потрібно розробити та впровадити згідно з Планом дій з корпоративного управління АТ «Укрзалізниця», який був схвалений Урядом у грудні 2018 року. Основна мета Політики запобігання та протидії корупції – нормативно визначити та закріпити принципи й стандарти щодо запобігання та протидії корупції в діяльності Товариства.

Сфера застосування Політики запобігання та протидії корупції:

- посадові особи органів Товариства (наглядова рада, правління);
- працівники Компанії;
- інші посадові особи Товариства;
- особи, що діють від імені або в інтересах Товариства.

Політика
запобігання та протидії
корупції застосовується
у всіх сферах діяльності
Товариства, зокрема у сфері
взаємовідносин з органами
державної влади
та місцевого
самоврядування.

Разом із Політикою запобігання та протидії корупції було затверджено План розробки та впровадження Політики запобігання та протидії корупції та інших заходів, який містить велику кількість конкретних заходів (далі – План антикорупційних заходів).

Детальніше ознайомитися з Політикою запобігання та протидії корупції та Планом антикорупційних заходів можна на офіційному сайті Компанії⁷.

НАВЧАННЯ СПІВРОБІТНИКІВ ТОВАРИСТВА

Для підвищення обізнаності щодо запобігання та протидії корупції Товариство запровадило обов'язкове та регулярне навчання для всіх співробітників, діяльність яких є чи може бути вразливою до корупційних ризиків. Таке навчання включає інформацію про антикорупційне законодавство, принципи і стандарти, що викладені в Політиці, положення Антикорупційної програми Товариства та інші внутрішні правила і процедури.

У 2019 році проведено навчання (антикорупційні тренінги) на тему «Політика запобігання та протидії корупції АТ «Укрзалізниця» та План її впровадження», та ознайомлено підпис у реєстрі всіх функціональних директорів та керівників структурних підрозділів регіональних філій та філій Товариства. Організовано ознайомлення співробітників Товариства з Політикою та Планом її впровадження під підпис у реєстрі. Станом на 31.12.2019 із документами ознайомлено 75 % співробітників Товариства, а ще 14,5 % співробітників були у процесі ознайомлення. Також в Компанії розроблено дистанційний навчальний курс за тематикою «Політика запобігання та протидії корупції», який перебуває на стадії впровадження та буде розміщений на внутрішньому Порталі розвитку знань Товариства. У 2020 році заплановано проведення навчання персоналу, осіб, що діють від імені або в інтересах Товариства, та ділових партнерів Товариства з питань запобігання та протидії корупції. Згідно з планом будуть проведені базові та поглиблені антикорупційні тренінги для персоналу, буде розміщений на веб-сайті Товариства спеціальний дистанційний відео-курс щодо стандартів Товариства у сфері доброчесності та запобігання корупції для ділових партнерів, представників та посередників Товариства.

За результатами перевірок та розглядів, проведених Товариством протягом 2019 року, до відповідальності притягнуто **571** порушника (звільнено з роботи **93** особи, оголошено догани – **293**, переведено на іншу посаду або усунуто від роботи – **29**, попереджені або позбавлені премії – **158** осіб). Загальна сума виявлених та попереджених збитків склала понад 596 млн грн.

ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРОК

У 2019 році в Товаристві було проведено 812 перевірок, з них 42 – службові. Матеріали щодо 139 перевірок направлено до правоохоронних органів (по 76 зареєстровані кримінальні провадження). Уповноваженими структурними підрозділами АТ «Укрзалізниця» опрацьовано 481 запит від правоохоронних органів. Загалом правоохоронними органами зареєстровано 106 кримінальних проваджень, фігурантами яких є працівники залізничного транспорту. Із загальної кількості проваджень 67 – «фактові», стосовно конкретних працівників залізничного транспорту – 39.

У рамках відкритих кримінальних проваджень 17 особам вручені підозри, 3 особи – засуджено. Крім того, за направленими до правоохоронних органів матеріалами 4 працівників притягнуто до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень, пов'язаних з корупцією.

ДІЯЛЬНІСТЬ КОНТАКТ-ЦЕНТРУ «СТОП КОРУПЦІЯ»

Одним із основних інструментів виявлення корупції у Товаристві є лінія довіри «Стоп корупція». У 2019 році на цей канал зв'язку надійшло 245 повідомлень та звернень, з яких 183 було відпрацьовано та надано відповіді заявникам, зокрема з них 91 повідомлення стосувалось корупційних правопорушень. За результатами розгляду повідомлень та звернень до дисциплінарної відповідальності притягнуто 37 порушників.

ВНУТРІШНЯ ОЦІНКА КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ

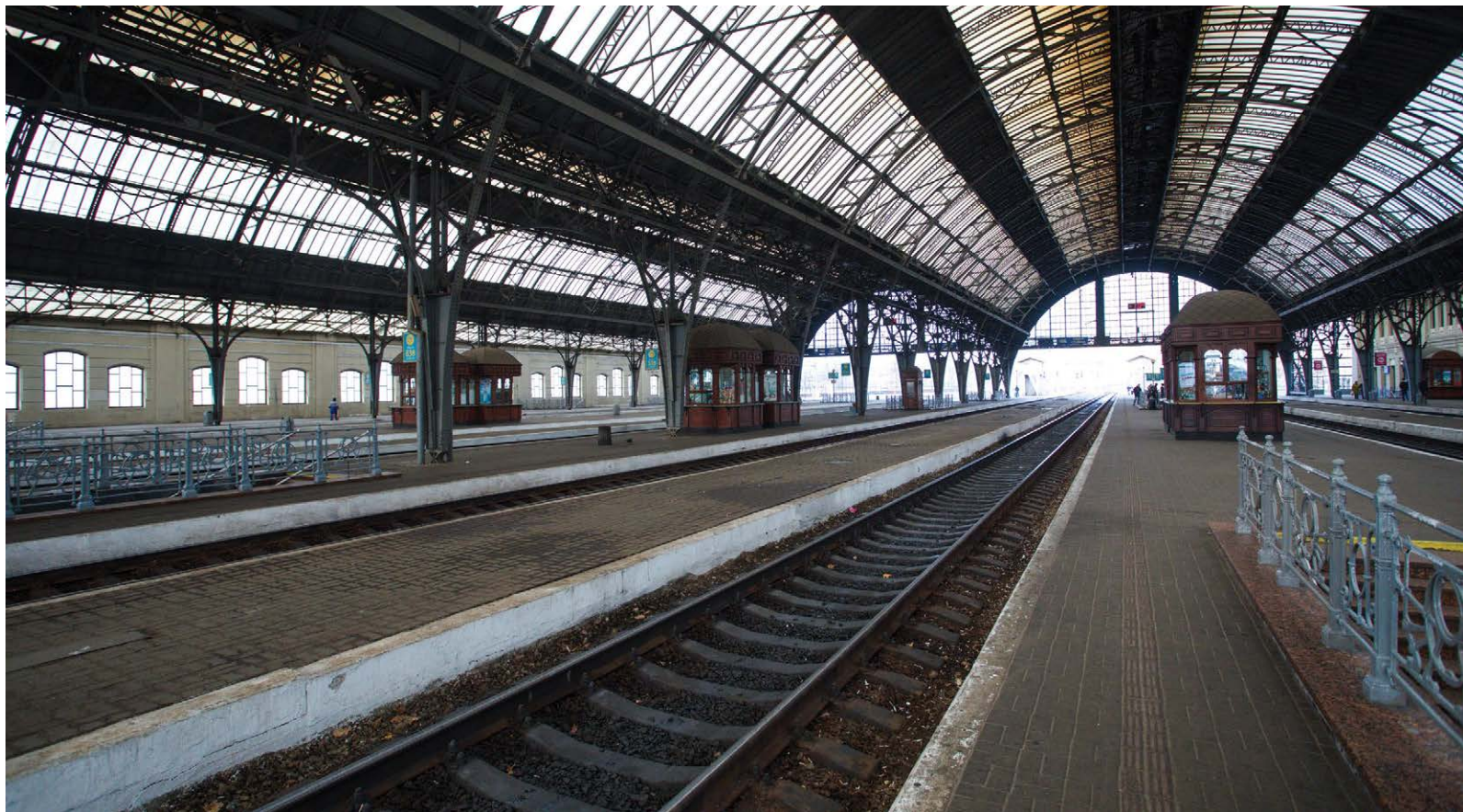
У 2019 році Товариством створено комісію з оцінки корупційних ризиків. До участі в роботі комісії були залучені громадські активісти та експерти як зі сфери запобігання корупції, так і залізничного тран-

спорту. Відповідно до Положення про порядок оцінки корупційних ризиків у діяльності АТ «Укрзалізниця» комісія провела внутрішню оцінку таких ризиків за 2019 рік з метою їх виявлення, запобігання та усунення корупційних ризиків у діяльності Компанії.

За результатами проведення внутрішньої оцінки корупційних ризиків у діяльності Товариства ідентифіковано та оцінено 112 корупційних ризиків, з яких:

- низький рівень корупційного ризику – у 15 % (17 ризиків);
- середній рівень корупційного ризику – у 50 % (56 ризиків);
- високий рівень корупційного ризику – у 35 % (39 ризиків).

Найбільше корупційних ризиків визначено за такими об'єктами як «Процес закупівель» (28), «Управління активами» (19) та «Загальні (інші) ризики» (15).

ПЛАНИ НА 2020 РІК ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

1. Оновлення Антикорупційної програми Товариства.
2. Розробка та затвердження Плану впровадження заходів щодо усунення корупційних ризиків у діяльності Товариства.
3. Впровадження застосування антикорупційного застереження як невід'ємної частини угод з діловими партнерами Товариства.
4. Впровадження процедур управління конфліктом інтересів у діяльності Товариства, розробка та впровадження Положення про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у Товаристві.
5. Впровадження процедур моніторингу обмежень щодо надання та отримання подарунків співробітниками Товариства.
6. Впровадження єдиної системи прийняття та розгляду повідомлень про порушення антикорупційного законодавства, антикорупційної програми та інших антикорупційних та етичних стандартів Товариства відповідно до вимог Закону України «Про запобігання корупції».
7. Впровадження процедур проведення антикорупційної перевірки ділових партнерів Товариства та кандидатів на посади, вразливих до корупційних ризиків.
8. Вдосконалення процедур проведення внутрішніх антикорупційних розслідувань та перевірок, механізму застосування дисциплінарних стягнень за порушення антикорупційного законодавства та відповідних стандартів Товариства.
9. Зовнішня оцінка корупційних ризиків у діяльності Товариства.
10. Проведення антикорупційних тренінгів та інформаційно-роз'яснювальної роботи для співробітників та ділових партнерів Товариства.

ПРОЕКТНИЙ ОФІС

У 2019 році в АТ «Укрзалізниця» продовжив свою роботу Проектний офіс. Одним із фокусів його діяльності було реформування системи закупівель. У 2019 році сформовано окрему вертикаль закупівельної діяльності Товариства, яку очолив директор з питань закупівель. Під його керівництвом створюється централізована структура управління постачанням для усієї системи Товариства, що є найважливішим кроком при переході на нову ефективну модель функціонування закупівель як важливої функції в ланцюжку надання якісних послуг. Протягом звітного періоду Проектний офіс продовжив роботу щодо створення сприятливих умов для успішного проходження сертифікації з питань постачання та управління поставками відповідно до стандарту Дипломованого інституту закупівель та постачання Великобританії (CIPS). Організації, які доводять відповідність об'єктивним вимогам цього стандарту, отримують сертифікат про визнання. Присудження сертифікату фактично являє собою процес оцінки дотримання серії

стандартів з п'яти наступних напрямків: лідерство та організація; стратегія і політика; персонал; процеси і системи; управління продуктивністю.

Проектним офісом виконувалися роботи за всіма зазначеними напрямками, а також значна увага зосереджувалась на автоматизації процесів управління матеріально-технічним забезпеченням Товариства.

За результатами планової зустрічі із представниками інституту були відзначені суттєві досягнення Товариства на шляху до первинної сертифікації та сформовано документ – Primary Award Project Plan, яким визначено орієнтовний термін подання пакету документів Товариством на сертифікацію та орієнтовний строк отримання сертифікату.

Сертифікація підтвердить, що Товариством прийняті та в повному обсязі використовуються світові стандарти політик і процедур закупівель, що в свою чергу позитивно відобразиться на діловій репутації і дозволить отримувати продукцію та послуги ліпшої якості за найкращою ціною у найліпший спосіб.

ГРУПА БІЗНЕС-АНАЛІТИКИ ПРОЕКТНОГО ОФІСУ

Група з розробки та впровадження бізнес-аналітики Проектного офісу займається створенням ефективної платформи бізнес-аналітики для консолідації даних про діяльність АТ «Укрзалізниця», їх подальшого аналізу та підтримки ухвалення управлінських рішень.

Оскільки діяльність АТ «Укрзалізниця» є дуже диференційованою, для кожного напрямку створюється окремий аналітичний додаток. Такий підхід забезпечує об'єктивний та всебічний аналіз даних.

Фахівцями групи бізнес-аналітики було розроблено ряд аналітичних додатків (АД) для потреб департаментів Товариства:

- АД «Добовий звіт» – забезпечує оперативний контроль за виконанням плану навантаження в розрізі кількості вагонів (тис. тонн, видів вантажів), виконанням накопичувальних планових показників за заявками клієнтів щодо кількості вагонів і контрагенту з початку місяця відповідно до обраної дати.
- АД «Показники з праці» – забезпечує автоматизацію процесів передачі, обробки і накопичення інформації у сфері управління трудовими ресурсами на різних структурних рівнях та в розрізі вертикалей управління щодо чисельності працівників, витрат на оплату праці, балансу робочого часу.
- АД «Кадрова політика» – забезпечує можливість здійснювати аналіз інформації, що стосується кадрової політики, порівняння звітних даних з аналогічним періодом минулого року.

- АД «Доступність локомотивів» – надає можливість формування довідок про доступність для експлуатації локомотивів за обраний проміжок часу, у розрізі типів тягового рухомого складу та регіональних філій.
- АД «Робота вагонів OLAP» – забезпечує створення гнучких динамічних звітів, можливість проведення аналізу інформації щодо роботи вагонів та побудови динамічних графіків.
- АД «Аналіз обліку ІТ-активів» – забезпечує можливість одержання детальної інформації щодо використовуваного апаратного забезпечення, яка дозволяє ухвалювати об'єктивні рішення щодо замовлення нових або перерозподілу наявних елементів ІТ-інфраструктури (ІТ-активів).
- АД «Звітні форми АСМК» – забезпечує проведення оперативного аналізу накопичених даних (реєстри даних), створення інформаційно-аналітичної звітності за заздалегідь визначеними шаблонами форм звітів.
- АД «Звітність по пасажирським перевезенням (OLAP)» – забезпечує створення гнучких динамічних звітів, можливість проведення аналізу інформації щодо кількості перевезених пасажирів.

У планах групи на 2020 рік – розробка та впровадження аналітичних додатків: АД «Нарахування платежів та надходження коштів (виручки) від послуг з вантажних перевезень», АД «Соціальна політика», АД «Ключові показники ефективності» (в розрізі господарств) та ін.

КОРПОРАТИВНА ЕТИКА ТА КОМПЛАЄНС

Обов'язкові стандарти й очікування, які Товариство накладає на повсякденну поведінку співробітників та осіб, що діють від імені або в інтересах Компанії, закріплені у Кодексі етики АТ «Укрзалізниця», що був затверджений у 2019 році. Ухвалення та впровадження Кодексу етики є сучасною вимогою світового бізнесу та однією із найважливіших складових міжнародних стандартів доброчесного, прозорого та етичного ведення бізнесу.

Кодекс етики АТ «Укрзалізниця» встановлює базові етичні норми і стандарти ведення бізнесу, якими мають щодня керуватися у своїй діяльності усі співробітники Товариства.

Метою розроблення та затвердження Кодексу етики є розвиток та вдосконалення корпоративної культури, ефективної взаємодії співробітників один з одним, а також Товариства з органами державної та місцевої влади, діловими партнерами та іншими особами.

Впровадження Кодексу етики в АТ «Укрзалізниця» спрямоване на:

- зміцнення ділової репутації Компанії;
- забезпечення прозорості, доброчесності та етичності ведення бізнесу;
- розвиток корпоративної культури серед працівників;
- забезпечення балансу між інтересами Компанії, її власника, працівників та клієнтів;
- запобігання неприйнятній поведінці та порушенням;
- встановлення контролю за дотриманням принципів доброчесності.

АТ «Укрзалізниця» всебічно сприяє просуванню Кодексу етики, забезпечує інформування та навчання співробітників за допомогою таких інструментів:

- дистанційний курс на Порталі розвитку знань Товариства;
- очне інформування та навчання;
- інформаційні пости та брошури;
- FAQ (поширені питання та відповіді).

Детальніше ознайомитися з Кодексом етики можна на офіційному сайті Компанії⁸.

РОЗВИТОК СИСТЕМИ КОМПЛАЄНС

Одним із ключових заходів ПДКУ є впровадження в Товаристві функції комплаєнс, для чого першочергово передбачено призначення керівника з питань комплаєнс, затвердження положення про підрозділ комплаєнс та робочого плану функції комплаєнс.

У 2020 році планується повноцінне формування цієї функції, проведення оцінки ризиків, пов'язаних із невідповідністю нормативним вимогам, розробка та затвердження внутрішніх документів щодо дотримання нормативно-правових вимог.

ПРАВА ЛЮДИНИ

Ведення бізнесу з відповідальністю перед суспільством та захист основних прав людини – серед ключових принципів діяльності АТ «Укрзалізниця». Товариство гарантує дотримання рівних прав для усіх своїх працівників. Стандарти дотримання прав людини впроваджені у всі сфери діяльності Компанії. Товариство вважає неприпустимим рабство, використання примусової чи дитячої праці. При підборі персоналу АТ «Укрзалізни-

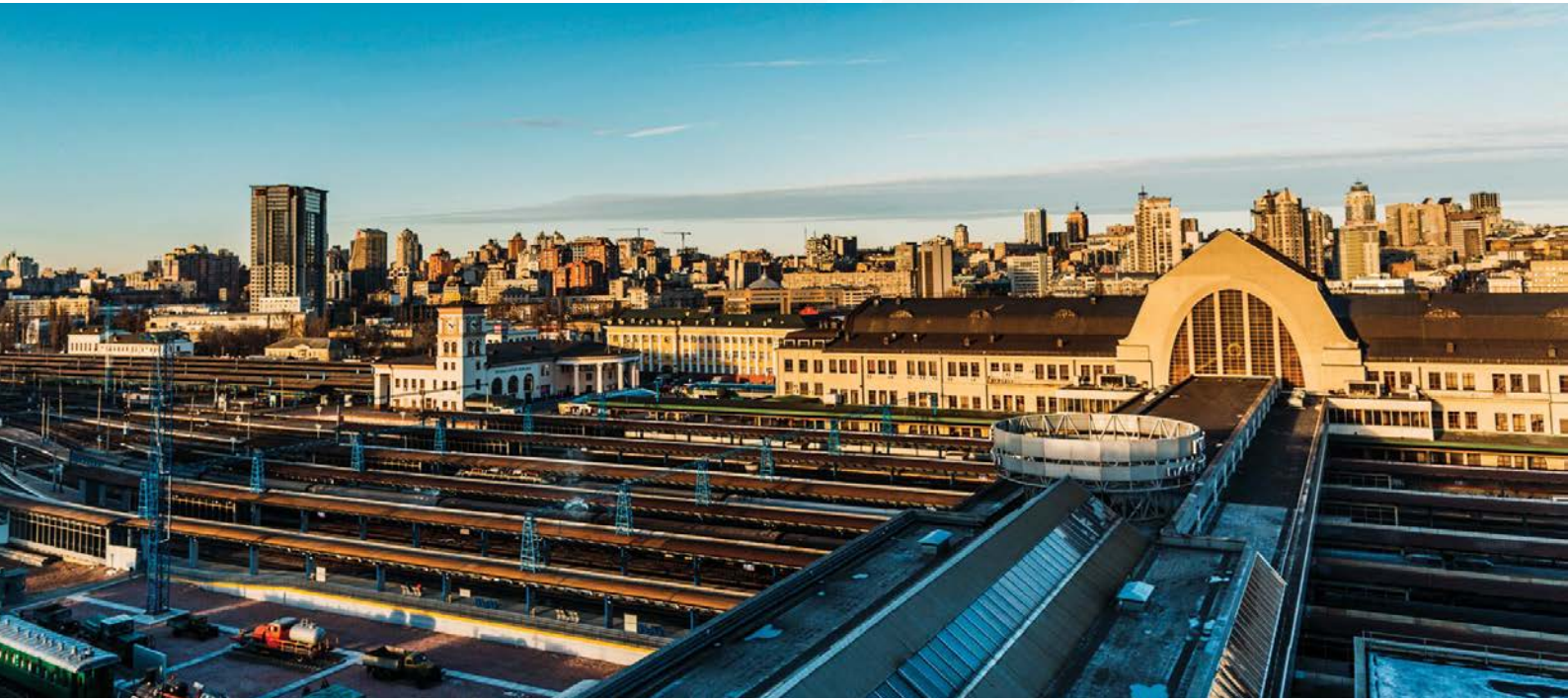
ця» керується виключно професійними навичками людей і не допускає дискримінації за статтю, расою, релігією, політичними переконаннями, соціальним походженням, національністю чи іншими ознаками. Компанія очікує дотримання прав людини і від підрядних організацій.

У 2019 році не було зафіксовано випадків порушення прав осіб, що належать до національних, релігійних або мовних меншин, за віковою чи гендерною ознакою, а також випадків примусової праці.

У процесі роботи Товариство керується Конституцією України, Кодексом законів про працю України та іншими законами, нормативно-правовими документами щодо забезпечення реалізації та захисту прав і свобод працівників Компанії, серед яких – Загальна декларація прав людини ООН та Конвенції Міжнародної організації праці (МОП), що ратифіковані законами України. Принцип дотримання прав людини прописаний і у внутрішніх документах АТ «Укрзалізниця».

КЛЮЧОВІ ОПЕРАЦІЙНІ РЕЗУЛЬТАТИ

**ПАСАЖИРСЬКІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ
У ДАЛЕКОМУ СПОЛУЧЕННІ**
Здійснення пасажирських перевезень є дуже важливою сферою діяльності для АТ «Укрзалізниця». Це обумовлено їх високим значенням у житті суспільства – забезпеченням потреб

населення у мобільності, а також єдності економічного середовища країни. Господарство пасажирських перевезень у далекому сполученні займається задоволенням потреб держави, юридичних і фізичних осіб у безпечних та якісних залізничних перевезеннях у внутрішньому та міжнародному сполученні.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ У 2017-2019 РР.				
Показник	2017	2018	2019	% у 2019 до 2018
Пасажирообіг, млн пас.-км				
далеке сполучення, зокрема:	22 557,8	23 628,5	23 343,1	98,8
швидкісне сполучення	2 417	2 652	2 145	80,9
Відправлено пасажирів, тис. осіб:				
далеке сполучення, зокрема:	45 585,4	47 286,7	46 272,6	97,9
швидкісне сполучення	5 185	5 660	4 783	84,5

У 2019 році було оформлено 53,37 млн квитків, з них через інтернет – 30,4 млн (у 2018 році було оформлено 55,41 млн квитків, з яких через інтернет – 27,7 млн). Кількість переробленого вантажобагажу за звітний період склала 19 500 т, отримано виручки 17 023 тис. грн. Спеціалізованими вагонами-автомобілевозами було перевезено 8 066 автомобілів, а виручка склала 12 242,3 тис. грн.
Товариство приділяє велику увагу людям з особливими потребами. У далекому сполученні в 2019 році було перевезено 2 637 осіб з інвалідністю, які пересуваються на візках. З метою забезпечення комфортних умов для перевезення маломобільних осіб до складу поїздів було включено 2 364 спеціально обладнаних вагони.

КУРСУВАННЯ ПАСАЖИРСЬКИХ ПОЇЗДІВ У ВНУТРІШНЬОМУ ТА МІЖНАРОДНОМУ СПОЛУЧЕННЯХ

Графіком руху на 2018/2019 рік у далекому сполученні було передбачено 181 пару пасажирських поїздів (без урахування регіональних поїздів, що обслуговуються моторвагонним рухомим складом). З них цілорічних – 133 пари поїздів, сезонних – 19 пар, разових – 29 пар. Формуванням АТ «Укрзалізниця» передбачено 158 пар, формуванням країн СНД – 11 пар, а інших країн – 12 пар пасажирських поїздів.

У внутрішньому сполученні у 2019 році курсувала 141 пара поїздів. Найпопулярнішими напрямками були: Київ – Харків, Київ – Львів, Київ – Дніпро, Київ – Вінниця та Київ – Одеса. Найпопулярніші поїзди у внутрішньому сполученні за кількістю перевезених пасажирів:

- № 45/46 Ужгород – Лисичанськ (581,2/591,1 тис. пасажирів),
- № 137/138 Хмельницький – Лисичанськ (537,6/500 тис. пасажирів),
- № 69/70 Маріуполь – Львів (417,2/390,5 тис. пасажирів),
- № 121/122 Миколаїв – Рівне (384,5/431,9 тис. пасажирів),
- № 141/142 Львів – Бахмут (396,7/380,8 тис. пасажирів).

Також у 2019 році було встановлено курсування нових додаткових поїздів:

- № 193/194 Івано-Франківськ – Львів (за рахунок перестояю состава поїзда № 243/244 Івано-Франківськ – Дніпро) в дні підвищення пасажиропотоку.
- № 202/201 Львів – Ужгород (за рахунок перестояю состава поїзда № 601/602 Львів – Солотвино) при підвищенні пасажиропотоку.
- № 233/234 Київ – Вінниця (за рахунок перестояю поїзда № 139/140 Київ – Кам'янець-Подільський) при підвищенні пасажиропотоку.
- № 225/226 Київ – Львів при підвищенні пасажиропотоку.
- № 253/254 Київ – Хмельницький (за рахунок перестояю состава поїзда № 63/64 Київ – Харків) при підвищенні пасажиропотоку.

У міжнародному сполученні за 2019 рік було перевезено 3 514,9 тис. пасажирів, що на 9,2 %, або на 354,6 тис. пасажирів, менше проти 2018 року. Курсувало 40 пар пасажирських поїздів: 20 пар – у сполученні з країнами СНД та 20 пар – у сполученні з країнами Заходу. У сполученні Україна – ЄС – Україна було перевезено 942,1 тис. пасажирів. Проти аналогічного періоду 2018 року пасажиропотік зріс на 122 тис. пасажирів, зокрема:

- в сполученні Україна – ЄС за 2019 рік перевезено 552,7 тис. пасажирів (на 53,4 тис. більше, ніж у 2018 році);
- в сполученні ЄС – Україна за 2019 рік перевезено 389,4 тис. пасажирів (на 68,6 тис. більше, ніж у 2018 році).

Найпопулярнішими поїздами в міжнародному сполученні за кількістю перевезених пасажирів до країн ЄС стали:

- № 715/716 Київ – Перемишль (134,2/113,9 тис. пасажирів),
- № 705/706 Київ – Перемишль (143,6/89,9 тис. пасажирів),
- № 67/68 Київ – Варшава (39/21,9 тис. пасажирів),
- № 35/36 Одеса – Перемишль (37/21,9 тис. пасажирів),
- № 31/32 Київ – Рига (13,2/10,7 тис. пасажирів).

РЕМОНТНА КАМПАНІЯ

За 2019 рік філії «Пасажирська компанія» та «УЗШК» АТ «Укрзалізниця» освоїли капітальні інвестиції по пасажирському господарству на загальну суму 1 708 868 тис. грн. Було проведено ремонт основних засобів об'єктів пасажирського господарства на загальну суму 1 213 415 тис. грн, з них відремонтовано рухомого складу на загальну суму 1 033 752 тис. грн.

У 2019 році було придбано **18** нових пасажирських вагонів та **29** вагонів відремонтовано капітально-відновлювальним ремонтом із продовженням терміну служби та заміною обладнання на нове. Загальний парк пасажирських вагонів у звітному періоді склав **4 032** од., з них експлуатаційний парк – **2 873** од.

ВАЖЛИВІ ПОДІЇ У СФЕРІ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ У ДАЛЕКОМУ СПОЛУЧЕННІ

З 30 січня 2019 року збільшено періодичність курсування поїзда № 31/32 Київ – Мінськ – Вільнюс – Рига до 1 разу на 4 дні (замість 1 разу на тиждень). Також призначено курсування поїзда № 31/32 Київ – Мінськ – Вільнюс – Рига на додаткові рейси відправленням із Києва 22 та 26 грудня 2019 року, із Риги – 23 та 27 грудня 2019 року.

У 2019 році запроваджено курсування поїзда міжнародного сполучення колією 1 435 мм між Україною та Словаччиною. З 9 червня 2019 року встановлено щоденне курсування нових поїздів № 960/961 Кошице – Мукачево та № 962/963 Кошице – Мукачево рухомим складом формування ЗССК.

ЗАХОДИ, СПРЯМОВАНІ НА УТРИМАННЯ НАЯВНИХ ТА ЗАЛУЧЕННЯ НОВИХ ПАСАЖИРІВ

1. З метою розвитку перспективних напрямків сполучення рекреаційних зон Прикарпаття та Закарпаття з Республікою Білорусь (Мінськ) разом з Білоруською залізницею розглядається питання призначення поїзда сполученням Ужгород – Мінськ через Ковель та Брест составом формування АТ «Укрзалізниця».

2. Визначено перспективні маршрути, сполучення за якими можливо буде впровадити при оновленні рухомого складу Товариства:

- Ужгород – Херсон через Миколаїв та Кривий Ріг категорії «Нічний Експрес»;
- Запоріжжя – Івано-Франківськ через Дніпро категорії «Нічний Експрес»;
- Запоріжжя – Чернівці категорії «Нічний Експрес»;
- Київ – Ковель категорії «Нічний Експрес»;
- Київ – Запоріжжя через Кривий Ріг категорії «Нічний Експрес».

Для призначення курсування щоденного пасажирського поїзда на зазначених напрямках необхідно задіяти по 2 состави, або 40 вагонів, на кожний окремий напрямок.

ОСНОВНІ ВИКЛИКИ У СФЕРІ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ У ДАЛЕКОМУ СПОЛУЧЕННІ

- Попит на перевезення перевищує пропозицію Товариства через зношеність рухомого складу та відсутність достатньої державної підтримки.

- Максимальне використання пасажирських вагонів.

З метою подолання цих викликів у звітному періоді було продовжено маршрути курсування поїздів.

ПРИМІСЬКІ ПАСАЖИРСЬКІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ

Приміські пасажирські перевезення забезпечують мобільність населення прилеглих територій і нерідко бувають безальтернативними. Для забезпечення потреби у приміському сполученні щодобово курсують в середньому 1 380 приміських поїздів. За добу приміськими поїздами користується близько 290 тис. пасажирів, що становить 52,1 % від кількості усіх пасажирів, перевезених залізничним транспортом по Україні.

Кількість перевезених пасажирів у приміському сполученні за 2019 рік склала 104,9 млн осіб, що на 0,7 % менше, ніж у 2018 році, та становить 101,1 % до плану. Зменшення кількості перевезених пасажирів поїздами приміського сполучення відбулось внаслідок зниження кількості перевезених пасажирів за формою 4 на 1,5 млн осіб (на 14,9 %) та перевезених пасажирів, які сплачували за проїзд, на 0,9 млн осіб (на 1,5 %). Пасажирообіг по регіональних філіях АТ «Укрзалізниця» виконано в обсязі 5 млрд пас.-км, що становить 103,7 % до плану та 100,5 % до рівня 2018 року.

Станом на 1 січня 2020 року інвентарний парк моторвагонного рухомого складу (МВРС) по господарству приміських пасажирських перевезень нараховував 1 297 секцій, або 281 состав електропоїздів (з них 656 секцій, або 135 составів, змінного струму та 641 секція, або 146 составів, постійного струму), 119 дизель-поїздів та 3 рейкових автобуси (2 од. – 620М; 1 од. – 630М). У 2019 році в експлуатації перебувало:

- 952 секції, або 253 состави, електропоїздів (з них 478 секцій, або 121 состав, змінного струму та 474 секції, або 132 состави, постійного струму),
- 76 дизель-поїздів,
- 3 рейкових автобуси.

Повністю амортизовано 993 секції електропоїздів – 76,56 % (з них 533 секції, або 107 составів, змінного струму та 460 секцій, або 97 составів, постійного струму), а також 222 секції, або 113 од., дизель-поїздів.

Одним із важливих питань для Компанії на сьогодні залишається моральна та фізична застарілість моторвагонного рухомого складу. Знос становить по електропоїздах – 89,47 %, по дизель-поїздах – 97,32 %, по рейкових автобусах – 28,13 %. Понад подовжений термін служби експлуатуються:

- більш ніж 40 років – 48 секцій, або 24 состави (20,9 %), дизель-поїздів;
- більш ніж 50 років – 265 секцій, або 54 состави (41,3 %), електропоїздів постійного струму; 28 секцій, або 7 составів (4,3 %), електропоїздів змінного струму.

Для оновлення рухомого складу необхідно першочергово здійснити закупівлю до 2025 року 37 дизель-поїздів та 77 електропоїздів (54 електропоїздів постійного струму та 23 електропоїздів змінного струму).

ІНВЕСТИЦІЇ У ПРИМІСЬКІ ПАСАЖИРСЬКІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ

За 2019 рік господарством приміських пасажирських перевезень освоєно 714 826 тис. грн без ПДВ інвестицій (план – 809 443 тис. грн без ПДВ), зокрема за розділами:

У 2019 році Товариство придбало у ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» 1 сучасний дизель-поїзд ДПКр-3 у складі 3 вагонів.

- «Капітальне будівництво» – освоєно 27 010 тис. грн (45,9 % плану);
- «Рухомий склад» – 150 691 тис. грн (102,1 % плану);
- «Модернізація основних засобів» – 382 259 тис. грн (75,2 % плану);
- «Машини, механізми та обладнання» – 27 375 тис. грн (66,4 % плану);
- «Необоротні, матеріальні активи» – 9 631 тис. грн (78 % плану);
- «Нематеріальні активи» – 2 тис. грн (1,3 % плану);
- «Капітальний ремонт» – 117 858 тис. грн (285,7 % плану).

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ПРИМІСЬКИХ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ У 2017-2019 РР.

Показник	2017	2018	2019	% у 2019 до 2018
Пасажирообіг у приміському сполученні, млн пас.-км	5 443,5	4 986,4	5 013,0	100,5
Відправлено пасажирів у приміському сполученні, млн пас.	112,5	103,9	103,3	99,5

РЕМОНТНА КАМПАНІЯ

У 2019 році ПрАТ «Київський електровагоноремонтний завод» на 8 складах електропоїздів (37 секціях) виконало капітальний ремонт та комплекс робіт з покращення інтер'єру та екстер'єру електропоїздів, а також інші роботи, що суттєво покращили експлуатацію моторвагонного рухомого складу та умови перевезення пасажирів.

ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПІЛЬГОВИХ КАТЕГОРІЙ ГРОМАДЯН

Приміські пасажирські перевезення виконують важливу соціальну функцію, забезпечуючи пересування представників пільгових категорій.

Відповідно до чинного законодавства Товариство перевозить 17 пільгових категорій громадян (пільговики складають близько третини пасажирів приміського сполучення). За 2019 рік Товариство на пільгових умовах перевезло 32 888 001 пенсіонера за віком.

Проблемним питанням залишається неповна компенсація збитків за перевезення пільгових категорій громадян. Відповідно до підпункту «г» пункту 3 статті 91 Бюджетного кодексу України до видатків місцевих бюджетів, які можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів, належать видатки на компенсаційні виплати за пільговий проїзд окремих категорій громадян. Таким чином, місцеві органи виконавчої влади та самоврядування мають можливість самостійно визначати обсяг послуг та передбачати відповідні видатки. За підсумками 2019 року регіональними філіями АТ «Укрзалізниця» укладено 435 договорів із запланованих 496. У 2019 році регіональними філіями АТ «Укрзалізниця» в приміському сполученні перевезено 35,9 млн осіб пільгових категорій громадян, збитки від яких повинні відшкодовуватись місцевими органами виконавчої влади (на 2,2 млн осіб більше, ніж у 2018 році). Сума наданих послуг у 2019 році склала 515,7 млн грн (на 126,4 млн грн більше, ніж у 2018 році). Водночас отримано компенсації від місцевих органів виконавчої влади у 2019 році – 112,3 млн грн (на 23,7 млн грн більше, ніж у 2018 році). Відсоток компенсації за пільгові перевезення у 2019 році склав 21,8 %, у 2018 році – 22,8 %.

Збитковість приміських пасажирських перевезень значною мірою перешкоджає їх розвитку.

КІЛЬКІСТЬ ПЕРЕВЕЗЕНИХ ОСІБ ПІЛЬГОВИХ КАТЕГОРІЙ У ПРИМІСЬКОМУ СПОЛУЧЕННІ У 2019 Р.	
Категорії груп громадян, яким надається пільга	Кількість перевезених пільгових категорій пасажирів, осіб
Інваліди Великої Вітчизняної війни I, II групи; інваліди Великої Вітчизняної війни III групи та прирівняні до них особи; супровідники інвалідів Великої Вітчизняної війни I групи	3 775
Учасники Великої Вітчизняної війни, бойових операцій щодо захисту колишнього Союзу РСР з числа військовослужбовців, які проходили службу у військових частинах, штабах та установах, що входили до складу діючої армії та колишні партизани, колишні учасники антифашистського Руху Опору	9 366
Батьки військовослужбовців, які загинули чи померли, або пропали безвісти під час проходження військової служби	1 650
Особи з інвалідністю внаслідок війни I, II, III груп та особи, прирівняні до них; особи, які супроводжують в поїздах інваліда I групи (не більше одного); супровідники інвалідів війни II, III групи з числа учасників бойових дій у період Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років, яким виповнилося 85 років і більше (не більше одного)	7 426
Учасники бойових дій	349 223
Особи з інвалідністю, діти з інвалідністю та особи, які супроводжують осіб з інвалідністю I групи або дітей з інвалідністю (не більше одного, що супроводжує особу з інвалідністю або дитину з інвалідністю)	2 091 958
Жертви нацистських переслідувань	140
Особи, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, інших ядерних аварій та випробувань, військових навчань із застосуванням ядерної зброї категорії 1. Учасники ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС категорії 2. Неповнолітні діти, які належать до потерпілих від Чорнобильської катастрофи та яким водночас встановлено причинний зв'язок інвалідності з Чорнобильською катастрофою	107 572
Пенсіонери за віком	32 888 001
Ветерани військової служби, ветерани органів внутрішніх справ, ветерани податкової міліції, ветерани державної пожежної охорони, ветерани Державної кримінально-виконавчої служби України, ветерани служби цивільного захисту, ветерани Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України	112 923
Діти з багатодітних сімей	264 455
Діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування, що виховуються або навчаються у навчально-виховних закладах чи інтернатних закладах	24 241
Всього по місцевих державних адміністраціях	35 860 730
Студенти вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації та учні професійно-технічних навчальних закладів незалежно від форм власності	5 798 041
Діти віком від 6 до 14 років	1 604 130

КОМПЕНСАЦІЯ ЗА ПІЛЬГОВІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ У 2017-2019 РР., МЛН ГРН, З ПДВ			
Рік	Сума наданих послуг	Отримано компенсації	Заборгованість
2017	409,8	72,0	337,8
2018	389,4	88,6	300,8
2019	515,7	112,3	403,4

ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ПОЇЗДОК ЗА КАТЕГОРІЯМИ У 2019 Р., МЛН ОД.											
Платні		Діти		Студенти		Абонементи		Безкоштовні		Форма 4*	
квитки	поїздки	квитки	поїздки	квитки	поїздки	квитки	поїздки	квитки	поїздки	квитки	поїздки
56,0	60,1	1,4	1,6	5,3	5,8	0,6	–	19,0	35,9	–	8,4

*користувачами форми 4 є залізничники та їхні діти.

ЗАХОДИ, СПРЯМОВАНІ НА УТРИМАННЯ НАЯВНИХ ТА ЗАЛУЧЕННЯ НОВИХ ПАСАЖИРІВ

- З 18 січня 2019 року регіональний поїзд № 811/812 Львів – Ківерці – Львів переведено в розряд приміських прискорених поїздів № 7003/7004 Львів – Ківерці – Львів курсуванням по 5, 6, 7 днях тижня.
- З 31 березня 2019 року 7 днів на тиждень замість засилочно-го поїзда № 7651 призначено прискорений приміський поїзд № 7043 сполученням Фастів – Житомир.
- З 30 квітня 2019 року до 24 вересня 2019 року призначено у щоденному курсуванні приміський поїзд № 6702/01/03-6704/02/01 сполученням Дніпро-Головний – Таврійськ – Генічеськ – Таврійськ – Дніпро-Гол. (замість 5, 6, 7, 1 днів тижня).
- З 28 травня 2019 року для забезпечення пересадки на станції Запоріжжя-1 з поїзда № 6548 сполученням Дніпро-Гол. – Запоріжжя-2 на поїзд № 6515 сполученням Запоріжжя-2 – Ташенак змінено розклад руху поїзда № 6515.
- З 4 серпня 2019 року подовжено маршрут прямування приміських поїздів № 6162/6105 та № 6108/6181 Маріуполь – Волноваха до станції Південнодонбаська.
- З 12 листопада 2019 року змінено розклад приміського поїзда № 6528 сполученням Ташенак – Запоріжжя-1 для підвезення пасажирів на робочу зміну до Запоріжжя.
- З 27 листопада 2019 року призначено зупинку по станції Воскобійна приміському поїзду № 6011 сполученням Дніпро-Гол. – Кривий Ріг.
- З 16 грудня 2019 року подовжено маршрут прямування приміського поїзда № 7023 Харків – Лозова до станції Близнюки.
- Подовжено маршрут прямування приміських поїздів з 30 грудня 2019 року № 6243/6244 сполученням Слов'янськ – Фенольна та з 31 грудня 2019 року приміських поїздів № 6021/6072 Слов'янськ – Фенольна до станції Скотувата.
- Для обслуговування приміських поїздів, а також підвищення дохідності та контролю за роботою роз'їзних квиткових касирів і провідників пасажирського вагона моторвагонного поїзда, придбано 262 відеореєстратори.

- По регіональних філіях АТ «Укрзалізниця» придбано 319 мобільних та стаціонарних реєстраторів розрахункових операцій для продажу квитків у приміському сполученні.
- З метою покращення обслуговування пасажирів на регіональних філіях АТ «Укрзалізниця» проведено місячник «Чисті поїзди».
- Облаштовано зону очікування пасажирів на Приміському вокзалі ст. Київ-Пасажирський.

ОСНОВНІ ВИКЛИКИ У СФЕРІ ПРИМІСЬКИХ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

- Значний знос рухомого складу та недостатній обсяг фінансових ресурсів для його технічного обслуговування.
- Відсутність коштів для придбання нового рухомого складу.
- Відсутність достатньої державної підтримки у вирішенні питань приміських залізничних перевезень, зокрема, у необхідності компенсації Товариству збитків за приміські перевезення, зокрема пільгових категорій.
- Відсутність сучасних підходів до фінансування приміських перевезень (договори на експлуатацію та обслуговування МВРС).
- Низький рівень доходів та звичка населення безкоштовно користуватись приміськими поїздами.
- Відсутність механізму компенсації різниці між фактичною вартістю перевезень і доходами від перевезень, отриманих на підставі затверджених тарифів, а також негативне ставлення керівництва обласних державних адміністрацій до пропозицій регіональних філій АТ «Укрзалізниця» щодо підвищення тарифів на перевезення пасажирів у приміському сполученні.

Оптимальним варіантом для АТ «Укрзалізниця» є запровадження державою адресних грошових виплат пільговим категоріям громадян, що дасть Компанії можливість отримувати повну вартість проїзду незалежно від соціального статусу пасажирів.

ВАНТАЖНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ

Вертикаль комерційного (вантажного) господарства АТ «Укрзалізниця» забезпечує організацію перевезень вантажів залізничним транспортом із використанням напіввагонів, критих вагонів, цистерн, контейнерів, платформ та вагонів інших типів. Ключовими завданнями вертикалі є взаємодія з клієнтами щодо планування та організації перевезень вантажів, проведення моніторингу вантажних перевезень залізницею, а також розробка й впрова-

дження маркетингових заходів у сфері вантажних перевезень. За 2019 рік залізницями України перевезено 312,9 млн тонн вантажів. Це на 9,4 млн тонн, або на 2,9 %, менше, ніж у 2018 році. Обсяги перевезень у внутрішньому сполученні зменшились на 15,4 млн тонн (-9,9 %), обсяги транзиту – на 2 млн тонн (-12 %), а імпорт впав на 0,5 млн тонн (-1 %). Водночас обсяги перевезень на експорт збільшились на 8,4 млн тонн (+7,8 %). Вантажообіг у звітному періоді склав 181,8 млрд т·км.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ У 2017-2019 РР.

Показник	2017	2018	2019	% у 2019 до 2018
Перевезено, млн тонн, зокрема:	339,6	322,3	312,9	97,1
транзит	19,6	16,3	14,4	88,0
імпорт	43,9	43,6	43,2	99,0
експорт	116,1	107,4	115,8	107,8
внутрішні перевезення	160,0	155,0	139,6	90,1
Вантажообіг, млн т·км, зокрема:	191 914,1	186 344,1	181 844,7	97,6
транзит	20 272,6	17 452,8	15 216,2	87,2
імпорт	22 873,7	23 846,0	23 673,5	99,3
експорт	79 817,3	76 664,9	80 855,8	105,5
внутрішні перевезення	68 950,5	68 380,4	62 099,2	90,8

ПЛАНИ НА 2020 РІК ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

З метою покращення умов перевезень пасажирів фінансовим планом АТ «Укрзалізниця» передбачається:

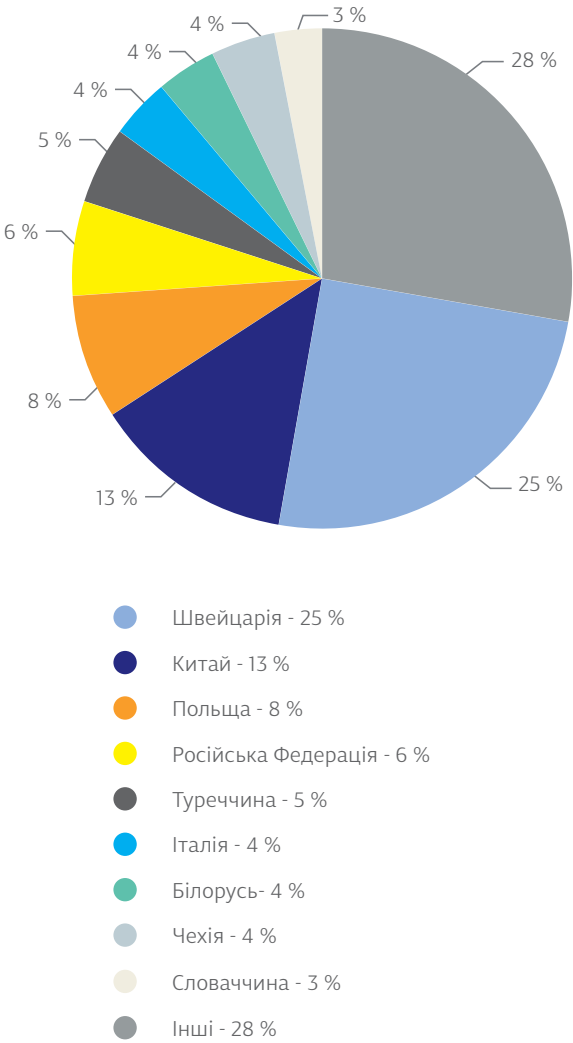
- виконання капітальних ремонтів та модернізація 46 секцій електропоїздів (близько 10 составів) на загальну суму 481 млн грн без ПДВ;
- виконання 5,7 тис. поточних ремонтів рухомого складу в умовах моторвагонних депо для попередження несправностей в експлуатації;
- підтримання МВРС у працездатному і належному санітарно-гігієнічному стані.

У 2020 році буде проведено дооснащення ремонтної бази електромашинного та колісного цехів виробничого підрозділу «Моторвагонне депо Фастів 1» регіональної філії «Південно-Західна залізниця» АТ «Укрзалізниця» ремонтним та випробувальним обладнанням.

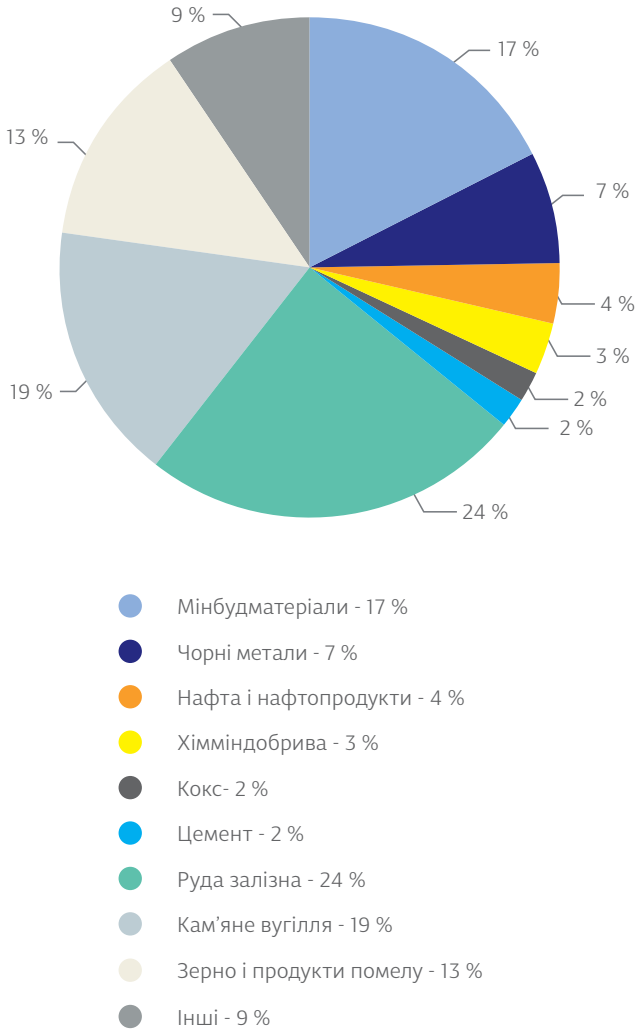
Основними країнами-споживачами українського експорту у 2019 році стали (відповідно до перевезених документів): Швейцарія – 29,5 млн тонн (25 % від загального обсягу експорту); Китай – 14,6 млн тонн (13 %); Польща – 9,1 млн тонн (8 %); Російська Федерація – 7 млн тонн (6 %) і Туреччина – 5,7 млн тонн (5 %).

СТРУКТУРА ЕКСПОРТНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ
ЗА КРАЇНАМИ ПРИЗНАЧЕННЯ У 2019 Р.

У 2019 році відбувся приріст обсягів перевезень зерна і продуктів помелу (+6 783 тис. тонн), залізної і марганцевої руди (+3 616 тис. тонн) та хімікатів (+36 тис. тонн) порівняно із 2018 роком. Водночас найсуттєвіше зменшення обсягів спостерігалось при перевезенні кам'яного вугілля (-6 127 тис. тонн), мінбудматеріалів (-5 716 тис. тонн), лісних вантажів (-1 318 тис. тонн), чорних металів (-942 тис. тонн), брухту чорних металів (-543 тис. тонн), хімімдобров (–391 тис. тонн) та руди кольорової (-219 тис. тонн).

СТРУКТУРА ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ
ЗАЛІЗНИЦЯМИ УКРАЇНИ ЗА ОСНОВНОЮ
НОМЕНКЛАТУРОЮ У 2019 Р.

ОБСЯГИ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ВАНТАЖІВ ВІДПОВІДНО ДО НОМЕНКЛАТУРИ У ВСІХ ВИДАХ
СПОЛУЧЕНЬ У 2018-2019 РР.

Номенклатура вантажу	Перевезено			
	2018, тис. тонн ⁹	2019, тис. тонн	«+/-» у 2019 до 2018	% у 2019 до 2018
Кам'яне вугілля	64 887,0	58 759,7	- 6 127,3	90,6 %
Нафта та нафтопродукти	12 223,7	12 124,0	- 99,7	99,2 %
Руда залізна і марганцева	70 912,8	74 529,0	3 616,2	105,1 %
Руда кольорова і сірчана сировина	4 617,8	4 398,6	- 219,2	95,3 %
Чорні метали	22 357,5	21 415,5	- 941,9	95,8 %
Кольорові метали і вироби з них	34,6	32,7	- 1,8	94,7 %
Лісні вантажі	2 810,3	1 492,3	- 1 318,0	53,1 %
Хімічні і мінеральні добрива	9 221,9	8 831,0	- 390,9	95,8 %
Хімікати	3 737,9	3 773,7	35,9	101,0 %
Автомобілі	66,9	36,7	- 30,2	54,9 %
Машини і устаткування	101,9	114,7	12,8	112,6 %
Зерно і продукти помелу	33 757,6	40 540,4	6 782,8	120,1 %
Кокс	5 589,0	5 114,7	- 474,3	91,5 %
Брухт чорних металів	3 036,4	2 493,6	- 542,7	82,1 %
Мінбудматеріали	57 448,1	51 731,7	- 5 716,3	90,0 %
Цемент	6 222,2	6 081,1	- 141,1	97,7 %
Сіль	2 147,0	2 075,8	- 71,1	96,7 %
Інші вантажі	23 169,7	19 393,5	- 3 776,3	83,7 %
Всього	322 342,0	312 938,9	- 9 403,2	97,1 %

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ЗМЕНШЕННЯ ОБСЯГІВ ПЕРЕВЕЗЕННЯ
ВАНТАЖІВ:

- Зниження попиту на чорні метали на ключових українських ринках (ЄС, MENA, Туреччина) та падіння цін.
- Протекціонізм на зовнішніх ринках, торгові війни (тарифні квоти ЄС, захисні мита на постачання заготовки до Єгипту, антидемпінгові мита на експорт оцинкованого прокату до країн Євразійського економічного союзу (ЄАЕС), тарифні квоти на імпорту плоского г/к прокату до країн ЄАЕС).
- Ревальвация гривні (з січня до листопада 2019 року гривня зміцнилася на 13,4 % щодо долара США; українські промисловці через ревальвацию стикнулися зі зростанням витрат у доларовому еквіваленті).
- 1 липня 2019 року розпочав роботу новий ринок електроенергії в Україні, що привнесло певну невизначеність у діяльність металургійних підприємств.
- Зростання ставки екологічного податку – в 2019 році вона зросла майже в 25 разів, з 0,41 грн/т до 10 грн/т.

- Часткова переорієнтація підприємств на автомобільний транспорт (переважно мінбудматеріали), що зумовлено такими факторами як швидкість перевезення (особливо на короткі відстані – до 300 км); можливість доставки вантажу одним транспортним засобом кільком клієнтам; відтермінування платежів після здійснення перевезення.
- Незабезпечення залізничних вантажних перевезень через нестачу тягового складу.
- Кризовий стан вугледобувної галузі в Україні.
- Застосування антидемпінгових заходів на імпорту продукції, що походить з Росії.
- Обмеження поставок вугілля з Росії в Україну. З 1 червня 2019 року експортувати вугілля з РФ в Україну стало можливим тільки на підставі спецдозволів, що видаються Мінекономрозвитку Росії. Відразу після введення обмежень російський експорт вугілля скоротився на 60 %.
- Ухвалення Верховною Радою України Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо збе-

реження українських лісів та запобігання незаконному вивезенню необроблених лісоматеріалів», яким посилено кримінальну відповідальність за незаконну вирубку лісів та незаконний вивіз необроблених лісоматеріалів за кордон.

- Ухвалення закону щодо підвищення експортного мита на металобрухт до 58 євро за тону.

ЗБІЛЬШЕННЯ ПАРКУ ТЯГОВОГО ТА РУХОМОГО СКЛАДУ
З метою збільшення парку тягового та рухомого складу АТ «Укрзалізниця» у 2019 році:

- плановими видами ремонту відремонтовано 18 961 вантажний вагон, зокрема 7 551 вагон із продовженням терміну служби, а також побудовано 21 вантажний вагон;
- отримано 15 тепловозів серії TE33AC у рамках підписаного Рамкового договору з General Electric Company;
- виконано 77 капітальних ремонтів тягового рухомого складу, зокрема 69 – із подовженням терміну служби.

ПРИСКОРЕННЯ НАВАНТАЖЕННЯ ВАГОНІВ
За підсумками 2019 року середній час користування вагонами Товариства на під'їзних коліях підприємств збільшився на 3,25 год. (або на 11 %) і склав 32,68 год. проти 29,43 год. у 2018 році.

- Основні причини збільшення часу користування вагонами:
- невідповідність якості вантажу, оголошеної при навантаженні;
  - очікування погодження електронних заявок портами;
  - вихід із ладу вантажних механізмів;
  - неритмічне прибуття вагонів;
  - зайнятість вантажних фронтів;
  - довготривале отримання дозвільних документів від контролюючих органів (особливо при перевезенні зернових і лісових вантажів);
  - довіз вантажу автомобільним транспортом.

З метою покращення ситуації у звітному періоді Товариство провело зустрічі з підприємствами, на яких спостерігалось збільшення часу користування вагонами. За результатами зустрічей було розроблено спільні заходи організаційно-технічного характеру, що спрямовані на скорочення часу користування вагонами на під'їзних коліях. Компанія встановила щодобовий контроль за станом знаходження вагонів під вантажними операціями, а також залучала додаткові механізми для прискорення навантаження.

На підприємства, які систематично порушували норму часу користування вагонами, були направлені відповідні листи, здійснювалась комунікація із органами державної влади різних рівнів, обласних та міських адміністрацій із проханням посилити контроль та відповідальність керівників підприємств за використання вагонів.

РОЗВИТОК МАРШРУТИЗАЦІЇ
Для більш раціонального використання рухомого складу, зменшення експлуатаційних витрат та скорочення обігу вагонів (за рахунок виключення технічних операцій на сортувальних станціях) Товариство проводить роботу з розвитку маршрутизації. У 2019 році робочий парк піввагонів АТ «Укрзалізниця», що здійснюють перевезення залізничної сировини та вугілля і курсують виключно організованими маршрутами із установленим логістичним контролем, склав 7 983 вагони. З початку року було визначено 197 станцій, що можуть формувати відправницькі маршрути з вагонів-зерновозів, а також розроблено порядок перевезення зернових вантажів на особливих умовах – за узгодженими графіками руху маршрутних поїздів. Завдяки такій організації перевезень із чіткою датою відправлення та прибуття, а також прогнозованим терміном перевезення, вдалося удвічі прискорити обіг зерновоза.

ОРЕНДА ВАГОНІВ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» В СИСТЕМІ PROZORRO
У 2019 році в системі електронних державних торгів ProZorro було проведено 5 206 аукціонів (на 124 852 вагони) щодо продажу послуг з використання вагонів АТ «Укрзалізниця» для перевезення вантажів. З них 2 202 аукціони відбулися успішно, на них було виставлено 46 858 вагонів. Закрито 2 124 аукціони, тобто за ними Товариство здійснило навантаження та отримало додатковий дохід у розмірі 87 618 тис. грн.

ІНДЕКСАЦІЯ ТАРИФІВ НА ПЕРЕВЕЗЕННЯ ВАНТАЖІВ ЗАЛІЗНИЧНИМ ТРАНСПОРТОМ
30 березня 2019 року, відповідно до наказу Мінінфраструктури від 22.03.2019 № 205¹⁰, була проведена індексація тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом у межах України на 14,2 %.

КОНТЕЙНЕРНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ
У 2019 році Товариство перевезло територією України 384 018 ДФЕ (двадцятифутовий еквівалент), що становить 1,77 % від загального обсягу перевезених вантажів залізничним транспортом. В експортному сполученні перевезено 160 826 ДФЕ, що на 19 % більше від обсягів 2018 року, в імпортному – 128 641 ДФЕ (+16 %), у транзитному – 21 829 ДФЕ (-27 %) та у внутрішньому сполученні – 72 722 ДФЕ (+23 %). З метою збільшення обсягів перевезень, прискорення доставки і збереження вантажів у контейнерах, у 2019 році АТ «Укрзалізниця» організу-

У 2019 році
обсяги контейнерних
перевезень
територією України
збільшилися проти
2018 року на **14,6 %**.

вало 41 контейнерний поїзд, на регулярній основі курсує 32 поїзди. Також у звітному році організовано курсування 26 поїздів за новими маршрутами (4 з них – у міжнародному сполученні). Так, у березні 2019 року в міжнародному сполученні курсували 2 поїзди за маршрутами Білорусь – Україна – Румунія та Україна – Польща. У травні розпочав курсування транзитний поїзд за маршрутом Росія – Польща, а 9 липня з литовської станції Другісте було запущено новий контейнерний поїзд Containerships Train за маршрутом Литва – Україна та зворотно. Успішно курсують регулярні поїзди і у внутрішньому сполученні. Маршрути таких поїздів поєднують порти Чорного моря з термінальними комплексами, що розташовані в пунктах концентрації вантажопотоку.

МАРШРУТИЗАЦІЯ ВАГОНІВ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2018-2019 РР.							
Регіональна філія	Загальне навантаження, вагонів		Замаршрутизовано, вагонів		Рівень маршрутизації, %		
	2018	2019	2018	2019	Завдання	2018	2019
РФ «Донецька залізниця»	725 209	680 9445	236 427	289 979	34,0	32,6	43,0
РФ «Придніпровська залізниця»	1 448 260	1 429 015	1 008 480	1 034 747	70,0	69,6	72,5
РФ «Південна залізниця»	449 539	476 210	233 359	282 772	53,0	51,9	59,4
РФ «Південно-Західна залізниця»	612 806	550 348	216 083	241 713	37,0	34,8	43,9
РФ «Одеська залізниця»	527 772	509 317	163 695	218 848	35,0	31,2	43,2
РФ «Львівська залізниця»	440 387	444 645	69 972	89 858	27,0	15,9	20,4
Всього	4 203 973	4 090 480	1 928 016	2 157 917	42,7	45,8	53,0

ПЕРЕВЕЗЕННЯ КОНТЕЙНЕРІВ У СКЛАДІ КОНТЕЙНЕРНИХ ПОЇЗДІВ							
	Рік	Контей- нерів, ДФЕ	Зокрема (у фізичних одиницях)				% у 2019 до 2018
			20'		40'		
			завант.	порож.	завант.	порож.	
В контейнерних поїздах	2019	163 309	60 500	37 101	23 021	9 833	71 %
	2018	95 700	26 036	16 310	16 608	10 069	
«Вікінг»	2019	9 107	5 580	289	1 022	597	-12 %
	2018	10 387	5 339	660	1 514	680	
ZUBR	2019	2 210	1 098	1 112	0	0	-5 %
	2018	2 320	1 251	1 069	0	0	
Румунія – Тольятті – Румунія	2019	712	0	0	177	179	-88 %
	2018	6 054	0	0	1 698	1 329	
Словаччина (Кошице) – Росія (Перспективна)	2019	0	0	0	0	0	-
	2018	3 208	0	0	1 604	0	
Ленд Брідж (Китай – Словаччина/Угорщина)	2019	0	0	0	0	0	-
	2018	506	0	0	253	0	
Китай – Словаччина/ Угорщина (через Монголію)	2019	0	0	0	0	0	-
	2018	4 554	0	0	1 739	538	
Китай – Словаччина/ Угорщина (через Казахстан) (з лютого 2018 р.)	2019	748	0	0	335	39	-89 %
	2018	6 906	16	0	1 373	2 072	
Білорусь-Румунія (з березня 2019 р.)	2019	8 184	4 092	4 092	0	0	-
	2018	0	0	0	0	0	
Череповець II-Ізов (експ.) (з травня 2019 р.)	2019	6 358	3 230	3 128	0	0	-
	2018	0	0	0	0	0	
Нижньодніпровськ- Вузол - Ізов (експ.) (з березня 2019 р.)	2019	2 457	2 337	120	0	0	-
	2018	0	0	0	0	0	
Containerships Train Драугісте (експ.) – Бровари (з липня 2019 р.)	2019	589	259	0	124	41	-
	2018	0	0	0	0	0	
«Ніка» (Нікополь – Чорноморськ/Поромна)	2019	25 430	12 715	12 715	0	0	18 %
	2018	21 506	10 753	10 753	0	0	
Нижньодніпровськ- Пристань – Чорноморська (експ. для ТІС)	2019	15 537	1 288	199	6 081	944	61 %
	2018	9 644	2 172	286	2 773	820	

ПЕРЕВЕЗЕННЯ КОНТЕЙНЕРІВ У СКЛАДІ КОНТЕЙНЕРНИХ ПОЇЗДІВ (продовження)							
	Рік	Контей- нерів, ДФЕ	Зокрема (у фізичних одиницях)				% у 2019 до 2018
			20'		40'		
			завант.	порож.	завант.	порож.	
Київ-Ліски – Чорноморська (експ. для ТІС) (з січня 2018 р.)	2019	12 076	3 140	138	3 412	987	14 %
	2018	10 559	1 621	302	2 434	1 884	
Рожнятів – Одеса-Порт/ Чорноморська (експ. для ТІС (з травня 2018 р.)	2019	13 402	190	402	3 564	2 841	70 %
	2018	7 897	126	161	1 914	1 891	
Рожнятів-Жовтнева	2019	604	302	302	0	0	-
	2018	0	0	0	0	0	
Харків-Ліски – Чорноморська (експ. для ТІС) (з травня 2018 р.)	2019	8 136	3 159	445	2 079	187	у 3,9 р
	2018	2 100	313	583	276	326	
Дніпро-Ліски-Чорноморська (експ. для ТІС) (з грудня 2018 р.)	2019	2 082	1 785	155	31	40	-
	2018	165	153	0	6	0	
Тернопіль – Чорноморська (експ.для ТІС) (з серпня 2018 р.)	2019	14 638	5 890	3 704	1 958	564	у 2,7 р
	2018	5 449	2 376	1 777	489	159	
«Хрещатик» (Київ- Ліски – Одеса-Порт) (з жовтня 2018 р.)	2019	2 448	1 256	582	268	37	у 4,8 р
	2018	510	247	191	32	4	
«Дніпровець» (Дніпро- Ліски – Одеса-Порт) (з липня 2018 р.)	2019	7 366	3 758	1 574	590	427	у 3 р
	2018	2 487	964	191	361	305	
Одеса-Порт – Харків-Ліски (з серпня 2018 р.)	2019	6 091	3 624	1 221	379	244	у 4,2 р
	2018	1 448	705	337	142	61	
Верхньодніпровськ – Одеса-Порт (експ.) (з липня 2019 р.)	2019	3 720	376	368	796	692	-
	2018	0	0	0	0	0	
Верхньодніпровськ – Чорноморська (експ. для ТІС) (з травня 2019 р.)	2019	2 220	0	0	613	497	-
	2018	0	0	0	0	0	
Вінниця-Одеса-Порт (з серпня 2019 р.)	2019	5 729	1 161	790	980	909	-
	2018	0	0	0	0	0	
Гнівань-Чорноморськ-Порт (з вересня 2019 р.)	2019	412	116	296	0	0	-
	2018	0	0	0	0	0	
Староколясний II - Чорноморськ-Порт (з вересня 2019 р.)	2019	2 599	1 246	1 353	0	0	-
	2018	0	0	0	0	0	

ПЕРЕВЕЗЕННЯ КОНТЕЙНЕРІВ У СКЛАДІ КОНТЕЙНЕРНИХ ПОЇЗДІВ (продовження)							
	Рік	Контей- нерів, ДФЕ	Зокрема (у фізичних одиницях)				% у 2019 до 2018
			20'		40'		
			завант.	порож.	завант.	порож.	
Балин-Чорноморськ-Порт (з вересня 2019 р.)	2019	6 044	3 025	3 019	0	0	-
	2018	0	0	0	0	0	
Основа – Чорноморська (експ. для ТІС) (з вересня 2019 р.)	2019	196	2	0	61	36	-
	2018	0	0	0	0	0	
Дніпро-Ліски-Харків-Ліски (з вересня 2019 р.)	2019	180	0	138	0	21	-
	2018	0	0	0	0	0	
Чорноморська (експ. для ТІС) -Чернігів-Північний (з вересня 2019 р.)	2019	686	313	373	0	0	-
	2018	0	0	0	0	0	
Чорноморська (експ. для ТІС) -Скiбнево (з жовтня 2019 р.)	2019	660	320	340	0	0	-
	2018	0	0	0	0	0	
Основа-Одеса-Порт (з жовтня 2019 р.)	2019	1 284	0	0	321	321	-
	2018	0	0	0	0	0	
Придонецька-Одеса-Порт (з листопада 2019 р.)	2019	320	0	0	80	80	-
	2018	0	0	0	0	0	
Жовтнева-Придонецька (з грудня 2019 р.)	2019	360	176	184	0	0	-
	2018	0	0	0	0	0	
Одеса-Порт – Кропивницький (з грудня 2019 р.)	2019	724	62	62	150	150	-
	2018	0	0	0	0	0	

ВАНТАЖНІ ТЕРМІНАЛИ НА МІСЦЯХ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ

Навантажувально-розвантажувальні операції на місцях загального користування виконують виробничі підрозділи регіональних філій АТ «Укрзалізниця» (далі – термінали). Основні завдання терміналів: надання комплексних послуг із навантажувально-розвантажувальних робіт, транспортно-експедиційне обслуговування, технічне обслуговування ваг і вагових

приладів, діагностичне обстеження технічних засобів, а також консультативно-маркетингова діяльність.

У розпорядженні терміналів станом на 2019 рік було 547 одиниць вантажопідійомної техніки, зокрема 215 електрокозлових кранів вантажопідійомністю від 5 до 50 тонн, 5 кранів на залізничному ході, 35 автокранів, 177 навантажувачів та 76 вантажних автомобілів.

ОБСЯГ ВАНТАЖОПЕРЕРОБКИ НА ТЕРМІНАЛАХ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2018-2019 РР., ТИС. ТОНН							
Рік	Лиман	Львів	Одеса	Полтава	Жмеринка	Запоріжжя	Всього
2018	122,3	1 789,5	668,2	491,5	1 479,9	386,5	4 937,9
2019	86,7	1 500,9	602,3	412,5	954,3	258,0	3 814,7

ЗАХОДИ, СПРЯМОВАНІ НА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЯВНИХ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ДОДАТКОВИХ ОБСЯГІВ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

1. У вересні 2019 року АТ «Укрзалізниця» спільно з Центром транспортних стратегій (ЦТС), Європейською Бізнес Асоціацією (ЕВА) та KPMG в Україні провели незалежне дослідження задоволеності вантажовідправників послугами залізничного транспорту. Участь у анкетуванні взяли близько 70 основних відправників, що охоплюють понад 60 % ринку вантажоперевезень. Результати анкетування будуть враховані у подальшій роботі Товариства (Детальніше – у розділі «Наш сталий розвиток»).

2. Створюються контейнерні поїзди у напрямках концентрації вантажопотоку.
3. З метою покращення сервісу, що надається користувачам залізничного транспорту, здійснюється контроль часу проходження контейнерних поїздів територією України.
4. З метою переорієнтації вантажопотоку з інших видів транспорту, зокрема автомобільного, відкриваються вантажні станції для виконання комерційних операцій з великотоннажними контейнерами, зокрема на підїзних коліях.
5. Створюються нові логістичні схеми транспортування вантажів.

ПЛАНИ НА 2020 РІК ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

1. Взаємодія з контролюючими органами щодо спрощення процедури перетину вантажами державного кордону України.
2. Покращення взаємодії з іншими видами транспорту, зокрема шляхом розвитку мультимодальних перевезень і доставки вантажів за принципом «від дверей до дверей».
3. Збільшення обсягів контейнерних перевезень, зокрема контейнерними поїздами та поїздами комбінованого транспорту, розширення полігонів їх курсування.
4. Проведення роботи щодо збільшення обсягів перевезень вантажів маршрутними відправками, відправницькими та ступінчастими маршрутами.
5. Розвиток електронного документообігу.
6. Інформаційний супровід перевезень вантажів у міжнародному сполученні.

ІНФРАСТРУКТУРА

Безпека та якість пасажирських і вантажних перевезень залежать від стану залізничної інфраструктури, розвиток та модернізація якої входять до найважливіших завдань інфраструктурної вертикалі Товариства.

Вертикаль інфраструктури включає:

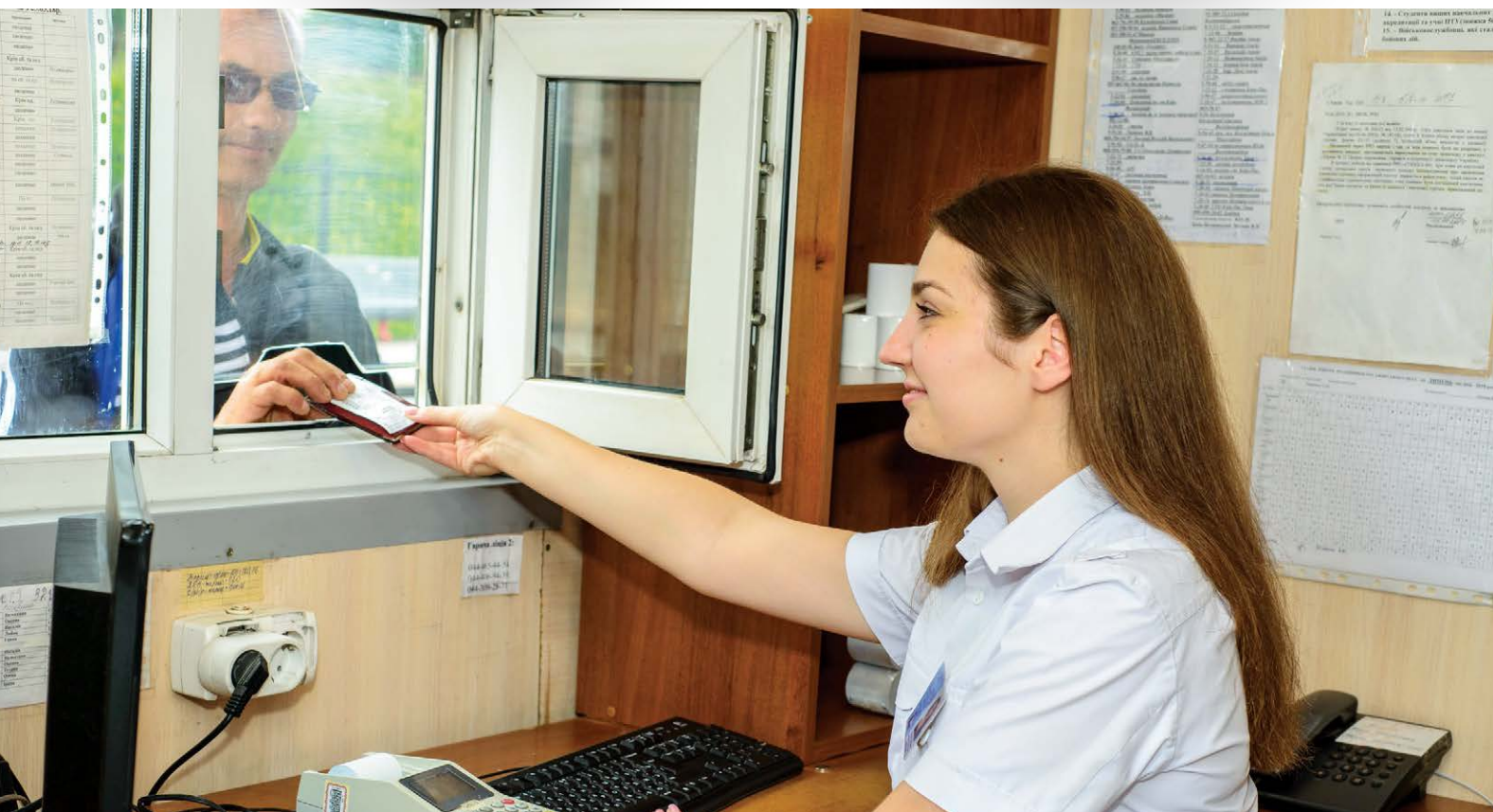
- колійне господарство;
- господарство сигналізації та зв'язку;
- господарство електропостачання;
- господарство перевезень;
- господарство безпеки руху.

Для забезпечення безперебійної експлуатації залізничних колій впродовж 2019 року були виконані наступні обсяги ремонтно-колійних робіт:

- реконструкція колії – 133,8 км;
- капітальний ремонт колії – 115,9 км;
- середній ремонт колії – 1 071,7 км;
- технічне переоснащення (реконструкція) стрілочних переводів – 87 комплектів;
- середній ремонт стрілочних переводів – 867 комплектів;
- капітальний ремонт стрілочних переводів – 115,3 комплекта.

Станом на 1 січня 2020 року розгорнута довжина головних колій Товариства складає **27 070,4 км**. Загальна експлуатаційна довжина електрифікованих колій – **9 319 км**, зокрема змінного струму 27,5 кВ – **5 390,1 км**.

Освоєння коштів на капітальні інвестиції виробничого призначення по колійному господарству АТ «Укрзалізниця» за усіма джерелами фінансування у 2019 році склало **2 193 435 тис. грн**.

З метою забезпечення надійної роботи електричних мереж протягом 2019 року виконано комплекс робіт.

На контактній мережі:

- проведено перевірку і поточний ремонт контактної мережі на головних коліях станцій і перегонів загальною довжиною 11 210 км;
- замінено 71,1 км зношеного контактного проводу, 75,4 км корозованого несучого тросу та 28,7 км сталевих тросів пристроїв вантажокомпенсації;
- замінено 1 426 дефектних та старотипних опор контактної мережі;
- замінено 9 848 ізоляторів контактної підвіски застарілих типів на полімерні;
- замінено 120 секційних ізоляторів;
- модернізовано 291 повітряну стрілку.

На тягових підстанціях:

- замінено 5 багатооб'ємних маслonaповнених вимикачів 110 кВ;
- замінено 4 високовольтні паперово-масляні вводи трансформаторів;
- замінено 9 акумуляторних батарей;
- встановлено 75 сучасних обмежувачів перенапруги;
- виконано капітальний ремонт 12 трансформаторів тягових підстанцій;
- замінено 184 трансформатори струму та напруги;
- замінено 8 вимикачів застарілих типів в РП-35 кВ та 21 вимикач в РП-10 кВ;
- замінено 2 комплекти відокремлювачів-короткозамикачів на сучасні елегазові вимикачі.

В пристроях енергетики:

- замінено 124,7 км сталевих проводів;
- замінено 1 597 опор;
- замінено 120 601 ізолятор повітряних ліній живлення пристроїв СЦБ, ПЕ та ДПР;
- встановлено 1 369 сучасних обмежувачів перенапруги;
- відремонтовано 409 прожекторних щогл;
- виконано роботи із винесення 13,7 км повітряних ліній зі смуги лісонасаджень на опори контактної мережі.

ЗАХОДИ З МОДЕРНІЗАЦІЇ ТА РЕМОНТУ ПРИСТРОЇВ АВТОМАТИКИ ТА ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ

У 2019 році виконано реконструкцію пристроїв залізничної автоматики для організації двостороннього автоблокування на дільниці Радивилів – Здолбунів регіональної філії «Львівська залізниця» довжиною 11 км (непарна колія перегону Кам'яниця-Волинська – Верба).

З метою підвищення безпеки руху поїздів впроваджено систему автоматичного визначення вільності/зайнятості колії перегону за допомогою рахунку осей рухомого складу на перегоні Золотнишине – Роз'їзд 7 км, який обладнано напівавтоматичним блокуванням. Виконано роботи із заміни напівавтоматичного блокування (14 км) на автоматичне на перегоні Пересічна – Золочів регіональної філії «Південна залізниця».

ЗАХОДИ, СПРЯМОВАНІ НА УДОСКОНАЛЕННЯ ВЕРТИКАЛІ УПРАВЛІННЯ РУХОМ

- Виконано роботи з впровадження нових пристроїв опера-

тивно-технологічного зв'язку та диспетчерської централізації центру управління, передбачені I етапом створення у м. Київ Головного центру управління рухом.

- Виконано заміну фізично зношених пристроїв дистанційного управління колійним постом Кам'янка регіональної філії «Південно-Західна залізниця».
- Розпочато роботи з будівництва нових польових пристроїв станційної централізації району управління ЕЦ-1 станції Козятин I регіональної філії «Південно-Західна залізниця» (44 стрілки).
- Здійснено будівництво волоконно-оптичної лінії на дільниці Сіверськ – Деконська – Бахмут (42,8 км) регіональної філії «Донецька залізниця» та виконано частину робіт (17,9 км з 49,5 км) із заміни повітряної лінії зв'язку на волоконно-оптичну на дільниці Кам'яниця – Сянки регіональної філії «Львівська залізниця».
- Завершено розпочаті у 2018 році роботи з будівництва волоконно-оптичної лінії зв'язку на дільниці Запоріжжя – Комиш-Зоря (156 км) регіональної філії «Придніпровська залізниця».
- Збудовані у 2019 році другі колії на перегонах Зачатівська – Роз'їзд 393 км – Хлібодарівка дільниці Комиш-Зоря – Волноваха регіональної філії «Донецька залізниця», що пов'язано з підвищенням її пропускної спроможності. Перегони обладнано пристроями двоколійного одностороннього напівавтоматичного блокування та виконано включення в станційні пристрої автоматики 5 додаткових стрілочних переводів.

Освоєння капітальних інвестицій по господарству автоматики та телекомунікацій у 2019 році склало **238 366 тис. грн**, що становить **70,2 %** від плану.

Філією «Центр діагностики залізничної інфраструктури» протягом 2019 року виконані наступні роботи:

- мобільними засобами діагностики проведено діагностику технічного стану залізничної інфраструктури протяжністю 981 976 км;

- здійснено контроль технічного стану колії протяжністю 545 597 км колієвимірвальними вагонами, при цьому виявлено 4 998 незадовільних км, вжито 3 509 заборонних заходів;
- здійснено контроль технічного стану рейок колії протяжністю 298 553 км вагонами-дефектоскопами, при цьому виявлено 385 гостродефектних місць;
- здійснено перевірку напільних пристроїв АТЗ на довжині 89 590 км, при цьому виявлено 2 783 зауваження;
- здійснено перевірки електрифікованих діляниць протяжністю 56 671 км вагонами-лабораторіями ВВКМ, при цьому виявлено 1 530 аварійних відхилень утримання контактної підвіски;
- проведено вишукувальні роботи, складено масштабні схеми та повздовжні профілі на 94 станціях, а на 34 станціях перевірено повздовжні профілі гірок, підгіркових колій, сортувальних та витяжних колій;
- виконано 2 425 обстежень штучних споруд;
- проведено роботи на 37 тягових підстанціях з ремонту, налагодження та калібрування інформаційно-діагностичного комплексу «Регіна», проведено роботи з тепловізійної діагностики електросилового обладнання підстанцій на 66 тягових підстанціях та на 75 трансформаторних підстанціях.

РЕАЛІЗОВАНІ ПРОЕКТИ ТА ПРОГРАМИ

Протягом 2019 року в Товаристві було розроблено технічні вимоги до автоматизованої системи розрахунків з контрагентами при здійсненні господарської діяльності з розподілу електричної енергії «Білінгова система для енергетики» АТ «Укрзалізниця»¹¹. На сьогодні проведено тендерну процедуру щодо придбання програмного комплексу та укладено договір з виконавцем робіт.

Також проведено роботу щодо виконання програми впровадження технічних засобів у систему оперативно-диспетчерського управління АТ «Укрзалізниця», удосконалення системи енергодиспетчерського управління та технічного переоснащення диспетчерських пунктів, а саме:

- завершено третій етап впровадження нової мікропроцесорної системи телемеханіки на «Тетерівсько-Миронівсько-

му» колії Київської дистанції електропостачання регіональної філії «Південно-Західна залізниця»;

- впроваджено нову мікропроцесорну систему телемеханіки та АРМ ЕЧЦ у Куп'янській дистанції електропостачання регіональної філії «Південна залізниця»;
- впроваджено нову систему телемеханіки на Запорізькій дистанції електропостачання (південне коло) регіональної філії «Придніпровська залізниця»;
- обладнано дорожній диспетчерський пункт системою візуалізації (табло загального користування) та впроваджено АРМ енергодиспетчера (ЕДП) служби електропостачання регіональної філії «Одеська залізниця».

Для виконання ліцензійних умов оператора системи розподілу в умовах роботи нового ринку електричної енергії України виконано організацію роботи Диспетчерської АСКОЕ Товариства, змонтовано та введено в роботу систему візуалізації та АРМу Диспетчерської АСКОЕ верхнього рівня в філії «Енергозбут».

Виконані ліцензійні вимоги щодо підписання Положення про оперативно-технологічні відносини між оператором системи передачі (ДП «НЕК «Укренерго») та оператором системи розподілу (АТ «Укрзалізниця») під час їх взаємодії в системі диспетчерського (оперативно-технологічного) управління.

Здійснюються заходи щодо поступового переведу енергодиспетчерських пунктів дистанцій електропостачання на нові системи диспетчерського управління та встановлення нових систем управління в дорожніх енергодиспетчерських пунктах з отриманням інформації в режимі «онлайн» на центральному диспетчерському пункті АТ «Укрзалізниця».

На виконання вимог Кодексу систем розподілу, створено та оприлюднено на офіційному веб-сайті Компанії Геодезичну інформаційно-технічну систему об'єктів електроенергетики Товариства, яка відображає частину інформації щодо трансформаторних підстанцій з первинним рівнем напруги 150-110-35-10 кВ.

Протягом 2019 року в господарствах електропостачання регіональних філій Товариства виконувалися роботи з технічного переоснащення, а також реконструкції контактної мережі тягових та трансформаторних підстанцій.

Освоєння
капітальних інвестицій
по господарствах
електропостачання
регіональних філій
склало
558 886 тис. грн.

РФ «Донецька залізниця»:

- технічне переоснащення тягових підстанцій Карань, Гаврилівка та Межова із заміною акумуляторних батарей.

РФ «Львівська залізниця»:

- технічне переоснащення тягових підстанцій Батьово та Сянки із заміною комутаційного обладнання, трансформаторів струму та пристроїв релейного захисту;
- реконструкція ліній електропередач 10 кВ Ковель – Володимир-Волинський та Овадно – Лудин – Держжордон із заміною дерев'яних опор, підтримуючих конструкцій, ізоляторів та проводів.

РФ «Одеська залізниця»:

- технічне переоснащення контактної мережі по парній та непарній колії перегону Фундуклівка – Цибулеве із заміною опор контактної мережі, підтримуючих конструкцій контактної мережі;
- технічне переоснащення ПЛ 10 кВ на ділянці Ізмаїл – Ташбунар із заміною дерев'яних опор, підтримуючих конструкцій, ізоляторів та проводів.

РФ «Південна залізниця»:

- реконструкція контактної мережі на ділянці Нова Баварія – Люботин із заміною опор контактної мережі, підтримуючих конструкцій та проводів контактної мережі;

- реконструкція та технічне переоснащення трансформаторних та тягових підстанцій Мерефа, Безпалівка, Зміїв, ТП-7 та ТП Вовчанськ із заміною комутаційного обладнання, трансформаторів струму та напруги, пристроїв обліку та релейного захисту.

РФ «Південно-Західна залізниця»:

- реконструкція контактної мережі на ділянці Жмеринка-Козятин (ст. Гнівань та ст. Рокитне) із заміною опор контактної мережі, підтримуючих конструкцій та жорстких поперечок;
- реконструкція та технічне переоснащення трансформаторних та тягових підстанцій Боярка, Гречани, Головки, ТП-509 та ТП-594 із заміною комутаційного обладнання, акумуляторних батарей.

РФ «Придніпровська залізниця»:

- реконструкція контактної мережі на ділянці П'ятихатки – Дніпро – Чаплине із заміною опор контактної мережі, підтримуючих конструкцій та жорстких поперечок;
- технічне переоснащення ВРП-110 кВ та ЗРП-10 кВ тягової підстанції Роз'їзд- 5 км, а також технічне переоснащення ВРП-150 кВ, ВРП-35 кВ та ЗРП-10 кВ ТП Федорівка.

ПЛАНИ НА 2020 РІК ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

- Проведення колійних робіт в обсязі:
  - реконструкція колії – 458,6 км;
  - капітальний ремонт – 92,4 км;
  - технічне переоснащення (реконструкція) стрілочних переводів – 437 комплектів;
  - капітальний ремонт стрілочних переводів – 59 комплектів.
- Розробка «Програми модернізації технологічних електричних мереж АТ «Укрзалізниця» на період 2021-2025 років», яка дозволить визначити необхідні обсяги фінансування для ремонту, оновлення та модернізації обладнання інфраструктури електропостачання та надалі забезпечить стримування прогресуючих темпів його старіння.
- Продовження заходів щодо автоматизації управління та контролю за режимами роботи електричних мереж Товариства, а також роботи з організації передачі даних щодо стану об'єктів зовнішнього електропостачання з енергодиспетчерських пунктів Товариства в диспетчерську НЕК «Укренерго». На робочих місцях оперативного персоналу передбачено впровадження АРМів енергодиспетчерів різних рівнів із набором функцій, що забезпечують супроводження всіх організаційних та технічних заходів і технологічних процесів енергодиспетчерського управління в автоматизованому режимі.
- Виконання робіт з електрифікації, реконструкції, технічного переоснащення пристроїв електроенергетики в межах контрольних завдань з освоєння капітальних інвестицій на 2020 рік по господарству електропостачання регіональних філій.

РФ «Донецька залізниця»:

- технічне переоснащення ВРП-110 кВ, ЗРП-10кВ тягової підстанції Курдюмівка.

РФ «Львівська залізниця»:

- реконструкція контактної мережі на станціях Ходорів та Рясне 2;
- реконструкція тягових підстанцій Дубно, Лавочне, Свалява та Бескид.

РФ «Одеська залізниця»:

- електрифікація дільниці Долинська – Миколаїв експлуатаційною довжиною 148 км;
- технічне переоснащення контактної мережі на дільницях Знам'янка – Пантаївка (непарна колія) та Фундукліївка – Цибулеве.

РФ «Південна залізниця»:

- реконструкція контактної мережі на дільниці Нова Баварія – Люботин (парної та непарної колій) з підсиленням електропостачання дільниці Харків – Люботин – Совнаркомівська.

РФ «Південно-Західна залізниця»:

- виконання робіт з реконструкції контактної мережі на перегонах Мотовилівка – Сорочий Брід, Кожанка – Попільня та станціях Тетерів і Рокитне.

РФ «Придніпровська залізниця»:

- технічне переоснащення контактної мережі на дільниці Сухачівка – Горайнове;
- технічне переоснащення ВРП-150кВ тягових підстанцій: Партизани, Синельнікове.
- завершення робіт із заміни повітряної лінії зв'язку на волоконно-оптичну на дільниці Кам'яниця – Сянки та організації цифрової транспортної мережі зв'язку на дільниці Ковель – Ізов – Держкордон регіональної філії «Львівська залізниця»;
- завершення робіт у першому кварталі 2020 року із впровадження мікропроцесорної централізації стрілок та сигналів району управління ЕЦ-1 станції Козятин І регіональної філії «Південно-Західна залізниця» (44 стрілки);
- проведення робіт з реалізації інвестиційних проектів, які фінансуються Європейським банком реконструкції та розвитку, а саме впровадження:
  - цифрового технологічного радіозв'язку стандарту DMR на напрямках руху прискорених пасажирських поїздів (близько 2,1 тис. км);
  - сучасних систем диспетчерської централізації та диспетчерського контролю за рухом поїздів (близько 1,1 тис. км);
  - мікропроцесорної централізації стрілок та сигналів району управління ЕЦ-3 станції Козятин І регіональної філії «Південно-Західна залізниця» (83 стрілки).

ЛОКОМОТИВНЕ ГОСПОДАРСТВО

Безпечне й стабільне перевезення пасажирів та вантажів, оновлення локомотивного парку та своєчасне виконання ремонтів – це першочергові завдання локомотивного господарства. У 2019 році АТ «Укрзалізниця» продовжило роботу щодо утримання рухомого складу відповідно до технічних вимог.

Основні показники діяльності локомотивного господарства у 2019 році:

- інвентарний (загальний) парк тягового рухомого складу – 3 588,5 локомотивів (3 611,5 – 2018 рік);
- парк локомотивів у експлуатації – 1 456,5 локомотивів (1 857,5 – 2018 рік), серед них:
  - для вантажного руху – 736,5 локомотивів (816 – 2018 рік);
  - для пасажирського руху – 165 локомотивів (365,5 – 2018 рік);
  - маневрові – 555 локомотивів (676 – 2018 рік);
- в резерві залізниці та запас АТ «Укрзалізниця» – 683,5 локомотива (310,5 – 2018 рік), серед них:
  - для вантажного руху – 273,5 локомотива (87,5 – 2018 рік);
  - для пасажирського руху – 162 локомотиви (83 – 2018 рік);
  - маневрові – 248 локомотивів (140 – 2018 рік);
- придбано 15 локомотивів (15 – 2018 рік);
- проведено 6 401 поточний ремонт локомотивів (4 815,5 – електровозів та 1 588,5 – тепловозів), зокрема 315,5 «важких» ремонтів (поточний ремонт в об'ємі ПР-3). За 2018 рік: 7 468,5 поточних ремонтів (5 762 – електровозів та 1 696,5 – тепловозів), зокрема 373 «важких»;
- проведено 77 капітальних ремонтів локомотивів на заводах на загальну суму 888 962,5 тис. грн без ПДВ (115 од. на загальну суму 914 424,6 тис. грн без ПДВ – 2018 рік);
- відремонтовано 3 470 колісних пар (2 481 од. в умовах депо, 891 од. на заводах, 98 од. на інших підприємствах). За 2018 рік: відремонтовано 3 925 колісних пар (2 658 од. в умовах депо, 1 123 од. на заводах, 144 од. на інших підприємствах).

Капітальні інвестиції по регіональних філіях Товариства за 12 місяців 2019 року склали 2 929 865 тис. грн без ПДВ. На капітальне будівництво було витрачено 16 465 тис. грн без ПДВ, або 68,8 % плану. За розділом «Механізми та обладнання» було витрачено 32 986 тис. грн без ПДВ, або 72,3 % плану. За розділом «Інші необоротні матеріальні активи» було витрачено 22 786 тис. грн без ПДВ, або 112,2 % плану.

ДЕПОВСЬКІ РЕМОНТИ

На ремонти основних фондів в умовах депо за 2019 рік локомотивним господарством було витрачено 1 557,9 млн грн, або 66,6 % плану. За видами робіт витрати розподілено так:

- витрати на капітальний ремонт кранів на залізничному ходу склали 0,85 млн грн, було відремонтовано 1 кран (план – 3 од. на суму 4,5 млн грн);
- витрати на поточний ремонт рухомого складу склали 1 437,1 млн грн (68,4 % плану), зокрема:
  - виконано 4 937 ремонтів електровозів (97,5 % плану), фінансування освоєно на 73 %, середню фактичну собі-

вартість поточних ремонтів електровозів зменшено відносно планової на 25,2 %;

- виконано 1 588,5 ремонтів тепловозів (101,5 % плану), фінансування освоєно на 61,4 %, середню фактичну собівартість поточних ремонтів тепловозів зменшено на 39,6 % до планової.

Програму ремонту іншого рухомого складу в 2019 році було виконано наступним чином:

- відремонтовано 10 рейкових автобусів (47,6 % плану), відхилення від плану фінансування склало 9,78 млн грн;
- відремонтовано 12 кранів на залізничному ходу (46,2 % плану);
- відремонтовано 4 паровози (100 % плану), недоосвоєно 0,11 млн грн;
- відремонтовано 1 дизель-поїзд на суму 0,33 млн грн (план – 3 од. на суму 0,31 млн грн);
- відремонтовано 1 од. іншого рухомого складу на суму 0,15 млн грн (план – 4 од. на суму 0,55 млн грн).

На ремонт обладнання було освоєно 26,3 млн грн (29,1 % плану), а на інші ремонти (будівлі, споруди) – 93,7 млн грн (65,9 % плану).

За 2019 рік в умовах локомотиворемонтних заводів виконано капітальні ремонти з подовженням терміну служби та частковою модернізацією лінійного обладнання 68 локомотивів на загальну суму 820 млн грн без ПДВ.

Протягом першого кварталу 2019 року Товариство отримало у платне користування 15 од. тепловозів серії ТЕ33АС на умовах договору фінансового лізингу між АТ «Укрзалізниця» і АТ «Укресімбанк» та освоїло 1 833,5 млн грн без ПДВ. Досвід експлуатації американських тепловозів засвідчив вагому ефективність нової тяги перед типами тепловозів, що задіяні в перевізному процесі Товариства. Зокрема, середньодобовий пробіг збільшився до 23 %, середньодобова продуктивність – до 50 %, коефіцієнт технічної готовності локомотива виріс на 25 %. Водночас значно знизилися витрати на технічне обслуговування і ремонт (до 80 %), а також питомі витрати палива (до 22,3 %).

Щоб забезпечити перевізний процес справним тяговим рухомим складом, у 2019 році розроблено, затверджено та організовано виконання щоквартальних Програм відновлення експлуатаційного парку локомотивів. Відповідно до Програм відновлено працездатність **137,5 локомотивів**, що тривалий час простоювали через очікування потрібних запасних частин та лінійного обладнання.

ПЛАНИ НА 2020 РІК ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

1. Придбати обладнання для технічного обслуговування магістральних тепловозів серії ТЕЗ3АС.
2. Виконати капітальний ремонт 114 локомотивів, зокрема з продовженням строку служби та частковою модернізацією лінійного обладнання в умовах заводів – 28 електровозів та 64 тепловози.
3. Виконати 5 196 поточних ремонтів в умовах депо: 3 751 ремонт електровозів та 1 445 ремонтів тепловозів.
4. Розвинути процес формування електронного маршруту машиніста через системи супутникової навігації, з використанням даних систем контролю витрат дизельного палива, електричних лічильників електроенергії, систем ідентифікації локомотивних бригад (з використанням електронних магнітних RFID карток).
5. Модернізувати кабіни керування локомотивів.
6. Модернізувати локомотиви за допомогою систем відеоспостереження.
7. Впроваджувати енергозберігаючі технології та обладнання (обладнати електровози електронними лічильниками електроенергії, системами рекуперативного гальмування, встановити сучасні випрямні установки, налаштувати світлодіодне освітлення; обладнати тепловози системами підігріву охолоджуючої рідини, системами електронно-керованої подачі дизельного палива та системами контролю витрат палива).
8. Впроваджувати технічні засоби безпеки руху.
9. Завершити роботи з реконструкції системи опалення будівель в локомотивному депо «Гребінка».
10. Реконструювати індивідуальне газове опалення приміщень локомотивного депо «Знам'янка», 3, 4 черга (забезпечення опаленням виробничих цехів).
11. Придбати колесо-токарний верстат з ЧПК для обточування колісних пар без викатки з-під локомотива в локомотивному депо «Мукачеве».
12. Придбати для локомотивних депо скатопідйомники, верстатне обладнання, зварювальне обладнання, компресорне та випробувальне обладнання, придбати та/або виготовити стенди, пристрої, інше технологічне обладнання.
13. Придбати обладнання для деповських хімлабораторій.

ВАГОННЕ ГОСПОДАРСТВО

Важливе значення в організації перевізного процесу на залізниці має вагонне господарство, яке підтримує у справному технічному стані парк вантажних вагонів та забезпечує безпеку руху поїздів. Служба вагонного господарства Товариства займається проведенням деповського та капітального ремонтів вантажних вагонів, їх технічним обслуговуванням на шляху прямування, а також підготовкою вагонів до навантаження.

РЕМОНТ ТА ОНОВЛЕННЯ ВАГОННОГО ПАРКУ

З метою планомірного оновлення парку вантажних вагонів у 2019 році на власних виробничих потужностях філій АТ «Укрзалізниця» та власним коштом побудовано 21 вантажний вагон (20 піввагонів та 1 зерновоз).

ПОБУДОВАНІ ВАНТАЖНІ ВАГОНИ У 2019 Р.

Тип вагону	Кількість	Вагоноремонтне підприємство
Піввагон	7	Філія «Панютинський ВРЗ»
	1	Філія «Дарницький ВРЗ»
	12	Філія «Стрийський ВРЗ»
Зерновоз	1	Філія «Панютинський ВРЗ»
Всього	21	Філії АТ «Укрзалізниця»

У 2018 році філією «Панютинський ВРЗ» було розроблено та поставлено на серійне виробництво глуходонний напіввагон моделі 12-9911-01. Всього виготовлено 714 піввагонів цієї моделі, з них: у 2018 році – 707 одиниць, у 2019 році – 7 одиниць. Протягом 2019 року кошти максимально спрямовувалися на виконання планових видів ремонтів вантажних вагонів – у вагонних депо та філіях вагонного господарства відремонтовано 34 471 вантажний вагон, зокрема:

- 18 961 вагон АТ «Укрзалізниця» (при плані 18 263 од.);
- 15 510 вагонів промислових підприємств, що не входять до АТ «Укрзалізниця» (з них капітальним ремонтом – 5 834, деповським ремонтом – 9 676).

Придбано та введено в дію вагоноремонтними підприємствами понад 480 найменувань механізмів та технологічного обладнання на суму близько 52 668 тис. грн. У 2019 році були завершені роботи з розробки, виготовлення дослідного зразка, проведення випробовувань, постановки на виробництво та сертифікації вагону для перевезення зерна моделі 19-6938. Виготовлено один дослідний зразок, модель якого внесена до електронного довідника, йому присвоєно восьмизначний мережевий номер та відкрито курсування всією мережею країн Співдружності Незалежних Держав. Наразі здійснюється оснащення дільниці для серійного будівництва вагонів моделі 19-6938.

На власних
виробничих потужностях
філій АТ «Укрзалізниця»
та власним коштом
у 2019 році побудовано
21 вантажний
вагон.

У 2019 році
АТ «Укрзалізниця» на виготовлення
вантажних вагонів спрямувало
28 575 тис. грн без ПДВ, на
модернізацію та капіталізований
ремонт 8 273 вантажних вагонів
орієнтовно було витрачено
1 438 761 тис. грн без ПДВ.
Загальна сума освоєних капітальних
інвестицій по вагонному
господарству склала
1 323 911 тис. грн.

ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Інженерно-технічне забезпечення – один із напрямів діяльності Товариства, який безпосередньо впливає на підвищення ефективності роботи АТ «Укрзалізниця». Діяльність інженерно-технічного господарства сконцентрована на впровадженні прогресивних науково-технічних досягнень, розробці технологій, стандартів та нормативних документів, що відповідають вимогам сучасності. Крім того, важливою складовою інженерно-технічної діяльності Товариства є підвищення надійності залізничних шляхів та споруд, що забезпечує безпечний та безперервний рух поїздів. Протягом 2019 року у Товаристві проводилась робота за стандартом СТП 05-001:2019 «Споруди інфраструктури залізничного транспорту. Порядок з видачі технічних умов, погодження проектною документації та визначення готовності об'єктів будівництва щодо прийняття в експлуатацію».

У 2019 році створена постійно діюча комісія Товариства, яка розглядала питання щодо:

- реконструкції, технічного переоснащення існуючих під'їзних колій або будівництва (примикання) нових під'їзних колій Замовника до колій АТ «Укрзалізниця» або до під'їзних колій іншого власника;
- нового будівництва Замовником залізничних переїздів, технологічних проїздів, шляхопроводів, тунелів, других колій, станцій та роз'їздів.

За звітний період було проведено 10 засідань Комісії Товариства, на яких розглянуто 68 питань щодо звернень заявників та прийнято по них рішення. В результаті видано:

- 15 дозволів регіональним філіям на перше комісійне обстеження інфраструктури щодо видачі технічних умов на примикання під'їзних колій чи на їх реконструкцію;
- 10 дозволів на комісійний огляд щодо готовності об'єкта будівництва (реконструкції) до експлуатації;
- 12 технічних умов замовникам;
- затверджено один «Акт технічної готовності до експлуатації об'єкта будівництва інфраструктури на відповідність вимог затвердженої проектною документації, стандартів, норм та правил, ПТЕ залізниць України та можливості здійснення операцій із залізничним рухомим складом».

Протягом звітного періоду за виданими технічними умовами на **142 об'єктах** проводились роботи, у результаті чого було складено **99 актів** про введення об'єктів у експлуатацію.

Протягом 2019 року регіональними філіями АТ «Укрзалізниця» було організовано роботу 567 комісій:

- з видачі технічних умов – 460 комісій:
  - щодо будівництва (реконструкції) під'їзних колій та колійної інфраструктури станцій – 116 комісій;
  - щодо встановлення (модернізації) вагонних ваг та будівництва (реконструкції) інших пристроїв комерційного господарства – 142 комісії;
  - щодо вибору місця перетину залізничних колій нетранспортними комунікаціями – 169 комісій;
  - інше – 33 комісії.
- з перевірки на відповідність технічних умов вимогам затвердженої проектною документації, стандартів, норм і правил, ПТЕ залізниць України новозбудованих і реконструйованих об'єктів – 107 комісій.

ПІДВИЩЕННЯ ПРОПУСКНОЇ СПРОМОЖНОСТІ

У 2019 році тривала реалізація проекту підвищення пропускної спроможності напрямку Запоріжжя – Пологи – Комиш-Зоря – Волноваха – Маріуполь.

Основні напрями діяльності: реконструкція дільниць; будівництво та реконструкція платформ, приміщень чергових по роз'їздах та блоктах; облаштування нових колій; виконання ремонтних робіт на діючих коліях; облаштування пристроїв СЦБ та зв'язку; облаштування пристроїв зовнішнього освітлення та енергозабезпечення; заміна повітряної лінії зв'язку на кабельну (оптоволоконну) та прокладання захисної трубки для волоконно-оптичного кабелю.

Витрати на виконання всього комплексу робіт за проектом підвищення пропускної спроможності напрямку Запоріжжя – Пологи – Комиш-Зоря – Волноваха – Маріуполь склали **158 млн грн** (з ПДВ).

У 2019 році за результатами робіт було:

- завершено роботи із реконструкції дільниці Комиш-Зоря – Волноваха і повністю встановлено рух по двох коліях шляхом укладання другої колії на дільниці між станціями Зачатівська – Хлібодарівка через роз'їзд 393 км;
- реконструйовано та вкрито на станціях та роз'їзді 5 стрілочних переводів;
- замінено настил на 2 переїздах;
- облаштовано 2 платформи на зупиночному пункті та роз'їзді;
- виконано технічне переоснащення на дільниці Зачатівська – Роз'їзд 393 км – Хлібодарівка пристроїв СЦБ та зв'язку із включенням одностороннього двоколійного напівавтоматичного блокування;
- виконані роботи із включення до ключової залежності стрі-

лочних переводів примикання на станціях Хлібодарівка та Зачатівська;

- реконструкція пристроїв СЦБ на переїздах;
- реконструкція поста чергового по переїзду 400 км та прилеглої території.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПНОСТІ ДЛЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ

У звітному періоді проводились роботи зі створення умов доступності для осіб з інвалідністю на залізничному транспорті та об'єктах залізничної інфраструктури АТ «Укрзалізниця».

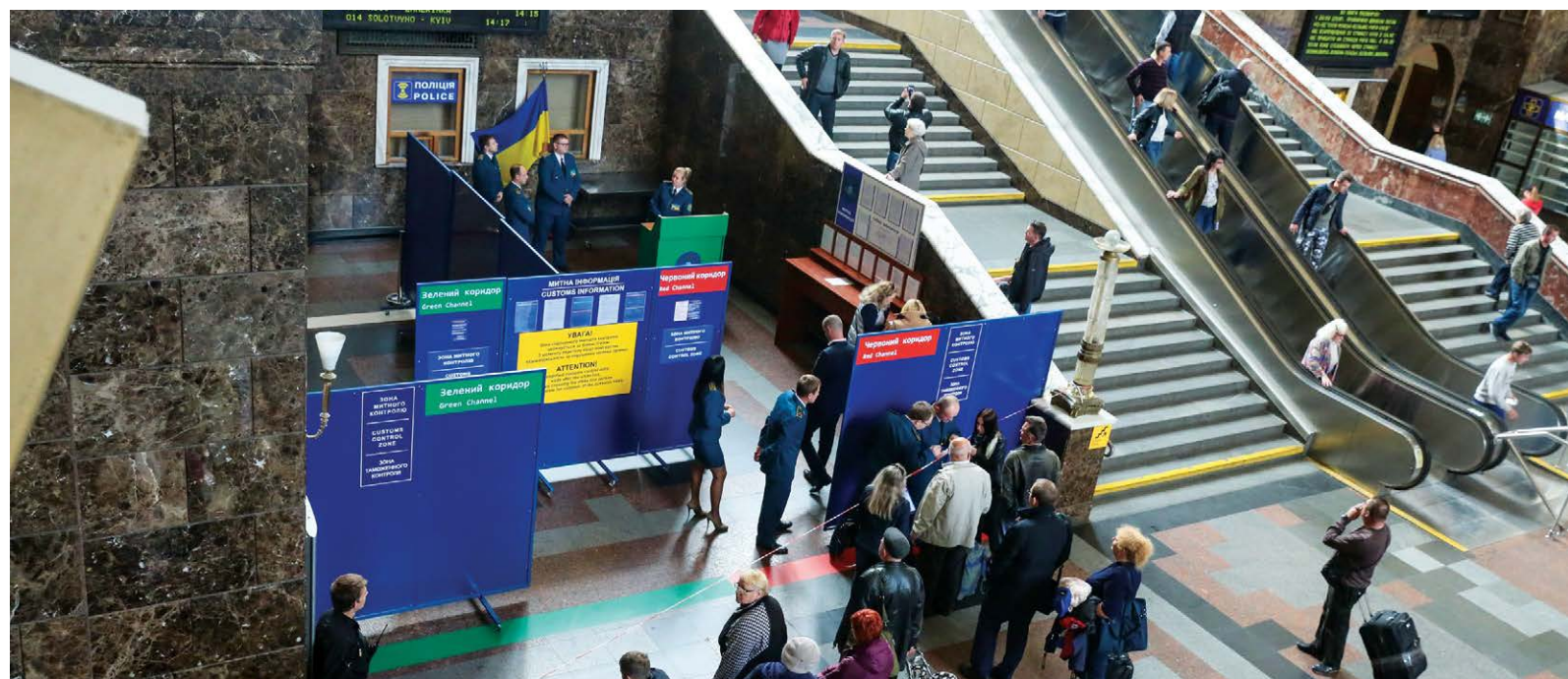
Загалом по АТ «Укрзалізниця» у 2019 році виконано 100 заходів на суму 25,8 млн грн, зокрема:

- облаштовано 26 пандусів до пасажирських платформ, входи у будівлі вокзалів та адміністративні будівлі на суму 1 312,24 тис. грн;
- облаштовано 3 пандусні з'їзди до пасажирських будівель на суму 30,5 тис. грн;
- облаштовано 3 туалетні кімнати на суму 120,84 тис. грн;
- облаштовано кімнати відпочинку на суму 159,16 тис. грн;
- облаштовано 7 пасажирських платформ станцій тактильною плиткою на загальну суму 851,5 тис. грн;
- встановлено на 7 станціях поручні в туалетній кімнаті, на сходах та до пандуса для осіб з інвалідністю на суму 51,27 тис. грн;
- встановлено 8 кнопок виклику чергових працівників та позначення їх піктограмами на 6 станціях та в 6 адміністративних будівлях на суму 8,21 тис. грн;
- поновлено та встановлено піктограми, схеми, покажчики, інформаційні стенди, виконані шрифтом Брайля таблички (15 од.) для осіб з вадами зору на 28 вокзалах станцій та 4 адміністративних будівлях на загальну суму 58,22 тис. грн;
- встановлено три звукові орієнтири (інформатори) на вхо-

Відповідно до «Плану заходів щодо створення належних умов для доступу осіб з інвалідністю до транспорту та об'єктів залізничної інфраструктури АТ «Укрзалізниця» на 2019-2023 роки» у 2019 році виконано 90 заходів на суму **24,9 млн грн**, 5 заходів у процесі виконання.

дах до будівель вокзалів для орієнтування осіб з вадами зору на суму 7,5 тис. грн;

- переоблаштовано три перехідні настили із пологим пониженням бордюру у місцях переходів до платформ на суму 48,02 тис. грн;
- поновлено жовті попереджувальні лінії на краях платформ та контрастне маркування сходів для осіб з вадами зору на 28 вокзалах і станціях на загальну суму 182,53 тис. грн;
- обладнано сходи протислизькою смугою в 2 адміністративних будівлях на суму 3,3 тис. грн;
- проведено ремонт технологічних переїздів, фемового покриття на привокзальній площі вокзалу станції Київ-Пасажирський та облаштовано тактильними смугами перший перон вокзалу на загальну суму 713 тис. грн.

ОНОВЛЕННЯ РУХОМОГО СКЛАДУ

За 2019 рік АТ «Укрзалізниця» оновлено 19 160 одиниць рухомого складу на загальну суму 6 059,09 млн грн.

У звітному періоді:

- отримано у платне користування 15 од. вантажних магістральних тепловозів серії ТЕ33АС за договором фінансового лізингу з АТ «Укрексімбанк» та освоєно коштів у сумі 1 833,54 млн грн;
- виконано модернізацію та капітальний ремонт з подовженням терміну служби для 69 од. локомотивів на суму 833 млн грн, а також відремонтовано 9 локомотивів на суму 74,7 млн грн в об'ємі КР1, КР2;
- придбано 18 пасажирських вагонів на суму 421,64 млн грн;

- відремонтовано 29 пасажирських вагонів в обсязі капітально-відновлювального ремонту на суму 304,94 млн грн;
- на вагоноремонтних філіях виготовлено 21 вантажний вагон на суму 30,53 млн грн;
- відремонтовано 18 961 вантажний вагон на загальну суму 2 036,23 млн грн, у тому числі капітальними та деповськими ремонтами – 8 312 вантажних вагонів на суму 1 467,27 млн грн;
- придбано 1 дизель-поїзд ДПКр-3 виробництва ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод» на суму 150,7 млн грн;
- виконано капітальні ремонти та модернізацію під час капітального ремонту із подовженням терміну служби для 37 секцій електропоїздів на суму 373,81 млн грн.

ПЛАНИ НА 2020 РІК ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

- Продовжити роботу за стандартом СТП 05-001:2019.
- Реалізовувати завдання, що передбачені «Планом-графіком поетапного оснащення залізничних вокзалів, станцій і зупиночних платформ АТ «Укрзалізниця» підймальними платформами (механізмами) для посадки/висадки у/з вагона осіб з інвалідністю, які пересуваються на кріслах колісних, та інших маломобільних груп населення, тактильними, візуальними та іншими елементами доступності, у тому числі аудіопоказниками, на 2020-2023 роки», після затвердження наказом АТ «Укрзалізниця».

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Напрямок інформаційних технологій АТ «Укрзалізниця» забезпечує безперервну інформаційну підтримку з питань організації

перевізного процесу, ухвалення управлінських рішень, обслуговування клієнтів залізничного транспорту.

ІТ-РЕСУРСИ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2019 РОЦІ:

- програмно-апаратні комплекси рівня АТ «Укрзалізниця» та регіональних філій Товариства – 22 од.;
- функціональні сервери – понад 1,6 тис. од.;
- кількість робочих місць (ПК) – понад 50 тис. од.;
- обладнання мереж передачі даних та локальних обчислювальних мереж (маршрутизатори, комутатори та ін.) – понад 10 тис. од.;
- близько 150 централізованих автоматизованих систем;
- корпоративний веб-портал ЄКІП УЗ – 22 тис. користувачів;
- близько 32,5 тис. абонентів корпоративної електронної пошти (31,5 тис. абонентів – у 2018 році);
- акредитований центр сертифікації ключів АТ «Укрзалізниця».

ОСНОВНІ ДОСЯГНЕННЯ ЗА 2019 РІК

- Забезпечено продаж 53 355 715 квитків на пасажирські поїзди далекого сполучення, зокрема через електронні канали обслуговування (сайт booking.uz.gov.ua та агентська мережа) – 30 625 157 квитків (27 998 033 квитки через канали обслуговування – у 2018 році).
- В електронному вигляді оформлено 1 061 500 перевізних документів на вантажні перевезення у всіх видах сполучення, зокрема у внутрішньому сполученні оформлено 501 074 електронні перевізні документи. Зареєстровано в електронній картотеці 21 301 клієнта.
- Системами інформаційної безпеки виявлено та локалізовано понад 3,5 млн подій інформаційної та кібербезпеки (2,5 млн подій – у 2018 році), зокрема 5 200 – критичні.
- Центром сертифікації ключів сформовано 32 687 особистих ключів електронного цифрового підпису.

РЕАЛІЗОВАНІ ПРОЕКТИ ТА ПРОГРАМИ

Загальні ІТ-системи, системи управління ресурсами та підготовки прийняття рішень.

- Впроваджено в промислову експлуатацію Систему дистанційного навчання.
- Забезпечено концептуальну розробку корпоративного веб-сайту АТ «Укрзалізниця».
- Розроблено концепцію інфраструктурних рішень для забезпечення системної роботи продажу B2B (бізнес для бізнесу) напряму пасажирських перевезень.
- Виконуються роботи з впровадження геоінформаційної системи.
- Розроблено технічні вимоги на автоматизацію процесів у сфері управління персоналом для виконання Стратегії управління персоналом.
- Забезпечено доопрацювання системи управління персоналом АСУ «Кадри».
- Забезпечується реалізація І етапу Концепції централізації бухгалтерського та податкового обліку в АТ «Укрзалізниця»:
  - централізовано бухгалтерський облік по службі локомотивного господарства регіональної філії «Південна залізниця» та дирекціях залізничних перевезень по регіональній філії «Південно-Західна залізниця»;
  - проведено дослідну експлуатацію централізації бухгалтерського обліку в службі локомотивного господарства регіональної філії «Південно-Західна залізниця» та у службах закупівель всіх регіональних філій.
- Завершено дослідну експлуатацію АС «Репутація», система впроваджується в промислове (постійне) середовище.
- Проводиться дослідна експлуатація власної системи електронного податкового обліку АС «ЕПО».
- Розпочато роботи з розробки довідників централізованого ведення: класифікатор елементів організаційної структури, довідник контрагентів.
- Розроблено проект концепції щодо забезпечення неперервності надання ІТ-послуг.
- Здійснено перехід до використання в автоматизованих системах АТ «Укрзалізниця» розрахункових рахунків в стандарті IBAN згідно з постановою НБУ України № 162 від 28.12.2018.
- Забезпечено розробку та впровадження автоматизованої системи управління процесами матеріально-технічного забезпечення, а саме:
  - доопрацьовано програмне забезпечення «Облік централізованих закупівель ТМЦ та автоматизованого управління оплатою поставок ТМЦ, робіт та послуг» за результатами дослідної експлуатації в службах матеріально-технічного забезпечення шести регіональних філій;
  - розроблено веб-сервіс «Запаси ТМЦ» для оперативного отримання інформації по залишках ТМЦ на дату завантаження;
  - розроблено та впроваджено в постійну експлуатацію окремий модуль технічного аудиту, попереднього контролю та моніторингу ТМЦ на базі інформації ПЗ «Запаси».
- Розпочата розробка автоматизованої системи планування, виконання та контролю бюджету АТ «Укрзалізниця»:
  - створений ландшафт системи;
  - розробка нормативно-довідкової інформації системи управлінського обліку;
  - розробка програмного забезпечення модулів налаштувань системи.
- Модернізовано програмно-апаратний комплекс центру сертифікації ключів кваліфікованого електронного підпису.

АВТОМАТИЗАЦІЯ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

1. Розроблено та впроваджено програмне забезпечення з оформлення клієнтами в електронному вигляді Договору на організацію вантажних перевезень.
2. Розроблено програмне забезпечення з організації, обліку та аналізу в Єдиній автоматизованій системі керування вантажними перевезеннями АТ «Укрзалізниця» руху вантажного маршрутного поїзда за узгодженим розкладом руху (РРМП).
3. Розроблено електронний календар з можливістю для клієнта замовляти в режимі торгів зернові маршрути за узгодженим розкладом руху вантажних поїздів на три місяці вперед.
4. Розроблено та впроваджено програмне забезпечення для надання клієнту електронних актів з наданих послуг та елек-

тронних актів звірки взаємних розрахунків.

5. Розроблено та впроваджено програмне забезпечення з реалізації вимог Порядку внутрішньогосподарських відносин при перевезеннях вантажів і пов'язаних з ними послуг для експлуатаційних потреб АТ «Укрзалізниця» та формування вихідних форм для обліку таких перевезень.
6. Розроблено та впроваджено програмне забезпечення з нарахування та стягнення пені з клієнтів, у яких виникла дебіторська заборгованість.
7. Розроблено та впроваджено програмне забезпечення з реалізації звітності та оперативного контролю «доступного парку локомотивів».
8. Розроблено та впроваджено в дослідну експлуатацію про-

грамне забезпечення автоматизованого формування «Звіту про середній час знаходження вантажних вагонів на залізничній станції, в дирекції залізничних перевезень, регіональній філії, АТ «Укрзалізниця».

9. Розроблено та затверджено актуалізовану «Тимчасову технологію автоматизованого формування в базі даних Єдиної автоматизованої системи керування вантажними перевезеннями АТ «Укрзалізниця» дислокаційних поїзних подій на підставі даних від системи супутникової навігації» та реалізовано комбіноване відображення на графіку виконаного руху поїздів інформації про їх переміщення за даними систем супутникової навігації, мікропроцесорних систем диспетчерської централізації і контролю, «ручного» вводу.

10. Розроблено та затверджено «Технологію автоматичного формування операцій заходу/виходу в/з депо (прослідкування контрольного поста) із використанням даних системи супутникової навігації». Розроблено та впроваджено програмне забезпечення обліку зазначених операцій в АСК ВП УЗ-Є. Забезпечено впровадження в усіх регіональних філіях АТ «Укрзалізниця» єдиних підходів до автоматизованого обліку використання тягового рухомого складу і роботи локомотивних бригад та формування звітності локомотивного господарства. Впроваджено програмне забезпечення проведення розрахунків в середовищі АСК ВП УЗ-Є з відмовою від ЮММ.

11. Розроблено та затверджено «Технічні вимоги обладнання систем супутникової навігації для локомотивів».

12. Розроблено та впроваджено комплекс програмного забезпечення з переведення закінчення звітної доби з 17 години на 20 годину.

АВТОМАТИЗАЦІЯ ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ

1. Забезпечено безперебійну роботу Автоматизованої системи керування пасажирськими перевезеннями АТ «Укрзалізниця» та Програмно-апаратним комплексом з оформлення електронних проїзних і перевізних документів, зокрема у періоди пікових навантажень на систему (передсвяткові та святкові дати, літній сезон, період уведення нового розкладу руху поїздів). Для мінімізації навантаження на центральний обчислювальний комплекс та підвищення швидкої дії:

- перенесено на довідкову підсистему на окремих серверах Intel-архітектури виконання запитів з довідкової підсистеми (Z/OS);
- перенесено формування окремих трудомістких технологічних довідок на веб-портал;
- введено в експлуатацію додатковий веб-сервер для сайту booking.uz.gov.ua.

2. Впроваджено технологію оформлення електронних пільгових проїзних документів через офіційний сайт АТ «Укрзалізниця» із онлайн-валідацією документів, що дають право на пільгу, під час міжсистемної взаємодії із Централізованим банком даних із проблем інвалідності Мінсоцполітики.

3. Впроваджено технологію замовлення через інтернет спеціально обладнаного вагона для перевезення осіб з інвалідністю, які пересуваються на візку.

4. Забезпечено модернізацію Програмно-апаратного комплексу з оформлення електронних проїзних і перевізних документів в частині:

- оформлення електронних проїзних документів на всі поїзди формування АТ «Укрзалізниця» у сполученні Україна-Польща;
- реалізації проїзних документів за 60 діб до відправлення поїзда;
- автоматизації перерахунку вартості проїзного документа при поверненні одного із двох, що оформлені зі знижкою;
- оформлення послуги «Ланч»;
- введення ознаки «без кондиціонування» засобами автоматизованих робочих місць «Поїзди», «Місця»;
- поновлення, формування фінансової звітності щодо проданих/повернутих електронних проїзних документів або проїзних/перевізних документів по віртуальній касі регіональної філії «Донецька залізниця».
- введення нової ознаки (пільги) для забезпечення оформлення проїзду осіб, які перебувають під вартою.
- програмної реалізації змін до Правил перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України.

ІТ-ІНФРАСТРУКТУРА. ФІЗИЧНА ІНФРАСТРУКТУРА

1. Проведено централізовану закупівлю комп'ютерного обладнання для потреб структурних підрозділів АТ «Укрзалізниця» у кількості 2 733 одиниці, зокрема для філій АТ «Укрзалізниця» – 1 168 од., регіональних філій: «Придніпровська залізниця» – 239 од., «Південна залізниця» – 201 од., «Одеська залізниця» – 200 од., «Донецька залізниця» – 168 од., «Львівська залізниця» – 33 од., «Південно-Західна залізниця» – 424 од.

2. Проведено закупівлю серверного обладнання для впровадження на майданчику філії ГІОЦ інформаційно-аналітичних систем, системи управління персоналом та розширення функціоналу системи пасажирських перевезень. Також проведено закупівлю комплектуючих серверного обладнання для модернізації серверів та дискових сховищ, які розташовано на майданчиках виробничих підрозділів філії ГІОЦ.

3. На обчислювальних потужностях філії ГІОЦ розгорнуто тестовий полігон для вивчення можливості міграції Єдиної автоматизованої системи керування вантажними перевезеннями АТ «Укрзалізниця» з платформи IBM на іншу програмно-апаратну платформу.

4. В рамках планової модернізації Єдиної мережі передачі даних Товариства, з метою впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які потребують збільшення швидкості інформаційного обміну, проведено закупівлю для модернізації та заміни активного обладнання основних вузлів мережі передачі даних у кількості: 249 шт. (основні фонди), 1 354 шт. (малоцінні необоротні активи).

5. Придбано програмне та апаратне забезпечення, розпочато впровадження централізованої системи моніторингу мережі передавання даних на базі програмного продукту Solarwinds Orion.

ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА

1. Придбано та активовано 670 ліцензій антивірусного програмного забезпечення Symantec Endpoint Protection.
2. Придбано та активовано 32 500 ліцензій антивірусного програмного забезпечення Eset Endpoint Protection Advanced.

ПЛАНИ НА 2020 РІК ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

1. Розробка та впровадження Стратегії розвитку ІТ:

- розробити та затвердити Стратегію розвитку ІТ;
- розробити нормативні документи та політики у сфері ІТ;
- впровадити проектне управління та методології управління проектами в ІТ;
- провести оптимізацію чисельності ІТ-персоналу шляхом виведення дублюючих функцій ІТ.

2. Загальні ІТ-системи, системи управління ресурсами та підготовки ухвалення рішень:

- продовжити впровадження централізації бухгалтерського та податкового обліку на рівні галузевих служб регіональних філій АТ «Укрзалізниця»;
- розробити та провести дослідну експлуатацію функціональних модулів автоматизованої системи планування, виконання та контролю бюджету АТ «Укрзалізниця»:
  - формуванню бюджетів витрат на персонал;
  - формуванню дохідної частини БДВ;
  - формуванню бюджету енергоресурсів;
  - формуванню бюджету ТОiP;
  - формуванню бюджетів інших постійних витрат;
  - формуванню бюджету доходів і витрат (БДВ).
- впровадити в промислову експлуатацію централізовані довідники: організаційна структура, контрагенти, доходи та витрати, зобов'язання;
- розробити та впровадити веб-сайти за напрямками діяльності АТ «Укрзалізниця», а саме: для пасажирських та вантажних перевезень, для оператора системи розподілу електричної енергії;
- розробити та впровадити особисті кабінети користувачів веб-сайту;
- впровадити перший етап геоінформаційної системи;
- провести закупівлю та розпочати впровадження системи управління казначейством;
- розпочати впровадження централізованої системи підтримки користувачів Service Desk.

3. Автоматизація вантажних перевезень:

- продовжити подальший розвиток програмного забезпечення Єдиної автоматизованої системи керування вантажними перевезеннями Компанії. Цифрова трансформація бізнес-вертикалі «Вантажні перевезення та логістика», зокрема:
  - створення системи укладення електронних договорів на експлуатацію під'їзних колій та договорів на подачу/забирання вагонів, письмових угод;
  - розробка програмного забезпечення для здійснення вантажних перевезень із залученням приватних локомотивів підприємств до роботи окремими маршрутами на залізничних коліях загального користування;
  - розробка програмного забезпечення з реалізації Технології організації перевезень вантажів з узгодженими строками та обсягами;
  - створення автоматизованої підсистеми з обміну інформацією з іншими перевізниками, портами, з митними та іншими органами адміністративного контролю.
- створення автоматизованої підсистеми ведення актово-претензійної роботи та врегулювання претензій за незбереження перевезення, за прострочення в доставленні вантажів у міжнародному сполученні за угодою про міжнародне залізничне вантажне сполучення, обробки претензій по перевезеннях за угодою Першої Міжнародної конвенції про залізничні вантажні перевезення (ЦІМ) та за накладною;
- єдиної автоматизованої системи керування вантажними перевезеннями Товариства;
- розпочати роботи з реалізації Електронного маршруту машиніста;
- розширити автоматизований облік комплектуючих вантажного вагона. Зокрема, деталі гальмівного обладнання (головна та магістральна частина повітророзподільника, автоматичний режим, авторегулятор, бокова рама та балка надресорна візка вантажного вагона);
- розробити та впровадити базу даних прийнятої продукції, на першому етапі в частині осей та коліс суцільнокатанних вантажних вагонів;
- реалізувати в АСК ВП УЗ-Є автоматизований облік затримок руху поїздів із введенням інформації про їх причини та відмови обладнання;
- розпочати роботи з автоматизованого складання нормативного графіка руху поїздів.

4. Автоматизація пасажирських перевезень:

- забезпечити подальший розвиток програмного забезпечення Автоматизованої системи керування пасажирськими перевезеннями та Програмно-апаратного комплексу з оформлення електронних проїзних і перевізних документів, зокрема з:
  - автоматизацією технології проведення розрахунків за пасажирські перевезення з іноземними залізницями відповідно до чинних міжнародних нормативних документів;
  - початком розробки системи електронної черги «Лист очікування»;

- розробкою мобільних додатків з продажу електронних проїзних/перевізних документів;
- розробкою месенджер-ботів напрямку пасажирських перевезень;
- розробкою програмного забезпечення для валідації електронних проїзних/перевізних документів на базі операційної системи Android.

5. ІТ-інфраструктура та ІТ-сервіси:

- розпочати створення відмово-стійкої сервісної платформи на основі інфраструктурної моделі «Приватна хмара» на базі центрального серверного комплексу філії ГІОЦ;
- централізовано закупити комп'ютерну техніку для автоматизації робочих місць та заміни застарілого комп'ютерного обладнання.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Від матеріально-технічного забезпечення залежать своєчасність, ритмічність, якість та ефективність перевізного процесу. Одним із чинників підвищення ефективності залізничного транспорту є його забезпеченість матеріально-технічними ресурсами в необхідному обсязі. Безперебійна робота залізничного транспорту вимагає функціонування чітко організованої вертикалі матеріально-технічного забезпечення, яка виконує поставлені цілі та завдання.

У 2019 році в Товаристві було розроблено та затверджено Стратегію закупівель на 2019-2021 роки. Відповідно до неї реалізується низка стратегічних ініціатив та відбувається погодження нової організаційної структури вертикалі постачання та закупівель.

Тендери по товарах, роботах та послугах для АТ «Укрзалізниця» за 2019 рік:

- відбулися – 7 245;
- не відбулися – 6 017;
- скасовані – 1 220;
- зупинені оскарженням – 151.

Протягом звітної періоду було проведено успішну процедуру закупівель на придбання комплектів постільної білизни на загальну суму 10,3 млн грн за рамковою угодою.

Внаслідок проведення зваженої категорійної політики було досягнуто значної економії коштів по паливно-мастильних матеріалах: по оливах – 33 млн грн, по дизельному паливу – 130 млн грн. Загалом сформовано портфель контрактів на постачання ПММ, що дає можливість створити необхідний запас. Також у 2019 році Товариство розробило та узгодило з ринком проект нової рамкової угоди на 2020 рік на закупівлю дизельного палива за формульним ціноутворенням. Ця угода опублікована на ProZorro, завдяки їй планується суттєво покращити конкуренцію та відповідні показники економії.

АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ ПЛАНУ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2017-2019 РР., МЛН ГРН З ПДВ									
Найменування МТР	2017			2018			2019		
	План	Факт	%	План	Факт	%	План	Факт	%
Разом:	24 282	20 023	83	23 224	22 483	97	24 698	16 564	67
МАТЕРІАЛИ, зокрема:	15 106	11 652	77	13 002	11 419	88	12 539	6 646	53
Запасні частини	3 708	3 028	82	3 150	2 600	83	3 231	1 791	55
Матеріали	4 503	3 377	75	3 860	3 310	86	3 144	1 595	51
Продукти харчування	174	75	43	110	74	67	219	128	59
Обладнання	1 210	1 049	87	1 218	1 034	85	1 227	699	57
Матеріали ВБК	5 019	3 615	72	4 233	3 857	91	4 099	1 909	47
Масла та мастильні матеріали	492	508	103	431	544	126	619	524	85
ПАЛИВО	9 176	8 371	91	10 222	11 064	108	12 159	9 918	82

В таблиці нижче наведено показники планів та фактичних витрат, здійснених впродовж останніх 3 років з розподілом по структурних підрозділах.

ВИКОНАННЯ ПЛАНУ ІЗ ЗАКУПІВЛІ ПОСЛУГ ЗА ЕЛЕМЕНТОМ «ІНШІ» ПО АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2017-2019 РР., ТИС. ГРН З ПДВ						
Структурний підрозділ АТ «Укрзалізниця»	2017		2018		2019	
	план	факт	план	факт	план	факт
РФ «Донецька залізниця»	122 850	31 572	60 085	33 449	139 830	34 997
РФ «Львівська залізниця»	266 389	63 822	139 915	54 206	126 897	48 555
РФ «Одеська залізниця»	412 875	76 951	232 819	116 890 ¹²	258 493	81 969
РФ «Південна залізниця»	271 275	80 101	237 528	90 326	127 525	71 405
РФ «Південно-Західна залізниця»	289 608	128 214	230 613	77 192	260 407	73 350
РФ «Придніпровська залізниця»	262 670	93 269	159 018	90 563 ¹³	215 102	82 031
Інші філії	1 697 923	813 707	1 510 684	1 107 722	2 086 356	1 067 385

ПЛАНИ НА 2020 РІК ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

- Укладання довгострокових договорів на стратегічну номенклатуру: колодки гальмівні, рейки залізничні, бандаж чорновий, колеса суцільнокатані. Завдяки цьому планується нормалізувати постачання та ціноутворення критичної номенклатури на довгостроковий період.
- Продовження роботи щодо впровадження автоматизації процесів матеріально-технічного забезпечення та забезпечення послугами (без ремонтів), що закуповуються за елементом «Інші» у сторонніх організацій.
- Закупівля дизельного палива по рамковій угоді.

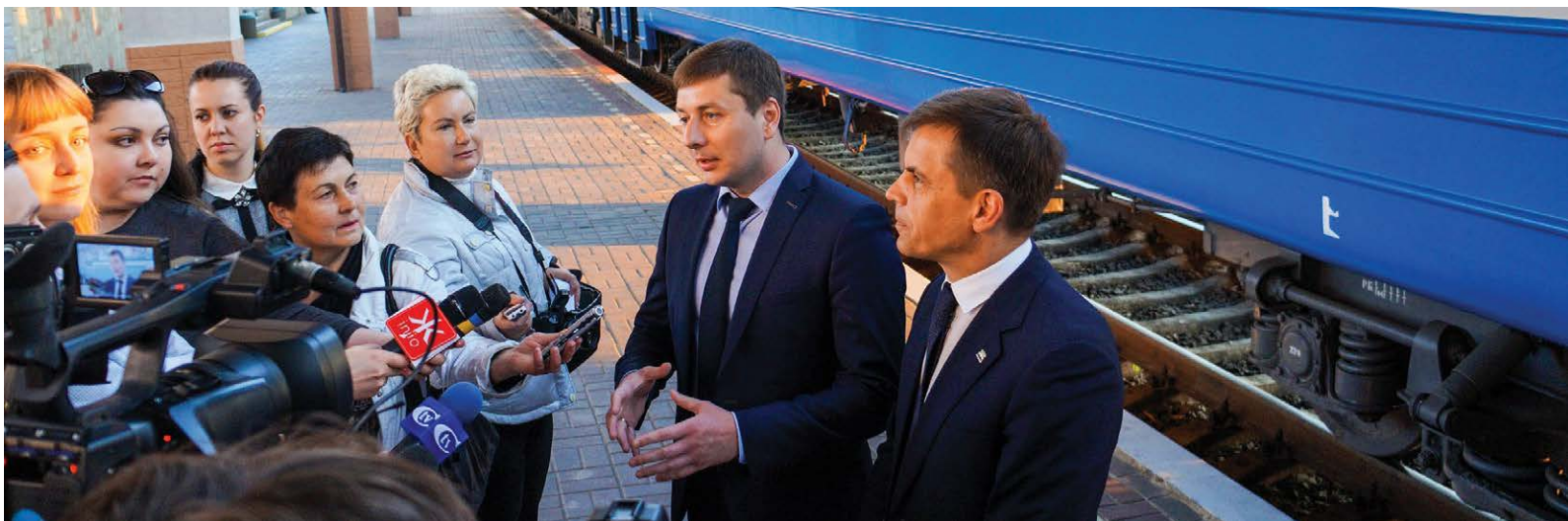
ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Важливим напрямом роботи Товариства є інвестиційна діяльність. Для оновлення основних фондів і реалізації інфраструктурних проектів використовуються як власні ресурси, так і кошти, залучені з інших джерел, зокрема, кошти міжнародних фінансових організацій.

Серед ключових фінансових організацій, із якими співпрацює Компанія – Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський Інвестиційний Банк, Світовий Банк тощо. Так, 10 вересня 2019 року Rail Capital Markets PLC, АТ «Укрзалізниця» та ЄБРР підписали рамкову угоду щодо залучення коштів у розмірі до 100 млн дол. США (через механізм здійснення додаткового випуску облігацій участі у позиції (LPN)) для модернізації інфраструктури. Кошти будуть спрямовані на відновлення пріоритетних залізничних ліній, переважно на коридорах Транс'європейської транспортної мережі (TEN-T) в межах України. При цьому 70 млн дол. США будуть спрямовані на закупівлю матеріалів для виконання капітального ремонту колії, а 30 млн дол. США – на закупівлю засобів автоматики та телекомунікацій.

КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЗА ОСНОВНИМИ НАПРЯМАМИ У 2017-2019 РР.						
Напрями капітальних інвестицій	2017 факт	2018 факт ¹⁴	2019			% у 2019 до 2018
			план	факт	виконання	
					до плану	
	млн грн				%	
Капітальне будівництво, зокрема:	2 405,3	4 282,7	6 521,1	1 912,8	29,3	44,7
реконструкція колії	844,0	2 006,4	2 065,0	1 024,0	49,6	51,0
Придбання основних засобів, зокрема:	3 891,0	6 302,0	4 418,4	3 016,2	68,3	47,9
рухомий склад	3 357,9	5 571,5	3 912,4	2 447,0	62,5	43,9
інші основні засоби	533,1	730,5	506,0	569,2	112,5	77,9
Придбання необоротних матеріалів активів	262,0	330,3	329,3	366,2	111,2	110,9
Придбання нематеріальних активів	69,7	164,1	148,8	60,0	40,3	36,6
Модернізація, модифікація основних засобів, зокрема:	2 461,5	3 390,6	4 881,1	3 297,0	67,6	97,2
модернізація рухомого складу	2 171,4	2 887,6	4 425,1	2 902,2	65,6	100,5
модернізація інших основних засобів	290,1	503,0	456,0	394,8	86,6	78,5
Капітальний ремонт, зокрема:	1 814,6	2 443,1	1 951,4	2 044,9	104,8	83,7
капітальний ремонт рухомого складу	651,5	962,6	546,6	1 116,5	204,3	116,0
капітальний ремонт будівель та споруд	1 079,3	1 400,0	1 082,3	845,5	78,1	60,4
капітальний ремонт інших основних засобів	83,8	80,5	322,5	82,9	25,7	103,0
Всього	10 904,1	16 912,8	18 250,1	10 697,1	58,6	63,3

Оновлення рухомого складу у 2019 р.						
Назва рухомого складу	Придбано/виготовлено		Модернізація		Капітальний ремонт	
	кіл-сть	сума, млн грн	кіл-сть	сума, млн грн	кіл-сть	сума, млн грн
Вантажні вагони, зокрема:	21	28,6	7 058	1 151,5	1 215	287,3
придбано	–	–	–	–	–	–
виготовлено	21	28,6	–	–	–	–
Пасажирські вагони	18	434,2	29	405,0	587	433,8
Тяговий рухомий склад	15	1 833,5	68	910,1	10	149,2
Моторовагонний рухомий склад (дизель-поїзд)	1	150,7	33	379,6	58	116,0
Колійний та інший рухомий склад	–	–	17	56,0	94	130,2
Всього		2 447,0		2 902,2		1 116,5

ПРІОРИТЕТНІ ІНВЕСТИЦІЙНІ НАПРЯМИ РОБОТИ У 2019 РОЦІ:

- оновлення парку рухомого складу;
- капітальне будівництво.

Оновлення парку рухомого складу
Протягом 2019 року активна робота проводилась щодо оновлення рухомого складу Товариства. На придбання та виготовлення рухомого складу було спрямовано 2 447 млн грн, на модернізацію – 2 902,2 млн грн, на капітальний ремонт – 1 116,5 млн грн.

Оновлення парку тягового рухомого складу
Тяговий рухомий склад АТ «Укрзалізниця» (електровози та тепловози) потребує суттєвого оновлення. Протягом 2019 року проводилася активна робота з потенційними постачальниками електровозів, завдяки чому у запланованому відборі потенційного постачальника очікується участь таких світових лідерів як Alstom Transport SA (Франція), CRRC Datong CO., LTD (Китай), Bombardier Transportation GmbH (Німеччина/Канада), Siemens AG (Німеччина). Реалізація проекту допоможе поповнити парк АТ «Укрзалізниця» сучасними потужними електровозами. Для підготовки проведення прозорого та недискримінаційного відбору було залучено консультанта DB Consulting&Engineering GmbH.
За напрямом оновлення парку тепловозів протягом 2019 року було поставлено ще 15 нових локомотивів General Electric Compaу серії TE33AC, таким чином парк АТ «Укрзалізниця» включає 30 зазначених локомотивів. Односекційні тепловози серії TE33AC виконують майже третину вантажних перевезень на теплотязі.

Оновлення парку пасажирських вагонів
У 2019 році було проведено придбання та модернізацію капітально-відновлювальним ремонтом пасажирських вагонів з метою заміни технічно застарілих вагонів та зменшення вартості

технічного обслуговування і ремонтів, що дозволило покращити рівень комфорту та безпеки пасажирів.

КАПІТАЛЬНЕ БУДІВНИЦТВО
У 2019 році на об'єктах капітального будівництва виконано робіт на суму 1 912,8 млн грн. Кошти були спрямовані на:

- реконструкцію колії, стрілочних переводів, штучних споруд та земляного полотна – 1 198,8 млн грн;
- будівництво тимчасових контрольних пунктів в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї для автомобільного сполучення «Каланчак», «Чонгар» на адміністративній межі Херсонської області з тимчасово окупованою територією Автономної Республіки Крим та зон сервісного обслуговування перед ними – 93,1 млн грн;
- роботи з реконструкції залізничної ділянки від станції Вільча до станції Янів у зоні відчуження Іванківського району Київської області – 39,1 млн грн;
- реконструкцію ЕЦ-1 ст. Козятин – 14,1 млн грн.

КЛЮЧОВІ ТА ПРІОРИТЕТНІ ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЕКТИ

ОНОВЛЕННЯ ПАРКУ ТЕПЛОВОЗІВ

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ: 2018–2019 рр.**ОБСЯГ ІНВЕСТИЦІЙ:** близько 140 млн дол. США станом на кінець 2019 р.**ЗАДАЧІ ПРОЕКТУ:** оновлення парку локомотивів АТ «Укрзалізниця» шляхом придбання нових тепловозів.**РЕАЛІЗОВАНО У 2019 РОЦІ:** поставлено 15 нових тепловозів ТЕ33АС.ПІЛОТНИЙ ПРОЕКТ РЕФОРМУВАННЯ ПРИМІСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ
У ЗАПОРІЗЬКІЙ ТА ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ**ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ:** 2018–2023 рр.**ОБСЯГ ІНВЕСТИЦІЙ:** близько 150 млн євро.**РЕАЛІЗОВАНО У 2019 РОЦІ:** завершено перший етап проекту, а саме підготовлено техніко-економічний аналіз, який включає перелік технічних рішень та фінансово-економічну модель. У грудні 2019 року розпочався другий етап підготовки проекту, в результаті якого буде підготовлено пакет організаційно-юридичних документів, необхідних для подальшої імплементації проекту.**ЦІЛІ НА 2020 РІК:** 2020–2021 роки – старт третього етапу, а саме безпосередньої підготовки проекту до реалізації (ця стадія триватиме від 1 до 3 років, залежно від результатів техніко-економічного аналізу та запропонованої організаційно-юридичної моделі).ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ ЗАЛІЗНИЧНОГО НАПРЯМКУ ДОЛИНСЬКА –
МИКОЛАЇВ – КОЛОСІВКА**ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ:** у 2020 році планується здійснити відбір підрядника та розпочати роботи по проекту (Закупівлі для цього проекту проводяться за принципами та правилами ЄБРР та ЄІБ).**ОБСЯГ ІНВЕСТИЦІЙ:** загальна вартість проекту становить орієнтовно 367 млн євро.**ЗАДАЧІ ПРОЕКТУ:** у рамках спільного з ЄБРР та ЄІБ проекту електрифікації залізничного напрямку Долинська – Миколаїв – Колосівка (протяжність 253 км) передбачається будівництво другої колії, електрифікація та модернізація систем сигналізації і зв'язку на зазначеному напрямку.**ОЧІКУВАНИЙ ЕФЕКТ:** реалізація проекту дозволить підвищити пропускну спроможність напрямку Долинська – Миколаїв – Колосівка, що розв'яже проблему з пропуском вантажів у напрямку миколаївських та одеських портів, підняти дільничну швидкість руху поїздів на 20–25 %, а також істотно зменшити експлуатаційні витрати, пов'язані з поліпшенням організації руху поїздів та з енергозбереженням.

ОНОВЛЕННЯ ПАРКУ ЕЛЕКТРОВОЗІВ

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ: у 2020 році планується проведення відбору виробника тепловозів, до 2022 року очікується поставка першої партії нових тепловозів.**ОБСЯГ ІНВЕСТИЦІЙ:** 1 000 млн євро.**ЗАДАЧІ ПРОЕКТУ:** оновлення парку локомотивів АТ «Укрзалізниця» 250 електровозами.**ОЧІКУВАНИЙ ЕФЕКТ:** підвищення обсягів залізничних перевезень, ефективний та екологічний процес перевезення.

ОНОВЛЕННЯ ПАРКУ ЕЛЕКТРОВОЗІВ

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ: 2020–2022 рр.**ОБСЯГ ІНВЕСТИЦІЙ:** до 200 млн дол. США.**ЗАДАЧІ ПРОЕКТУ:** придбання нових 40 тепловозів.

ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ ДІЛЬНИЦІ КОВЕЛЬ – ІЗОВ – ДЕРЖКОРДОН

ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ: 2020–2024 рр.**ОБСЯГ ІНВЕСТИЦІЙ:** 55,09 млн дол. США.**ЗАДАЧІ ПРОЕКТУ:** проведення електрифікації залізничної ділянки, що виходить на кордон із ЄС, загальною протяжністю 94 км.**ОЧІКУВАНИЙ ЕФЕКТ:** зростання обсягів вантажних перевезень, забезпечення безпересадкового пасажирського сполучення між Україною та державами Європейського Союзу, переведення на дешевші види палива вантажних, пасажирських та приміських перевезень, і, відповідно, економія паливно-енергетичних ресурсів та зниження експлуатаційних витрат.РЕКОНСТРУКЦІЯ ЗАЛІЗНИЧНОЇ ЛІНІЇ НА ДІЛЯНЦІ КОВЕЛЬ –
ЯГОДИН – ДЕРЖАВНИЙ КОРДОН З РЕСПУБЛІКОЮ ПОЛЬЩА**ТЕРМІН РЕАЛІЗАЦІЇ:** 2021–2024 рр.**ОБСЯГ ІНВЕСТИЦІЙ:** 48,1 млн дол. США.**ЗАДАЧІ ПРОЕКТУ:** реконструкція залізничної лінії 1 435 мм на ділянці з подальшою електрифікацією.**ОЧІКУВАНИЙ ЕФЕКТ:** збільшення дільничної швидкості руху поїздів, економія дизельного палива, поліпшення екологічної ситуації, зменшення викидів.

ПОКРАЩЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВОКЗАЛЬНИМИ КОМПЛЕКСАМИ

АТ «Укрзалізниця» у співпраці з Міністерством інфраструктури України, Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, міжнародними фінансовими інституціями включно з Міжнародною фінансовою корпорацією реалізували перші кроки, необхідні для ініціювання проекту концесії вокзалів залізничних станцій. Спільно з Міністерством інфраструктури України визначено попередній перелік з семи залізничних вокзалів, які можуть розглядатись як пілотні об'єкти для модернізації (реконструкції) із застосуванням механізмів державно-приватного партнерства (ДПП), зокрема концесії. Це вокзали станцій Київ, Харків, Дніпро, Вінниця, Хмельницький, Миколаїв та Чоп.

З метою підтвердження доцільності включення зазначених вокзалів до проекту проводиться Оцінка готовності проекту (Project Readiness Assessment) в рамках безповоротної технічної допомоги від фонду Global Infrastructure Facility (GIF). Остаточний перелік залізничних вокзалів, щодо яких надалі готуватимуться пропозиції про здійснення ДПП, визначатиметься із врахуванням результатів та рекомендацій Оцінки готовності проекту.

Планується, що заходи з підготовки та проведення конкурсів для визначення приватних партнерів в рамках зазначених проектів ДПП та укладення відповідних договорів з переможцями таких конкурсів реалізовуватимуться протягом 2020-2022 років.

Реалізація цього проекту дозволить перетворити вокзали на сучасні транспортні хаби, що сприятиме розвитку бізнесу із забезпеченням покращення якості обслуговування пасажирів.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

З метою максимального використання транзитного потенціалу та вдосконалення пасажирських і вантажних перевезень у міжнародному сполученні АТ «Укрзалізниця» бере активну участь у роботі міжнародних організацій залізничного транспорту. Товариство є учасником наступних міжнародних організацій, асоціацій та об'єднань:

1. Ради із залізничного транспорту держав-учасниць Співдружності (ЦСЗ).
2. Організації співробітництва залізниць (ОСЗ).
3. Міжнародного комітету залізничного транспорту (ЦІТ).
4. Міжнародного союзу залізниць (МСЗ).
5. Форуму залізниць Європи (ФТЕ).
6. Співтовариства Європейських залізниць та компаній з інфраструктури (CER).
7. Міжнародної Координаційної Ради з Трансєвразійських перевезень (КСТП).
8. Координаційного комітету маршруту Південь-Захід.
9. Об'єднання юридичних осіб «Міжнародна асоціація «Транскаспійський міжнародний транспортний маршрут» (Асоціація ТМТМ).

Також представники АТ «Укрзалізниця» в складі делегацій Міністерства інфраструктури України беруть участь у роботі Міжурядової організації з міжнародних залізничних перевезень (ОТІФ) та Комітету з внутрішнього транспорту Європейської Економічної Комісії ООН (КВТ ЕЕК ООН). У зв'язку зі вступом до ЄС держав, що є членами ОСЗ, продовжено роботу із Агенцією залізничних перевезень (ERA) щодо взаємодії між залізничними системами колії 1 435 мм і 1 520 мм.

У 2019 році представники Компанії взяли участь у близько 150 засіданнях експертних та робочих груп, керівних та робочих органів вищезазначених організацій з метою актуалізації та погодження понад 200 нормативних документів, які визначають основні умови діяльності, технічні та експлуатаційні характеристики, правову основу здійснення залізничних перевезень у міжнародному сполученні.

У 2019 році
Міжнародним союзом залізниць
вперше проведено міжнародний
аудит АТ «Укрзалізниця» щодо
продажу квитків на поїзди у
міжнародному сполученні,
ведення бухгалтерської звітності
та розрахунків з іноземними
залізницями, захисту та збереження
бланків квитків, заходів з
ІТ-безпеки щодо збереження
даних в електронному вигляді та
запобігання шахрайству.

У 2019 році
Департамент міжнародного
співробітництва забезпечив
проведення понад
300 зустрічей з іноземними
делегациями в
АТ «Укрзалізниця». В Україні та
за кордоном було проведено
9 двосторонніх зустрічей на
рівні керівників залізничних
компаній.

ПРЕДСТАВНИЦТВО ІНТЕРЕСІВ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» ЗА КОРДОНОМ

З метою залучення додаткових обсягів вантажних та пасажирських залізничних перевезень, оперативного зв'язку та проведення переговорів з іноземними представниками щодо залучення додаткових вантажопотоків, інформування провідних вантажовласників про можливості щодо транспортування вантажів, для встановлення і розвитку ділових контактів зі всіма учасниками перевезень та в рамках представлення інтересів Товариства функціонує Представництво АТ «Укрзалізниця» в Республіці Польща, Представництво АТ «Укрзалізниця» в Російській Федерації та Республіці Білорусь, а також постійний представник у Республіці Молдова та Румунії.

УЧАСТЬ У ПРИКОРДОННИХ ЗАЛІЗНИЧНИХ КОМІСІЯХ ТА НАРАДАХ

АТ «Укрзалізниця» активно бере участь у підготовці та проведенні нарад прикордонних залізничних комісій щодо узгодження орієнтовних обсягів і умов перевезень експортних, імпорتنих

і транзитних вантажів. Зазначені наради проводяться один раз на рік по черзі залізничними компаніями-учасницями нарад. Під час нарад узгоджуються обсяги та умови перевезень, обговорюються проблемні питання перевезень вантажів та пасажирів і способи їх вирішення. Сторони взаємно інформують одна одну про зміни, які відбулися на залізницях та у законодавстві країн, що стосуються умов здійснення міжнародних перевезень вантажів залізничним транспортом. За результатами підписуються протоколи, узгоджуються обсяги та умови перевезень на рік. У 2019 році проведено п'ять засідань прикордонних залізничних комісій. Також чотири наради було проведено щодо узгодження орієнтовних обсягів і умов перевезень експортних, імпортних і транзитних вантажів:

- з залізницями України, Російської Федерації, Сербії та Угорщини;
- з залізницями України, Словаччини, Російської Федерації;
- з залізницями України, Республіки Білорусь, Литовської Республіки, Російської Федерації, Німеччини та Польщі;
- з залізницями України, Російської Федерації, Молдови та Румунії.

ВЗАЄМОДІЯ З ІНОЗЕМНИМИ ЗАЛІЗНИЧНИМИ КОМПАНІЯМИ

У 2019 році спільно із залізничниками Угорщини (Rail Cargo Hungaria Zrt) розроблено новий проект «Угоди про співпрацю в організації та здійсненні міжнародних вантажних перевезень через угорсько-український державний кордон». Проведено переговори із залізничниками Білорусі щодо підготовки проекту «Договору про експлуатацію локомотивів, моторвагонного рухомого складу та локомотивних бригад, взаємні розрахунки між акціонерним товариством «Українська залізниця» та державним об'єднанням «Білоруська залізниця». Проведено актуалізацію відомостей з обслуговування пасажирських і вантажних поїздів локомотивами і локомотивними бригадами АТ «Укрзалізниця» і залізницею Молдови (ЧФМ) на суміжних ділянках Товариства і ЧФМ, а також актуалізацію методики розрахунків за роботу локомотивів і локомотивних бригад між АТ «Укрзалізниця» і ЧФМ до договору на тягове обслуговування і розрахунки за роботу локомотивів і локомотивних бригад на прикордонних переходах Молдавської, Одеської, Південно-Західної і Львівської залізниць. Спільно із залізницею Молдови проведено актуалізацію та підписання нового документу «Технологія роботи АТ «Укрзалізниця» і ДП «Залізниця Молдови» на прикордонних залізничних переходах», що сприятиме більш чіткій та злагодженій роботі філій на прикордонних переходах з Молдовою.

У 2019 році АТ «Укрзалізниця» підписано:

- Додаткову угоду щодо покращення технічних умов експлуатації рухомого складу у пасажирському сполученні між АТ «Укрзалізниця» та ДО «Білоруська залізниця».
- Три додаткові угоди до Меморандуму про взаєморозуміння між АТ «Укрзалізниця» та французькою компанією Alstom Transport щодо співпраці з оновлення парку електровозів АТ «Укрзалізниця» та їх технічного обслуговування.
- Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством інфраструктури України, АТ «Укрзалізниця» та TOB Transportation Ukraine щодо співпраці у 2020 році.

ПРОЕКТ БУДІВНИЦТВА ЗАЛІЗНИЧНОЇ КОЛІЇ ШИРИНОЮ 1 520 ММ КОШИЦЕ – БРАТИСЛАВА – ВІДЕНЬ

МЕТА ПРОЕКТУ: розвиток і підвищення ефективності транспортних та економічних зв'язків між Центральною Європою та Азійськими країнами. Проект передбачає розбудову нового північного залізничного маршруту «Шовкового шляху» – створення євразійського транспортного коридору доставки вантажів з Китаю до європейських країн із будівництвом в районах Відня та Кошице міжнародних транспортних терміналів для перевантаження вантажів (переважно контейнерів). Важливою складовою проекту є будівництво 400 км колії шириною 1 520 мм від прикордонної станції Чоп через Кошице і Братиславу до Відня.

ГОЛОВНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ: зниження витрат з транспортування вантажів за рахунок ліквідації перевантажувальних операцій на прикордонних станціях, де відбувається зміна візків вагонів, виключення застосування більш дорогих вагонів з розсувними колісними парами, а також удосконалення логістичних схем транспортування вантажів між державами Європи та країнами Азії, організація євразійських перевезень вантажів транспортними комунікаціями країн-учасниць.

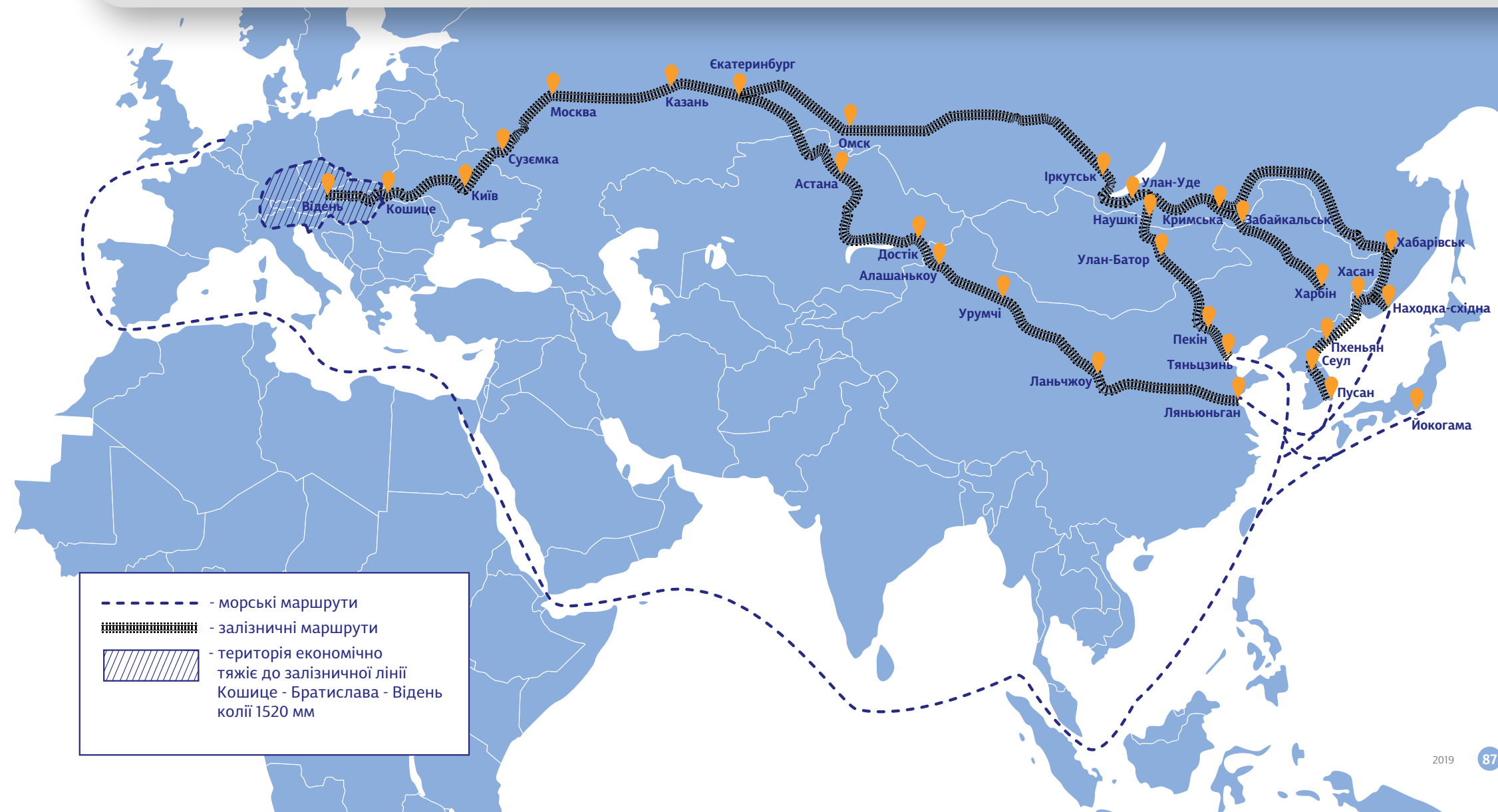
ОЧІКУВАНИЙ ЕФЕКТ: реалізація проекту має створити конкуренцію морському шляху доставки контейнерних вантажів між Китаєм та Європою, зокрема портам і транспортно-логістичним хабам Роттердама та Гамбурга. При цьому передбачається скорочення середнього терміну доставки контейнерів між Китаєм та європейськими країнами з 35 днів морським шляхом до 12-15 днів залізницею. Економічний ефект від реалізації проекту дозволить країнам-учасницям проекту щороку підвищувати ВВП та створить додаткові робочі місця (17 500 нових робочих місць на етапі будівництва та 3 500 постійних робочих місць на головній розподільчій станції). Очікується, що нові робочі місця, пов'язані з будівництвом проекту, забезпечать додану вартість у 28,6 млрд євро у чотирьох країнах-учасницях. Очікуваний обсяг податкового доходу попередньо оцінюється у 9,6 млрд євро.

Прогнозований обсяг перевезень у 2030 році становитиме 18,2 млн т вантажу. До 2050 року ця цифра повинна зрости до 22,9 млн т.

ПОЧАТОК РОБИ: 2007 рік. Залізничні компанії чотирьох країн (України, Словаччини, Австрії та Росії) виступили з ініціативою організувати пряме залізничне сполучення між державами Західної Європи, країнами СНД та Китаєм з використанням залізничної колії шириною 1 520 мм за маршрутом Чоп – Кошице – Братислава – Відень. Частка кожного з учасників проекту становить 3 025 000,00 євро, або 25 %.

ПОТОЧНИЙ СТАН СПРАВ: країни, через які проходить нова колія 1 520 мм у рамках проекту (Австрія, Словаччина) здійснюють «Техніко-економічне обґрунтування (технічна та екологічна частини) Євразійського залізничного проекту», проводиться оцінка впливу проекту на навколишнє середовище.

Під час реалізації проекту буде проведено всебічне узгодження законодавства, технічних регламентів і норм України та ЄС, що може дати поштовх розвитку подальшої співпраці з країнами Європи. Крім того, українські підприємства та будівельні організації також матимуть змогу взяти участь у конкурсі на участь у будівництві широкої колії на території країн ЄС.

3

НАШІ
ПРАЦІВНИКИ
ТА КРАЇНА

УЗ

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

У 2019 році
соціальні виплати
АТ «Укрзалізниця»
склали **11,5 млрд грн.**

АТ «Укрзалізниця» продовжує дотримуватися високих стандартів соціального захисту персоналу. Товариство прагне приваблювати висококваліфікованих працівників, забезпечує виконання соціальних гарантій, що передбачені законодавством, а також пропонує додаткові соціальні програми, які покращують якість життя співробітників Компанії та їх родин.

У Компанії створено сприятливий соціальний клімат та комфортні умови праці, персоналу пропонуються широкі можливості для професійного розвитку. Заклади соціальної інфраструктури АТ «Укрзалізниця» надають послуги з оздоровлення та відпочинку для працівників та членів їх родин. До того ж у Товаристві діють програми щодо покращення житлових умов співробітників.

КОЛЕКТИВНИЙ ДОГОВІР

У Товаристві укладено Галузеву угоду та колективні договори структурних підрозділів Компанії, які регулюють виробничі, трудові, соціально-економічні відносини та узгоджують інтереси працівників та керівництва. Колективні договори розповсюджуються на усіх працівників АТ «Укрзалізниця». Мінімальний період повідомлення щодо істотних змін у діяльності Компанії становить не менше 2 місяців.

Керівництво АТ «Укрзалізниця» 14 листопада 2019 року провело з профспілками залізничників перемовини, на яких було обговорено питання виплати винагороди (так званої 13-ї зарплати) за підсумками 2018 року. Вже до кінця року працівники Компанії отримали додаткову виплату у розмірі 50 відсотків до посадового окладу за грудень 2018 року. Сума виплат склала 676 833 тис. грн.

СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА

Товариство має розвинену мережу закладів соціальної інфраструктури, де працівники АТ «Укрзалізниця» разом зі своїми близькими мають змогу відпочивати, відновлювати сили та здоров'я. У 2019 році в Компанії налічувалось 123 об'єкти соціальної інфраструктури.

Загальний обсяг витрат на їх утримання за звітний період становить 457 945 тис. грн:

- загальні доходи (з урахуванням дотацій) – 250 414 тис. грн;
- загальні доходи (без урахування дотацій) – 213 132 тис. грн;
- збитки – 207 531 тис. грн.

У 2019 році було реалізовано пілотний проект щодо апробації порядку формування та виконання Корпоративного замовлення на санаторно-курортне лікування, оздоровлення та відпочинок для працівників Компанії та членів їх родин. У ньому були задіяні 6 дитячих оздоровчих закладів, 2 санаторії, 3 пансіонати та 1 база відпочинку. Проект забезпечив рівний та прозорий доступ всього персоналу Товариства до путівок, для отримання яких застосовувався єдиний критерій відбору. До того ж було забезпечено пріоритетне право на оздоровлення та відпочинок працівників, які безпосередньо пов'язані з безпекою руху.

11 121 дитина працівників Товариства, що пішла у 2019 році до першого класу, отримала подарунковий канцелярський набір.
132 301 дитина працівників отримала від Компанії солодкі подарунки до різдвяних свят.

РОЗПОДІЛ ВИТРАТ НА ВИКОНАННЯ ГАЛУЗЕВОЇ УГОДИ У 2019 Р.

Стаття витрат	Витрачено, млн грн	Відсоток
Щомісячна надбавка за вислугу років	3 516,2	106,5 %
Доплати та надбавки	2 181,1	106,2 %
Матеріальна допомога на оздоровлення	1 346,5	155,9 %
Винагорода за підсумками роботи за рік	676,8	113,6 %
Фінансування заходів з охорони праці	675,8	110,2 %
Додаткова відпустка по Галузевій угоді	607,6	116,6 %
Утримання закладів оздоровчого та спортивно-культурного характеру	298,9	144,5 %
Здешевлення вартості путівок на оздоровлення та відпочинок залізничників і членів їх сімей	87,8	94,5 %
Одноразова матеріальна допомога при звільненні працівників вперше з роботи у зв'язку з виходом на пенсію	383,3	87,4 %
Відшкодування витрат при роз'їзному характері роботи	447,6	133,0 %
Обов'язкове медичне обстеження працівників коштом підприємства	263,1	105,7 %
Інше	1 038,5	122,0 %
Всього	11 523,2	

ПРОГРАМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТЛОМ

У 2019 році з метою удосконалення системи соціальної підтримки працівників Товариство продовжило відшкодовувати витрати на подолання складних житлово-побутових умов для висококваліфікованих фахівців – 178 працівникам АТ «Укрзалізниця» було призначено виплату компенсації за оренду житла. В рамках виконання Програми заходів житлового будівництва та переобладнання об'єктів під житло (до якої включено 6 об'єк-

тів) 1 житловий об'єкт введено в експлуатацію та ще 2 об'єкти планується ввести в експлуатацію найближчим часом. Протягом звітного періоду на квартирному обліку підприємств залізничного транспорту, підпорядкованих АТ «Укрзалізниця», перебуває 7 321 сім'я працівників та пенсіонерів-залізничників. Серед них 1 689 сімей потребують поліпшення житлових умов на пільгових умовах: позачергово – 398 та першочергово – 1 291.

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

КАДРОВА ПОЛІТИКА

Політика з управління персоналом є невіддільною частиною загальної політики Товариства. Її мета – забезпечити оптимальний баланс оновлення та збереження компетентних співробітників Компанії відповідно до потреб її розвитку, вимог чинного законодавства, стану ринку праці і Стратегії АТ «Укрзалізниця». У 2019 році для впровадження сучасних підходів до управління персоналом, підвищення продуктивності співробітників та формування стабільних умов для залучення і закріплення перспективної молоді на залізничному транспорті в Компанії було розроблено Стратегію управління персоналом АТ «Укрзалізниця» на 2019-2023 роки.

Стратегічні цілі управління персоналом АТ «Укрзалізниця» на 2019-2023 роки:

- Забезпечити наявність достатньої кількості кваліфікованого персоналу для задоволення потреб країни в перевезеннях залізничним транспортом пасажирів та вантажів.
- Забезпечити зростання продуктивності персоналу для покращення фінансово-економічної стабільності АТ «Укрзалізниця».
- Підвищити привабливість АТ «Укрзалізниця» як роботодавця.
- Підвищити якість управління в АТ «Укрзалізниця».

Цілі нової Стратегії управління персоналом повністю інтегровані зі Стратегією АТ «Укрзалізниця» на 2019-2023 роки та ключовими показниками ефективності Товариства.

Реалізацію політики з управління персоналом здійснює все керівництво Товариства, а її ефективність забезпечують керівники підрозділів кадрової вертикалі. Компанія продовжує культивувати корпоративну культуру та сприяти розвитку кадрової вертикалі шляхом запровадження навчання та програм мотивації персоналу. Відповідність принципів і напрямів політики з управління персоналом цілям та Стратегії Компанії контролюється найвищим керівництвом АТ «Укрзалізниця».

МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА

Щоб вирішувати важливі завдання, поставлені перед Компанією, потрібні висококваліфіковані та відповідальні професіонали, які є відкритими до нових знань, постійного саморозвитку і можуть працювати на рівні міжнародних стандартів. Оскільки у Товаристві працює понад 29 % працівників віком від 18 до 35 років, цю категорію молоді Компанія визначила як стратегічний актив та розробила у 2019 році Молодіжну політику. Молодіжна політика АТ «Укрзалізниця» зорієнтована на активізацію молодих працівників, забезпечення їх потреб у професійному розвитку та надання молоді можливості впливати на процес ухвалення рішень у Товаристві.

Проекти та ініціативи в рамках Молодіжної політики сприятимуть появі в Компанії конкурентних переваг, що полягають у формуванні активної команди молодих професіоналів, які поділяють корпоративні цінності АТ «Укрзалізниця», а також готові робити свій внесок у розвиток Товариства. Результати реалізації Молодіжної політики мають позитивно вплинути на якість управління людським капіталом, а також поліпшити імідж АТ «Укрзалізниця» як привабливого роботодавця, що сприятиме збільшенню капіталізації.

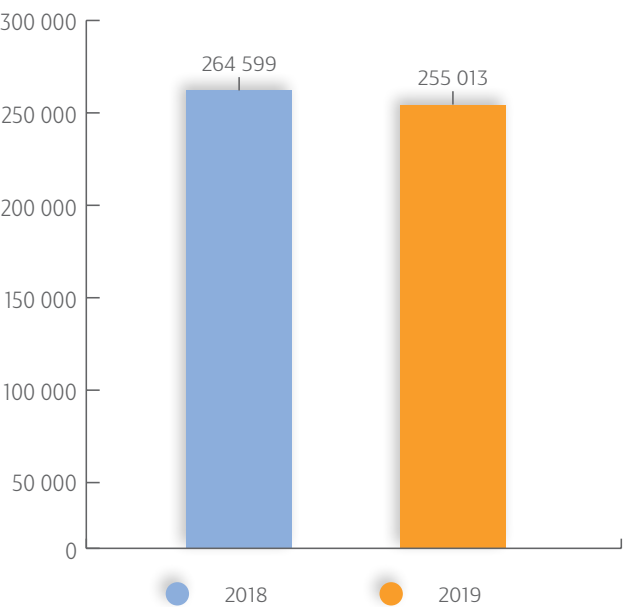
КІЛЬКІСТЬ ТА СКЛАД ПЕРСОНАЛУ

Облікова кількість штатних працівників Компанії у 2019 році склала 261 444 особи. Середньооблікова кількість працівників склала 255 013 осіб, зокрема: працівників регіональних філій – 184 302 особи, філій – 65 250 осіб, залежних акціонерних товариств – 5 445 осіб та товариств з обмеженою відповідальністю – 16 осіб.

СЕРЕДНЬООБЛІКОВА КІЛЬКІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2019 Р.		
Структурний підрозділ	Кількість осіб	%
Регіональні філії	184 302	72
Філії	65 250	26
ПРАТИ, ТОВ	5 461	2

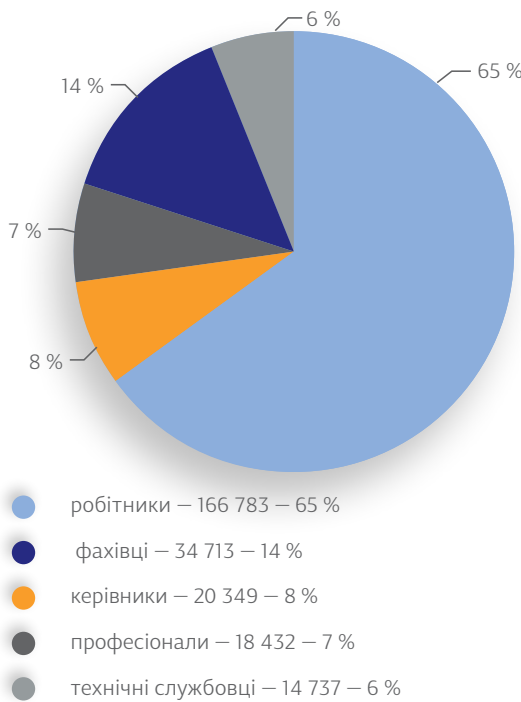
До 2018 року зменшення чисельності працівників склало 9 586 осіб, або 3,6 %, внаслідок природної плинності кадрів, реорганізації структурних підрозділів Товариства з урахуванням процесів автоматизації, а також приведення чисельності працівників у відповідність до обсягів виконуваних робіт.

СЕРЕДНЬООБЛІКОВА КІЛЬКІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2018-2019 РР., ОСІБ

Професійно-кваліфікаційна структура персоналу Товариства порівняно з 2018 роком залишилася майже без змін та складалася з керівників (8 %), професіоналів, фахівців і технічних службовців (27 %) та робітничого персоналу (65 %).

РОЗПОДІЛ ПРАЦІВНИКІВ ТОВАРИСТВА ЗА КАТЕГОРІЯМИ ПЕРСОНАЛУ У 2019 Р.

ПІДБІР ТА АДАПТАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ

В АТ «Укрзалізниця» приділяють значну увагу побудові прозорої та відкритої системи пошуку та підбору працівників. У 2019 році для забезпечення прозорості та керованості процесу рекрутингу було реалізовано пілотний проект з автоматизації роботи фахівця з пошуку та підбору персоналу. Проект дозволив виявити вузькі місця цього процесу, сформувати базу зовнішніх кандидатів, отримати аналітику пошуку. Надалі автоматизацію процесу рекрутингу буде масштабовано та поширено на всі підрозділи Компанії.

Також для вдосконалення процесу пошуку персоналу у 2019 році на офіційних сайтах регіональних філій було створено розділ «Запрошуємо на роботу». Вакансії філій оприлюднюються в розрізі виробничих підрозділів та категорій персоналу. На офіційному сайті АТ «Укрзалізниця» розміщено посилання на актуальні вакансії Товариства. Особливу увагу приділено укомплектуванню основних залізничних професій, у зв'язку з чим вибудовано систему планування добору персоналу у всіх підрозділах Компанії.

ПРАЦЕВЛАШТОВАНО ДО РЕГІОНАЛЬНИХ ФІЛІЙ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2017-2019 Р., ОСІБ

Регіональні філії та філії	2017	2018	2019
РФ «Південно-Західна залізниця»	3 942	4 104	2 504
РФ «Південна залізниця»	2 499	2 485	1 955
РФ «Львівська залізниця»	2 734	3 602	2 908
РФ «Придніпровська залізниця»	3 790	2 991	2 900
РФ «Донецька залізниця»	2 338	1 168	1 672
РФ «Одеська залізниця»	3 803	5 326	5 405
Інші філії	50 700	8 924	41 261

АТ «Укрзалізниця» продовжує використовувати систему планування потреби в персоналі та його пошуку в регіональних філіях. Діє також Програма укомплектування вакантних посад, в якій передбачено дієві HR-інструменти. Детальніше про підготовку та освіту персоналу – в Інтегрованому звіті за 2017 рік (розділ «Соціальна та екологічна відповідальність», підрозділ «Соціальна політика Товариства»).

АДАПТАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ

У Компанії триває поетапна побудова системи адаптації ново-прийнятого персоналу. Відповідно до розробленого проекту Положення про адаптацію новоприйнятих працівників у деяких підрозділах регіональних філій АТ «Укрзалізниця» реалізовано пілотний проект з адаптації новачків. З метою побудови ефективного процесу входження в посаду розроблено та впроваджено інструменти адаптації персоналу – чат-боти та Пам'ятку нового співробітника для працевлаштування, які наразі використовують регіональні філії та філії Товариства. До того ж, щоб оцінювати ситуацію за напрямом адаптації, у 2019 році продовжили вести звітність щодо осіб, звільнених у перші 3 місяці роботи.

ОПЛАТА ПРАЦІ ТА ОЦІНКА ПЕРСОНАЛУ

В АТ «Укрзалізниця» дотримуються підходу, згідно з яким працівники повинні отримувати гідну заробітну плату. Кожен залізничник має право на оплату понаднормової роботи, пільги та оплачувану відпустку відповідно до чинного законодавства та Галузевої угоди.

Загальний
фонд оплати праці
АТ «Укрзалізниця»
у 2019 році склав
37 107 547,2
тис. грн.

Фонд оплати праці персоналу АТ «Укрзалізниця» складається з фонду основної і додаткової заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат. За 2019 рік фонд основної заробітної плати, що враховує оплату за годинними тарифними ставками та посадовими окладами, склав 46 %. Фонд додаткової заробітної плати, який включає щомісячну премію, систему доплат і надбавок, – 47 %. Інші заохочувальні та компенсаційні виплати у фонді оплати праці склали 7 %.

СТРУКТУРА РОЗМІРІВ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ, ЩО СПЛАЧУВАЛАСЯ ПРАЦІВНИКАМ У 2019 Р.

Розмір заробітної плати	Кількість працівників	Відсоток
До однієї мінімальної 4 173,0	2 068	1 %
Від однієї мінімальної заробітної плати до 4 500,00	2 175	1 %
Від 4 500,01 до 7 000,00	29 388	12 %
Від 7 000,01 до 10 000,00	61 213	26 %
Від 10 000,01 до 15 000,00	95 278	40 %
Від 15 000,01 до 20 000,00	31 097	13 %
Понад 20 000,00	16 937	7 %

Середньомісячна заробітна
плата працівників
Товариства у 2019 році
склала **12 126 грн**, що на
16 % вище за середню
заробітну плату
в державі.

З липня 2019 року годинні тарифні ставки та посадові оклади працівникам було підвищено на 10 %. У листопаді – грудні 2019 року здійснено виплату винагороди за підсумками роботи за 2018 рік у розмірі 50 % до посадового окладу (місячної тарифної ставки) за грудень 2018 року. Сума виплати – 676 833 тис. грн. Понад 70 % всіх працівників отримують заробітну плату, що від 2 до 5 разів перевищує мінімальну заробітну плату, визначену законодавством. Рівень заробітної плати у Товаристві не залежить від гендерної ознаки працівника.

За рівнем середньої заробітної плати серед галузей економіки у 2019 році залізничники посіли 13-тє місце проти 12-го у 2018 році.

СЕРЕДНЬОМІСЯЧНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА У 2019 Р.

	Сума у грн	% у 2019 до 2018
АТ «Укрзалізниця»	12 126	16
Промисловість	11 788	22
Загалом по Україні	10 497	18

ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ОЦІНКИ РОБОТИ ПЕРСОНАЛУ

Згідно з планом на 2019 рік Департаментом оплати праці та мотивації персоналу в частині ключових показників результативності (ефективності) діяльності (KPIs) було розроблено та погоджено:

- положення про оцінку результатів діяльності розроблено та введено в дію рішенням правління АТ «Укрзалізниця» протокол № Ц-46/102 Ком.т. від 11.11.2019 на основі якого затверджено;
- перелік корпоративних ключових показників результативності (ефективності) діяльності апарату управління АТ «Укрзалізниця», регіональних філій, філій – наказ № 564 від 02.09.2019;
- бібліотека ключових показників результативності (ефективності) діяльності (KPIs) АТ «Укрзалізниця» з планом впровадження системи оцінки результатів діяльності працівників апарату управління АТ «Укрзалізниця», керівників регіональних філій і філій, які працюють на умовах письмового трудового договору – наказ № 063 від 10.02.2020.

Працівники АТ «Укрзалізниця» здійснюють розробку та дослідне впровадження автоматизованої системи обліку ключових показників результативності (ефективності) діяльності.

Впровадження системи оцінки результативності (ефективності) діяльності та преміювання на основі KPIs буде здійс-

нюватися у терміни, визначені Стратегією управління персоналом АТ «Укрзалізниця».

МОДЕЛЬ КОМПЕТЕНЦІЙ

У 2019 році в Товаристві було завершено розробку моделі компетенцій персоналу. Впровадження моделі дозволить встановити стандарти поведінки співробітників, необхідні для реалізації Стратегії та ключових бізнес-завдань АТ «Укрзалізниця».

У рамках процесу розробки моделі компетенцій працівники Департаменту розвитку персоналу провели дослідження з визначення важливих якостей та поведінки, що прогнозує успішність співробітника на посаді під час виконання посадових обов'язків. У дослідженні взяли участь 360 керівників різних рівнів Товариства. Його результати стали основою для створення моделі компетенцій АТ «Укрзалізниця». У 2020 році вона буде гармонійно пов'язана з системою оцінки компетенцій у рамках загальної політики оцінки діяльності співробітників.

КАДРОВИЙ РЕЗЕРВ

АТ «Укрзалізниця» розуміє важливість формування кадрового резерву для максимального задоволення потреб Компанії у заміщенні посад підготовленими працівниками. У серпні 2019 року правління Товариства затвердило та ввело в дію Положення «Про формування та роботу з кадровим резервом АТ «Укрзалізниця», що є важливим кроком оновлення процесу виявлення та розвитку резервів.

НАВЧАННЯ ТА РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ

ВЗАЄМОДІЯ ІЗ ЗАКЛАДАМИ ОСВІТИ

Товариство зорієнтоване на довгострокову співпрацю з найкращими профільними закладами вищої освіти (ЗВО) й професійно-технічними закладами країни у сфері підготовки фахівців, навчання залізничників, а також щодо науково-дослідної роботи. Для поліпшення якості навчання фахівців залізничного транспорту в АТ «Укрзалізниця» поєднують теоретичну та практичну підготовку.

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Протягом 2019 року Товариство успішно закріпило практику використання елементів дуальної форми навчання, впроваджену у 2018 році. Йдеться про підготовку кваліфікованих робітників на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти (далі – ЗП (ПТ)О), а також фахівців у закладах вищої та фахової передвищої освіти залізничного спрямування з метою відповідності знань та навичок випускників вимогам Компанії.

У 2018-2019 навчальному році було впроваджено дуальну форму навчання у 6 ЗП (ПТ)О та 4 регіональних філіях Товариства. Тристоронні договори було укладено з 208 здобувачами освіти. Отримали диплом кваліфікованого робітника 90 осіб, з них 67 (74 %) – працевлаштовані. Ще 118 здобувачів освіти продовжать навчання за дуальною формою у 2020 році.

У 2019-2020 навчальному році дуальну форму навчання було впроваджено вже у 16 ЗП (ПТ)О, 6 регіональних філіях та 2 філіях. З 298 здобувачами освіти укладені тристоронні договори.

Для обміну досвідом щодо впровадження дуальної форми навчання в інших країнах у 2019 році АТ «Укрзалізниця» провело п'ять нарад. На рівні підприємств та галузей України було організовано Міжнародну конференцію за участі представника німецької організації роботодавців NORDMETAL, координатора україно-німецького проекту «Партнерство роботодавців» Гюнтера Трепте. Фахівець розповів про впровадження дуальної освіти у закладах вищої освіти, умови співпраці з роботодавцями, а також про нормативне забезпечення процесу впровадження у Німеччині.

У червні 2019 року Товариство організувало стажування на базі Одеського центру професійного розвитку персоналу для 28 педагогічних працівників ЗП (ПТ)О, які здійснюють підготовку кваліфікованих робітників за професією «Помічник машиніста тепловоза». Також було розроблено методичні вказівки щодо проведення стажування педагогічних працівників у виробничих підрозділах регіональних філій і філій Компанії.

Загальна кількість студентів, які у 2019 році пройшли практику в АТ «Укрзалізниця» – **3 267 осіб**. Працевлаштовано **345 осіб**: 38 випускників ЗВО та 307 випускників ЗПФО.

ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Практика студентів є невіддільною складовою процесу підготовки спеціалістів у закладах вищої та фахової передвищої освіти. Під час практичної підготовки здобувається високий рівень професійних знань, умінь і навичок для майбутньої професійної діяльності.

ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ (ЗАКЛАДИ ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ) У 2019 Р.

Структурний підрозділ	Студенти	Випускники	Оплачу-вана практика
РФ «Південно-Західна залізниця»	355	168	23
РФ «Донецька залізниця»	315	305	0
РФ «Львівська залізниця»	522	413	204
РФ «Одеська залізниця»	730	455	144
РФ «Південна залізниця»	508	290	0
РФ «Придніпровська залізниця»	313	290	0
Філія «Українська залізнична швидкісна компанія»	5	0	0
Філія «Пасажирська компанія»	445	198	24
Філія «Дарницький вагоноремонтний завод»	74	6	4

ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ

У 2019 році Товариство продовжувало роботу з розробки професійних стандартів за робітничими професіями на модульно-компетентнісній основі з такою метою:

- організувати підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації працівників;
- сформулювати вимоги до знань, умінь і навичок, що забезпечують якісне виконання основних трудових функцій;
- створити умови для професійного розвитку робітників та підвищення якості праці.

У 2019 році робочі групи АТ «Укрзалізниця» розробили 8 професійних стандартів, які було затверджено наказами Міністерства соціальної політики України: складач поїздів, монтер колії; черговий по переїзду; електромонтер з ремонту та обслуговування пристроїв сигналізації, централізації та блокування; провідник пасажирського вагона; начальник поїзда (пасажирського); електромонтер контактної мережі та електромонтер з ремонту та обслуговування апаратури та пристроїв зв'язку.

У звітному році у Львові відбувся семінар для спеціалістів з підготовки кадрів на тему «Організація професійного розвитку персоналу. Сучасний стан та тенденції розвитку системи професійного навчання». Одним із пріоритетних завдань семінару стало доручення регіональним філіям створити робочі групи та розробити професійні стандарти за робітничими професіями. Так, у 2019 році 6 професійних стандартів, розроблених регіональними філіями Товариства, пройшли експертизу в Науково-дослідному інституті праці та зайнятості населення та затверджені Мінсоцполітики (оглядач вагонів, машиніст електропоїзда, бригадир (звільнений) з поточного утримання й ремонту колії та штучних споруд, сигналіст, оператор дефектоскопного візка, електромонтер тягової підстанції). Ще 19 професійних стандартів – у процесі розробки.

Загалом станом на 31 грудня 2019 року було затверджено 16 професійних стандартів. Фахівці Товариства продовжують брати активну участь у роботі комісій, груп з розробки освітніх стандартів спільно з представниками Міністерства освіти та науки України.

Протягом 2019 року професійне навчання пройшли понад **37,3 тис.** працівників АТ «Укрзалізниця», що становить **123 %** річного плану.

ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ РОБІТНИКІВ

АТ «Укрзалізниця» приділяє значну увагу формуванню потенціалу кваліфікованих робітничих кадрів, кількість яких складає близько 70 % від загальної чисельності працюючих.

Загалом у 2019 році в регіональних філіях і філіях Товариства підготовлено понад 1,82 тис. робітників (87 % плану 2019 року), перепідготовку пройшли близько 4,9 тис. осіб (103 % плану 2019 року), підвищили кваліфікацію понад 30,6 тис. робітників Компанії (132 % плану на 2019 рік). Навчання відбувались у центрах професійного розвитку персоналу, на виробництві та в інших навчальних закладах.

Окрім того, на базі центрів професійного розвитку персоналу та центрів професійної освіти 2 288 працівників пройшли цільове навчання з надання першої домедичної допомоги, а 9 760 працівників пройшли спеціальне навчання з питань перевезення небезпечних вантажів. Це на 126 % більше, ніж у 2018 році.

Працівники Товариства, які вперше в осінньо-зимових умовах приступають до роботи за професіями, що пов'язані з безпекою руху та особистою безпекою, («першозимники») проходять навчання на курсах цільового призначення з вивчення особливостей та специфіки роботи в зимовий період. Всього у 2019 році кількість навчених «першозимників» склала 8 194 особи. Окрім того, для надання допомоги працівникам, що залучені до організації та проведення такого навчання, у поточному році актуалізовано Пам'ятку по роботі з «першозимниками» в підрозділах регіональних філій і філій АТ «Укрзалізниця».

Також із визначеною періодичністю для працівників проводиться технічне навчання, яким передбачається вивчення тем і матеріалів з питань охорони праці, пожежної безпеки та безпеки руху поїздів. Таким навчанням у 2019 році було охоплено близько 190 тис. співробітників (керівний склад – 12,91 тис. осіб, спеціалісти – 45,48 тис. осіб, робітники – 130,6 тис. осіб).

Відповідно до угоди, укладеної між АТ «Укрзалізниця» та компанією General Electric Transportation, в рамках впровадження в експлуатацію та подальшого проведення технічного обслуговування локомотивів TE33AC на базі виробничого підрозділу «Одеський центр професійного розвитку персоналу» регіональної філії «Одеська залізниця» було проведено курси цільового призначення для працівників за професіями: машиніст-інструктор локомотивних бригад, машиніст тепловоза, помічник машиніста тепловоза для обслуговування магістральних вантажних тепловозів. Усього відповідно до угоди навчання пройшла 361 особа, із них 281 – у 2019 році та 80 осіб – у 2018 році.

ТРЕНАЖЕР ДЛЯ НАВЧАННЯ ЛОКОМОТИВНИХ БРИГАД

У 2019 році у Волноваському локомотивному депо було встановлено перший тренажер для навчання локомотивних бригад магістрального вантажного локомотива серії TE33AC виробництва General Electric Company. Сучасна комп'ютерна програма повністю імітує пульт керування – робоче місце машиніста. Показується реальне розташування сигналів, станцій, переїздів, знаків та інших елементів інфраструктури та верхньої будови колії на дільницях, де курсують такі локомотиви. Окрім цього, на тренажері залізничники відпрацьовують і нестандартні ситуації, які можуть виникнути під час руху. За рік свою професійну майстерність на симуляторі вже вдосконалили 26 залізничників.

НАВЧАННЯ ІНСТРУКТОРІВ

У Товаристві приділяється увага і підвищенню рівня кваліфікації працівників, які здійснюють професійно-технічне навчання робітників на виробництві та не мають педагогічної освіти. З метою опанування основних навичок щодо особливостей навчання дорослих у 2019 році у Харкові було організовано Школу передового досвіду на тему: «Психолого-педагогічний мінімум для інструкторів виробничого навчання». Учасниками Школи стали інструктори виробничого навчання і начальники відділів підготовки та підвищення кваліфікації кадрів шести регіональних філій АТ «Укрзалізниця». На 2020 рік за вказаною темою заплановано провести ще п'ять Шкіл у регіональних філіях АТ «Укрзалізниця».

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИКІВ І СПЕЦІАЛІСТІВ

Підвищення кваліфікації керівників та фахівців регіональних філій та філій посідає важливе місце у поліпшенні якості складу працівників АТ «Укрзалізниця». У 2019 році через регіональну філію «Південна залізниця» в системі ProZorro було проведено централізовану закупівлю послуг з підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів на суму 18 259 тис. грн (з ПДВ). За результатами закупівлі було укладено 23 договори з 10 навчальними закладами:

- Український державний університет залізничного транспорту;
- Дніпровський національний університет залізничного транспорту;
- Державний університет інфраструктури та технологій;
- Харківський коледж транспортних технологій;
- Київський електромеханічний коледж;
- Київський коледж транспортної інфраструктури;
- Одеський коледж транспортних технологій;
- Вінницький коледж транспортних технологій;
- Чернівецький транспортний коледж;
- Одеська державна академія технічного регулювання та якості.

Протягом другого півріччя 2019 року за 76 професійними програмами з відривом від виробництва пройшли навчання 5 703 керівні працівники та фахівці шести регіональних філій і десяти філій АТ «Укрзалізниця». Навчання здійснювалось як в очній, так і в очно-дистанційній формі: 42 професійні програми було проведено очно, а ще 34 програми – очно-дистанційно. При формуванні програм для обговорення їх галузевої частини та надання експертного зворотного зв'язку запрошувалися керівники та фахівці структурних підрозділів регіональних філій та філій Товариства.

Протягом усього періоду навчання було організовано контроль якості надання послуг з підвищення кваліфікації. На контролі, зокрема, тримали аспекти:

- зміст професійної програми;
- програмно-методичне забезпечення навчального процесу;
- якість організації контролю відвідування занять слухачами;
- проведення підсумкового контролю знань слухачів;
- санітарно-гігієнічний стан умов проживання.

СТАЖУВАННЯ

Стажування є процесом формування і закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих у результаті теоретичної підготовки залізничників. Стажування дає змогу підвищити кваліфікацію, вивчити специфіку роботи певного підрозділу, а також перевірити професійний рівень претендентів на посаду. У 2019 році було організовано та проведено 808 стажувань працівників у підрозділах АТ «Укрзалізниця», з них 45 стажувань в апараті управління, 695 – у регіональних філіях та 68 – у філіях. За результатами стажувань було рекомендовано зарахувати до кадрового резерву 184 співробітники, перевести на посаду – 181. Також за результатами стажувань 196 працівників розпочали виконувати нові виробничі завдання та функції. Протягом 2019 року 202 співробітники отримали нові знання та розвинули навички в рамках програми кадрового резерву.

ГАЛУЗЕВІ КОНКУРСИ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

Конкурси професійної майстерності організовуються з метою підвищення якості підготовки персоналу із професійною освітою для роботи на залізничному транспорті, реалізації єдиних підходів щодо професійної орієнтації молоді, а також для закріплення набутих знань, умінь та навичок, отриманих здобувачами освіти в процесі навчання. У Товаристві діє програма заходів соціального партнерства з шістьма закладами професійної (професійно-технічної) освіти (ЗП (ПТ)О). У 2019 році на базі ЗП (ПТ)О було проведено 4 галузеві конкурси професійної майстерності з професій: провідник пасажирського вагона, слюсар з ремонту рухомого складу, помічник машиніста електровоза та помічник машиніста тепловоза. У заходах взяли участь 38 здобувачів освіти, з яких 11 випускників 2019 року були працевлаштовані у виробничі підрозділи регіональних філій та філій АТ «Укрзалізниця».

ПРОФОРІЄНТАЦІЯ НА ДИТЯЧИХ ЗАЛІЗНИЦЯХ

Джерелом поповнення кадрової зміни підрозділів регіональних філій та філій Товариства є юні залізничники дитячих залізниць АТ «Укрзалізниця». Зараз у регіональних філіях функціонує 8 дитячих залізниць, в яких у 2018-2019 навчальному році пройшли навчання 5 795 юних залізничників I-III років навчання. У 386 гуртках школярі набували знання й уміння для роботи за основними залізничними професіями. Регіональні філії Компанії постійно дбають про технічний розвиток навчально-матеріальної бази дитячих залізниць, яка складається із 14 станцій, 4 локомотивних депо, 15 локомотивів та 40 вагонів.

У квітні 2019 року на базі регіональної філії «Південна залізниця» відбувся семінар-нарада на тему: «Організація профорієнтаційної роботи для дітей шкільного віку та юних залізничників», в якому взяли участь делегації з дитячих залізниць АТ «Укрзалізниця», профільних навчальних закладів та Міністерства освіти і науки України. Результатом заходу стало формування проекту Концепції розвитку дитячих залізниць АТ «Укрзалізниця».

31 травня 2019 року юні залізничники взяли участь у профорієнтаційному квесті, професійній грі «Брейн-ринг» та фестивалі «Сталева магістраль», де вони продемонстрували набуті на дитячих залізницях знання, вміння та навички.

У Міжнародний день захисту дітей 1 червня юні залізничники разом із керівництвом Товариства та регіональної філії «Південно-Західна залізниця» відкрили новобудову – дитячий вокзал Київ-Пасажирський, відправили у рейс перший після реконструкції Київської дитячої залізниці поїзд із пасажирами та взяли участь у тематичному телемості, що з'єднав між собою учасників заходу та дитячі залізниці України. До того ж цього дня діти спільно зі стюардами обслуговували пасажирів у швидкісному поїзді № 724К сполученням Київ – Харків, де вони на практиці застосували свої знання і відпрацювали навички роботи стюардів.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ ФЕСТИВАЛЬ 2019

Щорічно, на базі Запорізької дитячої залізниці, проводиться Всеукраїнський екологічний фестиваль, в якому беруть участь учні всіх дитячих залізниць регіональних філій АТ «Укрзалізниця». Мета фестивалю – виховання екологічної культури, почуття особистої відповідальності за охорону довкілля та формування екологічної свідомості серед юних залізничників. Так, у вересні 2019 року відбувся XV екологічний фестиваль, на якому учні презентували та захистили два еко-проекти залізничного та природоохоронного спрямування.

За участю ГО «ЛЕЦ ДУ ІТ ГРІН ЮКРЕЙН» у стратегічній сесії фестивалю було створено еко-пам'ятку, яка складалась з 4 основних блоків: «соціальна відповідальність», «екологія та культура», «спорт та здоровий спосіб життя», «ми – українці». Завершенням заходу стало створення юними залізничниками макету «Екоподорож дитячими залізницями майбутнього», на якому кожна з дитячих залізниць розмістила та презентувала свої моделі еко-залізниці майбутнього. Також, за сприяння кафедри «Хімія та інженерна екологія» Дніпровського національного університету залізничного транспорту, було проведено експеримент щодо впливу забруднюючих речовин на навколишнє середовище.

У грудні 2019 року на базі Київської дитячої залізниці регіональної філії «Південно-Західна залізниця» вперше за всю історію її існування стартував проект – відкриття руху поїздів у зимовий період та зимової поїзної роботи на Київській дитячій залізниці. У заході взяли участь делегації всіх 8 дитячих залізниць Товариства. Основним завданням юних залізничників було спільно з начальниками дитячих залізниць та інструкторами сформувати типовий план профорієнтаційної роботи дитячих залізниць на 2019/2020 роки для використання у подальшій роботі. І це завдання було успішно виконане.

КОРПОРАТИВНЕ НАВЧАННЯ ТА РОЗВИТОК

Розвиток персоналу є важливою умовою успішної діяльності Компанії. Це особливо актуально на сучасному етапі, коли діджиталізація швидко змінює вимоги до професійних знань, умінь, компетенцій та навичок. Професійне зростання та розвиток компетенцій персоналу є стратегічно важливим завданням для АТ «Укрзалізниця», адже ключових цілей розвитку Товариства можливо досягти лише завдяки команді професіоналів. У 2019 році розвиток працівників апарату управління Товариства здійснювався із залученням як зовнішніх постачальників послуг, так і фахівців Компанії. Так, для 541 працівника було організовано та проведено 50 навчальних заходів. Підвищення кваліфікації пройшли 492 керівники, 22 фахівці та 27 професіоналів за 3 внутрішніми та 47 зовнішніми програмами.

У звітному періоді було реалізовано такі стратегічні ініціативи з розвитку персоналу:

- Розроблено концепт Плану наступництва для керівників вищої ланки в акціонерному товаристві «Українська залізниця».
- Організовано та проведено 5 засідань науково-технічної ради секції «Управління персоналом, соціальної політики та мотивації».
- Організовано нараду-семінар «Бережливе виробництво» з екскурсією до металургійної компанії «Інтерпайп», у якій взяли участь 35 працівників Товариства.
- Розроблено концепт та Політику управління процесом роботи з ключовими працівниками акціонерного товариства «Українська залізниця».

ШКОЛА ПРОВІДНИКА

У червні 2019 року з метою підвищення рівня сервісного обслуговування пасажирів розпочав роботу пілотний проєкт «Школа провідника».

Проектом передбачено модульну програму навчання, що складається з 9 модулів. Пілотна група провідників, учасниками якої були 25 співробітників філії «Пасажирська компанія» віком від 18 до 25 років зі стажем роботи до 3 років, закінчила своє навчання у листопаді 2019 року. 20 провідників отримали відповідні сертифікати.

Навчання проведено за такими модулями: безпека руху; технологія роботи провідника пасажирського вагона та організація перевезень пасажирів у внутрішньому сполученні; технологія роботи провідника пасажирського вагона та організація перевезень пасажирів у міжнародному сполученні; супровід, етика спілкування та перевезення пасажирів з інвалідністю; перша домедична допомога; основи професійного спілкування; професійна етика; англійська мова.

Після успішного закінчення навчання першої пілотної групи було застосовано новий підхід до формування складу другої групи провідників, де за основу було взято єдину бригаду поїзда № 738 сполученням Київ – Запоріжжя.

У 2020 році планується продовжити навчання 12 груп провідників пасажирського вагона філії «Пасажирська компанія» у 6 містах: Київ, Харків, Одеса, Львів, Дніпро та Маріуполь.

ШКОЛА ВНУТРІШНІХ ТРЕНЕРІВ

Проект «Школа внутрішніх тренерів» спрямовано на поширення, збереження та уніфікацію експертних знань і набутого досвіду всередині Товариства. Мета проєкту – організувати масове навчання персоналу у Компанії, сформувати групи вмотивованих та лояльних співробітників, підвищити загальний рівень компетентності персоналу. У 2019 році участь у проєкті розпочали близько 80 кандидатів у внутрішні тренери.

HR-ШКОЛИ

З вересня 2018 року до липня 2019 року в Товаристві було успішно реалізовано системну модульну програму «HR-школа» для 25 керівників служб кадрової та соціальної політики шести регіональних філій Товариства. Учасники пройшли навчання за 9 модулями та захистили 4 дипломні проєкти, що реалізуються у регіональних філіях: «Розробка та впровадження системи адаптації працівників», «Профорієнтаційна робота з молоддю», «Школа провідника» та «Формування кадрового резерву».

У 2019 році в рамках модульної програми «HR-школа» було організовано 34 тренінги, за якими навчання пройшли 148 працівників регіональних філій. Навчання за програмою дозволить забезпечити реалізацію Стратегії управління персоналом шляхом формування серед працівників агентів змін, які здатні впроваджувати нові процеси та управляти якісними змінами.

Для подальшого безперервного розвитку керівників служб кадрової та соціальної політики регіональних філій Компанії у серпні 2019 року було запроваджено модульну програму «HR школа 2.0. Ефективний керівник». Відбулося навчання за 5 модулями для 23 учасників, спікерами яких були як внутрішні, так і зовнішні HR-експерти.

Щоб поширити єдині стандарти та забезпечити єдине інформаційне поле для функціонування всієї HR-вертикалі, у 2019 році було затверджено програми «HR-школа для філій» для розвитку керівних працівників кадрових служб філій Товариства. До програми залучили 35 працівників HR-функції з 28 філій АТ «Укрзалізниця».

НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВИ

АТ «Укрзалізниця» сприяє вдосконаленню у працівників ділової англійської мови. У 2019 році для 120 співробітників апарату управління Товариства, які активно використовують англійську у своєму функціоналі, реалізовано внутрішню навчальну програму. Навчання відбувалось за 5 рівнями володіння мовою, від Beginner до Upper-Intermediate. Внутрішнім викладачем з англійської мови за рік було проведено 534 заняття. Крім того, для всіх охочих на Порталі розвитку знань розроблені онлайн-курси з мови, а для вдосконалення розмовної англійської та залучення якомога більшої кількості працівників до навчального процесу, в серпні та жовтні 2019 року було проведено два засідання English Speaking Club, який відвідало 56 учасників.

HR WAY CLUB

У Товаристві успішно реалізовано ще одну ініціативу для розвитку професіоналів у сфері управління персоналом – HR Way Club, який став майданчиком для посилення компетенцій, обміну досвідом та нетворкінгу. Спікерами майстер-класів HR Way Club стали провідні зовнішні експерти з управління персона-

лом. Усього за 2019 рік було проведено 11 засідань клубу, які відвідали 718 учасників (20 – зовнішніх, 698 – внутрішніх). Успішна ініціатива була поширена і на регіональні філії Товариства, де за 2019 рік відбулось 9 засідань HR Way Club.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

У 2019 році було розгорнуто, налаштовано та переведено в постійну експлуатацію систему дистанційного навчання (далі – СДН) Товариства. За результатами реалізації пілотного проєкту було сформовано технічні вимоги щодо доопрацювання СДН. Також в АТ «Укрзалізниця» розробили «Щорічний план розробки електронних навчальних курсів» та інструкції користувачів СДН, які регламентують процес дистанційного навчання на базі програмного забезпечення Moodle. Станом на кінець 2019 року 75 848 співробітників є авторизованими користувачами у системі дистанційного навчання. На порталі розміщено 168 електронних книг та 106 відеокурсів.

За 2019 рік
до дистанційного
навчання було залучено
75 848 осіб – 29,6 %
від загальної кількості
співробітників
Товариства.

У 2019 році було проведено навчання та тестування за напрямками:

- Кодекс етики АТ «Укрзалізниця» – 24 162 співробітники;
- Охорона праці – 7 949 співробітників;
- Тестування співробітників кадрової вертикалі – 1 259 співробітників;
- Бізнес-англійська – 1 088 співробітників;
- Microsoft Excel: інструменти і лайфхаки – 900 співробітників;
- Microsoft Word: інструменти і лайфхаки – 887 співробітників;
- Ощадливе виробництво – 764 співробітники;
- Microsoft Power Point – 337 співробітників;
- Безпека руху «Надання приписів» – 253 співробітники.

БЕЗПЕКА РУХУ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ

Забезпечення безпеки руху під час перевезення пасажирів та вантажів є одним із найважливіших пріоритетів роботи АТ «Укрзалізниця». У Компанії постійно виявляють, оцінюють та аналізують потенційні ризики виробничої діяльності, а також впроваджують заходи для забезпечення безпеки руху та зниження рівня виробничого та невиробничого травматизму.

БЕЗПЕКА РУХУ

Контроль за дотриманням вимог нормативно-правових актів щодо забезпечення безпеки руху в АТ «Укрзалізниця» здійснює Департамент безпеки руху Товариства. Він також надає оперативну і узагальнену періодичну інформацію про транспортні події, дорожньо-транспортні пригоди, нещасні випадки, пожежі, екологічні лиха, акти незаконного втручання в транспортну діяльність та інші надзвичайні ситуації голові наглядової ради, голові та членам правління, а також директорам і керівникам структурних підрозділів апарату управління АТ «Укрзалізниця», Міністерству інфраструктури України та іншим центральним органам виконавчої влади.

У 2019 році тривала робота з розробки та приведення до норм Європейського союзу документів, що регулюють забезпечення безпеки руху в АТ «Укрзалізниця». Товариством ведеться робота щодо розроблення СТП «Система управління безпекою руху АТ «Укрзалізниця». Основні положення, згідно з вимогами Директиви 2004/49/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 29.04.2014 року про безпеку залізниць у співтоваристві та «Дослідження факторів небезпеки, системи оцінки ризиків для безпеки руху залізничного транспорту та визначення індексу ризику з розробленням процедури виявлення факторів небезпеки в АТ «Укрзалізниця». Також 2 листопада 2019 року правління Компанії затвердило та ввело в дію стандарт «Порядок службового розслідуван-

ня транспортних подій». Документ встановив порядок проведення службового розслідування транспортних подій та оформлення відповідних документів.

ПОКАЗНИКИ БЕЗПЕКИ РУХУ

Показники безпеки руху в структурі АТ «Укрзалізниця» залишаються стабільними: щороку зменшується кількість транспортних подій¹⁵.

У 2019 році найбільша кількість транспортних подій припадала на затримку пасажирських поїздів на 1 год. і більше (27,5 %, або 297 випадків), затримку вантажних поїздів на 2 год. і більше (15,1 %, або 163 випадки), сходження рухомого складу з рейок на перегоні чи станції (5,3 %, або 57 випадків). Трапилось 16 пожеж на рухомому складі, 3 з яких класифікуються як аварії. Також протягом 2019 року були допущені такі транспортні події:

- зіткнення рухомого складу з іншим рухомих складом – 6 випадків;
- саморозчеплення у вантажному поїзді – 12 випадків;
- саморозчеплення у пасажирському поїзді – 3 випадки;
- проїзд заборонного сигналу – 4 випадки;
- розріз стрілки – 2 випадки;
- відмови в роботі СЦБ, електропостачання – 7 випадків;
- падіння деталей на колю – 11 випадків;
- неогородження сигналами небезпечного місця – 2 випадки;
- відмови пристроїв на залізничних переїздах – 2 випадки.

За порушення вимог нормативних документів з питань безпеки руху у 2019 році було притягнуто до відповідальності 1 092 працівники (1 731 працівник у 2018 році).

КІЛЬКІСТЬ ТРАНСПОРТНИХ ПОДІЙ У 2018-2019 РР., ОД.		
	2018	2019
Катастрофи	1	0
Аварії з вини АТ «Укрзалізниця»	92	73
Аварії (травмування сторонніх осіб)	534	488
Інциденти	655	520
Всього	1 282	1 081

РОЗПОДІЛ ТРАНСПОРТНИХ ПОДІЙ ЗА РЕГІОНАЛЬНИМИ ФІЛІЯМИ У 2017-2019 РР., ОД.			
Структурний підрозділ	2017	2018 ¹⁶	2019
РФ «Придніпровська залізниця»	138	198	151
РФ «Одеська залізниця»	117	199	182
РФ «Південно-Західна залізниця»	93	351	343
РФ «Львівська залізниця»	78	269	182
РФ «Південна залізниця»	51	143	142
РФ «Донецька залізниця»	43	72	54
Підприємства Товариства	21	50	27

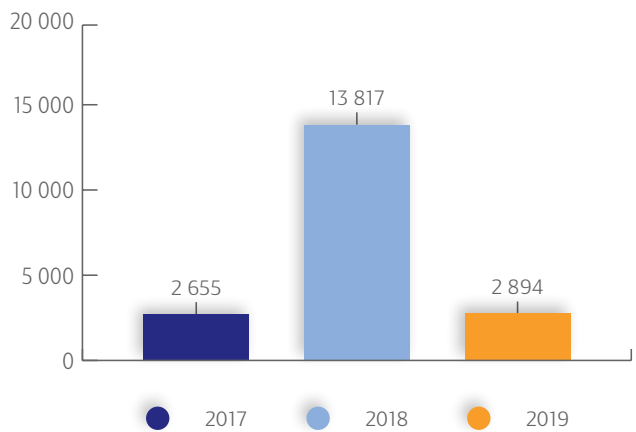

КІЛЬКІСТЬ ДТП НА ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕЇЗДАХ
І ПОЗА НИМИ У 2017-2019 РР., ОД.

	2017	2018	2019
ДТП	86	79	70
На переїздах	80	66	60
Поза переїздами	6	13	10
Загинуло	20	16	14
Травмовано	30	30	26

Матеріальні збитки АТ «Укрзалізниця» від транспортних подій за 2019 рік суттєво знизилися і склали 2 893,7 тис. грн (2018 рік – 13 817 тис. грн), сума отриманого відшкодування – 1 867,1 тис. грн, або 64,5 %.

ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ЗБИТКІВ У СТРУКТУРІ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2017- 2019 РР., ТИС. ГРН

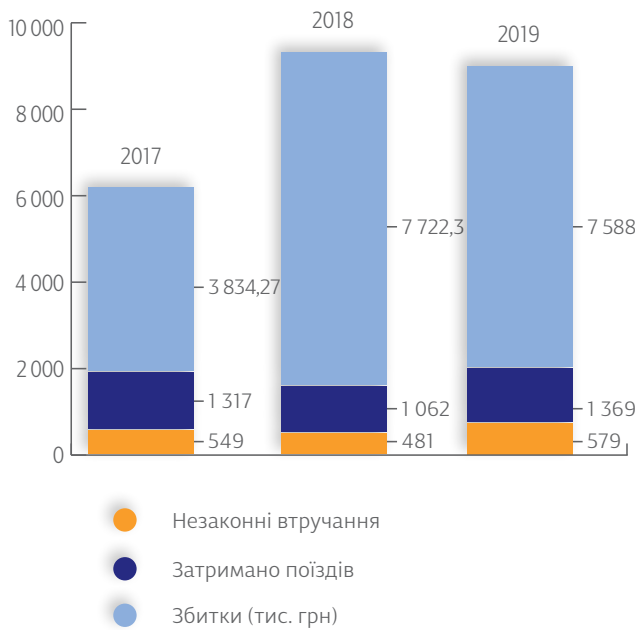
НЕЗАКОННІ ВТРУЧАННЯ

Протягом 2019 року на регіональних філіях допущено 579 незаконних втручань (проти 481 випадку у 2018 році). Унаслідок цього:

- допущено 5 випадків транспортних подій (проти 10 випадків у 2018 році);
- затримано 1 369 поїзди на 894 години (проти 1 062 поїздів на 3 196 годин у 2018 році);
- завдано збитків на суму 7 588 тис. грн (проти 7 722,3 тис. грн у 2018 році).

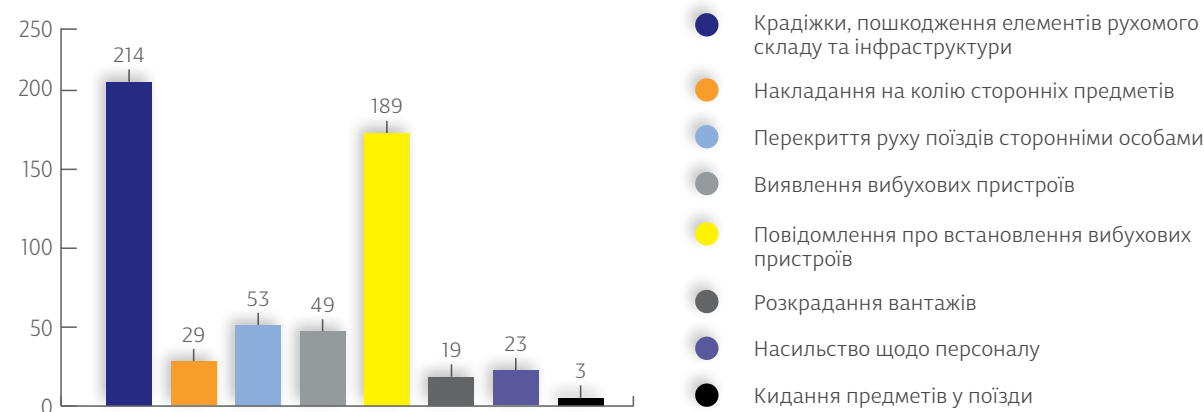
Також у звітному періоді було зафіксовано 2 331 крадіжку, завдано збитків на суму 77 026,4 тис. грн. З них було відшкодовано 234,8 тис. грн.

НЕЗАКОННІ ВТРУЧАННЯ ТА ЇХ НАСЛІДКИ У 2017-2019 РР.¹⁷

До правоохоронних органів було направлено 256 матеріалів за випадками незаконних втручань (175 матеріалів – 2018 рік), на що отримано 44 відповіді (31 відповідь – 2018 рік). До Єдиного реєстру досудових розслідувань було занесено повідомлення щодо 16 випадків (20 випадків – 2018 рік).

НЕЗАКОННІ ВТРУЧАННЯ В ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ, 2019 РІК

ПЛАНИ НА 2020 РІК ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

В рамках реалізації програми безпеки у Товаристві в 2020 році планують, зокрема, облаштувати під'їзди та підходи до залізничних переїздів, встановити на переїздах системи відеонагляду, облаштувати пристрої переїздної автоматики на нерегульованих переїздах з автобусним рухом, ремонтувати пасажирські платформи, тунелі, а також встановлювати огороження на станціях.

ОХОРОНА ПРАЦІ

Державна політика у сфері охорони праці визначена Законом України «Про охорону праці». АТ «Укрзалізниця» дотримується вимог законодавства, спираючись на основні принципи, які враховують особливості діяльності залізничного транспорту і спрямовані на створення належних, безпечних і здорових умов праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням серед працівників.

Впровадження політики Компанії у сфері охорони праці забезпечують Департамент охорони праці та промислової безпеки, структурні підрозділи апарату управління Компанії, спеціалісти з охорони праці регіональних філій та філій АТ «Укрзалізниця», а також виробничі підрозділи регіональних філій та філій АТ «Укрзалізниця».

У 2019 році в Товаристві проводилась робота щодо запровадження Систему управління охороною праці (далі СУОП) у відповідності до міжнародних стандартів. Мета СУОП – привести кожне робоче місце в Компанії у відповідність нормативно-правовим актам у сфері охорони праці, а також забезпечити додержання вимог законодавства щодо прав працівників у цій сфері.

Система управління охороною праці АТ «Укрзалізниця» охоплює:

- визначення основних принципів у сфері охорони праці;
- визначення обов’язків посадових осіб та працівників АТ «Укрзалізниця», які беруть участь в управлінні охороною праці;
- формування відповідних служб охорони праці в структурних підрозділах Товариства;
- організацію проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці;
- реалізацію заходів з питань промислової безпеки;
- планування робіт з охорони праці та їх фінансування;
- контроль за станом охорони праці в Компанії.

Витрати на охорону праці у 2019 році склали 675 829,9 тис. грн, тобто 0,8 % від суми реалізованої продукції, або 2,1 % від фонду оплати праці за попередній рік, хоча за вимогами законодавства вони мають становити не менше 0,5 % від фонду оплати праці за попередній рік.

ВИТРАТИ НА ОХОРОНУ ПРАЦІ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2010-2019 РР., МЛН ГРН										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Витрати	302,10	336,37	367,55	396,27	291,24	367,65	396,52	552,34	613,49	675,83
Всього	4 299,36									

ОСНОВНІ СТАТТІ ВИТРАТ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» НА ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ У 2017-2019 РР., ТИС. ГРН			
	2017	2018	2019
На забезпечення працівників спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту	186 553,9	220 676,6	238 073,7
На проведення обов’язкових медичних оглядів працівників	119 500,0	134 881,7	135 217,2
На забезпечення працівників молоком, рівноцінними харчовими продуктами та спецхарчуванням	18 306,1	22 883,6	24 088,9
На забезпечення працівників мийними засобами	9 625,2	8 944,3	7 885,1
На проведення атестації робочих місць за умовами праці	2 038,3	3 755,1	3 990,8

КОМПЛЕКСНІ ЗАХОДИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАЦІ

З метою створення у кожному структурному підрозділі Товариства умов праці відповідно до нормативно-правових актів, а також забезпечення додержання вимог законодавства щодо прав працівників у сфері охорони праці в АТ «Укрзалізниця» щорічно розробляються Комплексні заходи з досягнення

встановлених нормативів безпеки, гігієни праці та виробничого середовища; підвищення наявного рівня охорони праці; запобігання випадкам виробничого травматизму, профзахворювань та аварій. На 2019 рік було передбачено заходи загальною вартістю 620 315,3 тис. грн (482 275,4 тис. грн – у 2018 році).

ОХОРОНА ПРАЦІ - ЦЕ ЖИТТЯ ПРАЦІВНИКІВ!

ПИТАННЯ ЗДОРОВ'Я ТА БЕЗПЕКИ В УГОДАХ З ПРОФСПІЛКАМИ

У Компанії діє Галузева угода між Державною адміністрацією залізничного транспорту та профспілками на 2002-2006 роки (зі змінами та доповненнями), яка була пролонгована на 2019 рік. Також у колективному договорі між керівництвом Державної адміністрації залізничного транспорту України та профспілковим комітетом апарату управління АТ «Укрзалізниця» передбачено розділ «Охорона праці».

НАВЧАННЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Щороку АТ «Укрзалізниця» організовує систематичний навчальний процес з питань охорони праці та перевіряє відповідні знання у працівників. Цей напрям діяльності регламентується вимогами Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці¹⁹. Навчально-методологічний центр охорони праці та промислової безпеки Товариства протягом звітного періоду провів навчання та перевірку знань серед 11 956 працівників, з них: з питань електробезпеки – серед 1 577 працівників, з питань охорони праці (загальний курс) – серед 5 554, з інших питань (нормативно-правові акти у сфері охорони праці) – серед 4 815 працівників. Також було проведено 332 семінари з

У 2019 році
в АТ «Укрзалізниця» проведено
навчання з питань охорони
праці для **180 066** працівників,
зокрема спеціальне навчання –
для **161 547** працівників.

охорони праці, у яких взяли участь працівники регіональних філій та філій АТ «Укрзалізниця», та 24 508 нарад з охорони праці. За порушення вимог нормативно-правових актів з охорони праці направлено і проведено позачергове навчання та перевірку знань 9 168 працівників.

ПЕРЕВІРКИ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Стан охорони праці в Товаристві регулярно оцінюють за допомогою оперативного та ступеневого контролю, а також вибіркового та комплексних перевірок стану охорони праці. У 2019 році в департаментах, регіональних філіях та філіях АТ «Укрзалізниця» було здійснено комплексні перевірки стану охорони праці. Збільшення випадків виробничого травматизму наприкінці звітного періоду стало підставою для проведення позапланової перевірки дотримання вимог законодавства України з охорони праці у регіональній філії «Придніпровська залізниця». Також було проведено низку цільових перевірок.

АТЕСТАЦІЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ ТА МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ ПРАЦІВНИКІВ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

Атестацію робочих місць у Товаристві здійснюють відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про охорону праці» та до Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 № 442 (зі змінами). Атестацію проводить атестаційна комісія, склад і повноваження якої визначаються наказом по підрозділу в строки, передбачені колективним договором, але не рідше одного разу на 5 років.

Протягом 2019 року
у регіональних філіях та філіях
АТ «Укрзалізниця» проведена
атестація **3 714** робочих місць за
умовами праці, на що витрачено
3 990,8 тис. грн.

Компанія також дотримується вимог статті 17 Закону України «Про охорону праці», згідно з якою роботодавець зобов'язаний власним коштом забезпечити фінансування та організувати проведення попереднього (під час прийняття на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах зі шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, а також щорічного обов'язкового медичного огляду осіб віком до 21 року. Метою будь-якого медичного огляду працівника є визначення стану його здоров'я, зокрема, можливості виконання ним певних трудових обов'язків, своєчасного виявлення гострих чи хронічних професійних захворювань, встановлення у разі необхідності медичних протипоказань щодо здійснення окремих видів робіт, а також попередження виникненню та розповсюдженню інфекційних хвороб.

РОБОТА З ПІДРЯДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

У 2019 році АТ «Укрзалізниця» продовжило роботу з підрядни-

Витрати
на проведення обов'язкових
медичних оглядів
працівників
АТ «Укрзалізниця»
у 2019 році склали
135 217,2 тис. грн.

ми організаціями у сфері охорони праці. В умовах договорів зі сторонніми організаціями, що виконували роботи на об'єктах Компанії, у смузі відводу, в охоронній зоні виробничих об'єктів, будівель і споруд, у зоні дії технічного обладнання залізничного транспорту було передбачено заходи для дотримання вимог охорони праці під час виконання робіт. Заходи безпеки, не врегульовані договорами, відповідали вимогам законодавства України з питань охорони праці.

СКАРГИ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ПРАЦІ

У Товаристві регулярно розглядають звернення і скарги з питань охорони праці, за результатами яких проводять відповідну роботу. Наприкінці 2018 року запрацювала лінія «Якість та сервіс» Контакт-центру АТ «Укрзалізниця». У 2019 році було прийнято 31 скаргу, з яких 21 – з питань розслідування нещасних випадків виробничого характеру і неналежних умов праці.

ТРАВМАТИЗМ НА ВИРОБНИЦТВІ

ВИРОБНИЧИЙ ТРАВМАТИЗМ

Протягом 2019 року в Товаристві допущено 58 випадків виробничого травматизму, внаслідок яких травмовано 59 працівників. Серед них 9 осіб – із смертельним наслідком.

ДИНАМІКА ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ
У 2017-2019 РР.¹⁸

	2017	2018	2019
Загальний травматизм (кількість потерпілих)	85	65	59
Травматизм зі смертельним наслідком (кількість потерпілих)	17	13	9

За усіма випадками виробничого травматизму в Товаристві було проведено відповідні службові розслідування, встановлено причини та вжито заходи для усунення цих причин у майбутньому. Процедура проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій, що сталися з працівниками структурних підрозділів АТ «Укрзалізниця», визначається Порядком розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві²⁰.

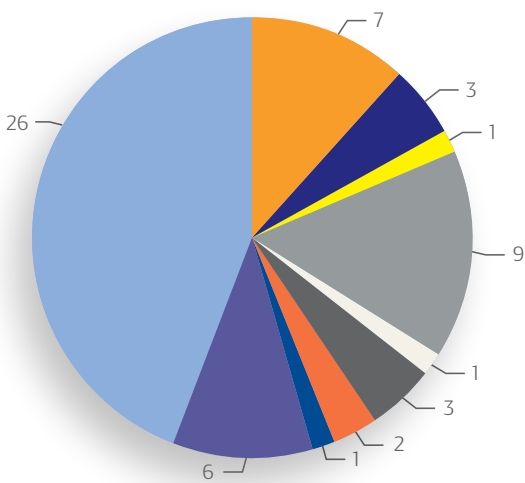

Більшість випадків травмування були допущені внаслідок:

- падіння потерпілих під час пересування та з висоти – 15 потерпілих, або 25,4 %;
- дії предметів та деталей, що рухаються, розлітаються, обертаються – 15 потерпілих, або 25,4 %;
- пригод (подій) під час руху транспортних засобів усіх видів – 12 потерпілих, або 20,3 %.

Як і протягом попередніх періодів, більшість нещасних випадків у 2019 році сталася з організаційних причин, а саме через невиконання вимог інструкцій з охорони праці (26 травмованих), порушення вимог безпеки під час експлуатації обладнання, устаткування, машин та механізмів (9 травмованих), особиста необережність (7 травмованих) та невиконання посадових обов'язків (6 травмованих).

ПРИЧИНИ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ
У 2019 Р., КІЛЬКІСТЬ ВИПАДКІВ

- Особиста необережність
- Порушення технологічного процесу
- Порушення вимог безпеки під час експлуатації мобільних засобів праці та технологічних транспортних засобів
- Порушення вимог безпеки під час експлуатації обладнання, устаткування, машин, механізмів тощо
- Недосконалість технологічного процесу, його невідповідність вимогам безпеки
- Незастосування засобів індивідуального захисту у разі їх наявності
- Травмування (смерть) внаслідок протиправних дій інших осіб
- Інші технічні причини
- Порушення трудової та виробничої дисципліни: невиконання посадових обов'язків
- Порушення трудової та виробничої дисципліни: невиконання вимог інструкції з охорони праці

Протягом звітної періоду найбільша кількість нещасних випадків сталася з працівниками, які мають загальний стаж роботи понад 15 років – 38 потерпілих (64,4 %) та з працівниками, які мають стаж роботи за професією від 1 до 5 років – 21 потерпілий (35,6 %). Найбільше працівників було травмовано за професіями: машиніст, помічник машиніста тягового рухомого складу (6 осіб, або 10,2 %), складач поїздів (5, або 8,5 %), слюсар з ремонту рухомого складу (5, або 8,5 %), електромонтер (5, або 8,5 %).

РОЗПОДІЛ ПОТЕРПІЛИХ У 2019 Р.
ЗА ЗАГАЛЬНИМ СТАЖЕМ РОБОТИ

Стаж	Кількість потерпілих	Відсоток від загальної кількості
До 1 року	0	0
1-5 років	6	10,2
6-10 років	10	17
11-15 років	5	8,5
Понад 15 років	38	64,4
Всього	59	100

Коефіцієнт частоти травматизму (на 1 000 працюючих) у 2019 році склав 0,236, коефіцієнт тяжкості травматизму (на 1 000 працюючих) 16,87, а коефіцієнт середньої тяжкості нещасних випадків – 84,18.

РОЗПОДІЛ ПОТЕРПІЛИХ У 2019 Р. ЗА СТАЖЕМ
РОБОТИ ПО ПРОФЕСІЇ

Стаж	Кількість потерпілих	Відсоток від загальної кількості
До 1 року	7	11,9
1-5 років	21	35,6
6-10 років	12	20,3
11-15 років	8	13,6
Понад 15 років	11	18,6
Всього	59	100

ДИНАМІКА КОЕФІЦІЄНТІВ ЧАСТОТИ ТА ТЯЖКОСТІ ТРАВМАТИЗМУ У 2017-2019 РР. ²¹			
	2017	2018	2019
Коефіцієнт частоти травматизму, Кч	0,315	0,241	0,236
Коефіцієнт тяжкості травматизму, Кт	20	17,00	16,87

УСТАТКУВАННЯ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ, ЩО ПЕРЕБУВАЄ В ЕКСПЛУАТАЦІЇ

У регіональних філіях та філіях АТ «Укрзалізниця» перебуває в експлуатації 13 608 одиниць устаткування підвищеної небезпеки (вантажопідіймальні крани, підйомники, ліфти, ескалатори, парові та водогрійні котли, посудини, що працюють під тиском). Також станом на 31 грудня

2019 року у Товаристві експлуатувалося 5 об'єктів підвищеної небезпеки, які зареєстровано у Державному реєстрі об'єктів підвищеної небезпеки. У 2019 році було внесено зміни в програмне забезпечення «Автоматизованої системи обліку устаткування підвищеної небезпеки на залізничному транспорті України» (АС УПН), що забезпечить введення актуальної та достовірної інформації про наявність дозволів на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, внесених в систему, та на виконання робіт підвищеної небезпеки з їх технічного обслуговування та ремонту. Протягом звітної періоду Компанія вживала заходи щодо оновлення та модернізації фізично та морально застарілого устаткування підвищеної небезпеки, особливо в тих господарствах, що виконують значну експлуатаційну роботу та забезпечують утримання у справному стані рухомого складу та інфраструктури.

Профілактика виробничого травматизму

Протягом звітного періоду Компанія продовжила докладати зусиль для попередження виробничого травматизму. Зокрема, було встановлено постійний контроль за виконанням Заходів щодо поліпшення профілактичної роботи із запобігання виробничому травматизму в АТ «Укрзалізниця» у 2019 році (наказ АТ «Укрзалізниця» від 21.03.2019 № 183). Також Товариство розробило план дій щодо покращення стану охорони праці, промислової безпеки та невиробничого травматизму в АТ «Укрзалізниця» (затверджений 28.01.2019). Щоб поінформувати працівників про обставини та причини нещасних випадків та провести відповідні профілактичні заходи, щодо кожного нещасного випадку із смертельним наслідком та нещасних випадків системного характеру на регіональні філії та філії АТ «Укрзалізниця» було направлено відповідні вказівки. За їх виконанням встановлено контроль.

У квітні та жовтні 2019 року в усіх підрозділах регіональних філій та філій Компанії було проведено весняний та осінній огляди стану охорони праці. В окремих регіональних філіях та господарствах Товариства було введено особливі умови контролю за станом охорони праці.

28 квітня 2019 року в усіх структурних та виробничих підрозділах регіональних філій та філій Товариства організовано та проведено «Всесвітній день охорони праці».

НЕВИРОБНИЧИЙ ТРАВМАТИЗМ

За 12 місяців 2019 року в підрозділах АТ «Укрзалізниця» (на станціях, перегонах, територіях підрозділів) внаслідок наїзду залізничного рухомого складу, падіння з нього або інших видів впливу отримали травми різного ступеню важкості 527 осіб (580 осіб – 2018 рік), зокрема 334 особи – зі смертельним наслідком (338 смертей – 2018 рік).

Основними причинами невиробничого травматизму у звітному періоді залишалися порушення правил безпеки громадян на залізничному транспорті, а саме:

- перехід колії у невідновлених місцях – 196 травмованих (37,2 %);
- ходіння по коліях – 191 травмований (36,2 %);
- перебування в негабаритних місцях (край платформи, ходіння вздовж колій, перехід перед рухомим складом у безпосередній близькості) – 74 травмованих (14,1 %);
- ураження електричним струмом – 35 травмованих (6,6 %);
- перехід колії під вагоном – 9 травмованих (1,7 %);
- посадка (висадка) на ходу поїзда – 2 травмованих (0,4 %);
- інші причини – 20 травмованих (3,8 %).

Профілактика невиробничого травматизму

Протягом 2019 року працівниками регіональних філій та філій АТ «Укрзалізниця» проведено наступну роботу щодо попередження травматизму невиробничого характеру на залізничному транспорті у регіонах, що прилягають до залізничних колій:

- на 1 337 станціях та вокзалах періодично проводились оголошення щодо дотримання правил безпеки громадян на залізничному транспорті;
- проведено 12 054 бесіди (лекції) щодо вимог безпеки на об'єктах залізничного транспорту;
- у засобах масової інформації надруковано 97 статей з роз'ясненням окремих положень Правил безпеки громадян на залізничному транспорті України;
- здійснено 57 радіовиступів щодо норм поведінки громадян у межах дії обладнання залізничного транспорту;
- проведено 26 телевізійних виступів з наданням статистики травмування громадян та додатковим приверненням уваги населення до проблеми;
- силами працівників воєнізованої охорони Товариства за ходіння по коліях та проїзд у вантажних поїздах затримано 7 285 сторонніх осіб, з яких 5 784 притягнуто до адміністративної відповідальності;
- спільно з працівниками правоохоронних органів проведено 2 163 рейди з перевірки виконання правил утримання переїздів та виконання водіями автотранспорту правил з їх проїзду.

Також у 2019 році було виконано технічні заходи:

- проведено 8 595 перевірок рівня освітлення територій станцій та маршрутів проходу пасажирів;
- капітально відремонтовано 36 залізничних переїздів;
- покращена (шляхом розчищення лісонасаджень) видимість на 241 залізничному переїзді;
- відремонтовано 34 пішохідні доріжки на переїздах;
- відремонтовано 293 під'їзди та підходи до залізничних переїздів;
- відремонтовано 118 пасажирських платформ, перонів та перехідних настилів;
- відремонтовано і замінено 418 сходів, настилів пішохідних мостів, тунелів;
- встановлено 5 434 додаткових інформаційних стенди попереджувального змісту та покажчика безпечного проходу;
- відремонтовано 75 настилів проїжджої частини залізничних переїздів;

На реалізацію заходів, передбачених Програмою з попередження нещасних випадків невиробничого характеру на залізничному транспорті, було освоєно у 2019 році **100,1 млн грн**, у 2018 році – **76,5 млн грн**, у 2017 році – **60,3 млн грн**, у 2016 році – **38,7 млн грн**.

- відновлено 20 278 попереджувальних плакатів з електробезпеки на щитах мостів, огорожах тягових підстанцій, опорах ЛЕП;
- огорожено 21 об'єкт територій станцій, депо, дистанцій;
- відновлено огороження 209 трансформаторних підстанцій та комплексних трансформаторних підстанцій на територіях станцій, дистанцій, депо та на перегонах.

З метою підвищення рівня безпеки громадян на об'єктах залізничної інфраструктури у 2019 році було проведено три місячники роз'яснювальної роботи щодо профілактики невиробничого травматизму на залізничному транспорті серед населення, пасажирів, учнів шкіл, ліцеїв та коледжів, студентів вищих навчальних закладів, працівників підприємств, що розташовані, передусім, у районах, прилеглих до залізничних колій. Для систематизації роботи було визначено найбільш неблагополучні населені пункти та розроблено графіки виїздів фахівців АТ «Укрзалізниця». Під час проведення місячників Товариство провело наступну роботу:

- охоплено навчальних закладів, підприємств – 10 642;
- проведено лекцій – 12 054, на яких були присутні 643 746 слухачів;
- продемонстровано відеофільмів – 8 225;
- видано інформаційних плакатів, брошур, пам'яток – 129 967;
- проведено рейдів – 5 243.

ПЛАНИ НА 2020 РІК ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

1. Пріоритетним напрямом роботи у 2020 році є подальше впровадження Системи управління охороною праці АТ «Укрзалізниця» з метою ефективного управління гігієною та безпекою праці, а також ідентифікації небезпек та оцінки ризиків у цій сфері.
2. Розробка та впровадження автоматизованого робочого місця (АРМ) спеціаліста з охорони праці, що дозволить:
  - зменшити витрати часу та ресурсів на планування заходів й організацію поточної роботи з охорони праці;
  - пришвидшити отримання звітів щодо стану охорони праці;
  - підвищити ефективність функціонування Системи управління охороною праці;
  - покращити процес організації та контролю за проведенням навчання з питань охорони праці;
  - встановити постійний контроль за атестацією умов праці на робочих місцях тощо.
3. Вжити заходи щодо оновлення та модернізації фізично та морально застарілого устаткування підвищеної небезпеки. Зокрема, здійснити оснащення вантажопідіймальних кранів, підйомників, парових і водогрійних котлів пристроями для обмеження доступу до їх керування та реєстраторами основних робочих параметрів з можливістю подальшого зчитування інформації та контролювання.
4. Продовжити вживати заходи щодо обладнання тягового рухомого складу (магістральні локомотиви) та моторвагонно-го рухомого складу системою відеореєстрації з метою фіксації можливих дорожньо-транспортних пригод (аварій).

ТУРБОТА ПРО ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ ТОВАРИСТВА

У 2019 році спеціалізована філія Товариства «Центр охорони здоров'я» (ЦОЗ) продовжила надавати медичні послуги залізничникам, членам їх родин та пасажирам. На базі ЦОЗ відбуваються попередні та профілактичні медичні огляди, а також перед- та післярейсові медогляди. До складу філії входить 8 клінічних лікарень (Київ, Одеса, Харків, Дніпро та Львів). Середньооблікова чисельність співробітників у 2019 році склала 6 260 осіб.

Як і планувалось, у 2019 році тривало реформування медичної служби АТ «Укрзалізниця». В рамках Стратегії АТ «Укрзалізниця» на 2019-2023 роки філія ЦОЗ розробила та затвердила наступні концепції:

- 1) Концепція створення єдиного медичного інформаційного простору Товариства (ЄМІП). Мета Концепції – впровадити медичну інформаційну систему (МІС), яка дозволить управляти якістю медичних послуг, посилити контроль за їх наданням та виключити значну частину пов'язаних корупційних ризиків. Також об'єднання МІС у ЄМІП дозволить централізувати частину функцій, пов'язаних з фінансами, обліком і управлінням персоналом філії.
- 2) Концепція оптимізації роботи лабораторної служби філії «Центр охорони здоров'я» АТ «Укрзалізниця». Її мета – забезпечення потреби клінічних лікарень на залізничному транспорті в лабораторних дослідженнях та підвищення економічної ефективності роботи лабораторної служби шляхом впровадження сучасних технологій лабораторної діагностики та реорганізації лабораторної служби.
- 3) Концепція реформування стоматологічної служби закладів охорони здоров'я на залізничному транспорті філії «Центр охорони здоров'я» АТ «Українська залізниця». Ця Концепція передбачає реформування виробничих підрозділів «Стоматологічна поліклініка на станції Львів» та «Стоматологічна поліклініка на станції Ужгород» регіональної філії «Львівська залізниця» для переведення на орендні форми господарської діяльності.

МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ, ЗДІЙСНЕНІ ЗАКЛАДАМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2018-2019 РР.

Кількість проведених медичних оглядів	2018	2019	% у 2019 до 2018
попередніх та періодичних	56 866	53 570	-5,8
з них відсторонено	303	318	+5,0
% відсторонених	0,533	0,594	+11,4
перед- та післярейсових	4 503 455	4 608 607	+2,3
з них відсторонено	880	797	-9,4
% відсторонених	0,020	0,017	-11,5
Всього	4 560 321	4 662 177	+2,2

Також у звітному періоді філія ЦОЗ працювала над підвищенням рівня задоволеності залізничників якістю медичної допомоги, підвищенням рівня забезпечення профілактичними медичними оглядами, збільшенням рентабельності структурних підрозділів, вдосконаленням реакції медичної служби на надзвичайні ситуації на транспорті. Таким чином, порівняно з 2018 роком, кількість проведених медичних оглядів було збільшено на 2,2 %, а перед- та післярейсових оглядів – на 2,3 %.

У 2019 році було
проведено
4 662 177
обов'язкових
медичних оглядів.

Загальний дохід
філії ЦОЗ склав
понад
181 504 тис. грн.

21 жовтня 2019 року залізничники взяли участь у корпоративному заході «День донора». Для забезпечення хірургічних відділень підрозділів ЦОЗ кров здавали у чотирьох медичних закладах Компанії: у Київській клінічній лікарні № 2, Харківській клінічній лікарні № 2, а також у Дніпровській та Львівській клінічних лікарнях. Мета заходу – забезпечити підтримку працівників-службовців у зоні ООС, а також подовжити життя людей з тяжкими захворюваннями. Усього під час заходу було зібрано 51,74 л крові.

РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕННЯ «ДНЯ ДОНОРА» У 2019 Р.

Структурний підрозділ філії «Центр охорони здоров'я»	Кількість осіб	Кількість зібраної крові, л
Дніпровська клінічна лікарня на залізничному транспорті АТ «Укрзалізниця»	26	10,40
Київська клінічна лікарня на залізничному транспорті АТ «Укрзалізниця» № 2	45	20,25
Львівська клінічна лікарня на залізничному транспорті АТ «Укрзалізниця»	14	5,34
Харківська клінічна лікарня на залізничному транспорті АТ «Укрзалізниця» № 2	35	15,75
Всього	120	51,74

14 грудня 2019 року в Дніпровській залізничній поліклініці відбулась акція «Зустрінь Новий Рік здоровим!». Провідні фахівці надали безкоштовні консультації та провели медичні огляди дорослих і дітей. Учасники акції мали можливість потрапити на прийом до терапевта, кардіолога, хірурга, ортопеда-травматолога, уролога, невропатолога, отоларинголога, офтальмолога, гінеколога, гастроентеролога, ендокринолога та дерматолога. Загалом у заході взяли участь 126 пацієнтів.

Дбаючи про здоров'я працівників, велику увагу Компанія також приділяє підтримці спорту. У травні-серпні 2019 року в АТ «Укрзалізниця» відбулась XII Спартакіада залізничників. Фінальні змагання відбулись у Харкові, на базі структурного підрозділу «Фізкультурно-спортивний клуб «Локомотив» ім. Героя України Г. Кірпи» (регіональна філія «Південна залізниця»). Участь у заключних змаганнях взяли близько 200 працівників усіх 6 регіональних філій АТ «Укрзалізниця». Залізничники боролися за перемогу у семи видах спорту: гирьовий, армрестлінг, настільний теніс, шахи, волейбол, міні-футбол та шашки. У командному заліку перемогла збірна команда регіональної філії «Південна залізниця», на другій сходинці опинилася збірна «Одеської залізниці», а бронзу здобула збірна регіональної філії «Південно-Західна залізниця».

15 червня в Києві відбулися урочистості з нагоди 100-річчя спортивного клубу «Локомотив». У день святкування між командами юних залізничників відбулися футбольні матчі. Наразі «Локомотив» виховує 470 дітей віком від 5 до 19 років. Юні спортсмени беруть участь у всеукраїнських та міжнародних турнірах, у чемпіонатах Києва та України в різних вікових категоріях.

3-4 серпня 2019 року колектив експлуатаційного вагонного депо Ковель (регіональна філія «Львівська залізниця») провів XVI Фестиваль здоров'я. У заході взяли участь представники структурних підрозділів Товариства. Змагання відбулись за дисциплінами: футбол, волейбол, перетягування каната, штовхання колоди, настільний теніс, дартс та шашки.

ПЛАНИ НА 2020 РІК ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

1. В рамках реалізації Концепції створення єдиного медичного інформаційного простору АТ «Укрзалізниця» опрацьовується питання будівництва структурованої кабельної мережі в будівлях підрозділів філії «Центр охорони здоров'я».
2. Щодо розпорядження майном філії «Центр охорони здоров'я» заплановано:
  - Оформити (переоформити) право власності на нерухоме майно, яке вважається проблемним: 27 об'єктів по Одеській клінічній лікарні та 14 об'єктів по Київській клінічній лікарні № 2.
  - Продати металобрухт та отримати дохід на загальну суму 0,08 млн грн.
  - Отримати дохід від оренди майна 4,3 млн грн відповідно до підписаних договорів оренди у 2019 році.
3. З метою подальшого зменшення обсягів земельного податку до сплати, заплановано продовжити роботу щодо коректного визначення виду цільового призначення земель (9 земельних ділянок).

4

НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА

Збереження довкілля є однією з основних задач АТ «Укрзалізниця». Компанія щорічно розробляє та реалізовує заходи з охорони навколишнього середовища, спрямовані на запобігання, скорочення та ліквідацію забруднення повітря, а також на раціональне використання природних ресурсів, зниження обсягів утворення відходів, збереження біорізноманіття. Детальніше про основні принципи екологічної політики Товариства – в Інтегрованому звіті за 2017 рік (розділ «Соціальна та екологічна відповідальність»).

Основні завдання системи екологічного менеджменту Товариства у 2019 році:

- впровадження на 2-3 виробничих структурних підрозділах міжнародного стандарту 14001:2015 «Система екологічного управління»;
- вдосконалення економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища;
- підвищення екологічних вимог до виробничих об'єктів, матеріалів, палива та сировини, що використовуються під час статутної діяльності;
- вдосконалення практики проведення екологічних аудитів;
- зниження ризику виникнення аварійних ситуацій, а також підвищення ефективності ліквідації їх наслідків;
- підвищення ефективності здійснення відомчого та виробничого екологічного контролю;
- управління результативністю та економічною ефективністю природоохоронної діяльності.

Реалізація завдань у рамках Стратегії АТ «Укрзалізниця»

До основних завдань у сфері охорони довкілля та екологічної безпеки, передбачених у рамках реалізації Стратегії АТ «Укрзалізниця», належить зменшення негативного впливу залізничного транспорту на стан атмосферного повітря, водні та земельні ресурси, надра, поводження з відходами. Так, із загального переліку питань, передбачених Стратегією, у 2019 році були повністю виконані заходи щодо недопущення скидання стічних вод на рельєф місцевості, а також частково заходи щодо:

- забезпечення нормальної експлуатації установок очистки газів;
- зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- скорочення скидання стічних вод у водні об'єкти із перевищенням нормативів гранично допустимого скидання та допустимих концентрацій у систему міської каналізації;
- зменшення обсягів утворення відходів та недопущення змішування відходів, якщо це не передбачено технологією.

ІНВЕСТИЦІЇ В ОХОРОНУ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

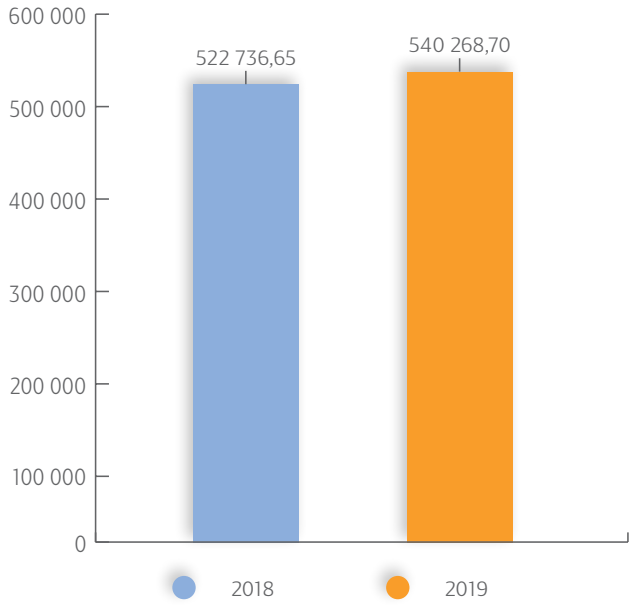
У 2019 році екологічні витрати, спрямовані на охорону навколишнього середовища, склали 540 268,7 тис. грн, що на 17 532,1 тис. грн більше, ніж у 2018 році. Найбільш суттєві статті витрат – збереження біорізноманіття і середовища існування (187 968 тис. грн), захист та реабілітація ґрунту, підземних та поверхневих вод (137 802,2 тис. грн), очищення стічних та зворотних вод (123 180,1 тис. грн).

У 2019 році капітальні інвестиції в створення, переоснащення, реконструкцію об'єктів залізничного транспорту, заміну та вдосконалення технологічних процесів, які віднесені до природоохоронних заходів, склали 14 261,3 тис. грн.

Основні капітальні інвестиції:

- 120 тис. грн – модернізація автотранспорту з установкою газового обладнання;
- 764 тис. грн – придбання візків з електродвигунами;
- 13 149,9 тис. грн – модернізація тепловозів, ремонт транспортних засобів;
- 158,9 тис. грн – модернізація систем опалення (перехід на електроопалення);
- 68,5 тис. грн – оснащення Дорожньої екологічної лабораторії регіональної філії «Придніпровська залізниця» (єдина у Товаристві лабораторія, що, крім лабораторних вимірювань, виконує роботи з інвентаризації джерел викидів та розробки матеріалів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів для структурних підрозділів Товариства з отримання дозволів на викиди);
- 43 тис. грн – ремонт каналізаційних мереж;
- 20 тис. грн – ремонт флотаційних установок;
- 167,5 тис. грн – капітальний ремонт очисних споруд та обладнання;
- 22,8 тис. грн – оснащення хімічної лабораторії філії «РВК», яка виконує вимірювання показників забруднення стічних вод;
- 732,1 тис. грн – придбання та встановлення приладів обліку водоспоживання та водовідведення;
- 1 811,7 тис. грн – впровадження світлодіодного освітлення;
- 467,7 тис. грн – заміна масляних вимикачів на вакуумні;
- 387,6 тис. грн – створення та утримання зон санітарної охорони водозаборів;
- 9 046 тис. грн – виконання протизсувних робіт;
- 334 тис. грн – тампонаж свердловин;
- 3 363,7 тис. грн – придбання та ремонт кушорів, мотокос, бензопил.

ЗАГАЛЬНІ КАПІТАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ ТА ПОТОЧНІ ВИТРАТИ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» НА ОХОРОНУ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА У 2018-2019 РР., ТИС. ГРН

СТРУКТУРА ВИТРАТ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» ЗА НАПРЯМАМИ ПРИРОДООХОРОННИХ ЗАХОДІВ У 2019 Р.

Напрями природоохоронних заходів	тис. грн	%
Збереження біорізноманіття і середовища існування	187 968,0	35 %
Зниження шумового і вібраційного впливу	6 187,6	1 %
Захист і реабілітація ґрунту, підземних і поверхневих вод	137 802,2	25 %
Поводження з відходами виробництва	39 243,9	7 %
Очищення стічних та зворотних вод	123 180,1	23 %
Охорона атмосферного повітря	29 922,6	6 %
Інші напрями природоохоронної діяльності	15 530,8	3 %
Науково-дослідні роботи природоохоронного спрямування	187,8	0 %
Радіаційна безпека	245,7	0 %

ВПЛИВ НА ДОВКІЛЛЯ

АТ «Укрзалізниця» приділяє велику увагу заходам щодо мінімізації свого впливу на довкілля. На замовлення Компанії створено та розпочалась експлуатація вітчизняних пасажирських вагонів та дизель-поїздів із замкнутою, екологічно чистою системою збору господарсько-побутових стоків, без прямого їх скидання в навколишнє середовище. З метою очищення забрудненого баласту та недопущення складування його у навколишньому середовищі придбано та впроваджено у виробництво ряд щебенеочисних машин, вакуумних очищувачів баласту та кювето-нарізних машин. Дистанціями захисних лісонасаджень регіональних філій постійно проводиться нагляд за станом лісових насаджень, відбуваються санітарні рубки, очищення лісонасаджень від сміття, роботи з відновлення зелених насаджень тощо. З метою зменшення використання природних ресурсів та скорочення викидів в атмосферне повітря у структурних підрозділах Компанії у попередні роки впроваджені та використовуються геліосистеми та теплові насоси. Щорічно виконуються роботи із заміни дизель-генераторів резервного електроживлення пристроїв сигналізації, централізації і блокування (СЦБ) та зв'язку на сучасні та заміни стаціонарних акумуляторів з відкритою поверхнею на герметичні акумулятори та джерела безперебійного живлення, які не допускають викидів у атмосферне повітря. Завдяки будівництву сучасної цифрової транспортної мережі зв'язку магістрального рівня зменшено на десятки тисяч кілометрів протяжність проводів повітряних ліній автоматики, телемеханіки та зв'язку на магістральних лініях зв'язку, що дозволило серйозно зменшити електромагнітний вплив на довкілля.

ЗНИЖЕННЯ ВПЛИВУ НА ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ

У рамках охорони та раціонального використання земель Компанія здійснює захист земель від водної та вітрової ерозії, підтоплення, заболочування, забруднення відходами виробництва, розливів паливно-мастильних матеріалів та інших небезпечних речовин, від інших процесів руйнування; рекультивацію порушених земель, знімання, використання і збереження родючого шару ґрунту при проведенні робіт, що пов'язані з порушенням земель тощо. На зазначені заходи у 2019 році спрямовано 134 636,5 тис. грн (у 2018 році – 93 331,27 тис. грн). При погодженні технічної документації щодо охорони навколишнього середовища особлива увага приділялася охороні земель та ґрунтів під час будівництва та модернізації транспортної інфраструктури.

У Товаристві
приділяють особливу увагу
вихованню екологічної культури у
співробітників. У 2019 році у роботах з
озеленення, благоустрою та санітарного
очищення територій підприємств,
очищення водних джерел взяли участь
близько **122 тис.** залізничників; прибрана
площа територій близько **7,5 тис. га**;
висаджено близько **9,5 тис.** дерев
та **10,3 тис.** кущів; упорядковано
610,3 га газонів; ліквідовано **2,7 тис.**
несанкціонованих сміттєзвалищ.

ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

Реалізуючи вимоги законодавства України, підрозділи Компанії щорічно виконують комплекс заходів у сфері поводження з відходами: ліквідовують місця самовільного складування місцевим населенням у смугах відведення залізниць відходів, що негативно впливають на стан довкілля; будують сучасні сміттєспалювальні установки та установки з регенерації масел і електродитів; створюють ємкості та впорядковують майданчики й приміщення для зберігання відходів; здійснюють заходи з утилізації шламів мийних установок та хімічток; впроваджують технології з використання вторинних ресурсів. Підприємства АТ «Укрзалізниця» також вживають заходи щодо скорочення обсягів утворення відходів внаслідок їх діяльності та зменшення негативного впливу відходів на навколишнє середовище.

Основні заходи:

- впровадження світлодіодного освітлення та заміна люмінесцентних ламп на енергозберігаючі;
- виготовлення та придбання контейнерів для тимчасового зберігання відходів;
- ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ, передача відходів спеціалізованим підприємствам за договорами та інші.

Протягом 2019 року у Товаристві утворилося 92,544 тис. тонн відходів, що на 9 % менше, ніж у 2018 році:

- у регіональних філіях – 35,972 тис. тонн проти 53,440 тис. тонн у 2018 році (менше на 33 %);
- у філіях – 56,572 тис. тонн проти 47,941 тис. тонн у 2018 році (більше на 15 %).

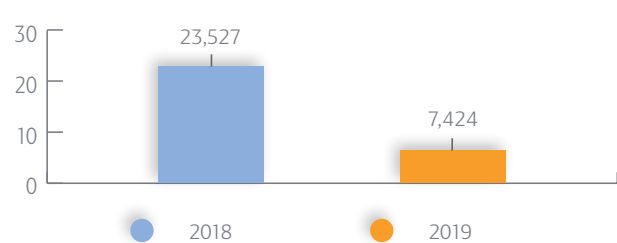
ОБСЯГИ ВІДХОДІВ В АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2018-2019 РР., ТИС. ТОНН

	2018	2019
Регіональні філії	53,440	35,972
Філії	47,941	56,572
Всього	101,382	92,544

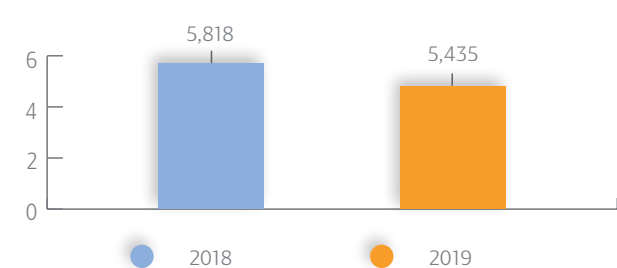
Значне зменшення утворених відходів у регіональних філіях та відповідне збільшення у філіях пов'язане з реформуванням Компанії, тобто відокремленням від регіональних філій виробничих підрозділів шляхом створенням нової філії «Центр з будівництва та ремонту колії» та філії «Центр з будівництва та ремонту інженерних споруд».

Значні ризики для здоров'я та навколишнього природного середовища становлять відходи I-III класів небезпеки, обсяг яких складає 8 % від загальної кількості відходів (2018 рік – 23 %).

ОБСЯГИ ВІДХОДІВ 1-3 КЛАСУ НЕБЕЗПЕКИ У 2018-2019 РР., ТИС. ТОНН

ОБСЯГИ ВІДХОДІВ 1-3 КЛАСУ НЕБЕЗПЕКИ, ЯКІ УТВОРИЛИСЯ У ФІЛІЯХ У 2018-2019 РР., ТИС. ТОНН

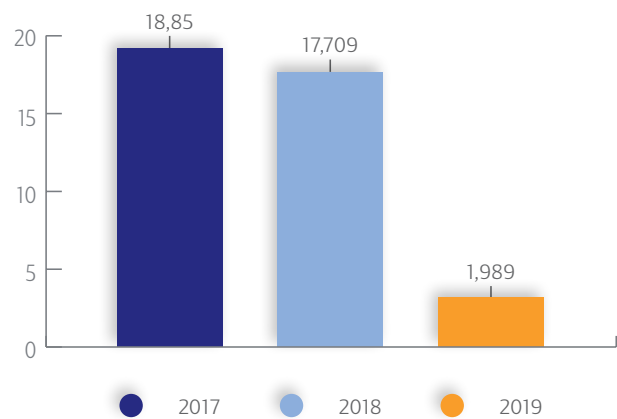
ВІДСОТОК УТВОРЕННЯ ВІДХОДІВ ЗА КЛАСАМИ НЕБЕЗПЕКИ У 2019 Р.

Обсяги відходів	тис. тонн	%
1-3 клас небезпеки	7,424	8 %
4 клас небезпеки	85,120	92 %
Всього	92,544	100 %

ОБСЯГИ ВІДХОДІВ 1-3 КЛАСУ НЕБЕЗПЕКИ, ЯКІ УТВОРИЛИСЯ У РЕГІОНАЛЬНИХ ФІЛІЯХ У 2017-2019 РР., ТИС. ТОНН

Регіональна філія	2017	2018	2019
«Донецька залізниця»	0,076	0,461	0,224
«Львівська залізниця»	0,073	0,030	0,128
«Одеська залізниця»	0,366	0,315	0,359
«Південна залізниця»	17,634	16,220	0,557
«Південно-Західна залізниця»	0,235	0,208	0,187
«Придніпровська залізниця»	0,470	0,475	0,534

ОБСЯГИ ВІДХОДІВ 1-3 КЛАСУ НЕБЕЗПЕКИ, ЯКІ УТВОРИЛИСЯ У РЕГІОНАЛЬНИХ ФІЛІЯХ У 2017-2019 РР., ТИС. ТОНН

ОБСЯГИ ВІДХОДІВ 1-4 КЛАСУ НЕБЕЗПЕКИ У 2019 Р., ТИС. ТОНН

Клас небезпеки	2019
IV клас небезпеки	85,120
III клас небезпеки	6,385
II клас небезпеки	0,906
I клас небезпеки	0,133
Всього	92,544

АНАЛІЗ НАЯВНИХ ВІДХОДІВ

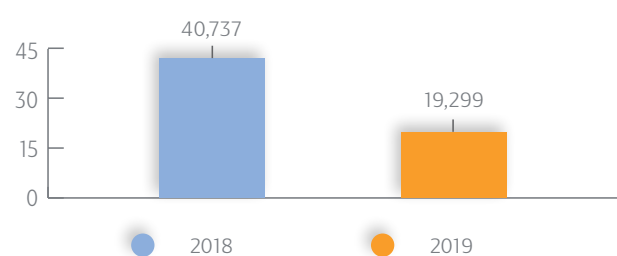
ОБСЯГИ НАЯВНИХ НА КІНЕЦЬ 2019 РОКУ ВІДХОДІВ ПОРІВНЯНО З 2018 РОКОМ, ТИС. ТОНН

	2018	2019
Регіональні філії	51,660	9,852
Філії	37,476	34,233
Всього	89,136	44,085

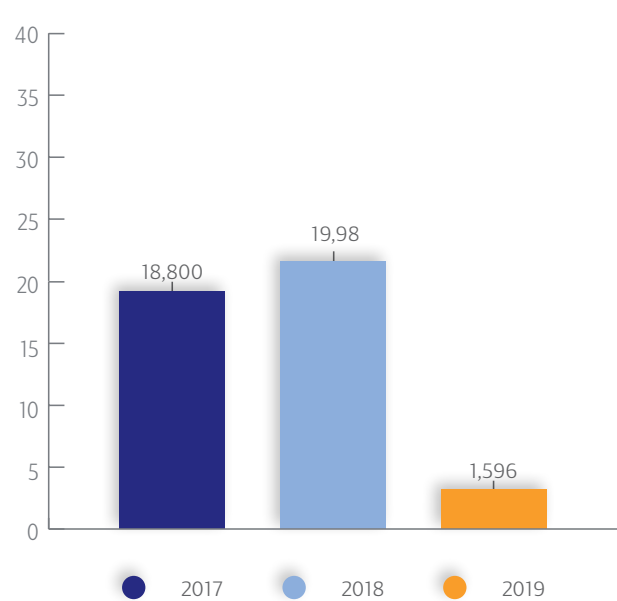
ВІДСОТОК НАЯВНИХ ОБСЯГІВ ВІДХОДІВ ЗА КЛАСАМИ НЕБЕЗПЕКИ У 2019 Р.

Обсяги відходів	тис. тонн	%
1-3 клас небезпеки	19,299	44 %
4 клас небезпеки	24,786	56 %
Всього	44,085	100 %

НАЯВНІ ОБСЯГИ ВІДХОДІВ 1-3 КЛАСУ НЕБЕЗПЕКИ У 2018-2019 РР., ТИС. ТОНН

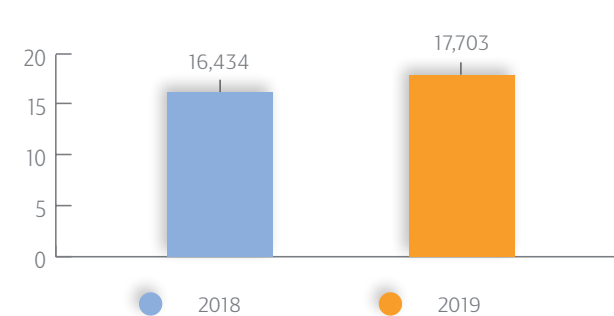
НАЯВНІ ОБСЯГИ ВІДХОДІВ 1-3 КЛАСУ НЕБЕЗПЕКИ У РЕГІОНАЛЬНИХ ФІЛІЯХ У 2017-2019 РР., ТИС. ТОНН²³

НАЯВНІСТЬ ВІДХОДІВ 1-3 КЛАСУ НЕБЕЗПЕКИ, ЯКІ УТВОРИЛИСЯ У РЕГІОНАЛЬНИХ ФІЛІЯХ У 2017-2019 РР., ТИС. ТОНН

Регіональна філія	2017	2018	2019
«Донецька залізниця»	0,087	0,895	0,055
«Львівська залізниця»	0,081	0,000	0,074
«Одеська залізниця»	0,228	1,018	0,244
«Південна залізниця»	17,686	1,639	0,387
«Південно-Західна залізниця»	0,200	0,208	0,154
«Придніпровська залізниця»	0,518	16,220 ²²	0,682

НАЯВНІ ОБСЯГИ ВІДХОДІВ 1-3 КЛАСУ НЕБЕЗПЕКИ У ФІЛІЯХ У 2018-2019 РР., ТИС. ТОНН

ОБСЯГИ ВІДХОДІВ 1-4 КЛАСУ НЕБЕЗПЕКИ У 2019 Р., ТИС. ТОНН

Клас небезпеки	2019
IV клас небезпеки	24,786
III клас небезпеки	18,297
II клас небезпеки	0,922
I клас небезпеки	0,080
Всього	44,085

РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНА ВОДНИХ РЕСУРСІВ

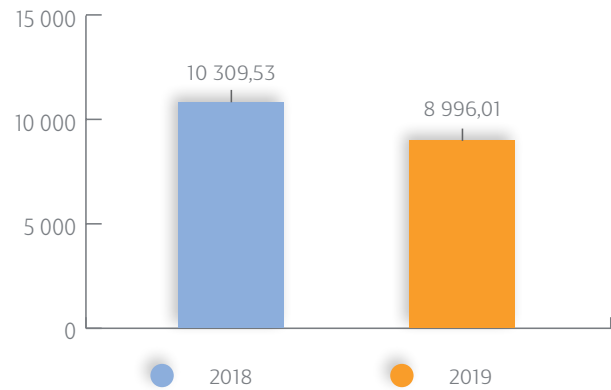
Компанія розуміє цінність водних ресурсів для країни та намагається раціонально використовувати їх у своїй господарській діяльності.

У 2019 році обсяги використання води підрозділами АТ «Укрзалізниця» становили 8,996 млн м³, що на 12,7 % менше, ніж у 2018 році. Зокрема, на виробничі потреби припало 4,973 млн м³ (55,3 %) всієї використаної води, на питні та санітарно-гігієнічні – 4,023 млн м³ (44,7 %).

ДИНАМІКА ВИКОРИСТАННЯ ВОДИ
СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ
АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2018-2019 РР., ТИС. М КУБ.

Виробничі підрозділи Компанії є балансоутримувачами 737 артезіанських свердловин, з них 535 свердловин експлуатується, 485 – обладнані засобами вимірювання об'єму видобутих підземних вод.

Відповідно до проектної документації поверхневі водозабори обладнані спеціальними рибозахисними пристроями.

У 2019 році всього забрано 23,517 млн м³ води (із власних джерел – 13,570 млн м³, із систем АТ «Укрзалізниця» – 4,470 млн м³, із систем інших підприємств – 5,477 млн м³), що на 1,271 млн м³, або на 5,1 %, менше проти 2018 року. Однак при транспортуванні втрачено 2,776 млн м³, що складає 11,8 % від загальної кількості забраної води (у 2018 році при транспортуванні було втрачено 3,039 млн м³ – 12,3 % від загальної кількості забраної води).

Значення поточних галузевих втрат передбачені Порядком розроблення та затвердження технологічних нормативів використання питної води підприємствами, які надають послуги з централізованого водопостачання та/або водовідведення²⁴.

ОБСЯГ ВИКОРИСТАННЯ ВОДИ СТРУКТУРНИМИ
ПІДРОЗДІЛАМИ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2019 Р., %

Структурний підрозділ	Використання води, %
Філія «БМЕС»	23
Філія «ЦУП»	1
Філія «ДВРЗ»	1
Філія «ПВРЗ»	1
Філія «СВРЗ»	1
Філія «ЦОЗ»	3
Інші	2
Регіональна філія «Львівська залізниця»	12
Регіональна філія «Одеська залізниця»	3
Регіональна філія «Південна залізниця»	7
Регіональна філія «Південно-Західна залізниця»	7
Регіональна філія «Придніпровська залізниця»	6
Регіональна філія «Донецька залізниця»	3
Філія «Пасажирська компанія»	30

Загальні витрати води
в системах оборотного
та повторного
водопостачання
у 2019 році склали
3,831 млн м³.

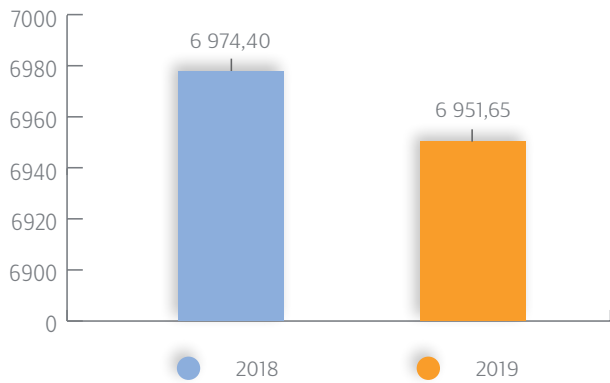
Стічні води виробничих об'єктів підприємств Компанії для очистки скидають на очисні споруди, де вони проходять очистку механічними, хімічними та біологічними методами.

На балансі Товариства перебуває 109 споруд попередньої очистки стічних вод з подальшим скидом цих стоків у системи каналізації або для повторного чи послідовного використання, та 41 каналізаційна очисна споруда із самостійним випуском у водойми.

Загальні обсяги відведення зворотних вод у водойми у 2019 році склали 6,952 млн м³, що на 0,02 млн м³, або на 0,3 %, менше попереднього року, з них:

- без очистки – 265,19 тис. м³;
- недостатньо очищених – 856,744 тис. м³;
- нормативно чистих – 1 716,134 тис. м³;
- нормативно очищених – 4 113,584 тис. м³.

ДИНАМІКА ВІДВЕДЕННЯ ЗВОРОТНИХ ВОД У
ВОДОЙМИ СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ
АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2018-2019 РР., ТИС. М КУБ.

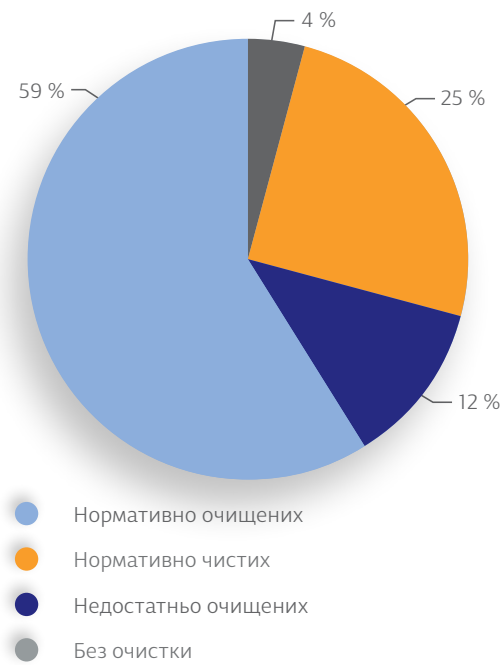
Найбільший об'єм скидів зворотних вод у водні об'єкти припадає на структурні та виробничі підрозділи філій «Центр будівельно-монтажних робіт та експлуатації будівель та споруд», «Центр управління промисловістю» та «Панютинський вагоно-ремонтний завод».

ОБСЯГ ВІДВЕДЕННЯ ЗВОРОТНИХ ВОД
СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ
АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2019 Р.

Структурний підрозділ	Обсяг відведення, тис. м куб.
Регіональна філія «Донецька залізниця»	0
Регіональна філія «Львівська залізниця»	5,7
Регіональна філія «Одеська залізниця»	6,3
Регіональна філія «Південна залізниця»	8,6
Регіональна філія «Південно-Західна залізниця»	53,8
Регіональна філія «Придніпровська залізниця»	1,2
Філія «ПВРЗ»	123,0
Філія «ЦУП»	3 442,4
Філія «ЦЗВ»	0,7
Філія «БМЕС»	3 303,7
Філія «Пасажирська компанія»	2,7
Філія «ЦБРК»	3,6

ОБСЯГ ВІДВЕДЕННЯ ЗВОРОТНИХ ВОД У ВОДОЙМИ
СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»
ЗА ВИДАМИ ЗАБРУДНЕННЯ У 2019 Р., %

Для зменшення забрудненості стічних вод та запобігання забрудненню водних ресурсів упродовж 2019 року виробничими підрозділами Компанії:

- проведено ремонт, ревізію та очистку каналізаційних мереж і колодязів;
- проведено профілактичний ремонт нафтовловлювачів та очистку первинних відстійників, технічне обслуговування локальних очисних споруд.

Водомірні прилади на скиди стічних вод встановлені:

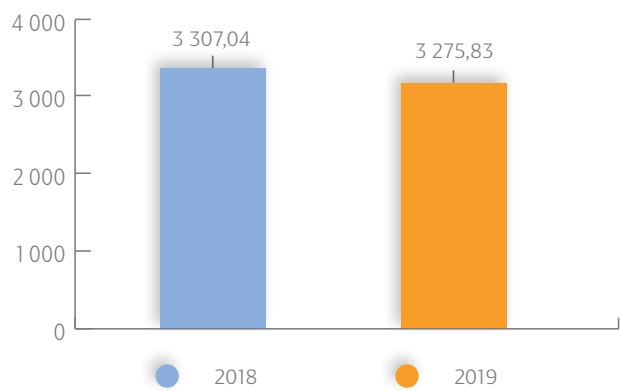
- на очисних спорудах ст. Куп'янськ-Вузловий, ВЧДЕ Кременчук по промивально-пропарювальній станції Кагамлицька (регіональна філія «Південна залізниця»);
- у ВЧДР-2 Дрогобич (регіональна філія «Львівська залізниця»);
- у РПЧ-8 Фастів (регіональна філія «Південно-Західна залізниця»);
- у локомотивному депо Помічна, оборотному локомотивному депо Рені, пасажирському вагонному депо Каховка (регіональна філія «Одеська залізниця»);
- по ст. Арабатська стрілка на ДОТ «Сокіл», по ст. Кривий Ріг Головний, ст. Нікополь, ст. Рядова на КНС, ЛВЧД Синельникове, пансіонат «Прибій» (регіональна філія «Придніпровська залізниця»);
- Запорізьке ТУ, Знам'янське ТУ, Івано-Франківське ТУ, Київське ТУ, Львівське ТУ, Полтавське ТУ, Рівненське ТУ та Харківське ТУ (філія «ЦБМЕС»);
- відділ матеріальних ресурсів м. Фастів (філія «ЦЗВ»);
- у ВП «Новомосковський ШПЗ» та ВП «Ерастівський кар'єр» (філія «ЦУП»);
- у ВП «Іларіонівська КМС» та ВП КМС-261 Усатове (філія «ЦБРК»).

За відсутності облікового обладнання розрахунки за скиди ведуться за об'ємами 100 % водоспоживання. Протягом 2019 року на підприємствах проводились роботи з розробки документації для отримання дозволів на спеціальне водокористування, розроблялися проекти зон санітарної охорони водозаборів, проекти гранично допустимих скидів, виготовлення паспортів водозабірних споруд. У 2019 році отримано 23 дозволи на спеціальне водокористування. Контроль якості стічних вод (відповідно до технологічних регламентів та умов договорів з водоканалами) проводився власними лабораторіями Товариства або за укладеними договорами. Нагальним залишається питання застарілості основних фондів (знос складає 70-80 %) і зниження енергетичної складової об'єктів водопостачання та водовідведення.

ОХОРОНА АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

У 2019 році Компанією проведена значна робота щодо інвентаризації стаціонарних джерел викидів та отримання відповідних дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, у зв'язку із змінами у технологічних процесах та виявленням стаціонарних джерел, що потребують отримання дозволів. За результатами проведених робіт у виробничих підрозділах АТ «Укрзалізниця» обліковується 16 915 од. стаціонарних джерел викидів, з них організованих – 11 078 од., обладнаних газоочисними установками (ГОУ) – 961 од. Викиди забруднюючих речовин у 2019 році склали 3,276 тис. т та зменшилися проти попереднього року на 1 %.

ДИНАМІКА ВИКИДІВ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН
ВІД СТАЦІОНАРНИХ ДЖЕРЕЛ СТРУКТУРНИХ
ПІДРОЗДІЛІВ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2018-2019 РР.,
ТОНН

Незначне зменшення викидів забруднюючих речовин у 2019 році переважно пов'язане із зменшенням використання природного газу і вугілля на опалення виробничих і побутових приміщень у четвертому кварталі, проведенням інвентаризації джерел викидів під час розроблення нових дозволів на викиди, а також переведенням на електрообігрів адмінприміщень.

Основні речовини, що викидались від стаціонарних джерел в атмосферне повітря:

- речовини у вигляді суспендованих твердих часток – 1,117 тис. т;
- оксид вуглецю – 0,870 тис. т;
- неметанові леткі органічні сполуки – 0,435 тис. т;
- діоксид та інші сполуки сірки – 0,452 тис. т;
- сполуки азоту – 0,317 тис. т;
- діоксид вуглецю – 168,620 тис. т.

ОБСЯГИ ВИКИДІВ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН
В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ СТРУКТУРНИМИ
ПІДРОЗДІЛАМИ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»
ЗА СКЛАДОМ У 2019 Р., %

Найбільше викидів припадає на структурні та виробничі підрозділи регіональних філій та філій: «Пасажирська компанія», «Одеська залізниця», «Центр будівельно-монтажних робіт та експлуатації будівель та споруд», «Донецька залізниця» та «Центр управління промисловістю».

Зменшенню викидів в атмосферне повітря від роботи стаціонарних джерел сприяли роботи з модернізації систем опалення, проведення еколого-теплотехнічної наладки котлів, а також модернізації, ремонту пилогазоочисних установок та інші заходи.

ОБСЯГИ ВИКИДІВ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В
АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ У 2019 Р. СТРУКТУРНИМИ
ПІДРОЗДІЛАМИ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ», %

Структурний підрозділ	Обсяг викидів, %
Філія «БМЕС»	10
Філія «Пасажирська компанія»	17
Інші	6
Регіональна філія «Донецька залізниця»	11
Регіональна філія «Львівська залізниця»	8
Регіональна філія «Одеська залізниця»	15
Регіональна філія «Південна залізниця»	7
Регіональна філія «Придніпровська залізниця»	5
Філія «ДВРЗ»	2
Філія «СВРЗ»	2
Філія «ПВРЗ»	1
Філія «ЦРЕКМ»	1
Філія «ЦУП»	9
Регіональна філія «Південно-Західна залізниця»	6

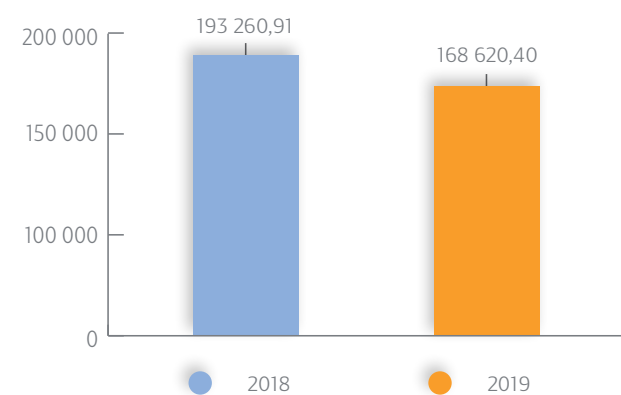

ВНЕСОК КОМПАНІЇ У БОРОТЬБУ ЗІ ЗМІНОЮ КЛІМАТУ

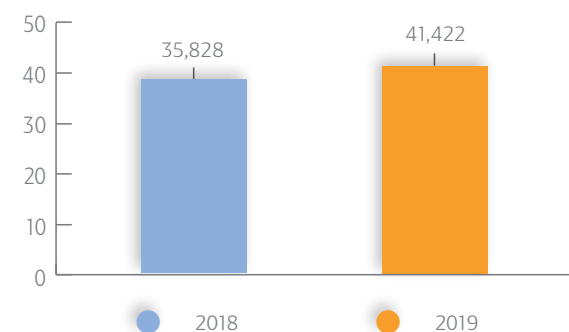

Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками є однією з Цілей сталого розвитку ООН, які активно підтримує Товариство. У 2019 році Компанії вдалося зменшити обсяги викидів парникових газів внаслідок зменшення використання енергетичних ресурсів. Серед викидів в атмосферу парникових газів від стаціонарних джерел АТ «Укрзалізниця» залишаються: діоксид вуглецю – 168,620 тис. т, метан – 0,041 тис. т, діазоту оксид – 0,041 тис. т, зокрема непрямої дії: монооксид вуглецю – 0,870 тис. т, сполуки азоту – 0,317 тис. т, неметанові леткі органічні сполуки – 0,435 тис. т.

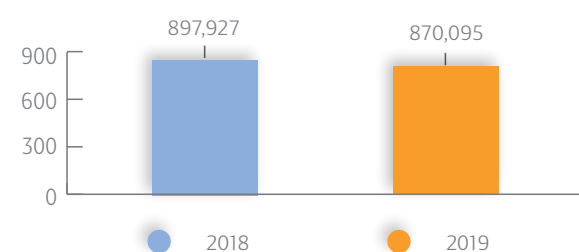
ДИНАМІКА ВИКИДІВ ДІОКСИДУ ВУГЛЕЦЮ (CO_2)
СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ
АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2018-2019 РР., ТОНН

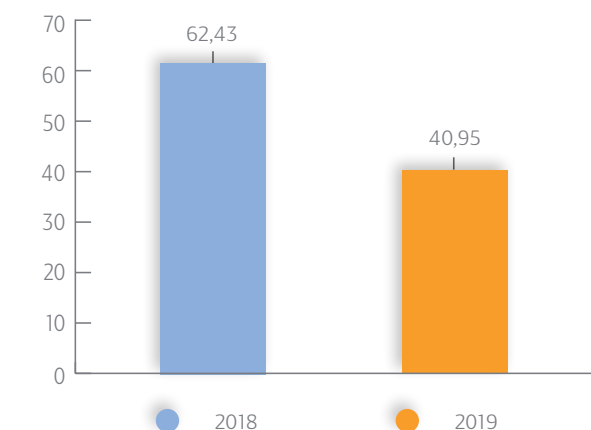
ДИНАМІКА ВИКИДІВ МЕТАНУ (CH_4)
СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ
АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2018-2019 РР., ТОНН

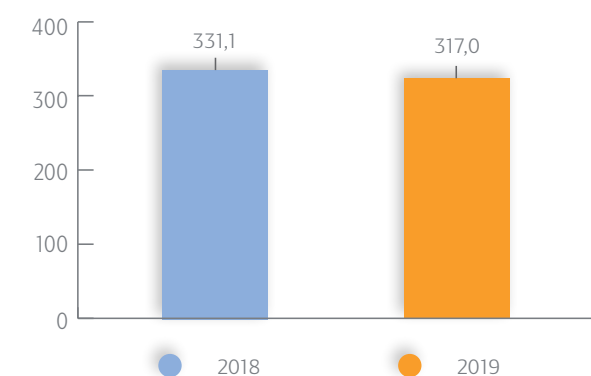
ДИНАМІКА ВИКИДІВ ОКСИДУ ВУГЛЕЦЮ (CO)
СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ
АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2018-2019 РР., ТОНН

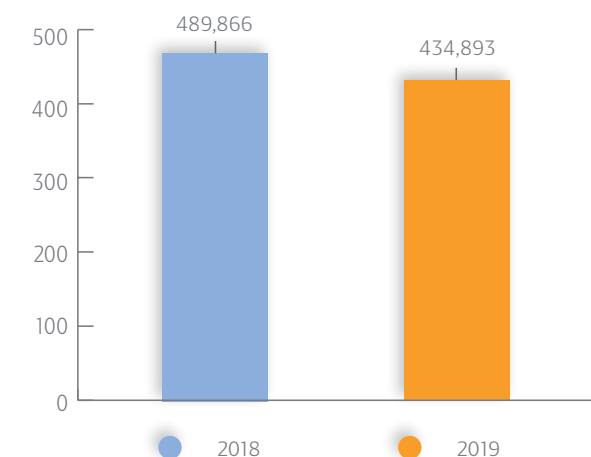
ДИНАМІКА ВИКИДІВ ДІАЗОТУ ОКСИДУ (N_2O)
СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ
АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2018-2019 РР., ТОНН

ДИНАМІКА ВИКИДІВ СПОЛУК АЗОТУ
СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ
АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2018-2019 РР., ТОНН

ДИНАМІКА ВИКИДІВ НЕМЕТАНОВИХ ЛЕТКИХ
ОРГАНІЧНИХ СПОЛУК (НМЛОС)
СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ
АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2018-2019 РР., ТОНН

Штрафні санкції у сфері охорони навколишнього середовища

У травні 2019 року Державною екологічною інспекцією України (далі – ДЕІ) та її територіальними та міжрегіональними органами була проведена позапланова перевірка дотримання вимог природоохоронного законодавства структурними підрозділами Компанії. У серпні-грудні 2019 року територіальними та міжрегіональними органами ДЕІ проведені позапланові перевірки структурних та виробничих підрозділів регіональних філій «Одеська залізниця» та «Південно-Західна залізниця» з питань виконання приписів.

За результатами цих перевірок винесено 181 постанову про накладення адміністративного стягнення з посадових осіб виробничих підрозділів на суму 50,472 тис. грн. Також виставлено 4 претензії загальною сумою 3 400,392 тис. грн. У 2019 році сплачено 1 претензію по регіональній філії «Придніпровська залізниця» на суму 0,006 тис. грн за скид зворотних вод у р. Дніпро без дозволу на спеціальне водоко-ристування.

ПЛАНИ НА 2020 РІК ТА СЕРЕДНЬОСТРОКОВУ ПЕРСПЕКТИВУ

- Створення філії «Науково-виробничий центр з охорони навколишнього природного середовища на залізничному транспорті».
- Розробка та впровадження в роботу залізничного транспорту системи АІС «Екологія».
- Впровадження на каналізаційних очисних спорудах Товариства систем біотестування та автоматичного лабораторного контролю.
- Організація та проведення досліджень (моніторингу) стану забруднення ґрунтів у смузі відведення залізничного транспорту, передусім у місцях використання земель для вирощування с/г культур місцевим населенням.
- Оснащення відбудовних (пожежних) поїздів обладнанням та матеріалами для ліквідації наслідків аварійних ситуацій з небезпечними вантажами, що призводять до забруднення довкілля.

ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

Однією з основних цілей, які Товариство ставить перед собою у сфері охорони навколишнього середовища, є підвищення енергоефективності та раціональне використання енергоресурсів. Зусилля Компанії щодо підвищення енергетичної ефективності впливають на зниження викидів парникових газів і тим самим сприяють боротьбі зі зміною клімату.

Головні завдання у сфері енергоефективності та енергозбереження АТ «Укрзалізниця»:

- зниження енергоемності залізничного транспорту;
- підвищення ефективності використання енергоресурсів шляхом здійснення обліку, контролю, планування, нормування та аналізу витрат паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР) за всіма напрямками споживання;
- впровадження енерго-, ресурсозберігаючих заходів;
- проведення внутрішніх енергетичних обстежень (аудитів);
- здійснення оперативного моніторингу та коригувальних дій у сфері енергозбереження;
- стимулювання до підвищення ефективності використання та навчання персоналу виробничої системи у сфері енергозбереження.

Основні принципи енергетичної політики у сфері**енергоефективності та енергозбереження АТ «Укрзалізниця»:**

- енергозбереження, ефективне використання паливно-енергетичних ресурсів, а також впровадження системи енергетичного менеджменту є пріоритетом у діяльності економічного та виробничого характеру;
- енергозбереження та енергоефективність – невід’ємна умова вирішення стратегічної задачі з підвищення операційної ефективності виробництва шляхом оптимізації витрат на енергоносії (покращення фінансово-економічного стану), а також зниження техногенного навантаження на навколишнє середовище;
- дотримання вимог міжнародного стандарту ISO 50001:2014 «Системи енергетичного менеджменту» та законодавства України у галузі енергоспоживання та енергоефективності;
- довгострокові зобов’язання зі скорочення витрат енергії та підвищення енергоефективності виробництва шляхом безперервного процесу покращення системи енергоменеджменту; атестація незалежним органом системи міжнародної стандартизації ISO;
- підвищення інформованості працівників Товариства шляхом проведення навчання, підвищення кваліфікації, популяризація енергоефективності та енергозбереження у галузевих та державних ЗМІ.

Ключові підходи до збереження енергоресурсів та їх раціонального використання:

- реалізація єдиної політики АТ «Укрзалізниця» у сфері енергоефективності та енергозбереження;
- розробка та впровадження енергоощадних заходів з покращення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів та забезпечення їх фінансування;
- удосконалення єдиної системи нормування питомих витрат енергоресурсів за напрямками споживання;
- виконання енергетичних обстежень (аудитів), розробка та контроль виконання заходів за їх результатами;
- створення системи моніторингу використання енергоресурсів та впровадження єдиної автоматизованої форми звітності;
- аналіз факторів впливу на рівень втрат електроенергії у тяговій мережі постійного та змінного струму, виконання системних нормативних розрахунків рівня технологічних витрат, моніторинг та контроль дотримання нормативних показників;
- аналіз технічного стану систем обліку електроенергії на тягових підстанціях та рухомому складі;
- моніторинг стану обліку енергоресурсів на опалення та охолодження пасажирських вагонів;
- постійне збільшення частки використання альтернативних (відновлюваних) джерел енергії (залежно від рівня фінансування);
- організація навчання працівників, діяльність яких пов’язана з використанням ПЕР, на базі вищих навчальних закладів;
- проведення організаційних заходів (семінарів, нарад, секцій) з питань енергозбереження з метою підтримки високого рівня знань фахівців Товариства.

У 2019 році в АТ «Укрзалізниця» тривала робота з формування інноваційної вертикально інтегрованої системи управління енергоресурсами, зокрема були створені відділи енергоменеджменту у регіональних філіях. Забезпечувалася робота щодо:

- впровадження коротко- та довгострокових енерго- та ресурсозберігаючих заходів;
- виконання енергетичних обстежень та енергетичних аудитів;
- моніторингу, планування, нормування та аналізу витрат енергоресурсів за напрямками споживання;
- централізованого управління обсягами споживання природного газу виробничими підрозділами за допомогою автоматизованої системи «Дистанційного контролю за витратами природного газу» (АСК «Газ»);
- співпраці з Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР) щодо розробки Стратегії енергоменеджменту АТ «Укрзалізниця» та закупки і впровадження «Інформаційної системи енергоменеджменту АТ «Укрзалізниця»;
- розробки методологічної галузевої нормативної документації;
- проведення навчання (підвищення кваліфікації) співробітників, відповідальних за енергоефективність в Компанії.

Впровадження енерго- та ресурсозберігаючих заходів

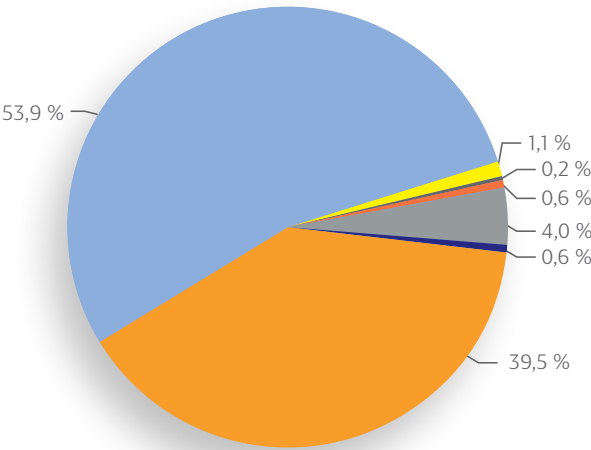
З метою зменшення рівня енергоємності виробництва та скорочення фінансових видатків на придбання паливно-енергетичних ресурсів правлінням АТ «Укрзалізниця» розроблено та затверджено Програму енерго-, ресурсозбереження на залізничному транспорті на 2019-2020 роки (далі – Програма).

Від реалізації енерго- та ресурсозберігаючих заходів Програми заплановано отримати економію енергоресурсів у 2019 році в обсязі 29,5 тис. тонн палива в умовному обчисленні, або 21,6 тис. тонн нафтового еквівалента (т. н. е.), що складає 1,5 % від загального річного обсягу споживання ПЕР Товариством.

Заходи Програми дозволили знизити рівень енергоємності залізничного транспорту порівняно з запланованими фінансово-економічними показниками роботи АТ «Укрзалізниця» на 2019 рік на 1,6 % (із 0,425 до 0,418 т. н. е./1 000 дол. США). У 2019 році на впровадження енерго- та ресурсозберігаючих заходів було спрямовано 222,1 млн грн.

Від реалізації
енерго-, ресурсозберігаючих
заходів упродовж 2019 року
отримано економію
енергоресурсів в обсязі
31,5 тис. тонн палива
в умовному обчисленні
на загальну суму
370,2 млн грн.

ОБСЯГИ ЕКОНОМІЇ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ ПО АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

- Електроенергія; 52,3 млн кВт·год
- Дизельне паливо; 8,6 тис. т
- Бензин; 123 т
- Природний газ; 1,1 млн м куб.
- Вугілля; 210 т
- Мазут; 45 т
- Теплоенергія; 2,5 тис. Гкал

Виконання енергетичних аудитів

Виконання енергетичних аудитів є одним із важливих напрямів економічного розвитку будь-якої галузі, особливо такої енергоємної як залізничний транспорт. В АТ «Укрзалізниця» під час енергоаудитів проводиться збір і обробка інформації щодо

використання енергетичних ресурсів, показників енергетичної ефективності та пошук можливостей для енергозбереження. Виконання енергоаудитів на залізничному транспорті організовано за наступними напрямками споживання енергоресурсів:

- загальні питання енерго-, ресурсозбереження, бережливого виробництва (організаційні, організаційно-технічні, технічні, технологічні);
- тяга поїздів;
- теплоенергетика;
- електроенергетика;
- використання палива автотракторною, колійною та спеціальною технікою;
- виробництво, використання стисненого повітря;
- водопостачання, водоспоживання та водовідведення.

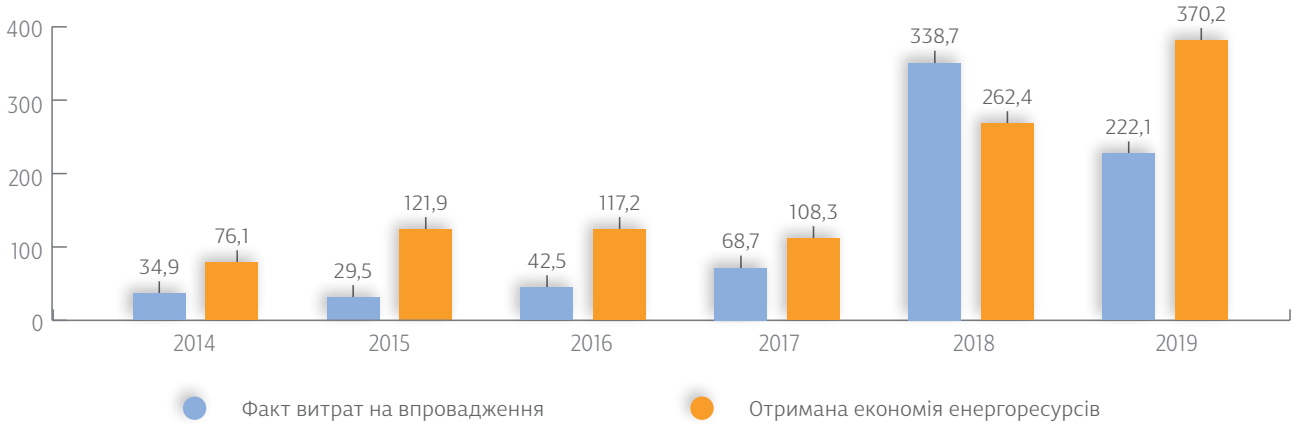
Упродовж 2019 року в АТ «Укрзалізниця» виконано енергетичні аудити на ПрАТ «Дніпровський локомотиворемонтний завод», ПрАТ «Запорізький електровозоремонтний завод», ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод», філії «Панютинський вагоноремонтний завод» та філії «Дарницький вагоноремонтний завод». За підсумками енергоаудитів виявлено можливості енергозбереження та встановлено резерви економії енергоресурсів загальною вартістю близько 52 млн грн, зокрема:

- 8,3 млн кВт·год електроенергії;
- 35,9 т дизельного палива;
- 2,4 млн м куб. природного газу;
- 16,9 т бензину;
- 9,1 тис. Гкал теплоенергії.

Під час енергетичних обстежень 115 виробничих підрозділів, здійснених упродовж 2019 року, розроблено можливості енергозбереження в обсязі 32,6 тис. тонн палива в умовному обчисленні вартістю близько 417 млн грн, зокрема:

- 22,6 млн кВт·год електроенергії;
- 14,9 тис. тонн дизельного палива;
- 2,2 млн куб. м природного газу;
- 38,8 т бензину;
- 4 тис. Гкал теплової енергії.

ФІНАНСОВІ ВИТРАТИ НА ВПРОВАДЖЕННЯ ЕНЕРГО-, РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧИХ ЗАХОДІВ ТА ОТРИМАНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЕФЕКТ ЗА 2014-2019 РР., МЛН ГРН

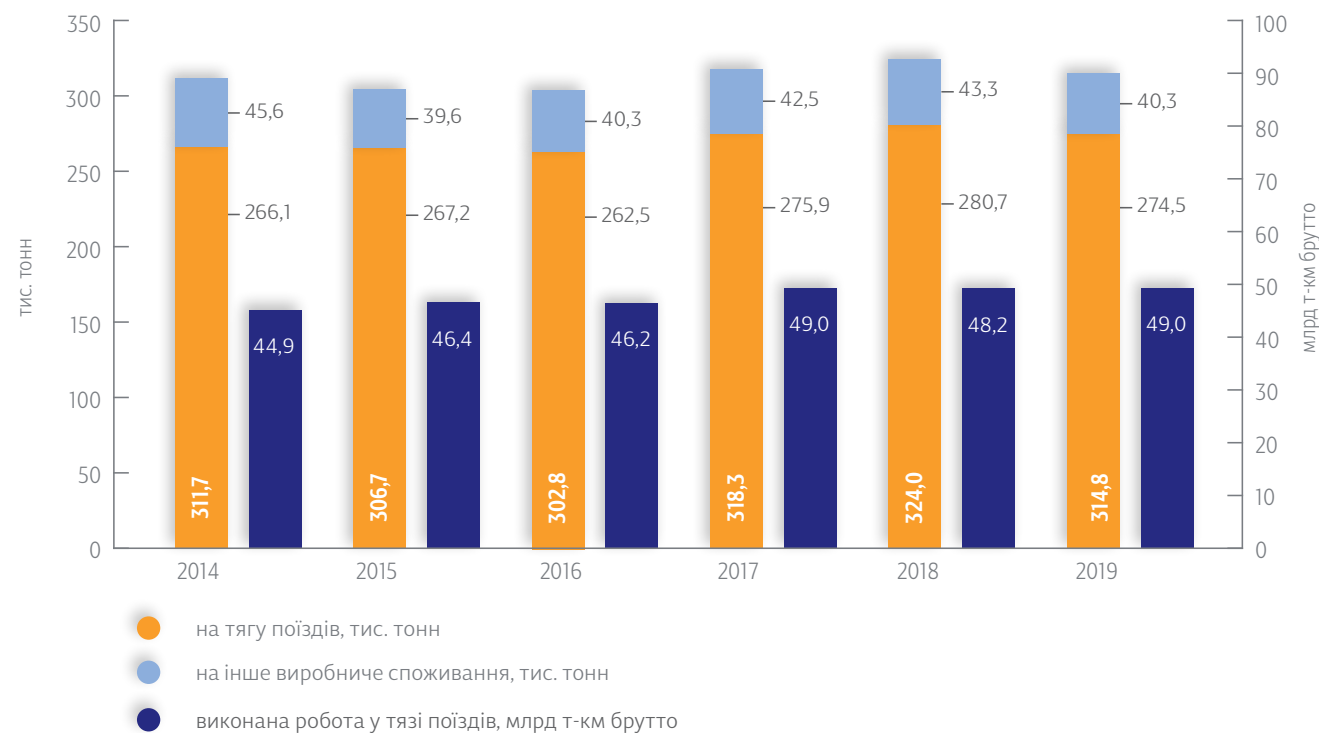

СПОЖИВАННЯ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ В АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У 2019 Р.

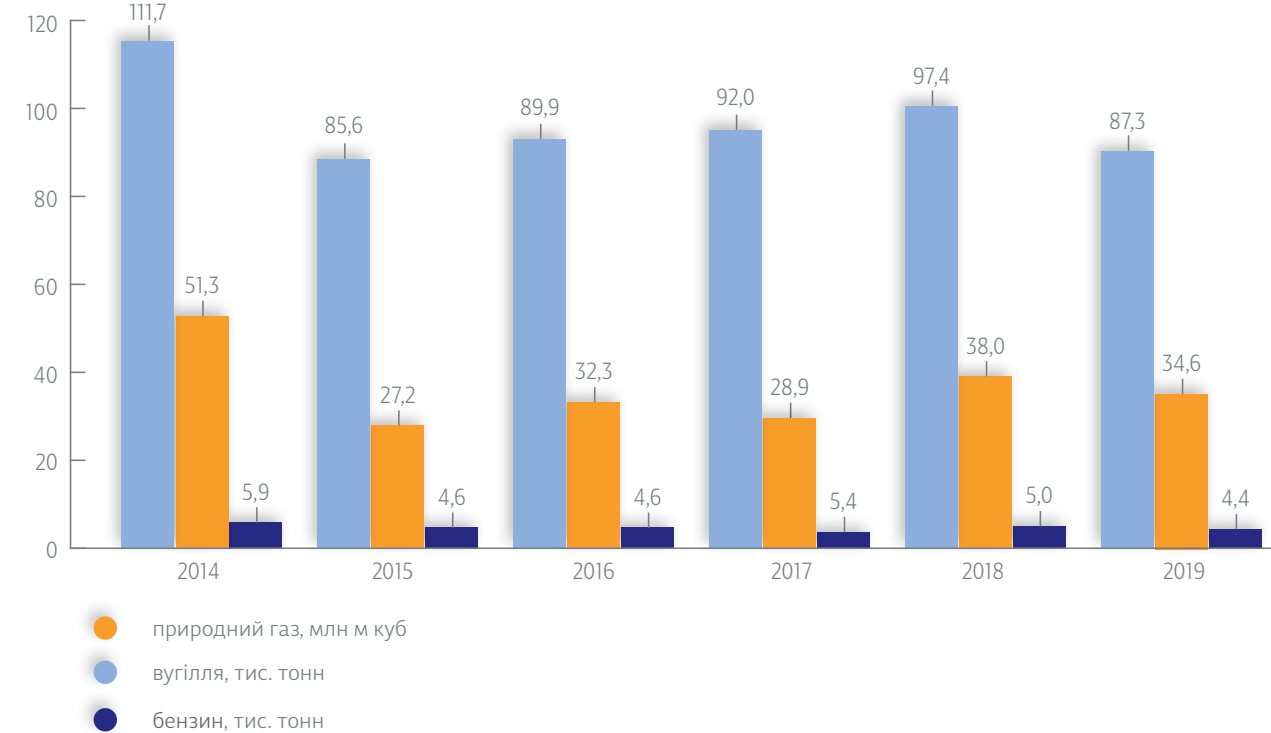
Назва показника	Одиниця виміру	2019
Загальне споживання палива з невідновлюваних джерел по АТ «Укрзалізниця» (джоуль або похідна одиниця)	тис. т. у. п.	600,2
	МДж	17 652 482
за видом палива (джоуль або похідна одиниця):		
дизельне паливо	тис. тонн	314,8
природний газ	млн куб. м	87,3
мазут	тис. тонн	0,76
вугілля	тис. тонн	34,6
дрова для опалення	тис. куб. м	17,0
бензин	тис. тонн	4,4
скраплений газ	тис. тонн	0,84
інші види первинного палива	тис. т. у. п.	2,1
Загальне споживання електроенергії по АТ «Укрзалізниця» (джоуль, кіловат-година чи їх похідні одиниці)	млн кВт·год	4 631,9
	тис. т. у. п.	1 505
Загальне споживання енергії на опалення по АТ «Укрзалізниця» (джоуль, кіловат-година чи їх похідні одиниці)	МДж	16 674 840 000
	тис. Гкал	593,7
Загальна кількість проданого палива/енергії на опалення по АТ «Укрзалізниця» (джоуль, кіловат-година чи їх похідні одиниці)	МДж	2 485 643 790
	тис. Гкал	81,95
Загальна кількість спожитої енергії по АТ «Укрзалізниця» (джоуль або похідна одиниця)	МДж	343 100 065
	МДж	19 178 136 272

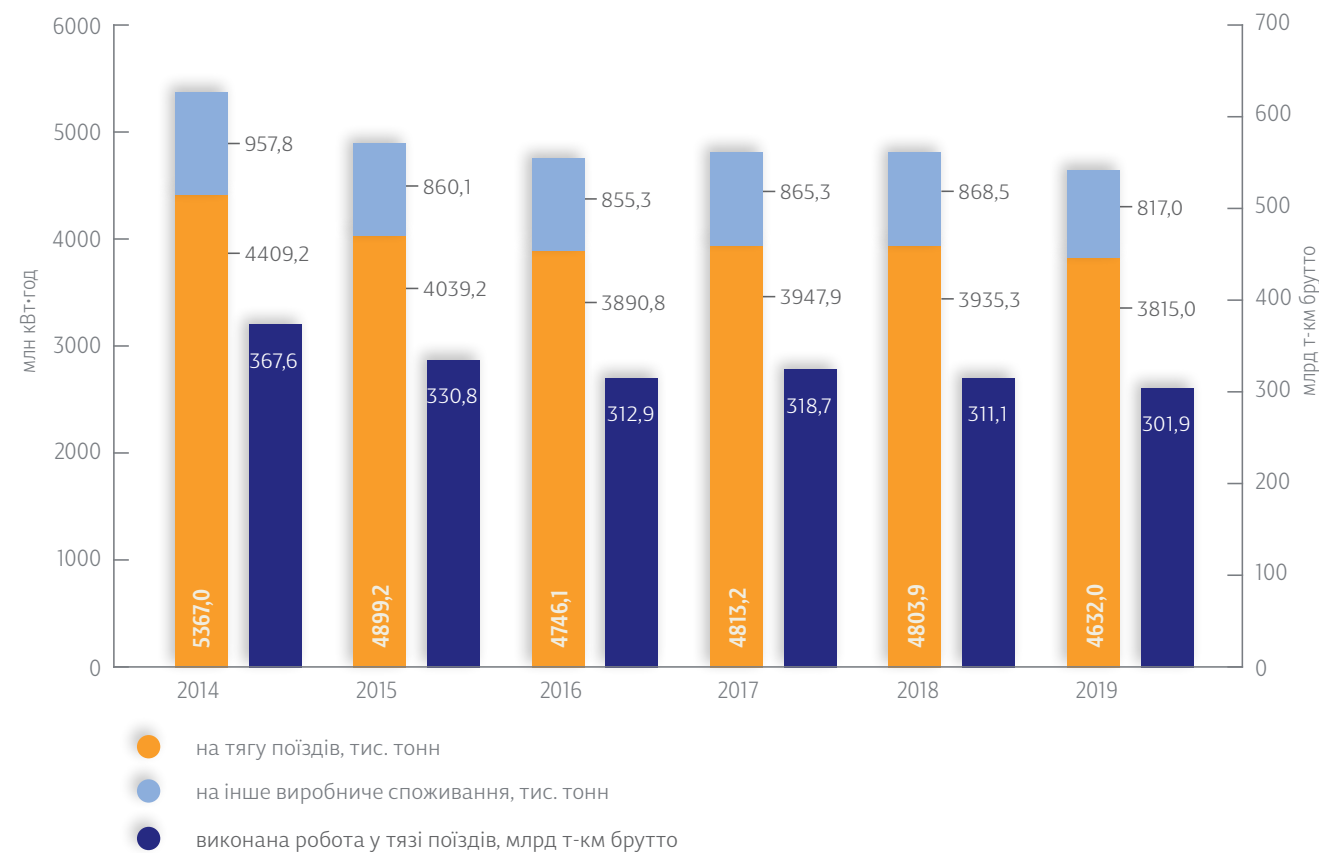
СПОЖИВАННЯ ДИЗЕЛЬНОГО ПАЛИВА АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» ЗА 2014-2019 РР.

СПОЖИВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ, ВУГІЛЛЯ ТА БЕНЗИНУ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» ЗА 2014-2019 РР.

СПОЖИВАННЯ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» ЗА 2014-2019 РР.

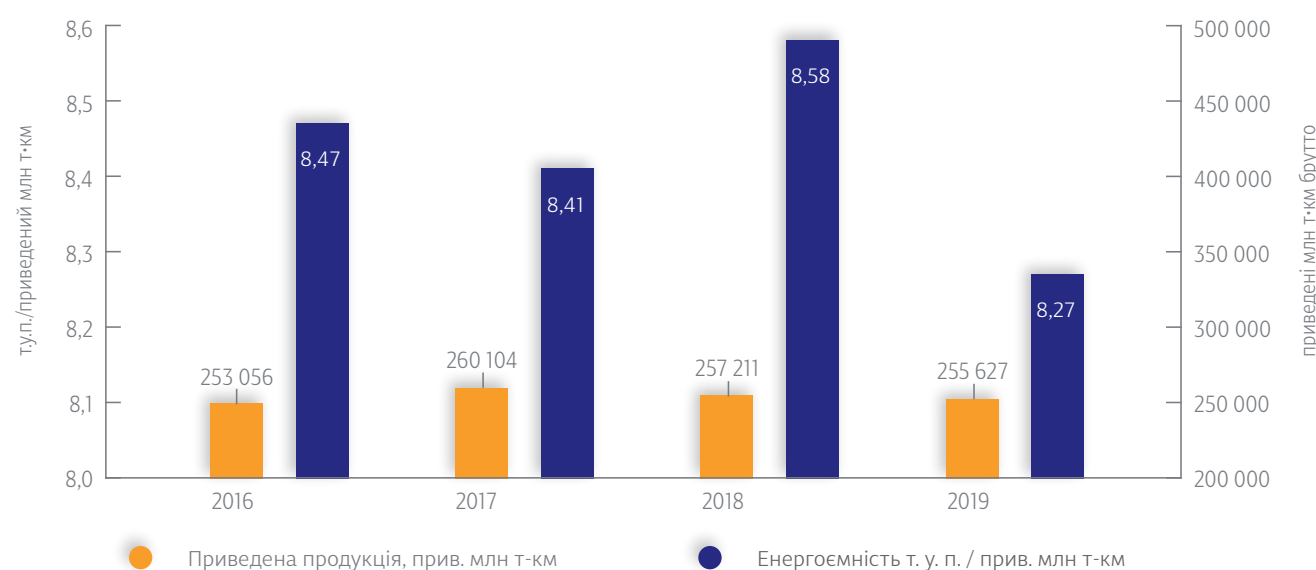

ЕНЕРГОЕМНІСТЬ

Енергоємність є ключовим уніфікованим показником оцінки ефективності роботи залізничного транспорту, яка визначається як відношення обсягу всіх спожитих паливно-енергетичних ресурсів до виконаної перевізної роботи у приведених млн т·км. Зменшення енергоємності – одне із пріоритетних завдань, які ставить перед собою АТ «Укрзалізниця». Товариство постійно вживає заходи з удосконалення виробничої діяльності щодо економії та ефективного використання енергетичних ресурсів, подальшого зниження енергоємності перевізного процесу, проведення якісного аналізу витрат енергоресурсів за напрямками їх споживання, реалізації потенціалу економічних та технічних можливостей залізничного транспорту.

У 2019 році
відбулось зменшення
енергоємності
залізничного транспорту
на **3,6 %** проти
2018 року.

ЕНЕРГОЕМНІСТЬ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» ЗА 2016-2019 РР.

Ключові напрями впровадження енергозберігаючих заходів для підвищення рівня енергоефективності на залізничному транспорті:

- Удосконалення технології/логістики перевізного процесу, організація прямування поїздів на подовжених плечах без зміни локомотивів і локомотивних бригад, скасування енергоємних обмежень швидкості руху поїздів, оптимізація руху поїздів.
- Рациональне використання експлуатаційного парку локомотивів, скорочення експлуатаційного парку тягового рухомого складу шляхом підвищення його продуктивності, мінімізації резервного пробігу, скорочення простоїв на станціях обертання.
- Модернізація тягового рухомого складу, енергоспоживаючого обладнання, інженерних мереж, діагностика обладнання, капітальний ремонт тягових трансформаторів, підстанцій, розподільчих мереж із заміною обладнання, електрифікація вантажонапружених ділянок з теплотягою.

- Реконструкція та оновлення потужних об'єктів теплогенерації/теплоспоживання, підвищення ККД котелень і систем/об'єктів теплозабезпечення з впровадженням енергозберігаючих технологій та сучасного енергоефективного обладнання, термомодернізація будівель і споруд.
- Модернізація/реконструкція зовнішнього освітлення, поліпшення обліку електроенергії, впровадження сучасного енергозберігаючого електроосвітлювального обладнання та автоматичного управління зовнішнім освітленням виробничих площ, станцій, парків, залізничних переїздів, платформ.

Результати використання паливно-енергетичних ресурсів

У звітному періоді обсяги перевезень в АТ «Укрзалізниця» склали 350,9 млрд т·км брутто, що на 2,3 % менше, ніж у 2018 році та на 1,7 % менше плану. Загальні витрати енергоресурсів у тязі поїздів склали 1 637,9 тис. т. у. п., що на 2,9 % менше, ніж у 2018 році.

РЕЗУЛЬТАТИ ЗА ВИДАМИ ТЯГИ

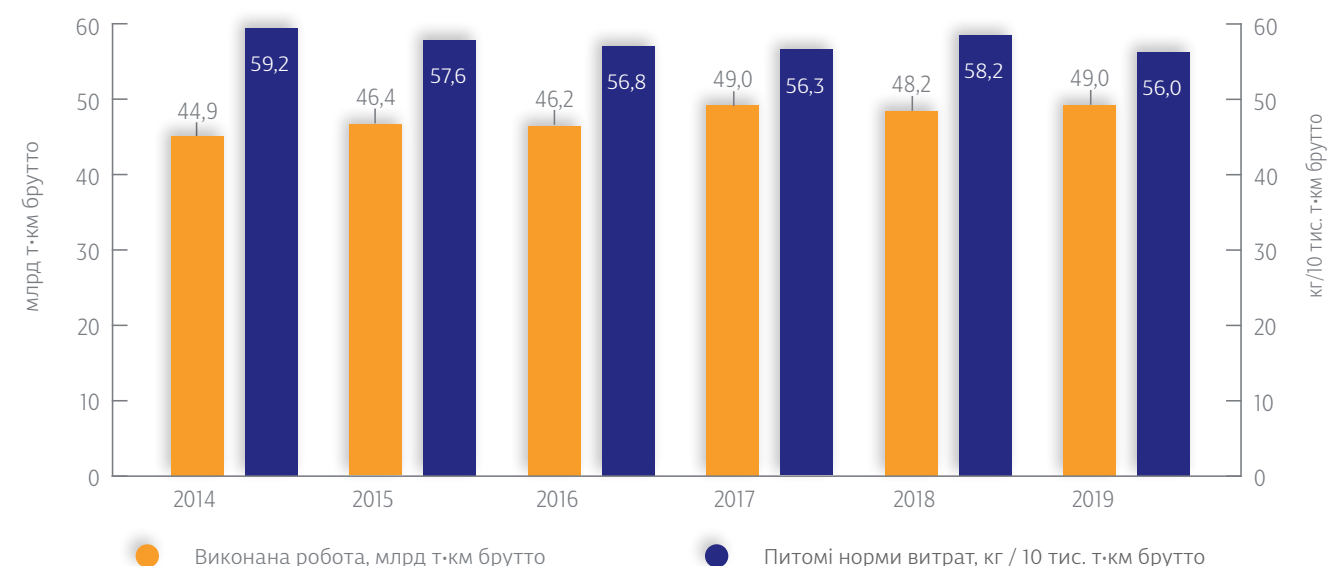
Теплотяга:

- роботу виконано в обсязі 49 млрд т·км брутто, що на 1,5 % більше, ніж за 2018 рік і на 4,8 % більше плану;
- використано на тягу поїздів 274,6 тис. тонн дизпалива, що на 2,2 % менше, ніж у 2018 році;
- питомі витрати зменшено на 3,8 % – із 58,2 до 56 кг/10 тис. т·км брутто, завдяки чому знижено витрати дизельного палива на 10,7 тис. тонн.

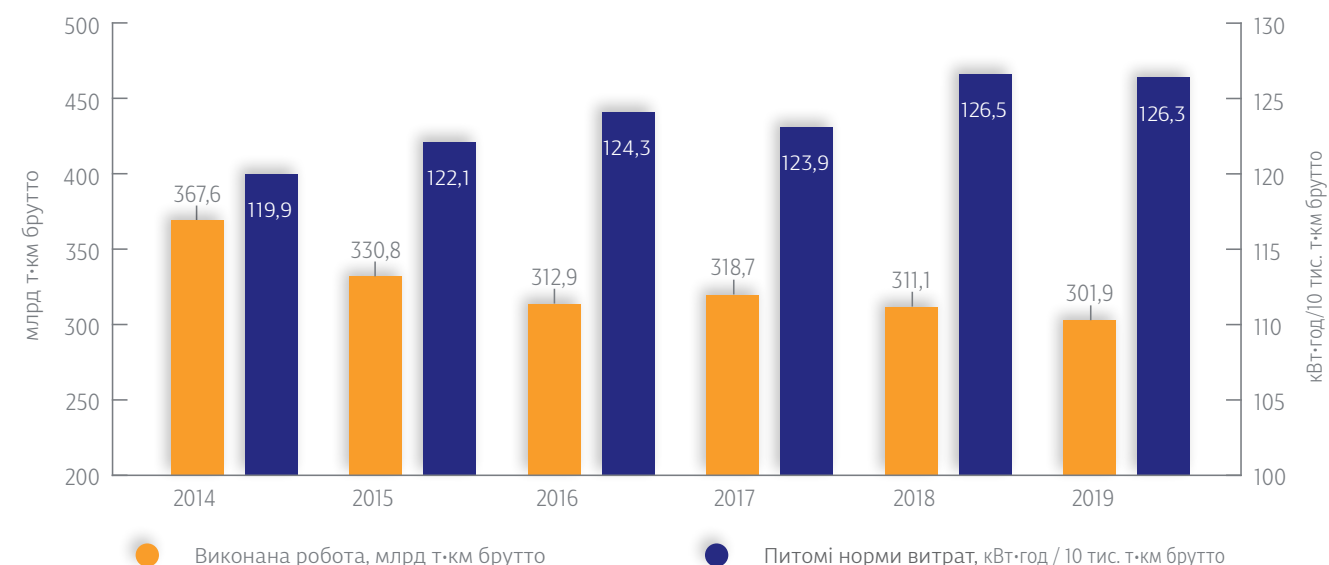
Електротяга:

- роботу виконано в обсязі 301,9 млрд т·км брутто, що на 9,1 млрд т·км брутто, або на 2,9 %, менше, ніж за 2018 рік і на 8,2 млрд т·км брутто, або на 2,6 %, менше встановленого плану;
- використано на тягу поїздів 3,8 млрд кВт·год електроенергії, що менше, ніж у 2018 році, на 120,5 млн кВт·год, або на 2,9 %;
- питомі витрати зменшено на 0,2 кВт·год/10 тис. т·км брутто, або на 0,1 %, завдяки чому знижено витрати електроенергії на 6 млн кВт·год.

ДИНАМІКА ЗМІНИ ВИКОНАНОЇ РОБОТИ ТА ПИТОМИХ ВИТРАТ ДИЗЕЛЬНОГО ПАЛИВА
У ТЯЗІ ПОЇЗДІВ ЗА 2014-2019 РР.

ДИНАМІКА ЗМІНИ ВИКОНАНОЇ РОБОТИ ТА ПИТОМИХ ВИТРАТ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ
У ТЯЗІ ПОЇЗДІВ ЗА 2014-2019 РР.

5

НАШ СТАЛИЙ РОЗВИТОК

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА КСВ В АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА КСВ

АТ «Укрзалізниця» є соціально відповідальною компанією і приділяє пріоритетну увагу дотриманню принципів сталого розвитку, які є невід'ємною частиною корпоративних цінностей Товариства та факторами ухвалення управлінських рішень. Серед основних завдань Компанії – підвищення якості корпоративного управління та формування кредиту довіри, прозорість та відкритість діяльності, розвиток персоналу, забезпечення гідного рівня життя співробітників і членів їх родин, соціальна стабільність та ріст добробуту населення на території присутності АТ «Укрзалізниця», підвищення екологічної безпеки та енергоефективності.

У 2019 році Товариство продовжило вибудовувати ефективну систему управління КСВ та сталого розвитку, а також реалізовувати заходи щодо запобігання нефінансовим ризикам. 19 червня 2019 року наглядова рада АТ «Укрзалізниця» затвердила Стратегію АТ «Укрзалізниця» на 2019-2023 рр. Документ визначає стратегічні напрями, альтернативи та пріоритети

Компанії і бачення процесу їх впровадження протягом п'яти років. Мета ухвалення нової Стратегії – визначення загальнокорпоративних цілей Компанії, які будуть зрозумілі та прийнятні зацікавленими сторонами, концентрація зусиль щодо їх досягнення шляхом виконання стратегічних ініціатив. Під час розробки Стратегії використано збалансований та компромісний підхід до визначення цілей для врахування інтересів Товариства та основних зацікавлених сторін: держави, клієнтів, інвесторів та співробітників Компанії, а також урахування стратегічних документів Уряду, зокрема Національної транспортної стратегії України на період до 2030 року.

Усвідомлюючи важливість якісної системи корпоративного управління для успішного ведення бізнесу, Товариство у 2019 році ухвалило та розпочало впровадження Кодексу етики. Кодекс етики є однією із найважливіших складових світових стандартів доброчесного, прозорого та етичного ведення бізнесу. Принципи доброчесності та прозорості, які містить Кодекс етики АТ «Укрзалізниця», є важливими та обов'язковими як для Товариства, так і для всіх його посадових осіб: голови й членів

наглядової ради, голови та членів правління, директорів, інших посадових осіб і співробітників.

Однією із загальнокорпоративних цінностей Товариства є прозорість та відкритість. Тому знаковим та інноваційним рішенням у сфері управління публічними комунікаціями Товариства стало створення у 2019 році Комітету з розкриття інформації, ініційоване Департаментом корпоративної соціальної відповідальності. Уперше одна з найбільших українських компаній зробила реальні кроки щодо упорядкування, систематизації та розвитку публічних комунікацій. Створення Комітету сприятиме тому, що усі процеси щодо роботи з публічними даними кодифікуватимуть, регулярно переглядатимуть у відповідь на запит зацікавлених сторін та з кожним роком розвиватимуть – розкриття інформації буде ширшим. Компанія планово і стабільно ставатиме ще більш прозорою та відкритою.

Компанія робить свій внесок у сталий розвиток, підвищуючи довіру суспільства та впроваджуючи антикорупційні заходи. Так, у 2019 році Товариство почало вдосконалювати свої закупівлі

«Створення Комітету з розкриття інформації – це управлінська інновація АТ «Укрзалізниця». Аналогічні рішення є за кордоном, проте не характерні для українських компаній. Для підприємств, подібних за масштабами до Укрзалізниці – це дуже цікавий кейс та аспект для наслідування. Впевнений, що це новий та важливий крок Компанії у побудові сучасної системи корпоративного управління та, що більш важливо, це відповідає розвитку Товариства, передбаченому Кабінетом Міністрів України», – Ростислав Курінько, директор Департаменту корпоративної соціальної відповідальності АТ «Укрзалізниця».

відповідно до оновленого Закону України «Про публічні закупівлі». 17 вересня 2019 року Компанія публічно презентувала Стратегію закупівель Товариства на 2019-2021 роки, що спрямована на вдосконалення системи закупівель для запобігання будь-яким проявам корупції. Стратегія передбачає реалізацію антикорупційних заходів, роботу над поліпшенням репутації Компанії та ефективністю закупівель.

У 2019 році АТ «Укрзалізниця» розпочало передачу в оренду об'єктів нерухомого майна через систему «ProZorro.Продажі». Орендні лоти пропонуються по всій Україні. Передбачено віддати частини нежитлових приміщень, адміністративних будівель, складів, приміщень вокзалів, локомотивних та вагонних депо й інших об'єктів, які не використовуються Компанією. Загалом понад 1 300 таких об'єктів.

Товариство приділяє належну увагу зменшенню свого впливу на навколишнє середовище. АТ «Укрзалізниця» робить особливий фокус на екологічній безпеці, постійно працює над підвищенням своєї енерго- і ресурсоефективності, зниженням обсягів викидів CO₂ і відходів. У 2019 році Компанії вдалося на 12,7% зменшити обсяг використання води, на 9% – обсяг утворених відходів, на 2% – викиди забруднюючих речовин.

Безпека праці – пріоритет для Товариства. Компанія докладає значних зусиль для підвищення ефективності заходів з охорони праці та забезпечення промислової безпеки. У 2019 році було досягнуто найнижчого за останні 4 роки коефіцієнту частоти травматизму, що стало свідченням результативності впровадження комплексних заходів для підвищення рівня охорони

праці та запобігання випадкам виробничого травматизму, профзахворюванням та аваріям.

АТ «Укрзалізниця» як один з найбільших роботодавців України усвідомлює свою відповідальність перед співробітниками. У 2019 році відбулися важливі зміни у підході та характері соціальної політики та розвитку персоналу. Знаковою подією стало затвердження Стратегії управління персоналом на 2019-2023 роки, розробленої на основі положень Стратегії розвитку залізничного транспорту на період до 2020 року та Стратегії АТ «Укрзалізниця» на 2019-2023 роки. Реалізація Стратегії управління персоналом дозволить впровадити сучасні процеси управління персоналом у Товаристві, підвищити продуктивність співробітників, сформувати стабільні умови для залучення і закріплення перспективної молоді на залізничному транспорті.

Також у 2019 році було посилено роботу щодо навчання та розвитку персоналу. Зокрема, було впроваджено освітній портал для співробітників – Портал розвитку знань. Для працівників доступні курси: Кодекс етики АТ «Укрзалізниця», бізнес-англійська, охорона праці тощо. Ресурс містить залізничну Вікіпедію, відповіді на поширені запитання, добірку нормативно-правових документів, фото- та відеогалерею, відзнаки та сертифікати за проходження навчання, новини та анонси майбутніх навчальних заходів, звіти очних семінарів та нарад. Система дає змогу керувати віртуальним навчанням співробітників, контролювати навчальний процес, надавати електронний майданчик для курсів дистанційного навчання, накопичувати, структурувати, керувати доступом, поповнювати освітню базу та інше.

НАГОРОДИ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У СФЕРІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Високу якість та прозорість публічної звітності

АТ «Укрзалізниця» визнано на глобальному рівні Інтегрований звіт АТ «Укрзалізниця» за 2018 рік став переможцем міжнародного конкурсу MarCom Awards, організованого американською Асоціацією професіоналів маркетингу та комунікацій. Компанія вперше брала участь у конкурсі та отримала найвищу нагороду на високому міжнародному рівні – платинову статуетку у номінації «Найкраща друкована версія річного звіту».

Перемога в авторитетному конкурсі у сфері публічних комунікацій підтверджує дотримання Товариством провідних міжнародних стандартів у питаннях прозорості та публічної звітності. Наявність системи публічної звітності та комунікації міжнародного рівня дозволяє більшою мірою убезпечити Товариство від можливих спекуляцій, унеможливити корупційні прояви та підвищує привабливість АТ «Укрзалізниця» для інвесторів. Особливо це важливо з огляду на майбутні перспективи виведення Компанії на IPO та забезпечення прозорих механізмів продажу державного майна.

Інтегрований звіт Товариства готується з урахуванням найкращих практик українських та закордонних компаній. Він також відповідає вимогам і рекомендаціям міжнародних стандартів, серед яких стандарт Міжнародної Ради з інтегрованої звітності IIRC, МСФЗ, стандарти у галузі нефінансової звітності Global Reporting Initiative (GRI Standards), 17 Цілей сталого розвитку ООН тощо.

АТ «Укрзалізниця» стало лідером у сфері корпоративного управління за версією рейтингу Sustainable Ukraine

Професійний рейтинг корпоративної стійкості Sustainable Ukraine 2019 назвав АТ «Укрзалізниця» лідером у сфері корпоративного управління серед українських компаній та включив Компанію в ТОП-10 у загальному рейтингу корпоративної стійкості з достатньо високим її рівнем (BBB). Також Товариство посіло перше місце у сфері корпоративного управління та опинилось серед лідерів у екологічній сфері. Висока оцінка у рейтингу засвідчила, що АТ «Укрзалізниця» – прозора, соціально відповідальна компанія, що відповідає глобальним критеріям та принципам стійкого ведення бізнесу, а вектор розвитку Товариства узгоджується з сучасними вимогами інвестиційної спільноти.

В рамках рейтингу експерти провели комплексну оцінку Товариства за чотирма сферами: корпоративне управління, економічний, екологічний та соціальний вплив.

У рейтингу були представлені компанії, які входять до 250 найбільших платників податків України. Sustainable Ukraine оцінює та порівнює якість корпоративного управління в компаніях, їх здатність здійснювати позитивний вплив на суспільство, керувати нефінансовими ризиками та можливостями, а також забезпечувати свій сталий розвиток.

ВНЕСОК АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» У ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ООН

У 2019 році Товариство продовжило інтеграцію 17 Цілей сталого розвитку ООН (ЦСР) у практику управління та звітність, вивчивши найкращі міжнародні практики у цій сфері.

ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ У ВСІХ ЇЇ ФОРМАХ ТА УСЮДИ

Товариство є одним з найбільших роботодавців в Україні. У Компанії працює 255 013 осіб. Матеріальний добробут співробітників – пріоритет соціальної політики АТ «Укрзалізниця». У 2019 році середня заробітна плата залізничника була на 16 % вищою за заробітну плату по країні. Товариство є одним з найбільших платників податків. У 2019 році Компанія сплатила понад 29 млрд грн податків до бюджетів усіх рівнів та посіла 5 місце рейтингу ТОП-100 найбільших платників податків. Детальніше – у розділах «Наші працівники та країна» та «Наші фінансові результати».

ПОДОЛАННЯ ГОЛОДУ, ДОСЯГНЕННЯ ПРОДОВОЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ, ПОЛІПШЕННЯ ХАРЧУВАННЯ І СПРИЯННЯ СТАЛОМУ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Товариство є одним з найбільших перевізників сільськогосподарської продукції з найвіддаленіших регіонів країни. Компанія забезпечує динамічний розвиток агробізнесу та сільських територій. Детальніше – в розділах «Наші фінансові результати» та «Наш бізнес», підрозділ «Ключові операційні результати».

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ТА СПРИЯННЯ БЛАГОПОЛУЧЧЮ ДЛЯ ВСІХ У БУДЬ-ЯКОМУ ВІЦІ

Одним із пріоритетів соціальної політики Товариства залишається турбота про здоров'я та благополуччя персоналу. У Компанії діє спеціалізована філія «Центр охорони здоров'я». Товариство має широкую мережу закладів соціальної інфраструктури. Кількість об'єктів соціальної інфраструктури АТ «Укрзалізниця» налічує 123 одиниці. У 2019 році оздоровлено 14 588 співробітників, зокрема дітей працівників – 4 516. Детальніше – у розділі «Наші працівники та країна».

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВСЕОХОПНОЇ І СПРАВЕДЛИВОЇ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ ТА ЗАОХОЧЕННЯ ДО НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ УСЬОГО ЖИТТЯ ДЛЯ ВСІХ

Розвиток персоналу є важливою умовою успішної діяльності Компанії. Професійне зростання та розвиток компетенцій персоналу є стратегічно важливим завданням для АТ «Укрзалізниця». Протягом 2019 року пройшли професійне навчання по регіональних філіях і філіях понад 37,3 тис. робітників, що становить 123 % від річного плану на 2019 рік. Детальніше – у розділі «Наші працівники та країна».

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ, РОЗШИРЕННЯ ПРАВ І МОЖЛИВОСТЕЙ УСІХ ЖІНОК ТА ДІВЧАТ

Політика АТ «Укрзалізниця» спрямована на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідацію дискримінації за ознакою статі, сімейного статусу, релігії, етнічного чи національного походження, віку. У Компанії з повагою ставляться до кожного працівника, забезпечуючи дотримання та захист його особистих прав і свобод. Актуальним завданням є досягнення гендерного паритету в органах управління. У 2019 році у Товаристві працювало 151 513 чоловіків та 103 500 жінок. Детальніше – у розділі «Наші працівники та країна», підрозділах «Управління та розвиток персоналу», «Кадрова політика»; розділі «Наш бізнес», підрозділ «Корпоративне управління».

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЯВНОСТІ ТА РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ВОДНИХ РЕСУРСІВ І САНІТАРІЇ ДЛЯ ВСІХ

Товариство продовжує докладати значних зусиль для мінімізації свого негативного впливу на навколишнє середовище. АТ «Укрзалізниця» розуміє цінність водних ресурсів для країни та намагається раціонально використовувати їх у своїй господарській діяльності. У 2019 Компанії вдалося зменшити обсяги використання води на 12,7 % проти 2018 року. Детальніше – у розділі «Наша екологічна відповідальність», підрозділ «Вплив на довкілля».

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО НЕДОРОГИХ, НАДІЙНИХ, СТАЛИХ І СУЧАСНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ДЛЯ ВСІХ

Одним з пріоритетних напрямів діяльності Товариства є енергоефективність та енергозбереження. Впровадження заходів Програми енерго-ресурсозбереження на залізничному транспорті у 2019 році дало змогу зекономити 31,5 тис. тонн умовного палива. Детальніше – у розділі «Наша екологічна відповідальність», підрозділ «Енергоефективність та енергозбереження».

СПРИЯННЯ ПОСТУПАЛЬНОМУ, ВСЕОХОПНОМУ ТА СТАЛОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ЗРОСТАННЮ, ПОВНІЙ І ПРОДУКТИВНІЙ ЗАЙНЯТОСТІ ТА ГІДНІЙ ПРАЦІ ДЛЯ ВСІХ

В АТ «Укрзалізниця» дотримуються підходу, згідно з яким працівники повинні отримувати гідну заробітну плату. Співробітники Компанії мають право на оплату понаднормової роботи, на пільги та оплачувані відпустки. У 2019 році було здійснено виплату винагороди за підсумками роботи за 2018 рік у розмірі 50 відсотків до посадового окладу. З метою забезпечення взаємодії з працівниками на засадах соціального партнерства та захисту соціально-трудових інтересів у регіональних філіях і філіях АТ «Укрзалізниця» діють колективні договори. У 2019 році соціальні виплати АТ «Укрзалізниця» склали 11,5 млрд грн. Детальніше – у розділах «Наші працівники та країна» та «Наш бізнес», підрозділ «Ключові операційні результати».

СТВОРЕННЯ СТІЙКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ, СПРИЯННЯ ВСЕОХОПНІЙ І СТАЛІЙ ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЯМ

АТ «Укрзалізниця» з метою підтримки економічного розвитку та добробуту людей продовжує розвивати якісну, надійну, сталу інфраструктуру, розробляти та впроваджувати інноваційні послуги. Зокрема, у вересні 2019 року Товариство та ЄБРР підписали рамкову угоду щодо залучення кредитних коштів у розмірі до 100 млн дол. США для модернізації колій Транс'європейської транспортної мережі. Залучені від ЄБРР кошти Товариство використає у найближчі 2 роки на оновлення інфраструктури. У жовтні 2019 року Компанія завершила проєкт із реконструкції дільниці Волноваха – Комиш-Зоря – було відкрито рух поїздів на новому двоколіїному перегоні Зачатівська-Роз'їзд – Хлібодарівка, де побудовано 15,5 км колій. Завдяки реалізації проєкту значно збільшаться можливості для транспортування вантажів у стратегічному мариупольському напрямку. Окрім того, у 2019 році вперше у своїй історії Товариство самостійно збудувало зерновоз та отримало право на його курсування в міждержавному сполученні. Детальніше – у розділах «АТ «Укрзалізниця» сьогодні», підрозділ «Огляд транспортного ринку», та «Наш бізнес».

СКОРОЧЕННЯ НЕРІВНОСТІ ВСЕРЕДИНІ КРАЇН ТА МІЖ НИМИ

Компанія забезпечує рівний доступ і широкі можливості для кожного. Товариство платить рівну заробітну плату за працю рівної цінності, по всій країні використовує єдину тарифну сітку для визначення оплати праці. У 2019 році АТ «Укрзалізниця» запровадило для людей з інвалідністю продаж пільгових квитків через інтернет. Детальніше – у розділі «Наші працівники та країна».

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДКРИТОСТІ, БЕЗПЕКИ, ЖИТТЄСТІЙКОСТІ ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ МІСТ І НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Товариство продовжує відігравати важливу роль у соціальному розвитку регіонів своєї присутності, здійснює істотний економічний вплив шляхом створення значної кількості кваліфікованих робочих місць. Компанія не лише забезпечує зайнятість населення, але й постійно підвищує рівень оплати праці та сплачує податки до місцевих бюджетів. Детальніше – у розділах «Наша екологічна відповідальність», «Наші працівники та країна» та «АТ «Укрзалізниця» сьогодні».

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕРЕХОДУ ДО РАЦІОНАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ СПОЖИВАННЯ І ВИРОБНИЦТВА

Товариство використовує нове обладнання та системи: стенди для перевірки радіостанцій та приладів безпеки руху, установки водоочищення для систем охолодження тепловозів. У 2019 році Компанія отримала ще 15 магістральних вантажних тепловозів виробництва компанії General Electric Company, оснащених двигунами з підвищеними екологічними показниками. Детальніше – у розділах «Наш бізнес» та «Наша екологічна відповідальність», підрозділи «Енергоефективність та енергозбереження», «Інвестиції в охорону навколишнього середовища».

13

ВЖИТТЯ НЕВІДКЛАДНИХ ЗАХОДІВ ЩОДО БОРОТЬБИ ЗІ ЗМІНОЮ КЛІМАТУ ТА ЙОГО НАСЛІДКАМИ

Компанія прагне зменшити вплив своєї діяльності на зміну клімату. З метою все більшої електрифікації, у Товаристві тривають постійні роботи з удосконалення інфраструктури залізничного транспорту. АТ «Укрзалізниця» реалізує проекти щодо електрифікації залізничного сполучення. Скорочення споживання Компанією дизельного пального дозволяє поліпшити екологічну безпеку та зменшити вплив на довкілля. Детальніше – у розділах «Наша екологічна відповідальність», підрозділ «Інвестиції в охорону навколишнього середовища», та «АТ «Укрзалізниця» сьогодні».

14

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ОКЕАНІВ, МОРІВ І МОРСЬКИХ РЕСУРСІВ В ІНТЕРЕСАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Нерелевантно.

15

ЗАХИСТ І ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОСИСТЕМ СУШІ ТА СПРИЯННЯ ЇХ РАЦІОНАЛЬНОМУ ВИКОРИСТАННЮ, РАЦІОНАЛЬНЕ ЛІСОКОРИСТУВАННЯ, БОРОТЬБА З ОПУСТЕЛЮВАННЯМ, ПРИПИНЕННЯ І ПОВЕРНЕННЯ НАЗАД ПРОЦЕСУ ДЕГРАДАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ ТА ЗУПИНКА ПРОЦЕСУ ВТРАТИ БІОРІЗНОМАНІТТЯ

Зниження шкідливого впливу залізничного транспорту на стан атмосферного повітря, водних ресурсів, земель, а також промислових і побутових відходів залізничного транспорту на навколишнє середовище є одним з основних завдань системи управління природоохороною діяльністю Товариства. Зокрема, з метою зменшення впливу на ґрунти Компанією у 2019 році експлуатувався рухомий склад із замкнутою, екологічно чистою системою збору господарсько-побутових стоків, без прямого їх скидання в навколишнє середовище. У 2019 році на заходи, спрямовані на зниження впливу на земельні ресурси, було виділено 134 636,5 тис. грн. Детальніше – в розділі «Наша екологічна відповідальність», підрозділ «Влив на довкілля».

16

СПРИЯННЯ ПОБУДОВІ МИРОЛЮБНОГО Й ВІДКРИТОГО СУСПІЛЬСТВА В ІНТЕРЕСАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ПРАВОСУДДЯ ДЛЯ ВСІХ І СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНИХ, ПІДЗВІТНИХ ТА ЗАСНОВАНИХ НА ШИРОКІЙ УЧАСТІ ІНСТИТУЦІЙ НА ВСІХ РІВНЯХ

Відкритість є однією із загальнокорпоративних цінностей Товариства. Компанія продовжує проводити політику нетерпимості щодо будь-яких проявів дискримінації та насильства. В АТ «Укрзалізниця» триває реформа корпоративного управління, метою якої є досягнення високих стандартів відкритості, прозорості та підзвітності. У 2019 році Компанія ухвалила та розпочала впровадження Кодексу етики АТ «Укрзалізниця», також було затверджено Політику запобігання та протидії корупції. Детальніше – у розділі «Наш бізнес», підрозділ «Корпоративне управління».

17

ЗМІЦНЕННЯ ЗАСОБІВ ЗДІЙСНЕННЯ Й АКТИВІЗАЦІЯ РОБОТИ В РАМКАХ ГЛОБАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В ІНТЕРЕСАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

АТ «Укрзалізниця» в інтересах сталого розвитку продовжує активно співпрацювати з професійними міжнародними організаціями, зокрема з Глобальним договором ООН.

ВЗАЄМОДІЯ ІЗ ЗАЦІКАВЛЕНИМИ СТОРОНАМИ

АТ «Укрзалізниця» націлене на побудову партнерських, довгострокових, довірчих та взаємовигідних відносин із зацікавленими сторонами: акціонерами, пасажирями, користувачами вантажних перевезень, інвесторами, конкурентами, державними органами, персоналом, населенням тощо.

Детальніше про принципи виявлення та пріоритизації зацікавлених сторін для взаємодії – в Інтегрованому звіті Товариства за 2017 рік, розділ «Сталий розвиток та взаємодія із зацікавленими сторонами», підрозділ «Взаємодія із зацікавленими сторонами». Товариство дотримується політики відкритості при взаємодії із зацікавленими сторонами. Компанія прагне оперативно та якісно розкривати ключову інформацію щодо своєї діяльності, використовуючи як внутрішні, так і зовнішні корпоративні канали комунікації.

У 2019 році Департамент інформаційної політики та зв'язків з громадськістю АТ «Укрзалізниця» опрацював близько 600 письмових запитів ЗМІ, організував близько 20 заходів для засобів масової інформації та інших зацікавлених сторін (прес-конференцій, брифінгів, прес-турів).

Детальніше про канали комунікацій – в Інтегрованому звіті АТ «Укрзалізниця» за 2017 рік, розділ «Сталий розвиток та взаємодія із зацікавленими сторонами», підрозділ «Взаємодія із зацікавленими сторонами».

Протягом звітного періоду в ЗМІ було майже **195** тис. згадувань про діяльність Товариства (у 2018 році – **189** тис. згадувань), серед них на телебаченні – **1 587**, по радіо – **1 143**, у друкованих ЗМІ – **1 435**, у соцмережах – **131 929**, у мережі інтернет – **58 805**. Водночас **82%** згадувань були позитивні або нейтральні й лише **18%** – негативні. Проти 2018 року частка негативних згадувань у 2019 році знизилася на **10%**.

ВЗАЄМОДІЯ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

АТ «Укрзалізниця» продовжує активно взаємодіяти з органами державної та місцевої влади. Представники Товариства беруть участь в обговоренні важливих законодавчих ініціатив, у слуханнях у комітетах Верховної Ради України, заходах Європейської бізнес-асоціації, роботі консультаційних груп, де обговорюються актуальні питання транспортної галузі та залізничних перевезень. Результатом такої взаємодії є збалансовані взаємовідносини з органами державної влади та галуззю загалом. У 2019 році Товариство, Мінінфраструктури та ЄБРР підписали меморандум про співпрацю щодо підготовки АТ «Укрзалізниця» до первинного розміщення акцій (IPO). Продаж акцій на фондовій біржі дасть змогу залучити кошти з ринку капіталу на більш вигідних умовах та відкриє додаткові можливості для якісної трансформації Компанії. Інвестиції сприятимуть реалізації стратегічних проектів та розвитку залізничної галузі загалом.

Питання ліквідації бідності ООН розглядає у сукупності з розв'язанням питання працевлаштування. Товариство діє відповідно до світових трендів – на виконання Меморандуму про співпрацю між Державною службою зайнятості України і АТ «Укрзалізниця» протягом 2019 року працівники регіональної філії «Південна залізниця» спільно зі службою зайнятості провели низку заходів. Так, шукачів роботи було поінформовано про діяльність Компанії як про одного з найбільших роботодавців України. Протягом звітного періоду тільки до підрозділів регіональної філії «Південна залізниця» було працевлаштовано близько 150 осіб. У жовтні 2019 року АТ «Укрзалізниця» та Державна фіскальна служба (ДФС) запровадили електронний обмін інформацією під час перевезення вантажів у міждержавному сполученні. Організація електронного документообігу покликана оптимізувати контрольні процедури під час переміщення товарів через митний кордон України, зменшити час обробки поїздів на прикордонних передавальних станціях та спростити процедуру

видачі вантажів на станції призначення. У перспективі електронні документи поступово мають замінити паперові під час організації перевезень імпорتنих, експортних та транзитних вантажів.

Наприкінці грудня 2019 року Кабінет Міністрів України на своєму засіданні затвердив план заходів з реформування залізничного транспорту, який передбачає підготовку АТ «Укрзалізниця» до первинного розміщення акцій (IPO) та відкриття ринку залізничних перевезень.

ВЗАЄМОДІЯ З ЕКСПЕРТНИМ СЕРЕДОВИЩЕМ

АТ «Укрзалізниця» завжди прагне залучати до діалогу якомога більше зацікавлених сторін, тому у 2019 році Компанія виступила партнером заходів, що стали майданчиками для комунікацій. Так, 18-19 червня у Львові відбулась міжнародна науково-практична конференція «Енергооптимальні технології, логістика та безпека на транспорті», одним з організаторів заходу

виступила регіональна філія «Львівська залізниця». Фахівці обговорили питання енергооптимальних технологій, енергоефективності, енергетичного менеджменту та інтероперабельності (технологічної сумісності технічних рішень, що використовуються під час надання послуг, їх здатність взаємодіяти між собою). Також у зоні уваги перебувала безпека та сертифікація на транспорті, екологічність рухомого складу та об'єктів транспортної інфраструктури, сучасні технології організації міжнародних перевезень та логістика, а також транспортний дизайн, взаємодія залізниць і промислових підприємств.

18-21 вересня в Одесі відбувся Міжнародний чорноморський транспортний форум 2019 – TRANS EXPO ODESSA 2019, участь у якому дала змогу транспортникам ефективно підійти до розв'язання виробничих питань, обмінятися досвідом, знайти нових ділових партнерів. Дебютантом форуму стало ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод», що представило зразки національного машинобудування, зокрема, залізничний транспорт і комунальну техніку.

16-18 жовтня у Києві відбулась III Міжнародна виставка RAIL EXPO 2019, метою якої було сприяти залученню найкращих світових

практик для українського вагонобудування та залізничної промисловості, а також обміну досвідом, налагодженню ділових контактів. Генеральним партнером заходу стало АТ «Укрзалізниця». Виставку було зорієнтовано на залізничну промисловість – залізничний транспорт, інфраструктуру, виробництво обладнання та комплектуючих.

Також у жовтні 2019 року керівництво АТ «Укрзалізниця» у складі української делегації взяло участь у роботі форуму із розвитку проекту Шовкового шляху та загальних зборах Об'єднання юридичних осіб «Міжнародна асоціація «Транскаспійський міжнародний транспортний маршрут» (ЮЮ МА ТМТМ). На заході обговорювали питання співпраці навколо проекту Шовкового шляху, інтеграції регіональної економіки до глобальних ланцюгів, розвитку торгівлі, виходу на глобальні ринки, зміцнення і розширення партнерства, ключових трендів та інвестицій, удосконалення логістики, створення стійкої транспортної мережі проекту ТМТМ, забезпечення безпеки на транспорті, факторів активації проекту, діджиталізації, комунікаційних технологій та ін.

21 листопада в Одесі відбулась V Міжнародна конференція «Зернові термінали: нові проекти, обладнання та технології». У заході взяло участь керівництво з логістики та роботи з поромами регіональної філії «Одеська залізниця». Під час конференції обговорювались питання термінальних послуг, участь у процесі постачання та перевантаження зерна морським шляхом, використання залізничних маршрутів.

ВЗАЄМОДІЯ ІЗ КЛІЄНТАМИ

У 2019 році в АТ «Укрзалізниця» було започатковано проведення анкетування серед вантажовідправників. Незалежне дослідження щодо задоволеності послугами залізничного транспорту стало спільним проектом Товариства, Центру транспортних стратегій (ЦТС), Європейської бізнес Асоціації (ЕВА) та KPMG в Україні. Мета дослідження – провести незаангажоване опитування, з'ясувати ступінь задоволеності клієнтів якістю послуг АТ «Укрзалізниця» у сфері вантажних перевезень, отримати конкретну та об'єктивну інформацію про пріоритети клієнтів та послуги, що потребують вдосконалення. У першому анкетуванні взяли участь близько 70 компаній, які охоплювали понад 60 % ринку вантажоперевезень. Прямий діалог і контакт з клієнтами дозволив отримати інформацію щодо визначення сегменту ринку вантажних перевезень, в якому працював клієнт. Також було поставлено конкретні запитання стосовно послуг АТ «Укрзалізниця». Вантажовідправники мали оцінити якість послуг Товариства: простоту укладання договору на надання послуг перевезення та оформлення заявки на перевезення вантажів, виконання термінів доставлення вантажів та термінів подачі вагону під навантаження, технічний та комерційний стан вагонів парку Товариства, вартість послуг користування вагонами, рівень збереження вантажів у процесі перевезення тощо. Оцінювання відбувалось за десятибальною шкалою. В анкетах клієнти зазначали важливість для них певного критерію й те, наскільки Товариство задовольнило їхні очікування. АТ «Укрзалізниця» не мало доступу до анкет учасників, тільки до фінального звіту. В узагальненому звіті було зібрано інформацію без конкретизації того, як саме та чи інша компанія оцінила якість послуг Товариства. Середня оцінка рівня задоволеності послуг склала 5,4 бала. Відтак ключовим пріоритетом на 2020 рік та середньострокову перспективу для Компанії стане підвищення рівня задоволеності клієнта й покращення якості обслуговування.

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАДОВОЛЕНOSTІ КОРИСТУВАЧІВ ПОСЛУГАМИ УКРЗАЛІЗНИЦІ

Мета дослідження - провести незалежне опитування, з'ясувати ступінь задоволеності клієнтів якістю послуг АТ «Укрзалізниця» у сфері пасажирських перевезень у далекому сполученні, отримати конкретну та об'єктивну інформацію щодо пріоритетів клієнтів та послуг, що потребують вдосконалення. У дослідженні взяли участь 7 200 респондентів. За результатами опитування, кожен четвертий подорожуючий при плануванні поїздки не розглядає для себе іншого типу транспорту, окрім залізниці.

Дослідження загального рівня задоволеності користувачів Укрзалізниці передбачало аналіз 4 основних параметрів: задоволеність поїздами, вокзалами, роботою залізниці загалом та придбанням квитків через касу або онлайн. Результати опитування продемонстрували як сильні, так і слабкі сторони надаваних послуг.

В узагальненому звіті було зібрано інформацію щодо оцінки клієнтами якості послуг Товариства. Середня оцінка рівня задоволеності послуг склала 5,99 бала з 10. Ключовий пріоритет для Укрзалізниці на 2020 рік та середньострокову перспективу - підвищення рівня задоволеності клієнта й покращення якості обслуговування.

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИЧНОЇ СПАДЩИНИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Працівники відділу історичної спадщини залізниць України АТ «Укрзалізниця» у 2019 році здійснили ряд заходів у науково-дослідному напрямі із провідними музейними та науково-дослідними закладами України.

19 квітня Товариство спільно з Інститутом досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва НАН України, Українським товариством історії науки та Центром досліджень з історії науки і техніки ім. О. П. Бородіна Державного університету інфраструктури та технологій провело XXIV Всеукраїнську наукову конференцію молодих істориків науки, техніки й освіти та спеціалістів за темою «Наука як феномен національної культури», а також спільно з Луганським національним університетом імені Тараса Шевченка та Луганською обласною організацією Національної спілки краєзнавців України – III Всеукраїнську науково-практичну краєзнавчу конференцію «Луганщина: краєзнавчі розвідки», у складі якої другий рік поспіль відбулось засідання секції з історії залізничної спадщини краю.

27-28 вересня працівники Компанії взяли участь у XVIII Всеукраїнській науковій конференції «Актуальні питання історії науки і техніки» (м. Краматорськ, Донецька область), присвяченій 85-літтю Новокраматорського машинобудівного заводу.

25-26 жовтня на території Бахмутського коледжу транспортної інфраструктури (м. Бахмут, Донецька область) було організовано засідання секції «Історична спадщина Донецьких залізниць» у складі III Всеукраїнської науково-практичної краєзнавчої конференції «Бахмутська старовина-2019: краєзнавчі дослідження», присвяченій 150-літтю Курсько-Харківсько-Азовської залізниці та 85-літтю газети «Залізничник Донбасу».

12 грудня в Києві, спільно з Національним військово-історичним музеєм України та Національним університетом оборони України ім. Івана Черняховського, було проведено I Всеукраїнську наукову військово-історичну конференцію «Історія панцирних потягів та залізничні війська в Україні: історичний поступ». Координували засідання заступник директора Національного військово-історичного музею України Ярослав Тинченко та інженер I категорії відділу історичної спадщини залізниць України Микола Рубан. На конференції

було представлено низку унікальних доповідей про аспекти виробництва та використання панцирних потягів в Україні.

За результатами проведених заходів були видані окремі збірки матеріалів конференцій, а також здійснено подальший передрук матеріалів у періодичних виданнях АТ «Укрзалізниця» та ТОВ «Центр інформації транспорту України».

КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ЗАХОДИ

АРТ-ПОТЯГ ГОГОЛЬTRAIN

27 квітня 2019 року до залізничного вокзалу Маріуполь з Києва прибув арт-поїзд ГогольTrain. Цей арт-об'єкт було підготовано графітниками з усієї України за дві доби. Саме у такий незвичайний спосіб на ГогольFest вирішили доправити учасників і гостей. ГогольTrain сформований з 10 вагонів, з них 3 купейні, 5 плацкартних і 2 вагони-ресторани. Всередині вагони також декоровані під концепцію фестивалю. Зокрема, в одному з вагонів-ресторанів облаштовано міні-сцену для виступу музичних гуртів, інший оформлений у ретро-стилі.

Цей арт-поїзд був єдиним не лише в Україні, але й у Європі. Потяг об'єднав міста, людей та мистецтво, а також став платформою для культурної мобільності.

МУЗЕЙНА ЗАЛА «РІДНИЙ КРАЙ»

Наприкінці грудня 2019 року з нагоди 130-ї річниці від початку функціонування Козятинського пасажирського вокзалу в ньому було відкрито музейну залу «Рідний край». Спершу розпочала роботу виставка 15 репродукцій картин заслуженого художника України Олега Шупляка (с. Бище Бережанського району Тернопільської області). Водночас відкрили музейну кімнату, присвячену історії пасажирського вокзалу станції Козятин. В організації та оформленні експозицій місцевого музею взяли участь філія «Пасажирська компанія» АТ «Укрзалізниця», Козятинська дирекція залізничних перевезень регіональної філії «Південно-Західна залізниця», а також територіальний комітет профспілки залізничників і транспортних будівельників України.

ІНТЕРАКТИВНА ВИСТАВКА UKRAINE WOW

З 14 листопада 2019 року стартувала інтерактивна виставка Ukraine WOW, що на замовлення Товариства була створена агенцією Gres Todorchuk. Її відкрили до Дня залізничника на станції Київ-Пасажирський. Виставку було розміщено у новому культурному просторі «Багажне відділення з рампою». Експозиція складалася із семи блоків та була розташована на площі 3,9 тис. м². Історію розкрито так, ніби відвідувач їхав Україною потягом. Розповідаючи про залізницю, експозиція розповідала про країну. Тунель кохання, останній автопортрет Казимира Малевича, скульптури Олександра Архипенка, абетка Георгія Нарбута, мазанка з роботами Поліни Райко, рожевий вагон, віртуальна реальність, Невицький замок, найпотужніша доменна піч у Європі – ці та інші цікавинки були представлені на виставці. Відвідувачі мали можливість озвучити мультфільми про видатних українців. Були влаштовані спеціальні фотозони. Тільки за два з половиною місяці роботи Ukraine WOW відвідало 250 000 людей. Над проектом-присвятою Україні працювали понад 200 осіб: архітектори, дизайнери, редактори, журналісти, фахівці з віртуальної реальності, команда медіа-художників, проєктні менеджери і кураторська група.

6

НАШІ ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Ernst & Young Audit Services LLC
19A Khreshchatyk Street
Kyiv, 01001, Ukraine
Tel: +380 (44) 490 3000
Fax: +380 (44) 490 3030
www.ey.com/ua

ТОВ «Ернст энд Янг
Аудиторські послуги»
вул. Хрещатик, 19А
Київ, 01001, Україна
Тел.: +380 (44) 490 3000
Факс: +380 (44) 490 3030

Звіт незалежного аудитора

Акціонеру та Наглядовій раді Акціонерного товариства «Українська залізниця»

Звіт щодо аудиту консолідованої фінансової звітності

Думка із застереженням

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності Акціонерного товариства «Українська залізниця» («Товариство») та його дочірніх підприємств (далі разом – «Група»), що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2019 року, та консолідованого звіту про сукупний дохід, консолідованого звіту про зміни у власному капіталі та консолідованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до консолідованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком можливого впливу питання, описаного в параграфі (i) розділу «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, та за винятком впливу питання, описаного в параграфі (ii) розділу «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, консолідований фінансовий стан Групи на 31 грудня 2019 року та її консолідовані фінансові результати і консолідовані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

- (i) Як вказано в Примітці 2 до консолідованої фінансової звітності, певні активи та зобов'язання Групи розташовані або іншим чином пов'язані з Автономною Республікою Крим та певними територіями Донецької та Луганської областей, які тимчасово не контролюються органами державної влади України. Крім того, Група не вважається правонаступницею цих активів і зобов'язань до завершення необхідних нормативних процедур правонаступництва. Існує невизначеність щодо строків правонаступництва та кінцевих сум активів та зобов'язань, які Група прийме у якості правонаступника.

Ми не мали змоги отримати достатні й належні аудиторські докази щодо активів неконтрольованих територій у сумі 13 661 086 тис. грн. та зобов'язань неконтрольованих територій у сумі 5 207 728 тис. грн. станом на 31 грудня 2019 року (2018: 13 562 117 тис. грн. та 5 207 709 тис. грн. відповідно), частки в прибутку асоційованого підприємства у сумі 74 596 тис. грн. і доходів від реалізації та витрат Регіональної філії «Донецька залізниця» за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, розкритих у Примітці 2 до консолідованої фінансової звітності.

- (ii) Як вказано у Примітках 6 та 9 до консолідованої фінансової звітності, Група змінила свою облікову політику щодо основних засобів з моделі собівартості на модель переоцінки починаючи з 1 грудня 2015 року. Балансова вартість основних засобів була визначена на основі результатів переоцінки, здійсненої станом на 31 липня 2014 року на виконання нормативних вимог, та відкоригованої на амортизацію та рух основних засобів за періоди з дати оцінки, що не може вважатися справедливою вартістю станом на 1 грудня 2015 року. Такий підхід не відповідає МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки», а також МСБО 16 «Основні засоби». Ми не мали змоги визначити вплив цих відхилень від МСБО на балансову вартість основних засобів та на розмір пов'язаних з цим відстрочених податкових активів та зобов'язань на 31 грудня 2019 та 2018 років, а також на пов'язаний з цим вплив на витрати від амортизації, витрати від знецінення та витрати відстроченого податку на прибуток за 2019 та 2018 роки.

Building a better
working world

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Групи згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту консолідованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Пояснювальний параграф

Ми звертаємо увагу на Примітку 33 до консолідованої фінансової звітності, що описує вплив витрат на податки Групи та виплат дивідендів на її схильність до ризику ліквідності. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Ми також звертаємо увагу на Примітку 34 до консолідованої фінансової звітності, що описує вплив поширення коронавірусу на діяльність Групи після звітного періоду. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту — це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період. Додатково до питань, описаних в розділі «Основа для думки із застереженням», ми визначили, що нижче описане питання є ключовим питанням аудиту, яке слід відобразити в нашому звіті. Це питання розглядалося в контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в цілому та враховувалося при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цього питання.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цього питання. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначеного нижче питання, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо консолідованої фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
------------------------	---

Дотримання умов кредитних угод

У відповідності до деяких кредитних угод та угод на розміщення Єврооблігацій Група повинна дотримуватися певних фінансових та нефінансових умов. Потенційне порушення умов за однією кредитною угодою може призводити до крос-дефолту за іншими угодами. Потенційне дострокове погашення зобов'язань через порушення умов кредитних угод може вплинути на класифікацію процентних кредитів та запозичень в консолідованому звіті про фінансовий стан та на оцінку принципу безперервності діяльності Групи, що використовувався при складанні консолідованої фінансової звітності. З цих причин ми визначили,

Ми перевірили умови кредитних угод, включаючи визначення фінансових коефіцієнтів та події, що спричиняє невиконання зобов'язань. Ми проаналізували умови реструктуризації зобов'язань та листи-відмови від права вимагати дострокового погашення зобов'язань, отримані від кредиторів Групи. Ми оцінили розрахунки управлінського персоналу щодо фінансових коефіцієнтів та звернули особливу увагу на класифікацію складових, а також специфічних та виняткових складових, включених чи вилучених із розрахунку фінансових коефіцієнтів. Ми оцінили класифікацію процентних кредитів та позик в складі короткострокових чи

що дотримання умов кредитних угод було ключовим питанням аудиту.

Інформація щодо дотримання кредитних угод розкрита у Примітці 18 до консолідованої фінансової звітності.

Інша інформація, що включена до Інтегрованого звіту АТ «Укрзалізниця» та Річної інформації емітента цінних паперів за 2019 рік

Інша інформація складається з Інтегрованого звіту АТ «Укрзалізниця» (що включає консолідований звіт про управління) і Річної інформації емітента цінних паперів (що включає звіт про корпоративне управління) за 2019 рік, відмінна від консолідованої фінансової інформації та нашого звіту незалежного аудитора. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Очікується, що Інтегрований звіт АТ «Укрзалізниця» і Річна інформація емітента цінних паперів будуть надані нам після дати цього звіту аудитора.

Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не будемо робити висновки з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом консолідованої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією, коли вона стає доступною, та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення.

Відповідальність управлінського персоналу та наглядової ради за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Групи.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ▶ ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- ▶ отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Групи;
- ▶ оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- ▶ доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Групу припинити свою діяльність на безперервній основі;
- ▶ оцінюємо загальне подання, структуру та зміст консолідованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання;
- ▶ отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Групи для висловлення думки щодо консолідованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Групи. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо наглядову раду разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо наглядовій раді твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась наглядовій раді ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт щодо додаткової фінансової інформації

Наш аудит був проведений з метою висловлення думки щодо консолідованої фінансової звітності в цілому. Нормативні форми фінансової звітності, які додаються до консолідованої фінансової звітності, наведені як додаткова фінансова інформація, подаються з метою дотримання відповідних нормативних вимог щодо фінансової звітності. Ми провели аудиторські процедури щодо поданої додаткової фінансової інформації в рамках аудиту консолідованої фінансової звітності і, на нашу думку, за винятком можливого впливу питання, описаного в параграфі (i) розділу «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, та за винятком впливу питання, описаного в параграфі (ii) розділу «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, додаткова фінансова інформація була підготовлена належним чином, в усіх суттєвих аспектах, відповідно до консолідованої фінансової звітності Групи в цілому.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту, у звіті незалежного аудитора ми надаємо також інформацію відповідно до ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII («Закон № 2258-VIII»):

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

Вперше ми були призначені аудитором для проведення першого обов'язкового аудиту консолідованої фінансової звітності Групи згідно з договором від 13 травня 2015 року. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Групи становить 5 років.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для аудиторського комітету

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для аудиторського комітету Групи, який ми випустили 30 березня 2020 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

Надання неаудиторських послуг

Ми заявляємо, що неаудиторські послуги, на які встановлено обмеження у ч. 4 ст. 6 Закону № 2258-VIII, нами не надавались. Також, ми не надавали Товариству та контролюваним ним суб'єктам господарювання жодних неаудиторських послуг, окрім тих, що розкриті в консолідованій фінансовій звітності або консолідованому звіті про управління.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Кредісов Олексій Анатолійович.

Кредісов Олексій Анатолійович
Партнер
Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

м. Київ, Україна

31 березня 2020 року

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Аудиторська палата України. Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

(v)

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

СТАНОМ НА 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2019	2018
Активи			
Необоротні активи			
Основні засоби	9	234 555 159	237 701 229
Інвестиції в асоційовані компанії	10	737 122	691 759
Фінансові активи	11	84 326	91 247
Податки до відшкодування, крім податку на прибуток	15	164 064	845 648
Передоплата з податку на прибуток		70 661	539 721
Відстрочений податковий актив	21	129 813	58 745
Активи неконтрольованих територій	2	13 661 086	13 562 117
		249 402 231	253 490 466
Оборотні активи			
Запаси	12	9 129 068	8 881 531
Торгова та інша дебіторська заборгованість	13	656 540	1 002 401
Передоплати	14	332 981	136 842
Передоплата з податку на прибуток		113 272	12 280
Податки до відшкодування, крім податку на прибуток	15	379 881	733 121
Фінансові активи	16	2 014 715	–
Грошові кошти та їх еквіваленти	16	6 981 236	1 251 826
		19 607 693	12 018 001
Всього активи		269 009 924	265 508 467
Власний капітал та зобов'язання			
Власний капітал			
Статутний капітал	17	229 879 115	229 879 115
Додатковий капітал		18 906 066	18 894 521
Непокритий збиток		(36 999 362)	(38 660 688)
		211 785 819	210 112 948
Неконтрольована частка		30 384	4 978
		211 816 203	210 117 926
Довгострокові зобов'язання			
Процентні кредити та запозичення	18	18 149 798	14 918 287
Зобов'язання за договорами оренди	19	1 931 848	1 158 530

	Примітки	2019	2018
Забезпечення за виплатами працівникам	20	3 186 892	2 654 105
Відстрочене податкове зобов'язання	21	19 630	34 105
Зобов'язання неконтрольованих територій	2	5 207 728	5 207 709
		28 495 896	23 972 736
Короткострокові зобов'язання			
Процентні кредити та запозичення	18	14 498 640	17 086 982
Зобов'язання за договорами оренди	19	434 396	286 775
Торгова та інша кредиторська заборгованість	22	9 714 077	9 358 892
Контрактні зобов'язання		1 936 973	2 324 462
Зобов'язання з податку на прибуток		7 857	68 773
Інші податкові зобов'язання, крім податку на прибуток	23	888 779	559 651
Забезпечення	24	1 217 103	1 732 270
		28 697 825	31 417 805
Всього зобов'язань		57 193 721	55 390 541
Власний капітал та зобов'язання		269 009 924	265 508 467

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД

ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2019	2018
Дохід від реалізації			
Доходи від вантажних перевезень	26	72 488 806	67 519 803
Доходи від перевезення пасажирів та багажу	26	9 905 795	8 468 724
Інші доходи та додаткові послуги	26	7 957 718	7 413 880
Всього доходу від реалізації		90 352 319	83 402 407
Операційні витрати			
Витрати на персонал		(44 056 208)	(40 585 068)
Амортизація		(12 402 695)	(12 547 478)
Електроенергія		(8 484 771)	(9 155 746)
Пальне		(8 237 492)	(9 405 550)
Матеріали, ремонт та обслуговування		(5 530 092)	(7 030 203)
Податки, крім податку на прибуток	25	(4 229 621)	(1 262 153)
Витрати на соціальне забезпечення		(543 395)	(677 887)
Зміна забезпечення	24	(104 091)	(134 241)
Зміна в залишках готової продукції та незавершеного виробництва		19 589	(61 273)
Інші операційні доходи	27	1 081 671	1 229 638
Інші операційні витрати	27	(3 045 621)	(270 818)
Всього операційних витрат		(85 532 726)	(79 900 779)
Операційний прибуток			
Фінансові доходи	28	259 506	202 624
Фінансові витрати	28	(3 844 992)	(3 463 631)
Інші доходи		143 058	123 108
Інші витрати		(918 121)	(21 465)
Чистий прибуток від курсових різниць	29	4 325 567	538 820
Частка в прибутку асоційованих підприємств	10	78 736	59 393
Прибуток до оподаткування		4 863 347	940 477
Витрати з податку на прибуток	21	(1 875 100)	(736 623)
Прибуток за рік		2 988 247	203 854
Прибуток/(збиток) за період, що відноситься до:			
Власника материнської компанії		2 988 569	203 766

	Примітки	2019	2018
Неконтрольованих часток		(322)	88
		2 988 247	203 854
Інший сукупний дохід/(збиток)			
Інший сукупний збиток, що не перекласифіковується до прибутків та збитків у наступних періодах, за вирахуванням податку на прибуток			
Витрати від перерахунку зобов'язань за виплатами працівникам	20, 21	(613 571)	(704 779)
Частка інших сукупних доходів асоційованих підприємств	10	55 083	–
Інший сукупний збиток за рік		(558 488)	(704 779)
Всього сукупний дохід/(збиток) за період, що відноситься до:			
Власника материнської компанії		2 430 081	(501 013)
Неконтрольованих часток		(322)	88
Всього сукупний дохід/(збиток) за рік		2 429 759	(500 925)

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ

ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
(у тисячах українських гривень)

	При- мітки	Статутний капітал	Додатковий капітал	Непокритий збиток	Всього	Неконтро- льовані частки	Всього власного капіталу
1 січня 2018 року		229 879 115	18 899 383	(38 006 503)	210 771 995	4 983	210 776 978
Прибуток за рік		–	–	203 766	203 766	88	203 854
Інший сукупний збиток		–	–	(704 779)	(704 779)	–	(704 779)
Всього сукупний збиток за рік		–	–	(501 013)	(501 013)	88	(500 925)
Дивіденди	17	–	–	(153 417)	(153 417)	–	(153 417)
Дивіденди, сплачені неконтрольованим часткам участі		–	–	–	–	(93)	(93)
Інші зміни		–	(4 862)	245	(4 617)	–	(4 617)
31 грудня 2018 року		229 879 115	18 894 521	(38 660 688)	210 112 948	4 978	210 117 926
Прибуток/(збиток) за рік		–	–	2 988 569	2 988 569	(322)	2 988 247
Інший сукупний збиток		–	–	(558 488)	(558 488)	–	(558 488)
Всього сукупний збиток за рік		–	–	2 430 081	2 430 081	(322)	2 429 759
Дивіденди	17	–	–	(765 355)	(765 355)	–	(765 355)
Дивіденди, сплачені неконтрольованим часткам участі		–	–	–	–	(65)	(65)
Інші зміни		–	11 545	(3 400)	8 145	25 793	33 938
31 грудня 2019 року		229 879 115	18 906 066	(36 999 362)	211 785 819	30 384	211 816 203

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
(у тисячах українських гривень)

	Примітки	2019	2018
Рух грошових коштів від операційної діяльності			
Прибуток до оподаткування		4 863 347	940 477
Коригування для узгодження прибутку до оподаткування та чистих грошових потоків, одержаних від операційної діяльності			
Амортизація		12 402 695	12 547 478
Знецінення інвестицій у асоційовані підприємства		74 276	–
Зменшення корисності основних засобів	9	720 550	–
Чисті фінансові витрати	28	3 585 486	3 261 007
Витрати від вибуття основних засобів		79 673	12 889
Зміни у зобов'язаннях за виплатами працівникам та забезпеченнях		(317 844)	(352 933)
Зміна резерву на торгіву та іншу дебіторську заборгованість, передоплати та запаси		1 349 350	230 355
Чистий прибуток від курсових різниць		(4 311 845)	(536 922)
Частка в прибутку асоційованих підприємств	10	(78 736)	(59 393)
Прибуток від операційної діяльності до змін в оборотному капіталі		18 366 952	16 042 958
Зміни в оборотному капіталі			
Торгова та інша дебіторська заборгованість		(278 706)	(356 761)
Передоплати		(196 139)	62 627
Запаси		(281 808)	(469 438)
Податки до відшкодування, крім податку на прибуток		433 086	(156 831)
Торгова та інша кредиторська заборгованість		(581 847)	836 555
Контрактні зобов'язання		(387 489)	(141 719)
Інші податкові зобов'язання, крім податку на прибуток		329 090	(69 997)
Грошові кошти, одержані від операційної діяльності		17 403 139	15 747 394
Податок на прибуток сплачений		(1 755 587)	(199 813)
Відсотки сплачені		(2 783 618)	(2 815 173)
Дивіденди, сплачені власнику материнської компанії	17	(118 520)	(45 044)
Дивіденди, сплачені неконтрольованим часткам участі	17	(71)	–
Використані суми забезпечення	24	(482 758)	(66 728)
Чисті грошові кошти, одержані від операційної діяльності		12 262 585	12 620 636

ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ (продовження)
(у тисячах українських гривень)

Рух грошових коштів від інвестиційної діяльності		
Придбання основних засобів	(9 285 375)	(15 033 937)
Надходження від реалізації основних засобів	37 619	–
Розміщення депозитів, за вирахуванням повернень	(2 057 881)	–
Відсотки отримані	243 155	197 109
Дивіденди, отримані від асоційованих підприємств	10	37 297
Приєднання дочірніх підприємств (надходження грошових коштів)	31 669	–
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності	(10 993 516)	(14 836 828)
Рух грошових коштів від фінансової діяльності		
Отримання процентних кредитів та запозичень	35 965 166	18 070 474
Погашення процентних кредитів та запозичень	(31 068 745)	(19 450 443)
Погашення зобов'язань за договорами оренди	(422 358)	(338 712)
Дивіденди, сплачені неконтрольованим часткам участі	–	(93)
Чисті грошові кошти, використані в фінансової діяльності	4 474 063	(1 718 774)
Чисте збільшення / (зменшення) грошових коштів	5 743 132	(3 934 966)
Перекласифікація грошових коштів в активи неконтрольованих територій	2	–
Вплив зміни обмінних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти	(13 722)	(1 898)
Грошові кошти та їх еквіваленти, на 1 січня	1 251 826	5 188 988
Грошові кошти та їх еквіваленти, на 31 грудня	6 981 236	1 251 826

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
(у тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

СФЕРА ДІЯЛЬНОСТІ ТА СТРУКТУРА ГРУПИ СТВОРЕННЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ ТОВАРИСТВА ТА ГРУПИ

Акціонерне товариство «Українська залізниця» (далі – АТ «Укрзалізниця», або «Товариство») є приватним акціонерним товариством, створеним у відповідності до законодавства України. До 31 жовтня 2018 року Товариство мало назву Публічне акціонерне товариство «Українська залізниця», яке було зареєстроване 21 жовтня 2015 року. Товариство було створене внаслідок реорганізації шляхом злиття підприємств та установ залізничного транспорту загального користування (далі – «Реорганізація») і розпочало господарську діяльність 1 грудня 2015 року. Товариству були передані практично всі активи та зобов'язання підприємств, що входили до сфери управління та фактично контролювалися Державною адміністрацією залізничного транспорту України. Ця консолідована фінансова звітність включає фінансову звітність АТ «Укрзалізниця» та його дочірніх підприємств (далі разом – «Група»). Перелік підприємств, які увійшли до складу Групи, подається нижче.

Основними видами діяльності Групи є надання послуг з транспортування вантажів та перевезення пасажирів залізничним транспортом, послуг з доступу до інфраструктури залізничного транспорту, логістичних послуг, послуг з ремонту та обслуговування рухомого складу тощо. Товариство визнано природною монополією на території України в частині надання послуг з користування об'єктами інфраструктури, що забезпечують рух залізничного транспорту загального користування, та керування диспетчерськими службами.

КОРПОРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ

Єдиним акціонером АТ «Укрзалізниця» є держава Україна в особі Кабінету Міністрів України. Управління корпоративними правами держави стосовно Товариства здійснює Кабінет Міністрів України. Юридична адреса АТ «Укрзалізниця»: вул. Єжи Ґедройця, 5, Київ, 03150, Україна.

ПІДПРИЄМСТВА, ВКЛЮЧЕНІ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ

Нижче подаються назви підприємств, фінансова звітність яких включена до консолідованої фінансової звітності станом на 31 грудня:

	2019	2018
АТ «Українська залізниця»	Материнська компанія	Материнська компанія
ПрАТ «Дніпропетровський тепловозоремонтний завод»	100%	100%
ПрАТ «Запорізький електровозоремонтний завод»	100%	100%
ПрАТ «Львівський локомотиворемонтний завод»	100%	100%
ПрАТ «Київський електровагоноремонтний завод»	100%	100%
ПрАТ «Коростенський завод залізобетонних шпал»	100%	100%
ПрАТ «Гніванський завод спецзалізобетону»	100%	100%
ПрАТ «Київський електротехнічний завод «Трансигнал»	100%	100%
ТОВ «УЗ Карго Вагон»	100%	100%
ТОВ «Енерго Збут Транс»	100%	100%
ПрАТ «СК «Таст-Гарантія» (Примітка 17)	65,62%	65,62%
ПРАТ «СК «Інтер-Поліс»	50,0046%	–

До складу АТ «Укрзалізниця» входять шість Регіональних філій та 30 філій, дані яких були включені в цю консолідовану фінансову звітність. Товариство продовжує внутрішню реорганізацію

та формує цільову структуру компанії з виділенням ринково-орієнтованих підрозділів. В квітні 2019 року Група отримала контроль над ПрАТ «СК «Інтер-Поліс». На дату отримання контролю

активи ПрАТ «СК «Інтер-Поліс» становили 73231 тис. грн, зобов'язання – 21640 тис. грн та чисті активи складали 51591 тис. грн. Балансова вартість інвестицій в ПрАТ «Страхова компанія «Інтер-Поліс», що становила 7552 тис. грн (30,965%), була відображена в частині Інвестицій в асоційовані компанії станом на 31 грудня 2018 року.

ПОЛІТИКА ЦІНОУТВОРЕННЯ

Перевезення вантажів і пасажирів залізничним транспортом в Україні здійснюється за державними регульованими цінами та деякі послуги, пов'язані з перевезеннями, надаються за ринковими цінами. Разом з цим АТ «Укрзалізниця» у процесі діяльності надає широкий спектр допоміжних послуг та робіт, виробляє та реалізує продукцію за нерегульованими державою цінами. Перевезення вантажів і пасажирів визначається такими тарифними нормами:

- Тарифи на перевезення вантажів у межах України – встановлюються Міністерством інфраструктури України за погодженням з Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільськогосподарства України та Міністерством фінансів України (крім вагонної складової тарифу для власних вагонів перевізника АТ «Укрзалізниця» починаючи з 19 лютого 2018 року). Згідно з наказом Міністерства інфраструктури України від 12.12.2017 № 425 завершено процес дерегуляції вагонної складової тарифу для парку власних вагонів АТ «Укрзалізниця» та починаючи з 19 лютого 2018 року АТ «Укрзалізниця» самостійно встановлює плату за використання власних вагонів перевізника АТ «Укрзалізниця». Тарифи встановлюються у гривнях і, в основному, коригуються з урахуванням зміни витрат на перевезення вантажів та зміни індексу цін виробників промислової продукції, який наближений до зміни курсу гривні щодо долара США та євро, у яких виражений кредитний портфель Групи. Протягом 2019 року відповідно до наказу Мінінфраструктури від 22.03.2019 № 205 «Про внесення змін до Коефіцієнтів, що застосовується до тарифів Збірника тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом у межах України та пов'язані з ними послуги» з 30.03.2019 відбулась індексація тарифів на вантажні перевезення в межах України на 14,2%. Відповідно до рішень правління АТ «Укрзалізниця» від 17 квітня 2019 року (застосування ставок з 20 травня 2019) та 6 вересня 2019 року (застосування ставок з 13 жовтня 2019) оновлено ставки плати за використання власних вагонів перевізника АТ «Укрзалізниця».
- Тарифи на перевезення пасажирів, багажу і вантажобагажу у внутрішньому сполученні – визначаються Міністерством інфраструктури України за погодженням з Міністерством економічного розвитку і торгівлі України (крім приміських перевезень та перевезень швидкісними поїздами категорії Інтерсіті+ у вагонах першого класу) та встановлюються у гривнях. Тарифи на перевезення пасажирів, багажу і вантажобагажу у внутрішньому сполученні протягом 2019 року не підвищувались. Протягом 2018 року підвищення тарифів на пасажирські перевезення відбулось відповідно до наказу Мінінфраструктури від 20.04.2018 № 184 «Про затвердження Тарифів на перевезення пасажирів, багажу і вантажобагажу залізничним транспортом у внутрішньому сполученні» з 1 червня та 1 жовтня на 12%.
- Тарифи на перевезення вантажів у міжнародному сполученні – регулюються спеціальною Тарифною політикою, яка

щорічно затверджується Міністерством інфраструктури України на основі міжурядових угод та встановлюються у швейцарських франках, у доларах США або в євро. Протягом 2019 та 2018 років збільшення зазначених тарифів не відбувалось.

- Тарифи на перевезення пасажирів та багажу у міжнародному сполученні – затверджуються Міністерством інфраструктури України на підставі певних міжурядових угод. Встановлюються у швейцарських франках при поїздках у країни Співдружності Незалежних Держав, а також Латвію, Литву, Естонію, у євро – при поїздках в інші країни. Протягом 2019 року було змінено коефіцієнти індексації до базової вартості квитка та плацкарти міждержавного пасажирського тарифу за календарними періодами року відповідно до наказу Мінінфраструктури від 25.03.2019 № 208 «Про внесення змін до Тарифів на перевезення пасажирів, багажу та вантажобагажу залізничним транспортом у міжнародному сполученні».

ОПЕРАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ, РИЗИКИ ТА ЕКОНОМІЧНІ УМОВИ В УКРАЇНІ

Група здійснює свою діяльність в Україні. Хоча економіка України загалом вважається ринковою, вона продовжує демонструвати особливості, властиві перехідній економіці. Їй, серед іншого, залишаються притаманними певні структурні диспропорції, низький рівень ліквідності ринків капіталу, порівняно висока, зокрема у 2014-2018 роках, інфляція, значний розмір зовнішнього та внутрішнього державного боргу. Після різкого спаду у 2014-2016 роках, економіка країни почала демонструвати певні ознаки відновлення та зростання. Основними ризиками для сталої економічної динаміки залишаються напруженість у геополітичних відносинах з Російською Федерацією; відсутність чіткого консенсусу щодо напрямків проведення інституціональних реформ, зокрема в державному управлінні, судочинстві та основних секторах економіки; прискорення трудової еміграції та низький рівень залучення інвестицій. Після тимчасової окупації Автономної Республіки Крим Російською Федерацією в результаті збройної агресії в квітні 2014 року Група припинила свою діяльність в регіоні. У результаті Реорганізації активи та зобов'язання, що мають відношення до тимчасово окупованої Автономної Республіки Крим, були передані Товариству за балансовою вартістю станом на 31 березня 2014 року та продовжували обліковуватися за цією вартістю станом на 31 грудня 2019 та 2018 років. У консолідованій фінансовій звітності Групи за 2019 та 2018 роки не було відображено жодних доходів та/або витрат, пов'язаних з активами та зобов'язаннями, що мають відношення до Автономної Республіки Крим. У другій половині 2014 року, в результаті збройної агресії Російської Федерації, органи державної влади України тимчасово втратили контроль над деякими територіями Донецької та Луганської областей, де здійснювали діяльність певні структурні підрозділи Державного підприємства «Донецька Залізниця» (ДП «Донецька залізниця»). У результаті Реорганізації активи та зобов'язання структурних підрозділів ДП «Донецька залізниця», розташованих на тимчасово окупованій території Донецької та Луганської областей, були передані Товариству за балансовою вартістю станом на 30 червня 2014 року

та, в основному, продовжували обліковуватися за цією вартістю станом на 31 грудня 2019 та 2018 років на балансі Регіональної філії «Донецька залізниця» (РФ «Донецька залізниця»). Група здійснила лише коригування процентних кредитів та зобов'язань, а також зобов'язань за договорами фінансової оренди, станом на 1 січня 2016 року. Жодних коригувань зазначених фінансових зобов'язань не було зроблено після вказаної дати (Примітка 18). Не дивлячись на втрату контролю над активами та зобов'язаннями тимчасово окупованих територій, Група продовжує обліковувати їх у консолідованому звіті про фінансовий стан, оскільки це відповідає нормативним вимогам, які стосуються Реорганізації, а також відповідає офіційній позиції Уряду України, що органи державної влади України відновлять контроль над окупованими територіями. Після закінчення тимчасової окупації Автономної Республіки Крим та частини території Донецької та Луганської областей (разом – «неконтрольовані території») активи та зобов'язання, що стосуються зазначених регіонів, будуть переоцінені та оформлені як внесок до статутного капіталу в рамках процедури правонаступництва, а частина основних засобів – як майно на праві господарського відання (Примітка 17). Як зазначено у Примітці 10, активи, зобов'язання та результати діяльності асоційованого підприємства ПрАТ «Укртранслізинг» разом з трьома його дочірніми підприємствами також пов'язані з неконтрольованими територіями.

Незважаючи на збройну агресію, Група змогла забезпечити здійснення залізничних перевезень із залученням тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей до 15 березня 2017 року. Указом Президента України № 62/2017 від 15 березня 2017 року було введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про невідкладні додаткові заходи із протидії гібридним загрозам національній безпеці України», яким передбачено здійснення заходів щодо припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення у межах Донецької та Луганської областей, за невеликим виключенням. У результаті вжитих заходів було повністю припинене вантажне залізничне сполучення із тимчасово окупованими територіями Донецької та Луганської областей. Станом на 31 грудня 2017 року управлінський персонал здійснив розподіл активів та зобов'язань РФ «Донецька залізниця» на контрольовану та неконтрольовану частини. Активи та зобов'язання неконтрольованої частини були виділені в наступні рядки консолідованого звіту про фінансовий стан: активи неконтрольованих територій та зобов'язання неконтрольованих територій у складі необоротних активів та довгострокових зобов'язань, відповідно. До цих рядків також включені активи та зобов'язання, що стосуються Автономної Республіки Крим. Такий підхід надає чіткішу презентацію активів та зобов'язань Групи. Протягом 2019 року відбулися незначні зміни у складі активів та зобов'язань неконтрольованих територій.

АКТИВИ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ НЕКОНТРОЛЬОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ Станом на 31 грудня 2019 року:			
	Неконтрольована територія Донецької та Луганської областей	Автономна Республіка Крим	Разом
Активи			
Необоротні активи			
Основні засоби (Примітка 9)	9 528 873	2 066 406	11 595 279
Фінансові активи	35 362	1 559	36 921
	9 564 235	2 067 965	11 632 200
Оборотні активи			
Запаси	194 214	69 088	263 302
Торгова та інша дебіторська заборгованість	1 535 481	9 086	1 544 567
Передоплати	34 616	8 691	43 307
Передоплата з податку на прибуток	29 565	1 220	30 785
Податки до відшкодування, крім податку на прибуток	40 610	2 423	43 033
Грошові кошти та їх еквіваленти	100 139	3 753	103 892
	1 934 625	94 261	2 028 886
Всього активи неконтрольованих територій	11 498 860	2 162 226	13 661 086
Короткострокові зобов'язання			
Процентні кредити та запозичення	3 663 995	–	3 663 995

АКТИВИ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ НЕКОНТРОЛЬОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ (продовження)
Станом на 31 грудня 2019 року:

Зобов'язання за договорами оренди	801 777	381	802 158
Торгова та інша кредиторська заборгованість	431 279	36	431 315
Аванси, одержані від клієнтів	225 394	–	225 394
Податкові зобов'язання, крім податку на прибуток	84 866	–	84 866
	5 207 311	417	5 207 728
Всього зобов'язань неконтрольованих територій	5 207 311	417	5 207 728

АКТИВИ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ НЕКОНТРОЛЬОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ
Станом на 31 грудня 2018 року:

	Неконтрольована територія Донецької та Луганської областей	Автономна Республіка Крим	Разом
Активи			
Необоротні активи			
Основні засоби (Примітка 9)	9 430 462	2 068 284	11 498 745
Фінансові активи	35 362	1 559	36 921
	9 465 824	2 069 843	11 535 666
Оборотні активи			
Запаси	193 574	69 343	262 917
Торгова та інша дебіторська заборгованість	1 535 308	9 086	1 544 395
Передоплати	34 616	8 691	43 307
Передоплата з податку на прибуток	27 681	1 220	28 901
Податки до відшкодування, крім податку на прибуток	40 616	2 423	43 039
Грошові кошти та їх еквіваленти	100 139	3 753	103 892
	1 931 934	94 516	2 026 451
Всього активи неконтрольованих територій	11 397 758	2 164 359	13 562 117
Короткострокові зобов'язання			
Процентні кредити та запозичення	3 663 995	–	3 663 995
Зобов'язання за договорами оренди	802 158	–	802 158
Торгова та інша кредиторська заборгованість	431 260	36	431 296
Аванси, одержані від клієнтів	225 394	–	225 394
Податкові зобов'язання, крім податку на прибуток	84 866	–	84 866
	5 207 673	36	5 207 709
Всього зобов'язань неконтрольованих територій	5 207 673	36	5 207 709

Узагальнена фінансова інформація Регіональної філії «Донецька залізниця», що включена до консолідованої фінансової звітності Групи станом на 31 грудня, представлена нижче:

АКТИВИ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ РФ «ДОНЕЦЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ»		
	2019	2018
Активи		
Необоротні активи		
Основні засоби	4 949 065	5 046 626
Фінансові активи	3 599	5 635
Передоплата з податку на прибуток	–	1 402
Активи неконтрольованих територій	8 696 714	8 624 333
	13 649 378	13 677 996
Оборотні активи		
Запаси	481 388	523 387
Торгова та інша дебіторська заборгованість	17 045	27 839
Торгова та інша дебіторська заборгованість від підприємств Групи	2 182	1 584
Передоплати	5 012	5 299
Податки до відшкодування, крім податку на прибуток	13 783	14 734
Грошові кошти та їх еквіваленти	2 181	909
	521 591	573 752
Всього активи	14 170 969	14 251 748
Довгострокові зобов'язання		
Забезпечення за виплатами працівникам	251 017	189 295
Зобов'язання неконтрольованих територій	5 008 361	5 017 908
	5 259 378	5 207 203
Короткострокові зобов'язання		
Торгова та інша кредиторська заборгованість	455 946	541 956
Торгова та інша кредиторська заборгованість підприємствам Групи	7 420 050	3 465 314
Контрактні зобов'язання	6 307	9 873
Податкові зобов'язання, крім податку на прибуток	59 184	35 163
Забезпечення	9 720	–
	7 951 207	4 052 306
Всього зобов'язань	13 210 585	9 259 509
Чисті активи	960 384	4 992 239

179

Управлінський персонал має на меті покращення фінансових результатів та забезпечення достатності грошових надходжень від основних видів послуг, що надаються Групою, для своєчасного та у повному обсязі обслуговування своїх фінансових зобов'язань, що є ключовим фактором із забезпечення сталості її операційної діяльності в осяжній перспективі.

У цьому контексті управлінський персонал відзначає, що станом на 31 грудня 2019 року поточні зобов'язання Групи перевищували поточні активи на 9 090 132 тис. грн (31 грудня 2018 року: 19 399 804 тис. грн). Основною причиною зниження даного показника станом на кінець 2019 року стало залучення позики з міжнародного ринку капіталу шляхом випуску облігацій на Ірландській фондовій біржі (Примітка 18). Проте, у 2020 році Група повинна сплатити частину основної суми зобов'язання за єврооблігаціями у розмірі 100 млн дол. США, а також здійснити виплати за іншими кредитами та позиками. Станом на 31 грудня 2019 року балансова вартість короткострокових процентних кредитів та позик, відображена в короткострокових зобов'язаннях, складала 14 498 640 тис. грн. При цьому, в березні 2020 року Група своєчасно та в повному обсязі погасила частину основного боргу за єврооблігаціями у сумі 50 млн дол. США та виплатила черговий купонний дохід за ними (Примітка 34).

За ініціативою управлінського персоналу у 2019 році Урядом України було схвалено підвищення тарифів на вантажні залізничні перевезення на 14,2% починаючи з 30 березня 2019 року у розмірі індексу цін виробників промислової продукції. Попередня індексація тарифів на 15% було здійснено з 31 жовтня 2017 року. Встановлення регульованої інфраструктурної складової вантажних тарифів затверджується Міністерством інфраструктури України за погодженням із уповноваженими органами державної влади (Примітка 1). Вагонна складова тарифу для парку власних вагонів була дерегульована. Це дозволило, починаючи з лютого 2018 року, здійснювати щоквартальну індексацію вагонної складової тарифу з урахуванням зміни витрат та рівня індексу цін виробників промислової продукції (ІЦВ). Тарифи щодо певного парку власних вагонів встановлюються на ринкових засадах за результатами аукціонів на публічних електронних майданчиках.

Управлінський персонал також ініціював запровадження нової системи автоматичної індексації регульованої частини тарифів на вантажні залізничні перевезення на рівень індексу цін виробників промислової продукції. Очікується, що відповідні зміни до системи тарифоутворення будуть погоджені із уповноваженими органами державної влади у 2020 році.

Заходи з оптимізації операційних витрат здійснюються шляхом організації закупок матеріальних цінностей та послуг через систему прозорих та конкурентних онлайн аукціонів. Крім того, очікуються додаткові грошові потоки від реалізації металобрухту та надлишкового майна.

Управління існуючими борговими зобов'язаннями та залучення нового фінансування, а також реалізація заходів із покращення результатів операційної діяльності, надалі сприятимуть своєчасному погашенню зобов'язань, фінансуванню капітальних витрат та продовженню сталої операційної діяльності Групи в осяжній перспективі.

ОСНОВА СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Дана консолідована фінансова звітність Групи підготовлена у відповідності з Міжнародними стандартами фінансової звітності («МСФЗ») в редакції, затвердженій Радою з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (Рада з МСБО).

Консолідована фінансова звітність складена на основі принципу первісної собівартості, за винятком основних засобів, які відображаються за переоціненою вартістю, пенсійних зобов'язань, які оцінюються у відповідності до МСБО (IAS) 19 «Виплати працівникам», деяких фінансових інструментів, які оцінюються відповідно до положень МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти». Ця консолідована фінансова звітність представлена в тисячах українських гривень («тис. грн»), а всі суми округлені до цілих тисяч, крім випадків, де вказано інше.

ОСНОВА СКЛАДАННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Фінансова звітність підприємств Групи складена на ту ж звітну дату, з використанням єдиної облікової політики. Коригування здійснювалися для приведення у відповідність будь-яких можливих відхилень в обліковій політиці.

Контроль здійснюється в тому випадку, якщо Група наражається на ризики зміни доходів від участі в об'єкті інвестування, або має право на отримання таких доходів, а також можливість впливати на ці доходи через здійснення своїх повноважень щодо об'єкта інвестування. Зокрема, Група контролює об'єкт інвестицій тільки в тому випадку, якщо виконуються наступні умови:

- наявність у Групи повноважень щодо об'єкта інвестицій (в т.ч. існують права, що забезпечують поточну можливість управляти значною діяльністю об'єкта інвестицій);
- наявність у Групи ризиків зміни доходів від участі в об'єкті інвестування, або прав на отримання таких доходів;
- наявність у Групи можливості використовувати свої повноваження для впливу на величину доходів.

Як правило, передбачається, що більшість прав голосу обумовлює наявність контролю. Для підтвердження такого припущення і при наявності у Групи менше більшості прав голосу або аналогічних прав у відношенні об'єкта інвестування, Група враховує всі доречні факти та обставини при оцінці наявності повноважень щодо даного об'єкта інвестицій:

- угода (–и) з іншими власниками права голосу в об'єкті інвестицій;
- права, передбачені іншими угодами;
- права голосу і потенційні права голосу, наявні у Групи.

Група повторно аналізує наявність контролю над об'єктом інвестування, якщо факти та обставини свідчать про зміну одного або декількох з трьох компонентів контролю. Консолідація дочірнього підприємства починається, коли Група отримує контроль над дочірнім підприємством, і припиняється, коли Група втрачає контроль над дочірнім підприємством. Активи, зобов'язання, доходи і витрати дочірнього підприємства, придбання або вибуття якого відбулося протягом року, включаються до консолідованої фінансової звітності з дати отримання Групою контролю і відображаються до дати втрати Групою контролю над дочірнім підприємством.

Прибуток або збиток і кожен компонент іншого сукупного доходу відносяться на акціонерів Групи і неконтрольованих часток навіть у тому випадку, якщо це призводить до негативного сальдо у неконтрольованих частках. При необхідності фінансова звітність дочірніх підприємств коригується для приведення облікової політики таких організацій у відповідність до облікової політики Групи. Усі внутрішньогрупові сальдо та операції, а також нереалізований прибуток, що виникає у результаті внутрішньогрупових операцій, були повністю виключені при складанні консолідованої фінансової звітності.

Зміна частки участі в дочірньому підприємстві без втрати контролю враховується як операція з власним капіталом. Якщо Група втрачає контроль над дочірнім підприємством, вона припиняє визнання відповідних активів (в тому числі гудвілу), зобов'язань, неконтрольованих часток участі і інших компонентів власного капіталу і визнає понесені прибуток або збиток у складі прибутку або збитку. Решта інвестиції визнаються за справедливою вартістю.

ЗМІНИ В ОБЛІКОВІЙ ПОЛІТИЦІ

Облікова політика Групи, застосовувана в 2019 році, відповідає обліковій політиці попереднього фінансового періоду, за винятком нових або переглянутих Стандартів та Тлумачень, що набули чинності 1 січня 2019 року. Група не прийняла достроково будь-який інший стандарт, інтерпретації або поправки, які були випущені, але ще не вступили в силу.

Характер та вплив цих змін розглядаються нижче. Хоча нові стандарти та поправки застосовувалися вперше у 2019 році, вони не мали істотного впливу на річну звітність Групи. Характер і вплив кожного нового стандарту чи поправки описано нижче:

МСФЗ (IFRS) 16 «ОРЕНДА»

МСФО (IFRS) 16 замінює собою МСБО (IAS) 17 «Оренда», тлумачення КТМФЗ (IFRIC) 4 «Визначення, чи містить угода оренду», тлумачення ПКТ (SIC) 15 «Операційна оренда: заохочення» і тлумачення ПКТ (SIC) 27 «Оцінка сутності операцій, які мають юридичну форму угоди про оренду». Стандарт встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про оренду і вимагає, щоб орендарі відображали в обліку всі договори оренди з використанням єдиної моделі обліку в балансі. Порядок обліку для орендодавця відповідно до МСФЗ (IFRS) 16 практично не змінюється в порівнянні з МСБО (IAS) 17. Орендодавці будуть продовжувати класифікувати оренду, використовуючи ті ж принципи класифікації, що і в МСБО (IAS) 17, виділяючи при цьому два види оренди: операційну і фінансову. Таким чином, застосування МСФЗ (IFRS) 16 не викликало впливу на облік договорів оренди, в котрих Група є орендодавцем.

- **Оренда, яка раніше класифікувалась як фінансова**

Група не змінила первісну балансову вартість активів та вартість зобов'язань на дату першого застосування стандарту до оренди, яка раніше була класифікована як фінансова оренда (тобто активи в формі права власності та зобов'язання з оренди дорівнюють активам та зобов'язанням з фінансової оренди, визаним раніше згідно МСБО 17). Вимоги МСФЗ 16 застосовуються до такої оренди з 1 січня 2019 року.

• **Оренда, яка раніше класифікувалась як операційна**

Група вирішила використовувати звільнення від визнання для договорів оренди, строк оренди за якими на дату початку оренди складає не більше 12 місяців і котрі не містять опціону на купівлю (короткострокова оренда), а також для договорів оренди, в яких базовий актив має низьку вартість (оренда активів з низькою вартістю). Правила обліку цих видів оренди залишаються подібними до існуючих, тобто Група продовжує класифікувати таку оренду як операційну оренду. Застосування МСФЗ 16 не мало суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

ІНШІ ЗМІНИ

Наступні нові тлумачення, зміни та поправки були прийняті Групою вперше щодо періодів фінансової звітності, що почалися або почнуться після 1 січня 2019 року:

- Тлумачення КТМФЗ (IFRIC) 23 «Невизначеність щодо підходів до податку на прибуток»
- Поправки до МСФЗ (IFRS) 9 – Умови про дострокове погашення з потенційним від’ємним відшкодуванням
- Поправки до МСБО (IAS) 19 – Зміна програми, скорочення або розрахунок
- Поправки до МСБО (IAS) 28 – «Довгострокові частки в асоційовані та спільні підприємства»
- Щорічні поліпшення МСФЗ: цикл 2015-2017 років: МСФЗ (IFRS) 3 «Об’єднання бізнесу», МСФЗ (IFRS) 11 «Спільна діяльність», МСБО (IAS) 12 «Податки на прибуток», МСБО (IAS) 23 «Витрати на позики»

Застосування цих тлумачень, змін та поправок не мало суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

ВИКОРИСТАННЯ СУДЖЕНЬ, ОЦІНОК ТА ПРИПУЩЕНЬ

Відповідно до МСБО 1 «Подання фінансової звітності», Група обліковує і презентує операції та інші події у відповідності з їх сутністю та економічними обставинами, а не тільки у відповідності з юридичною формою.

При підготовці консолідованої фінансової звітності від управлінського персоналу Групи вимагається робити оцінки та припущення, які мають вплив на суми звітності. Ці припущення базуються на інформації, що була доступна на дату консолідованого балансу. Фактичні результати можуть відрізнятися від даних оцінок. Основні оцінки та припущення стосовно майбутнього та інші основні джерела оцінки невизначеності на звітну дату, що можуть призвести до необхідності суттєвого коригування балансової вартості відповідних активів та зобов’язань у майбутньому, представлені нижче.

СУДЖЕННЯ

Основні засоби, закріплені на праві господарського відання
Деякі об’єкти основних засобів були закріплені за Товариством на праві господарського відання (Примітка 9). Право господарського відання дозволяє володіти, користуватися і розпоряджатися майном, окрім дій з розпорядження майном, які можуть призвести до відчуження такого майна. Товариство веде окремий облік зазначених активів, вільно використовує їх у своїй господарській діяльності та несе ризик їх випадкового знищення

або пошкодження. Відсутні спеціальні обмеження щодо доходів, отриманих від використання цих активів, а Товариство підтримує їх належний функціональний стан за власні кошти. Об’єкти основних засобів, що були закріплені за Товариством на праві господарського відання, відповідають визначенню основних засобів, так як використовуються у господарській діяльності протягом більше одного періоду. Зазначені об’єкти включені до відповідних груп основних засобів.

Облік активів та зобов’язань, що не контролюються Групою
Консолідована фінансова звітність включає активи та зобов’язання, розташовані або іншим чином пов’язані з тимчасово окупованою Автономною Республікою Крим, а також з тимчасово окупованою територією Донецької та Луганської областей. Більше детально підхід до обліку зазначених позицій подається у Примітці 2. Зазначений підхід ґрунтується на нормативній базі щодо обліку зазначених активів та зобов’язань, випущених уповноваженими органами державної влади, а тому враховується при підготовці цієї консолідованої фінансової звітності.

Зменшення корисності основних засобів

На кожну звітну дату Група оцінює наявність ознак можливого зменшення корисності активів. Така оцінка передбачає застосування значних суджень. В 2019 році були ідентифіковані окремі об’єкти основних засобів, по яким були виявлені ознаки зменшення корисності (Примітка 9), щодо яких було визнано зменшення корисності на індивідуальній основі. Управлінський персонал не виявив інших ознак зменшення корисності основних засобів та, відповідно, не проводив тест на оцінку зменшення корисності станом на 31 грудня 2019 року.

ОЦІНКИ

Резерв під очікувані кредитні збитки (ОКЗ) за торговою та іншою дебіторською заборгованістю

Група використовує матрицю забезпечень для розрахунку ОКЗ за торговою та іншою дебіторською заборгованістю. Ставки забезпечення встановлюються в залежності від кількості днів прострочення платежу для різних груп з аналогічними характеристиками виникнення збитків.

В основі матриці забезпечень лежать дані щодо виникнення дефолтів в минулих періодах. Група буде оновлювати матрицю, щоб скоригувати минулий досвід виникнення кредитних збитків з урахуванням прогнозованої інформації. Наприклад, якщо протягом наступного року очікується погіршення прогнозованих економічних умов (наприклад, ВВП), що може призвести до збільшення випадків дефолту в виробничому секторі, то історичний рівень дефолту коригується. На кожну звітну дату дані про рівень дефолту в попередніх періодах оновлюються і аналізуються зміни прогнозних оцінок.

Оцінка взаємозв’язку між історичними рівнями дефолту, прогнозними економічними умовами і ОКЗ є значною оцінкою. Величина ОКЗ чутлива до змін в обставинах і прогнозних економічних умовах. Минулий досвід виникнення кредитних збитків Групи і прогноз економічних умов також можуть не бути показовими для фактичного дефолту покупця в майбутньому. Інформація про ОКЗ за торговою та іншою дебіторською заборгованістю Групи розкрита в Примітці 13.

Оцінки щодо строків корисного використання основних засобів

Суттєві оцінки управлінського персоналу Групи необхідні для визначення майбутніх строків корисного використання основних засобів. Фактичні строки корисного використання можуть відрізнятися від оцінки управлінського персоналу Групи.

Зобов’язання за визначеними виплатами

Вартість зобов’язань за визначеними виплатами та іншим виплатам по закінченні трудової діяльності визначається з використанням актуарних припущень. Актуарні припущення включають припущення щодо ставок дисконтування, очікуваного приросту заробітної плати, плинності працівників, коефіцієнтів смертності та майбутнього приросту пенсій тощо. Усі припущення переглядаються на кожну звітну дату. При визначенні відповідної ставки дисконтування управлінський персонал Групи враховує відсоткові ставки за державними облігаціями через відсутність в Україні розвиненого ринку корпоративних облігацій. У зв’язку із довгостроковим характером цих планів такі припущення є предметом суттєвої невизначеності. Більш детальна інформація викладена у Примітці 20.

Забезпечення

Група визнала забезпечення під зобов’язання стосовно судових позовів. Сума забезпечення визначена з використанням найкращих оцінок управлінського персоналу стосовно майбутніх грошових платежів, приведених до теперішньої вартості з використанням ставки дисконту до оподаткування, де це є доцільним. Більш детальна інформація викладена у Примітці 24.

Можливість реалізації відстрочених податкових активів

Відстрочені податкові активи визнаються в тій мірі, в якій існує висока ймовірність їх реалізації, що залежить від формування достатнього прибутку до оподаткування у майбутньому. Припущення щодо формування прибутку до оподаткування в майбутньому залежать від оцінок менеджмента стосовно майбутніх грошових надходжень. Дані оцінки залежать від оцінок майбутніх тарифів та обсягів реалізації послуг, цін на матеріали та операційних витрат. Судження також необхідні для застосування податкового законодавства. Ці судження та оцінки являються об’єктом впливу ризиків та невизначеностей, отже існує ймовірність того, що зміни обставин вплинуть на очікування, що змінить суму відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов’язань, визнаних станом на звітну дату. В такій ситуації деякі чи всі суми визнаних відстрочених податкових активів та зобов’язань можуть потребувати коригування, результатом якого стане збільшення чи зменшення чисто-го прибутку.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

ПЕРЕРАХУНОК ОПЕРАЦІЙ В ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТАХ

Функціональна валюта і валюта презентації для всіх підприємств Групи – українська гривня («грн»). Операції, виражені у валюті, що відрізняється від функціональної валюти (іноземній валюті), первісно відображаються у гривнях за обмінним

курсом на дату операції, встановленим Національним Банком України («НБУ»), що вважається переважаючим на ринку. Моне-тарні активи і зобов’язання, виражені в іноземній валюті, перераховуються у гривні за офіційним курсом НБУ, що діє на звітну дату. Немонетарні статті, які оцінюються за первісною вартістю в іноземній валюті, перераховуються в гривні за обмінним курсом, що діяв на дату первісної операції. Немонетарні статті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату визначення справедливої вартості. Усі реалізовані та нереалізовані прибутки та збитки, які виникають внаслідок курсових різниць, включаються до складу консолідованого звіту про сукупний дохід за період.

ФІНАНСОВІ АКТИВИ

Згідно з положеннями МСФЗ (IFRS) 9, фінансові активи класифікуються відповідно як фінансові активи, які переоцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки; позики і дебіторська заборгованість; інвестиції, які утримуються до погашення; та фінансові інвестиції, наявні для продажу. При первісному визнанні фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю плюс витрати, безпосередньо пов’язані зі здійсненням операції, при умові, що це не фінансові активи, які переоцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Після первісного визнання фінансових активів Група відносить їх до відповідної категорії і, якщо це можливо і доцільно, наприкінці кожного фінансового року проводить аналіз таких активів на предмет перегляду відповідності категорії, до якої вони були віднесені. Група не має жодних фінансових інструментів, віднесених в категорії таких, які переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, а також до категорії інвестицій, що утримуються до погашення.

Кредити та дебіторська заборгованість

Кредити та дебіторська заборгованість – це непохідні фінансові активи з фіксованими або встановлюваними виплатами, що не мають котирувань на активному ринку. Такі активи обліковуються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка за вирахуванням резерву під зменшення корисності. Зазначений розрахунок здійснюється з урахуванням всіх видів премії та дисконту при придбанні, а також з урахуванням усіх витрат, пов’язаних з проведенням операції, та виплат між сторонами за договором, які є невід’ємною частиною ефективної ставки відсотка. Прибутки та збитки, які виникають при вибутті, зменшенні корисності, а також в процесі амортизації таких активів, відображаються у консолідованому звіті про сукупний дохід.

Оцінка та відображення фінансових інвестицій

Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства оцінюються за собівартістю на дату первісного визнання таких інвестицій. У разі здійснення інвестицій в дочірні підприємства придбані активи та прийняті зобов’язання таких підприємств відображаються за справедливою вартістю на дату придбання інвестицій (отримання контролю на об’єктом інвестицій). Група оцінює неконтрольовану частку в дочірньому підприємстві за

пропорційною часткою теперішніх інструментів власності у визначених сумах ідентифікованих чистих активів.

ОСНОВНІ ЗАСОБИ

При Реорганізації із державного підприємства у акціонерне товариство активи, у тому числі основні засоби, та зобов'язання повинні бути оцінені за справедливою вартістю. Так як Реорганізація вважається продовженням Групи як одного економічного суб'єкта господарювання Керівництво вирішило відобразити ефект переоцінки основних засобів шляхом зміни облікової політики від моделі собівартості до моделі переоцінки. Протягом року, який закінчився 31 грудня 2015 року, Товариство прийняло модель переоцінки для наступного відображення вартості основних засобів. Основні засоби відображаються у консолідованій фінансовій звітності за їх переоціненою вартістю, яка становить справедливую вартість на дату переоцінки 31 липня 2014 року, здійсненої професійними експертами з оцінки, за вирахуванням будь-якої подальшої накопиченої амортизації та наступних накопичених збитків від знецінення. Навіть якщо немає відкритого ринку, щоб надати інформацію про ціноутворення стосовно продажу активу на дату оцінки, оцінка справедливої вартості має припускати, що операція відбувається у таку дату, розглянута з погляду учасника ринку, який утримує актив. Така уявна операція створює основу для оцінювання ціни продажу активу. Справедлива вартість інших основних засобів визначається виходячи з ринкової інформації щодо сум, за які такі активи можуть бути обміняні між зацікавленими та обізнаними покупцем і продавцем на загальних засадах на дату оцінки. До переоцінки основні засоби відображалися за собівартістю або доцільною вартістю, визначеною на дату переходу на МСФЗ (далі – «собівартість»), за винятком витрат на обслуговування, зменшену на накопичену амортизацію і накопичене зменшення корисності. Така собівартість включає вартість заміни частини основних засобів у разі задоволення критеріїв визнання у якості основних засобів. Переоцінка здійснюється з достатньою регулярністю, щоб запобігти існуванню значних розбіжностей між балансовою та справедливою вартістю на дату консолідованої фінансової звітності. Будь-яка накопичена амортизація на дату переоцінки включається з первісної вартості активу, а чиста вартість коригується до переоціненої вартості активу. Зростання вартості основних засобів за рахунок переоцінки відображається як збільшення резерву переоцінки в капіталі, за винятком сторнування раніше списаних під час переоцінок сум, які відносяться до даного конкретного об'єкту, і які раніше було визнано як витрати. В такому випадку збільшення вартості визнається як дохід у консолідованому звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід в межах попередньої оцінки. Зменшення балансової вартості внаслідок переоцінки цих основних засобів визнається у складі витрат у розмірі, який перевищує суму резерву переоцінки (якщо такий є), створеного в результаті попередніх переоцінок даного активу. Зменшення відображається безпосередньо в іншому сукупному доході та капіталі у складі резерву переоцінки у розмірі наявної дооцінки, що стосується даного активу.

При подальшому продажу або вибутті переоцінених основних засобів відповідний залишок переоцінки у резерві переоцінки списується безпосередньо до нерозподіленого прибутку. При визнанні, об'єкти основних засобів поділяються на компоненти, які представляють собою об'єкти зі значною вартістю, які можуть амортизуватись окремо. Вартість капітальних ремонтів також відображається у розрізі компонентів основного засобу. Більшість запасних частин та резервного обладнання визнаються як активи, коли очікуваний термін їх використання складає більш ніж один звітний період. Витрати на ремонти та технічне обслуговування визнаються в тому періоді, в якому були понесені. Суттєві капітальні ремонти та модернізації капіталізуються, а замінені об'єкти виводяться з експлуатації. Прибутки та збитки, що виникають при виведенні основних засобів з експлуатації, відображаються в консолідованому звіті про сукупний дохід в тому періоді, в якому вони були понесені. Оцінка залишкових строків корисного використання проводиться на регулярній основі з щорічним переглядом для більшості об'єктів. Зміни до оцінок обліковуються достроково. Амортизація починає нараховуватися з дати, коли об'єкт готовий до експлуатації. Земля, як об'єкт основних засобів, не амортизується. Амортизація розраховується прямолінійним методом протягом визначеного строку корисного використання, який наведено в таблиці:

Група основних засобів	Строк корисного використання
Будівлі, споруди та інфраструктура	9-80 років
Земляне полотно та верхня будова колії	6-83 років
Локомотиви	5-32 років
Вагони	5-45 років
Машини, обладнання, інструменти та інші основні засоби	3-30 років
Транспортні засоби	3-18 років

Припинення визнання основних засобів відбувається при вибутті або у випадку, коли в майбутньому не очікується отримання економічної вигоди від використання або реалізації певного активу. Прибуток або збиток, що виникає в результаті припинення визнання активу (розрахований як різниця між чистими надходженнями від вибуття і балансовою вартістю активу), включається до консолідованого звіту про сукупний дохід у звітному році, в якому визнання активу було припинене.

Об'єкти соціальної інфраструктури

До складу основних засобів включені об'єкти соціальної інфраструктури та інші не виробничі активи (так звані «соціальні активи»). На думку керівництва, витрати, понесені у зв'язку з придбанням або будівництвом таких активів, мають право визнаватися як активи на тій підставі, що такі витрати можуть опосередковано вплинути на надходження грошових коштів та їхніх еквівалентів Групи через

зменшення витоків грошових коштів, пов'язаних, головним чином, з витратами на виплату зарплати. По суті такі не виробничі активи використовуються Групою для надання благ своїм працівникам додатково до зарплати у грошовій формі.

Незавершене будівництво

Об'єкти незавершеного будівництва капіталізуються як окремий компонент основних засобів. При завершенні будівництва вартість переноситься у відповідну групу основних засобів. Незавершене будівництво не амортизується.

ЗМЕНШЕННЯ КОРИСНОСТІ НЕФІНАНСОВИХ АКТИВІВ

На кожну звітну дату Група проводить оцінку наявності ознак можливого зменшення корисності активу. За наявності таких ознак чи необхідності проведення щорічного тестування на предмет знецінення, Група визначає очікувану вартість відшкодування активу. Очікувана вартість відшкодування активу є більшою з двох величин: справедливої вартості активу або групи активів, що генерують грошові потоки, за вирахуванням витрат на реалізацію та вартості використання активу, окрім випадків, коли актив не генерує грошові потоки, які значною мірою є незалежними від грошових потоків, що їх генерують інші активи або групи активів. У випадках, коли балансова вартість активу перевищує його очікувану вартість відшкодування, вважається що корисність активу зменшилась і його балансова вартість списується до очікуваної вартості відшкодування.

При оцінці вартості використання активу очікувані потоки грошових коштів дисконтуються до їх теперішньої вартості із застосуванням ставки дисконту до оподаткування, що відображає точні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі та ризики, пов'язані з таким активом. Збитки від зменшення корисності активів, які не були переоцінені, що використовуються в операційній діяльності, визнаються у консолідованому звіті про сукупний дохід. Проте, збиток від зменшення корисності щодо активу, який було переоцінено, визнається безпосередньо в іншому сукупному доході та резерві дооцінки активу в межах, що не перевищує суму такої дооцінки, визначеної для цього активу. На кожну звітну дату здійснюється оцінка наявності ознак того, що збиток від зменшення корисності активу, визнаний у попередні періоди, вже не існує або зменшився. При наявності таких ознак, вартість відшкодування активу переоцінюється. Попередньо визнаний збиток від зменшення корисності активу сторнується, тільки при наявності змін в оцінках використаних для визначення вартості відшкодування активу з моменту, коли останній збиток від зменшення корисності був визнаний. У такому випадку балансова вартість активу збільшується до вартості його відшкодування. Збільшена балансова вартість активу не може перевищувати балансову вартість активу, що була б визначена за мінусом амортизації, якщо збитки від зменшення корисності не були б визнані в попередніх роках. Сторнування збитків від зменшення корисності активів відображається в консолідованому звіті про фінансові результати. Внаслідок такого сторнування амортизаційні

відрахування коригуються в наступних періодах для того, щоб розподілити переоцінену балансову вартість активу, за мінусом залишкової вартості, на систематичній основі протягом залишкового періоду його корисного використання.

ЗАПАСИ

Запаси, в більшій мірі, складаються з запасних частин, матеріалів, інструментів та пального. Запаси відображаються за меншою з двох величин: собівартістю та чистою вартістю реалізації. Собівартість розраховується за методом ФІФО: «собівартість перших за часом надходжень запасів».

ВИТРАТИ НА ПОЗИКИ

Витрати на позики, які безпосередньо стосуються придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, включаються до вартості цього активу, в іншому випадку витрати на позики відображаються у складі прибутків та збитків в тому періоді, коли вони були понесені. Кваліфікований актив – це актив, який потребує значних затрат часу для підготовки його до використання за призначенням або реалізації.

ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

Грошові кошти та їх еквіваленти включають в себе кошти на банківських рахунках, депозити до запитання, готівкові кошти та короткострокові високоліквідні інвестиції зі строком погашення до трьох місяців чи менше, які в будь-який час можна обміняти на визначену суму грошових коштів і які не мають значного ризику зміни вартості.

Для цілей консолідованого звіту про рух грошових коштів, грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти та їх еквіваленти, як зазначено вище, за вирахуванням вартості непогашених банківських овердрафтів.

ТОРГОВА ТА ІНША КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Торгова та інша кредиторська заборгованість спочатку визнається та відображається по справедливій вартості за вирахуванням витрат, безпосередньо пов'язаних з відповідними операціями. В подальшому торгова та інша кредиторська заборгованість відображається за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної відсоткової ставки.

ПРОЦЕНТНІ КРЕДИТИ ТА ЗАПОЗИЧЕННЯ

Процентні кредити та запозичення первісно визнаються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат, безпосередньо пов'язаних з його отриманням. Після первісного визнання процентні кредити та запозичення обліковуються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної відсоткової ставки. Прибутки та збитки за зобов'язаннями відображаються у консолідованому звіті про сукупний дохід у разі припинення визнання зобов'язання, а також в процесі його амортизації.

ПРИПИНЕННЯ ВИЗНАННЯ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ ТА ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Фінансові активи

Визнання в балансі фінансового активу (або, де доречно, частини фінансового активу, або частини групи аналогічних фінансових активів) припиняється у випадку:

- Закінчення дії прав на отримання грошових надходжень від такого активу;
- Збереження Групою права на отримання грошових надходжень від такого активу з одночасним прийняттям на себе зобов'язання виплатити їх у повному обсязі третій особі без суттєвих затримок на умовах «транзитної» угоди;
- Якщо Група передала свої права на отримання грошових надходжень від активу та/або (а) передала практично всі ризики й вигоди, пов'язані з таким активом, або (б) ані передала, ані зберегла за собою практично всі ризики та вигоди, пов'язані з ним, але при цьому передала контроль над активом.

У випадку, якщо Група передала свої права на одержання грошових надходжень від активу, при цьому ані передала, ані зберегла за собою практично всі ризики та вигоди, пов'язані з ним, а також не передала контроль над активом, такий актив відображається в обліку в межах тривалої (діючої) участі Групи в цьому активі.

У такому випадку Група визнає пов'язані зобов'язання. Переданий актив та пов'язані зобов'язання оцінюються на основі, що відображає права та зобов'язання, що зберегла Група. Продовження участі в активі, що має форму гарантії за передачею активом, оцінюється за меншою із двох величин: первісною балансовою вартістю активу або максимальною сумою компенсації, яка може бути пред'явлена Групі до сплати.

Фінансові зобов'язання

Визнання фінансового зобов'язання припиняється в разі погашення, анулювання або закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором, на суттєво різних умовах, або в разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, визнання первісного зобов'язання припиняється, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань у консолідованому звіті про сукупний дохід.

ЗМЕНШЕННЯ КОРИСНОСТІ ФІНАНСОВИХ АКТИВІВ

Група визначає, чи існують об'єктивні ознаки зменшення корисності фінансових активів чи групи фінансових активів на кожну звітну дату.

Активи, що обліковуються за амортизованою вартістю

Якщо є об'єктивне свідчення того, що має місце збиток від зменшення корисності позик та дебіторської заборгованості, що обліковуються за амортизованою вартістю, то суму збитку оцінюють як різницю між балансовою вартістю активу та теперішньою вартістю попередньо оцінених майбутніх грошових потоків (за винятком майбутніх кредитних збитків, які не були понесені), дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка фінансового активу (тобто ефективною ставкою відсотка, обчисленою при первісному визнанні). Балансова вартість активу зменшується на пряму або із застосуванням рахунку резервів. Сума збитку визнається у консолідованому звіті про сукупний дохід.

Група спочатку визначає, чи існують об'єктивні ознаки зменшення корисності окремо для фінансових активів, які є окремо суттєвими, а також індивідуальні або сукупні ознаки зменшення

корисності фінансових активів, які не є окремо суттєвими. Якщо визначено, що не існує об'єктивних ознак зменшення корисності для окремо оціненого фінансового активу (незалежно від того, чи є він суттєвим), актив включається у групу фінансових активів з подібними характеристиками кредитного ризику, ця група фінансових активів оцінюється на зменшення корисності на сукупній основі. Активи, що оцінюються окремо на предмет зменшення корисності, і стосовно яких визнається або продовжує визнаватися збиток від зменшення корисності, не оцінюються на предмет зменшення корисності на сукупній основі. Якщо у наступному періоді сума очікуваного збитку від зменшення корисності зменшується і таке зменшення може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності, то раніше визнаний збиток від зменшення корисності сторнується. Сума сторнування визнається в консолідованому звіті про сукупний дохід в розмірі, за умови, що балансова вартість активу не перевищує його амортизовану вартість на дату сторнування.

Фінансові інвестиції, наявні для продажу

Для фінансових інвестицій, наявних для продажу, Група визначає, чи існують об'єктивні ознаки зменшення корисності інвестиції чи сукупності інвестицій на кожну звітну дату. Для інструментів капіталу, що класифіковані як наявні для продажу, об'єктивною ознакою буде значне або тривале зменшення справедливої вартості інвестиції нижче вартості її придбання. «Значне» зменшення визначається порівняно із первісною вартістю інвестиції, а «Тривале» зменшення визначається порівняно із періодом, протягом якого справедлива вартість була

ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ НАГЛЯДОВОЇ РАДИ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»	ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ ПРАВЛІННЯ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»	АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» СЬОГОДНІ	НАШ БІЗНЕС	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	НАШ СТАЛИЙ РОЗВИТОК	НАШІ ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ	ДОДАТКИ
<div> <div> </div> <div> <p>меншою за її первісну вартість. Коли існують ознаки зменшення корисності інвестиції, накопичений збиток – оцінений як різниця між ціною придбання та поточною справедливою вартістю, за мінусом будь-якого збитку від зменшення корисності цих інвестицій, раніше визаного у складі прибутків та збитків – виключається з іншого сукупного доходу та визнається у складі прибутків та збитків. Для боргових інструментів, що класифіковані як наявні для продажу, зменшення корисності оцінюється за тими самими ознаками, що застосовуються до активів, що обліковуються за амортизованою вартістю. Проте, сума збитку від зменшення корисності, що визнається у розмірі накопиченого збитку, оціненого як різниця між амортизованою вартістю та поточною справедливою вартістю, за мінусом будь-якого збитку від зменшення корисності цих інвестицій, раніше визаного у складі прибутків та збитків.</p> <p>Майбутні відсоткові доходи продовжують нараховуватись відповідно до зменшеної балансової вартості активів із застосуванням ставки відсотку, що застосовувалась для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою визначення суми зменшення корисності. Відсотковий дохід визнається як частина фінансового доходу. Якщо у наступному періоді справедлива вартість боргового інструменту збільшується і таке збільшення може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності у складі прибутків та збитків, то раніше визнаний збиток від зменшення корисності сторнується через прибутки та збитки.</p> <p>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ</p> <p>Забезпечення визнається тоді, коли Група має теперішнє зобов'язання (юридичне або конструктивне) внаслідок минулої події, та існує ймовірність, що для погашення зобов'язання знадобиться вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, і сума зобов'язання може бути достовірно оцінена. Коли вплив зміни вартості грошей у часі є суттєвим, сума забезпечення визначається шляхом дисконтування із застосуванням ставки дисконту до оподаткування, що відображає ризики, властиві певному зобов'язанню. При застосуванні дисконтування,</p> </div> </div>								
<p>збільшення суми забезпечення, що відображає проходження часу, визнається як фінансові витрати.</p> <p>УМОВНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ТА АКТИВИ</p> <p>Умовні зобов'язання не визнаються у консолідованій фінансовій звітності. Вони розкриваються у примітках до консолідованої фінансової звітності, крім тих випадків, коли ймовірність вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, є незначною. Умовні активи не визнаються у консолідованій фінансовій звітності, але інформація про них розкривається у примітках у тому випадку, якщо існує значна ймовірність одержання економічної вигоди.</p> <p>ВИНАГОРОДИ ПРАЦІВНИКАМ</p> <p>Група бере участь у державній пенсійній програмі з визначеними виплатами, яку засновано у законодавчому порядку, участь у якій є обов'язковою для усіх компаній, що мають робочі місця з особливо шкідливими та важкими умовами праці (Список 1 та Список 2). Зобов'язання Групи за даною програмою виплат формуються поступово, протягом усього періоду трудової діяльності працівника на атестованому у встановленому порядку робочому місці, що дає право на отримання пільгової пенсії.</p> <p>Крім того, у Групи діють інші програми з визначеною виплатою, які здійснюються у термін більше 12 місяців після закінчення звітного періоду, та підлягають оцінюванню актуарним методом. До таких програм Групи відносяться виплати по закінченні трудової діяльності, такі як одноразові виплати при виході на пенсію, а також інші довгострокові виплати працівникам, такі як виплати до ювілейних дат, визначені галузевою угодою, у сфері залізничного транспорту та колективним договором.</p> <p>Група здійснює поточні відрахування до Державного пенсійного фонду. Внески розраховуються як певний встановлений законодавством відсоток від загальної суми заробітної плати. Група не має ані юридичного, ані конструктивного зобов'язання здійснювати подальші внески щодо заробітної плати. Зобов'язання за внесками виникає разом із зобов'язанням з заробітної</p>								
<p>плати. Вказані витрати за внесками відносяться до того ж періоду, що й відповідна сума заробітної плати.</p> <p>ОРЕНДА (ДО 1 СІЧНЯ 2019 РОКУ)</p> <p>Визначення того, чи є договір орендною угодою або містить положення про оренду, залежить від сутності операції, а не форми договору, і передбачає оцінку того, чи потребує виконання відповідного договору використання окремого активу або активів, а також передачі прав на використання активу.</p> <p>Група як орендар</p> <p>Фінансова оренда, за якою до Групи переходять практично всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на орендований актив, капіталізується на дату початку строку оренди за справедливою вартістю орендованого майна, або якщо ця сума є меншою, – за теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів. Орендні платежі розподіляються між фінансовими витратами і зменшенням зобов'язання за орендою так, щоб досягти незмінної процентної ставки на непогашену суму зобов'язання. Фінансові витрати визнаються у складі прибутків та збитків. Капіталізовані орендовані активи амортизуються протягом коротшого з наступних періодів: строку корисного використання активу або строку оренди, якщо відсутня обґрунтована впевненість у тому, що до Групи перейде право власності на актив у кінці строку оренди. У інших випадках, капіталізовані орендовані активи амортизуються протягом строку корисного використання активу. Платежі за операційною орендою визнаються як витрати у складі прибутків та збитків за прямолінійним методом протягом строку оренди.</p> <p>Група як орендодавець</p> <p>Оренда, за якою Група не передає всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на орендований актив, класифікується як операційна оренда. Початкові прямі витрати, понесені при укладенні договору операційної оренди, включаються до балансової вартості активу та списуються протягом строку оренди пропорційно до доходу від оренди. Умовні орендні платежі визнаються як дохід у періоді, в якому вони були отримані.</p> <p>ОРЕНДА (З 1 СІЧНЯ 2019 РОКУ)</p> <p>Група оцінює, чи є договір орендою, або чи містить він оренду, на початку дії договору. Договір є орендним або містить оренду, якщо він передає право контролювати використання ідентифікованого активу протягом певного періоду часу в обмін на компенсацію.</p> <p>Група як орендар</p> <p>Група застосовує єдиний підхід до визнання та оцінки для всіх видів оренди, крім короткострокової оренди та оренди малоцінних активів. Група визнає орендне зобов'язання для здійснення лізингових платежів та активи з права користування, що представляють собою право користування базовими активами.</p> <p>Актив з права користування</p> <p>Група визнає актив з права користування на дату початку оренди (тобто дату, коли базовий актив буде доступний для використання). Актив з права користування оцінюється за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від зменшення</p>								
<p>корисності та коригується на ефект переоцінки зобов'язань з оренди. Собівартість активу з права користування складається з суми первісної оцінки орендного зобов'язання, будь-яких орендних платежів, здійснених на, або до дати початку оренди, за вирахуванням отриманих стимулів до оренди, первісні прямі витрати, понесені орендарем. Визнані активи з права користування об'єктом амортизуються на прямолінійній основі протягом меншого з очікуваних строків: корисного використання або строку оренди.</p> <p>Орендне зобов'язання</p> <p>На дату початку оренди орендар оцінює орендне зобов'язання за теперішньою вартістю орендних платежів, не сплачених на таку дату. Орендні платежі, включені в оцінку орендного зобов'язання, складаються з наступних платежів за право використання базового активу протягом строку оренди, які не були сплачені на дату початку оренди:</p> <ul style="list-style-type: none"> фіксовані платежі (за вирахуванням будь-яких стимулів до оренди, що підлягають отриманню); зміні орендні платежі, які залежать від індексу чи ставки, первісно оцінені з використанням такого індексу чи ставки на дату початку оренди, сум, що, як очікується, будуть сплачені орендарем за гарантіями ліквідаційної вартості; ціну виконання можливості придбання, якщо орендар обґрунтовано впевнений у тому, що він скористається такою можливістю; платежі в рахунок штрафів за припинення оренди, якщо строк оренди відображає реалізацію орендарем можливості припинення оренди. <p>Змінні орендні платежі, які не залежать від індексу чи ставки, визнаються у тому періоді, у якому сталася подія чи умови, які спричинили здійснення таких платежів. Орендні платежі дисконтуються, застосовуючи припустиму ставку відсотка в оренді, якщо таку ставку можна легко визначити. Якщо таку ставку не можна легко визначити, то орендар застосовує ставку додаткових запозичень орендаря. Після дати початку оренди, сума орендного зобов'язання збільшується на суму нарахованих відсотків та зменшується за рахунок здійснення лізингових платежів. А також, орендар переоцінює балансову вартість орендного зобов'язання з метою відображення будь-якої переоцінки або модифікації оренди, або з метою відображення переглянутих по суті фіксованих орендних платежів.</p> <p>Короткострокова оренда та оренда малоцінних активів</p> <p>Група застосовує виключення практичного характеру від визнання щодо своєї короткострокової оренди (тобто оренди терміном до 12 місяців включно). Група також застосовує дане виключення щодо оренди малоцінних активів. Орендар визнає орендні платежі, пов'язані з такою орендою, як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди.</p> <p>Група як орендодавець</p> <p>Оренда класифікується як операційна оренда, якщо вона не передає в основному всі ризики та вигоди щодо права власності на базовий актив. Доходи від оренди обліковуються прямолінійно на умовах оренди та включаються до доходів Групи у зв'язі з прибутками та збитками через його операційний характер.</p>								

Орендодавець додає первісні прямі витрати, понесені при укладанні договору про операційну оренду, до балансової вартості базового активу та визнає їх, як витрати протягом строку оренди на такий самій основі, як дохід від оренди. Умовні орендні платежі визнаються доходом у тому періоді, в якому вони були отримані.

ДОХІД ВІД ДОГОВОРІВ З КЛІЄНТАМИ

Дохід від договорів з клієнтами визнається, коли контроль над товарами або послугами передається клієнту і оцінюється в сумі, що відображає відшкодування, право на яке Група розраховує отримати в обмін на ці товари або послуги. Дохід відображається за вирахуванням податку на додану вартість та знижок та після елімінації внутрішньогрупової реалізації у межах Групи.

Група дійшла висновку, що як правило, вона виступає у якості принципала у заключених нею договорах, оскільки вона, зазвичай, контролює товари або послуги, перш ніж передати їх клієнту. Група визнає доходи від перевезення вантажів та пасажирських перевезень, які задовольняються з плином часу, використовуючи метод за результатами, вимірюючи ступінь надання послуги до повного задоволення цього зобов'язання щодо виконання, пропорційно періоду надання послуг.

Дохід від реалізації готової продукції визнається в момент часу, коли контроль над активом передається замовнику, як правило, при поставці товару.

Група розглядає, чи є в договорі інші обіцянки, які є окремими зобов'язаннями щодо виконання, на які має бути розподілена частина ціни угоди (наприклад, гарантії, бали лояльності клієнтів). При визначенні ціни операції з продажу готової продукції Група розглядає вплив змінної компенсації, наявність значних компонентів фінансування, безготівкового розрахунку, а також винагороду, що підлягає сплаті клієнту (якщо така є).

Як правило, Група отримує короткострокові аванси від своїх клієнтів. Використовуючи практичний прийом, який передбачено в МСФЗ (IFRS) 15, Група не коригує обіцяну суму відшкодування на ефект значного компонента фінансування, якщо на момент укладення договору вона очікує, що період між передачею обіцяної готової продукції або послуги клієнту і оплатою від клієнта буде один рік або менше.

Обмін послугами подібного характеру та вартості

Послуги з перевезень та інші послуги, що надаються іноземним перевізникам Групою, погашаються через операції взаємозаліку з контрагентами. В цілому, взаємозалік здійснюється шляхом обміну послугами подібного характеру та вартості, що не вважається операцією, яка призводить до виникнення доходу. Такі операції обліковуються на нетто основі.

ЗАЛИШКИ ЗА ДОГОВОРАМИ

Договірні активи

Договірний актив – це право суб'єкта господарювання на компенсацію в обмін на товари або послуги, які суб'єкт господарювання передав клієнтові. Якщо Група виконує передачу товарів та послуг клієнту до того, як клієнт сплатить компенсацію або до того, як настане дата сплати, розмір договірної активи визнається у сумі отриманої компенсації, яка є умовною.

Дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість – це право Групи на компенсацію, яке є безумовним (наприклад, якщо для того, щоб настала дата сплати такої компенсації, необхідний лише плин часу). Зверніться до облікової політики фінансових активів у розділі Фінансові активи.

Договірне зобов'язання

Договірне зобов'язання – зобов'язання передати товари або послуги клієнтові, за які суб'єкт господарювання отримав компенсацію (або настав строк сплати такої суми) від клієнта. Якщо клієнт сплачує компенсацію до того, як Група передає товари або послуги клієнту, договірне зобов'язання визнається, на дату здійснення оплати чи дату, коли оплата має бути здійснена (залежно від того, яка дата раніше). Договірне зобов'язання визнаються як дохід, коли Група виконує свої зобов'язання за договором.

ПОДАТКИ

Поточний податок на прибуток

Поточні податкові активи та зобов'язання за поточний і попередній періоди оцінюються за вартістю, що очікується до відшкодування податковими органами або до сплати податковим органам, згідно з українським податковим законодавством. Ставки податку та податкове законодавство, що використовуються для розрахунку цієї суми, – є такі, що були офіційно чи фактично прийняті на звітну дату.

Відстрочений податок на прибуток

Відстрочений податок на прибуток нараховується за методом зобов'язань станом на дату складання балансу по всіх тимчасових різницях між податковою базою активів і зобов'язань та їх балансовою вартістю, відображеною для цілей фінансової звітності.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються за всіма оподатковуваними тимчасовими різницями, крім:

- ситуацій, коли відстрочене податкове зобов'язання виникає в результаті первісного визнання гудвілу або активу чи зобов'язання в господарській операції, що не є об'єднанням бізнесу, і яке на момент здійснення операції не впливає ані на бухгалтерський прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток;
- оподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні та асоційовані підприємства, якщо материнська компанія може контролювати час сторнування тимчасової різниці й існує ймовірність, що тимчасова різниця не буде сторнована в найближчому майбутньому.

Відстрочені податкові активи визнаються за всіма неоподатковуваними тимчасовими різницями і невикористаним податковим кредитом і податковими збитками, перенесеними на наступні періоди, якщо існує ймовірність отримання оподаткованого прибутку, відносно якого можна застосувати неоподатковувану тимчасову різницю, а також податковий кредит та невикористані податкові збитки, окрім випадків коли:

- відстрочений податковий актив, що стосується неоподатковуваних тимчасових різниць, виникає в результаті первісного визнання активу або зобов'язання в господарській

операції, що не є об'єднанням підприємств, і який на момент здійснення операції не впливає ані на бухгалтерський прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток;

- відносно оподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні і асоційовані підприємства, відстрочені податкові активи визнаються, тільки якщо існує ймовірність сторнування тимчасових різниць у найближчому майбутньому і буде отриманий прибуток, що підлягає оподаткуванню, відносно якого можна застосувати тимчасову різницю.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на дату складання балансу і зменшується, якщо більше не існує ймовірності отримання достатнього оподаткованого прибутку, який дозволив би реалізувати частину або всю суму такого відстроченого податкового активу. Невизнані раніше відстрочені податкові активи переоцінюються на дату балансу і визнаються тоді, коли виникає вірогідність отримання в майбутньому оподаткованого прибутку, що дає можливість реалізувати відстрочений податковий актив.

Відстрочені податкові активи і зобов'язання визначаються за ставками податку, застосування яких очікується при реалізації активу або погашенні зобов'язання, на основі податкових ставок (і положень податкового законодавства), що діють на звітну дату.

Відстрочений податок на прибуток, що стосується статей іншого сукупного доходу або тих, які визнаються безпосередньо у складі капіталу, визнається у складі іншого сукупного доходу або безпосередньо у складі капіталу, а не у складі прибутків та збитків.

Відстрочені податкові активи і відстрочені податкові зобов'язання підлягають взаємозаліку за наявності повного юридичного права зарахувати поточні податкові активи в рахунок поточних податкових зобов'язань, якщо вони відносяться до податків на прибуток, нарахованих тим самим податковим органом на той самий суб'єкт господарювання.

Податок на додану вартість

Доходи, витрати та активи визнаються за вирахуванням суми податку на додану вартість (ПДВ), крім таких випадків:

- ПДВ, що виникає при придбанні активів чи послуг, не підлягає відшкодуванню податковими органами. В такому випадку ПДВ визнається як частина витрат на придбання активу або частина витратної статті, залежно від обставин;
- дебіторська і кредиторська заборгованість, що відображається з урахуванням суми ПДВ.

Чиста сума податку на додану вартість, що підлягає відшкодуванню податковими органами або сплачується їм, включається до дебіторської або кредиторської заборгованості, відображеної у звіті про фінансовий стан.

РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ ТА ДИВІДЕНДИ

Рішення про розподіл чистого прибутку Товариства та розмір річних дивідендів приймається Загальними зборами Товариства з урахуванням вимог, передбачених законодавством України. Дивіденди визнаються як зменшення капіталу в тому періоді, в якому вони були оголошені, з одночасним визнанням зобов'язання за розрахунками по сплаті дивідендів. Дивіденди, оголошені після звітної дати, розглядаються як подія після звітної дати відповідно до МСБО 10 «Події після звітного періоду»,

та інформація про них розкривається відповідним чином. Дивіденди, що підлягають обов'язковому нарахуванню згідно чинного законодавства, нараховуються станом на звітну дату у складі поточної кредиторської заборгованості за розрахунками з учасниками.

СТАНДАРТИ ТА ТЛУМАЧЕННЯ ВИПУЩЕНІ,
АЛЕ ЯКІ НЕ НАБРАЛИ ЧИННОСТІ

Нижче наводяться стандарти та тлумачення, які були випущені, але ще не набрали чинності на дату випуску консолідованої фінансової звітності Групи. Група має намір застосувати ці стандарти та тлумачення з дати набрання ними чинності, та очікується, що ці стандарти та зміни не матимуть істотного впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Стандарти та тлумачення	Дата набрання чинності
Поправки до МСФЗ 10 та МСБО 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованої організації або спільним підприємством»	Термін не визначено
МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти»	1 січня 2021
Реформа базової процентної ставки – Зміни до МСФЗ 9, МСБО 39 та МСФЗ 7	1 січня 2020
Зміни до МСФЗ (IFRS) 3 – Визначення бізнесу	1 січня 2020
Зміни до МСБО (IAS) 1 та МСБО (IAS) 8 – Визначення поняття суттєвості	1 січня 2020
Концептуальна основа фінансової звітності	1 січня 2020

ІНФОРМАЦІЯ ЗА СЕГМЕНТАМИ

У цілях управління, Група розподілена на бізнес-підрозділи, виходячи з послуг, що надаються, і складається з таких п'яти звітних операційних сегментів:

- **Сегмент «Вантажні перевезення»** включає послуги з вантажних перевезень, що надаються Групою.
- **Сегмент «Міжміські пасажирські перевезення»** включає в себе послуги з міжрегіональних пасажирських перевезень, що надаються Групою.
- **Сегмент «Приміські пасажирські перевезення»** включає в себе послуги з перевезень пасажирів в межах одного регіону.
- **Сегмент «Допоміжна діяльність»** в основному, включає в себе діяльність окремих структурних підрозділів Регіональних філій та філій Товариства, які виробляють продукцію та надають послуги для власного споживання в межах Товариства, а також для реалізації третім сторонам, що не входять до складу Групи. Сегмент «Допоміжна діяльність» виробляє промислову продукцію, та надає послуги, пов'язані з вантажними перевезеннями, приміськими пасажирськими перевезеннями, будівництвом, реконструкцією та модернізацією залізничного полотна та транспортної інфраструктури,

ремонтами та технічним обслуговуванням різних видів залізничного обладнання тощо. Передача продукції (робіт, послуг) між структурними підрозділами однієї філії та між філіями в межах Товариства вважається внутрішнім оборотом і відображається як перерозподіл витрат (рядок «Витрати, перерозподілені між іншими сегментами») без відображення на рахунках обліку доходів (за виключенням певних видів операцій). Сегмент, що отримує перерозподілені витрати, відображає їх у категорії «Інші витрати».

Операції сегмента «Допоміжна діяльність» не потребують розкриття в якості окремих сегментів, оскільки є індивідуально несуттєвими. У зв'язку з тим, що дані операції мають різні індивідуальні економічні характеристики, вони не можуть бути включені в перелічені вище інші операційні сегменти.

- **«Всі інші сегменти»** включає в себе послуги з ремонту та технічного обслуговування рухомого складу та інші послуги, що надаються дочірніми підприємствами Товариства.

Управлінський персонал здійснює моніторинг операційних результатів діяльності кожного з підрозділів окремо для цілей прийняття рішень про розподіл ресурсів і оцінки результатів їх діяльності та не здійснює моніторинг балансів активів та зобов'язань відповідних сегментів, оскільки такі суми презентуються управлінському персоналу на не регулярній основі. Результати діяльності сегментів оцінюються на основі їх операційного прибутку або збитків, їх оцінка здійснюється відповідно до оцінки операційного прибутку або збитків в управлінській звітності, що відрізняються від консолідованої фінансової звітності, підготовленої відповідно до МСФЗ, оскільки вона базується на даних, що не враховують вплив деяких МСФЗ коригувань, які можуть вважатися необхідними для приведення управлінської звітності у відповідність до консолідованої фінансової звітності за МСФЗ та управляються на рівні Групи.

Практично всі операційні активи Групи знаходяться на території України, і більшість послуг, що надаються Групою, надаються на території України.

Доходи сегмента являють собою доходи, що безпосередньо можуть бути віднесені до сегмента, враховуючи як продаж зовнішнім покупцям, так і операції з іншими сегментами. Доходи сегмента не включають:

- процентні доходи;
- доходи від курсових різниць;
- доходи від вибуття, зміни справедливої вартості та зменшення від переоцінки активів/доходів від сторнування попередньо визнаного зменшення;
- доходи від вибуття основних засобів;
- інші доходи.

Витрати сегмента являють собою витрати, які безпосередньо можуть бути віднесені на діяльність даного сегмента, та витрати, які можуть бути розподілені на систематичній основі, з урахуванням витрат, що пов'язані як з продажем зовнішнім покупцям, так і операціями з іншими сегментами.

Операційний результат сегмента розраховується як різниця між доходами сегмента і витратами сегмента. Ціни по операціям між операційними сегментами встановлюються на комерційній основі, аналогічно операціям з третіми сторонами, за виключенням операцій з передачі електроенергії.

За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року	Вантажні перевезення			Міжміські пасажирські перевезення			Приміські пасажирські перевезення	Допоміжна діяльність	Всі інші сегменти	Нероз- поділені елементи	Елімінації (А)	Коригу- вання (В)	Всього
	разом, в т.ч.	інфра- структурна складова	вагонна складова	разом, в т.ч.	інфра- структурна складова	вагонна складова							
Доходи від реалізації зовнішнім покупцям	73 288 883	62 662 749	10 626 134	9 161 651	3 989 997	5 171 654	766 052	7 256 752	650 202	–	–	(771 221)	90 352 319
Доходи від реалізації іншим сегментам	–	–	–	–	–	–	–	1 123 870	9 588 466	–	(10 712 336)	–	–
Всього доходи від реалізації	73 288 883	62 662 749	10 626 134	9 161 651	3 989 997	5 171 654	766 052	8 380 622	10 238 668	–	(10 712 336)	(771 221)	90 352 319
Витрати на персонал	(24 895 049)	(24 619 850)	(275 199)	(8 266 506)	(4 422 358)	(3 844 148)	(3 783 470)	(6 474 699)	(858 674)	(1 074 809)	730 614	566 385	(44 056 208)
Амортизація	(8 546 094)	(6 736 779)	(1 809 315)	(1 653 733)	(718 166)	(935 567)	(688 569)	(967 590)	(60 604)	(581 867)	51 782	43 980	(12 402 695)
Електроенергія	(5 735 822)	(5 718 678)	(17 144)	(1 659 893)	(1 577 081)	(82 812)	(824 432)	(875 445)	(8 005 347)	(27 111)	8 500 784	142 495	(8 484 771)
Пальне	(5 660 264)	(5 638 967)	(21 297)	(1 180 273)	(1 089 893)	(90 380)	(678 981)	(810 837)	(38 887)	(39 062)	34 340	136 472	(8 237 492)
Матеріали, ремонт та обслуговування	(3 665 252)	(3 353 215)	(312 037)	(1 097 600)	(590 652)	(506 948)	(636 993)	(384 995)	(1 159 851)	(85 066)	1 495 878	3 787	(5 530 092)
Інші операційні витрати	(5 335 006)	(5 184 346)	(150 660)	(1 575 398)	(742 397)	(833 001)	(705 165)	(2 031 472)	(193 284)	(2 855 439)	4 864 977	4 785 166	(3 045 621)
Витрати, перерозподілені між іншими сегментами	–	–	–	–	–	–	–	4 966 039	–	–	(4 966 039)	–	–
Операційний результат сегменту	19 451 396	11 410 914	8 040 482	(6 271 752)	(5 150 550)	(1 121 202)	(6 551 558)	1 801 623	(77 979)	(4 663 354)	–	4 907 064	8 595 440

Група доповнила розкриття інформації за сегментами у 2019 році, зробивши поділ доходів та витрат на інфраструктурну та вагонну складові, де такий поділ можливо практично розмежувати. Презентація інформації за сегментами за 2018 рік була доповнена відповідно для забезпечення порівняльності.

- (А) Доходи та маржа по операціях між сегментами виключаються під час консолідації.
- (В) Операційний результат кожного операційного сегмента не включає наступні коригування, що представляють собою різницю між управлінською звітністю та консолідованою фінансовою звітністю, що підготовлена у відповідності до МСФЗ за рік, що закінчився 31 грудня:

	2019	2018
Рекласифікація інших витрат для цілей презентації за МСФЗ	4 907 064	1 243 424
Коригування у результаті різниць між обліковими політиками управлінського обліку та МСФЗ	4 907 064	1 243 424

Узгодження прибутку:

	2019	2018
Операційний результат сегменту	8 351 730	5 285 502
Коригування у результаті різниць між обліковими політиками управлінського обліку та МСФЗ	4 907 064	1 243 424
Нерозподілені суми	(4 663 354)	(2 121 382)
Статті, не включені у витрати сегменту		
Податки, крім податку на прибуток	(4 229 621)	(1 262 153)
Витрати на соціальне забезпечення	(543 395)	(677 887)
Зміна забезпечення	(104 091)	(134 241)
Інші операційні доходи	1 081 671	1 229 638
Зміна в залишках готової продукції та незавершеного виробництва	19 589	(61 273)
Інші витрати	(918 121)	(21 465)
Інші доходи	143 058	123 108
Фінансові доходи	259 506	202 624
Фінансові витрати	(3 844 992)	(3 463 631)
Чистий прибуток від курсових різниць	4 325 567	538 820
Частка в прибутку асоційованих підприємств	78 736	59 393
Прибуток до оподаткування	4 863 347	940 477

За рік, що закінчився 31 грудня 2018 року	Вантажні перевезення			Міжміські пасажирські перевезення			Приміські пасажирські перевезення	Допоміжна діяльність	Всі інші сегменти	Нероз- поділені елементи	Елімінації (А)	Коригу- вання (В)	Всього
	разом, в т.ч.	інфра- структурна складова	вагонна складова	разом, в т.ч.	інфра- структурна складова	вагонна складова							
Доходи від реалізації зовнішнім покупцям	70 571 336	62 785 061	7 786 275	7 841 586	3 525 296	4 316 290	650 131	7 292 309	121 571	–	(2 165 046)	(909 480)	83 402 407
Доходи від реалізації іншим сегментам	–	–	–	–	–	–	–	8 443 525	2 386 132	–	(10 829 657)	–	–
Всього доходи від реалізації	70 571 336	62 785 061	7 786 275	7 841 586	3 525 296	4 316 290	650 131	15 735 834	2 507 703	–	(12 994 703)	(909 480)	83 402 407
Витрати на персонал	(21 994 645)	(21 701 404)	(293 241)	(7 099 678)	(3 742 184)	(3 357 494)	(3 295 323)	(5 637 140)	(825 977)	(1 191 535)	729 220	(1 269 990)	(40 585 068)
Амортизація	(9 068 479)	(7 091 120)	(1 977 359)	(1 469 916)	(741 721)	(728 195)	(734 913)	(1 081 131)	(35 786)	(187 198)	29 945	–	(12 547 478)
Електроенергія	(5 847 201)	(5 824 616)	(22 585)	(1 537 399)	(1 443 385)	(94 014)	(844 407)	(9 221 647)	(64 158)	(11 419)	8 405 761	(35 276)	(9 155 746)
Пальне	(6 338 744)	(6 305 967)	(32 777)	(1 326 993)	(1 220 320)	(106 673)	(764 168)	(967 505)	(59 693)	(3 976)	55 529	–	(9 405 550)
Матеріали, ремонт та обслуговування	(4 479 767)	(4 097 469)	(382 298)	(968 211)	(515 932)	(452 279)	(690 936)	(428 404)	(1 453 870)	(45 366)	1 542 143	(505 792)	(7 030 203)
Інші операційні витрати	(6 227 415)	(6 065 874)	(161 541)	(1 490 733)	(500 740)	(989 993)	(621 710)	(1 743 830)	(131 672)	(681 888)	6 662 468	3 963 962	(270 818)
Витрати, перерозподілені між іншими сегментами	–	–	–	–	–	–	–	4 430 363	–	–	(4 430 363)	–	–
Операційний результат сегменту	16 615 085	11 698 611	4 916 474	(6 051 344)	(4 638 986)	(1 412 358)	(6 301 326)	1 086 540	(63 453)	(2 121 382)	–	1 243 424	4 407 544

ОСНОВНІ ЗАСОБИ

	Земельні ділянки	Будівлі, споруди та інфра-структура	Земляне полотно та верхня будова колії	Локомотиви	Вагони	Машини, обладнання, інструменти та інші основні засоби	Транспортні засоби	Незавершене будівництво та не встановлене обладнання	Всього
Первісна вартість / переоцінена сума									
На 1 січня 2019	45 681 871	65 079 214	100 512 334	26 154 156	39 533 253	18 473 278	2 503 690	9 152 293	307 090 089
Надходження	-	-	-	-	-	-	-	10 323 191	10 323 191
Переміщення	(142)	1 056 566	1 937 737	3 477 201	2 895 687	183 797	1 554 062	(11 104 908)	-
Вибуття	-	(30 650)	(9 800)	(5 922)	(56 993)	(4 580)	(869)	(4 630)	(113 444)
Надходження внаслідок об'єднання (Примітка 1)	5 157	4 605	-	-	-	1 302	474	-	11 538
Перекласифікація з/до активів неконтрольованих територій (Примітка 2)	-	241 779	-	(374 066)	1 343 019	737	(46)	(454)	1 210 969
На 31 грудня 2019	45 686 886	66 351 514	102 440 271	29 251 369	43 714 966	18 654 534	4 057 311	8 365 492	318 522 343
Накопичена амортизація									
На 1 січня 2019	-	13 584 812	21 573 248	9 008 279	13 344 257	8 905 977	941 237	2 031 050	69 388 860
Амортизація	-	2 748 688	3 694 693	1 169 648	3 076 556	307 726	1 582 259	-	12 579 570
Вибуття	-	(18 423)	(4 455)	-	(3 736)	(3 363)	(813)	-	(30 790)
Надходження внаслідок об'єднання (Примітка 1)	-	211	-	-	-	851	429	-	1 491
Перекласифікація з/до активів неконтрольованих територій (Примітка 2)	-	236 831	-	(291 886)	1 361 943	634	(19)	-	1 307 503
Зменшення корисності	-	-	1 166	19 635	699 749	-	-	-	720 550
На 31 грудня 2019	-	16 552 119	25 264 652	9 905 676	18 478 769	9 211 825	2 523 093	2 031 050	83 967 184
Чиста балансова вартість									
На 1 січня 2019	45 681 871	51 494 402	78 939 086	17 145 877	26 188 996	9 567 301	1 562 453	7 121 243	237 701 229
На 31 грудня 2019	45 686 886	49 799 395	77 175 619	19 345 693	25 236 197	9 442 709	1 534 218	6 334 442	234 555 159

ОСНОВНІ ЗАСОБИ (продовження)

	Земельні ділянки	Будівлі, споруди та інфра-структура	Земляне полотно та верхня будова колії	Локомотиви	Вагони	Машини, обладнання, інструменти та інші основні засоби	Транспортні засоби	Незавершене будівництво та не встановлене обладнання	Всього
Первісна вартість / переоцінена сума									
На 1 січня 2018	45 640 553	72 332 419	83 139 689	20 710 754	40 374 510	18 369 141	2 051 032	9 096 093	291 714 191
Надходження	-	-	-	-	-	-	-	17 424 174	17 424 174
Переміщення	17 537	2 999 869	3 311 551	3 379 039	5 819 106	1 677 402	146 492	(17 350 996)	-
Вибуття	-	(34 002)	(10 330)	-	(103)	(1 925)	(1)	-	(46 361)
Перекласифікація між групами	23 781	(10 249 323)	14 057 465	1 468 983	(4 015 232)	(1 592 537)	306 863	-	-
Перекласифікація з/до активів неконтрольованих територій (Примітка 2)	-	30 251	13 959	595 380	(2 645 028)	21 197	(696)	(16 978)	(2 001 915)
На 31 грудня 2018	45 681 871	65 079 214	100 512 334	26 154 156	39 533 253	18 473 278	2 503 690	9 152 293	307 090 089
Накопичена амортизація									
На 1 січня 2018	-	14 186 034	12 872 321	6 821 591	11 709 750	7 737 815	613 768	2 031 050	55 972 329
Амортизація	-	2 873 965	3 899 595	1 110 473	2 871 278	1 703 788	224 025	-	12 683 124
Вибуття	-	(10 239)	(2 783)	-	(66)	(1 667)	-	-	(14 755)
Перекласифікація між групами	-	(3 488 556)	4 784 731	499 299	(1 356 138)	(543 435)	104 099	-	-
Перекласифікація з/до активів неконтрольованих територій (Примітка 2)	-	23 608	19 384	576 916	119 433	9 476	(655)	-	748 162
На 31 грудня 2018	-	13 584 812	21 573 248	9 008 279	13 344 257	8 905 977	941 237	2 031 050	69 388 860
Чиста балансова вартість									
На 1 січня 2018	45 640 553	58 146 385	70 267 368	13 889 163	28 664 760	10 631 326	1 437 264	7 065 043	235 741 862
На 31 грудня 2018	45 681 871	51 494 402	78 939 086	17 145 877	26 188 996	9 567 301	1 562 453	7 121 243	237 701 229

техніко-економічним обґрунтуванням будівництва широкої залізничної колії від кордону України до Відня, яка має значно оптимізувати транспортування вантажів між ринками Китаю та Західної Європи. Початок будівництва колії заплановано на 2022 рік. Станом на 21 липня 2017 року Група сконцентрувала частку у розмірі 25% у статутному капіталі підприємства, коли отримала у власність 12,6% корпоративних прав підприємства вартістю 47 643 тис. грн від Фонду державного майна України в рамках продовження процесу Реорганізації. Узагальнена інформація щодо інших асоційованих підприємств, кожне з яких, взяте окремо, не є суттєвим, за період з дати отримання суттєвого впливу до 31 грудня 2019 року представлена нижче:

	2019	2018
Оборотні активи	42 967	195 941
Необоротні активи	112	177 852
Короткострокові зобов'язання	(5 498)	(19 440)
Довгострокові зобов'язання	(301)	(13 166)
Власний капітал	37 280	341 187
Балансова вартість інвестиції	9 327	86 765

	31 грудня 2019 року	За період від дати передачі корпоративних прав до 31 грудня 2018 року
Дохід від реалізації	3 986	61 612
Збиток до оподаткування	(32 468)	(54 755)
Витрати з податку на прибуток	(440)	(2 083)
Збиток за період від діяльності, що триває	(32 908)	(56 838)
Всього сукупний збиток за період від діяльності, що триває	(32 908)	(56 838)
Частка Групи у сукупному збитку за період	(8 224)	(15 203)

Станом на 31 грудня 2019 році Товариство провело оцінку суми очікуваного відшкодування інвестиції в асоційовані підприємства, що обліковуються за методом участі в капіталі відповідно до МСБО 28, з залученням незалежного оцінювача та відобразило уцінку у розмірі 61 649 тис. грн в статті Інші витрати. Протягом 2019 року не були розподілені дивідендів Групі від інших асоційованих підприємств. Протягом 2018 року були розподілені дивіденди Групі від інших асоційованих підприємств у розмірі 13 тис. грн.

Прибуток асоційованого підприємства розподіляється тільки після отримання схвалення з боку Групи. Станом на звітну дату Група не має наміру давати таке схвалення. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 року у асоційованих підприємств були відсутні контрактні зобов'язання щодо здійснення капітальних вкладень в майбутньому.

ФІНАНСОВІ АКТИВИ

	2019	2018
Інструменти власного капіталу інших суб'єктів господарювання	62 319	73 546
Довгострокові позики працівникам	12 161	15 900
Інші фінансові активи	9 846	1 801
	84 326	91 247

Інструменти власного капіталу інших суб'єктів господарювання, в основному, складаються із неконтрольних часток пакетів акцій певних підприємств. Балансова вартість зазначених фінансових інструментів не відрізняється суттєво від їх справедливої вартості. Станом на 31 грудня 2019 році Група провела оцінку справедливої вартості інструментів власного капіталу інших суб'єктів господарювання, що обліковується за справедливою вартістю через прибуток або збиток відповідно до МСФЗ 9, з залученням незалежного оцінювача, та відобразила знецінення у розмірі 12 627 тис. грн в статті Інші витрати. Група обліковує довгострокові безвідсоткові позики своїм працівникам із середнім договірним терміном погашення 3-8 років. Позики відображаються за амортизованою вартістю з використанням ефективною відсоткової ставки 13%-23% річних. Короткострокова частина позик у сумі 6 102 тис. грн (2018: 6 954 тис. грн) розкривається у складі торгової та іншої дебіторської заборгованості (Примітка 13).

ЗАПАСИ

	2019	2018
Запасні частини, матеріали та інструменти (за собівартістю чи чистою вартістю реалізації)	5 184 431	5 309 479
Паливно-мастильні матеріали (за собівартістю чи чистою вартістю реалізації)	1 040 375	727 881
Готова продукція (за собівартістю чи чистою вартістю реалізації)	399 865	507 344
Незавершене виробництво (за собівартістю чи чистою вартістю реалізації)	441 940	314 872
Інші запаси (за собівартістю чи чистою вартістю реалізації)	2 062 457	2 021 955
	9 129 068	8 881 531

Протягом 2019 року запасні частини, матеріали та інструменти, паливно-мастильні матеріали та інші запаси у сумі 13 635 021 тис. грн (2018: 14 867 237 тис. грн) були визнані як втрати запасів операційної діяльності. Станом на 31 грудня 2019 запаси балансовою вартістю 111 251 тис. грн (2018: 111 251 тис. грн) були використані в якості забезпечення банківських позик Групи (Примітка 18). Протягом 2019 року сума частково списаних запасів склала 33 961 тис. грн (2018: 8 064 тис. грн).

ТОРГОВА ТА ІНША ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

	2019	2018
Торгова дебіторська заборгованість	735 649	662 901
Короткострокова частина довгострокових фінансових активів (Примітка 11)	6 102	6 954
Інша дебіторська заборгованість	734 804	901 430
	1 476 555	1 571 285
За вирахуванням: резерву під очікувані кредитні збитки торгової та іншої дебіторської заборгованості	(820 015)	(568 884)
	656 540	1 002 401

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років короткострокова частина довгострокових фінансових активів включала лише короткострокову частину позик, наданих своїм працівникам (Примітка 11). Зміни резерву під очікувані кредитні збитки торгової та іншої дебіторської заборгованості представлені таким чином:

	2019	2018
Залишок на 1 січня	568 884	743 853
Створено резерву	631 868	184 079
Списано за рахунок резерву	(356 796)	(332 213)
Сума відшкодування протягом року	(23 941)	(26 835)
Залишок на 31 грудня	820 015	568 884

Нижче представлена інформація щодо схильності Групи до кредитного ризику по торговій та іншій дебіторській заборгованості з використанням матриці забезпечення станом на 31 грудня 2019 року на основі інформації про історичну платіжну дисципліну:

	Процент очікуваних кредитних збитків	Валова балансова вартість	Очікувані кредитні збитки	Балансова вартість
Не прострочена	0,50%	458 660	(2 293)	456 367
1-60 днів	5%	58 858	(2 943)	55 915
61-90 днів	25%	20 924	(5 231)	15 693
91-365 днів	50%	150 888	(75 444)	75 444
Понад 1 рік	50%-100%	787 225	(734 104)	53 121
		1 476 555	(820 015)	656 540

Аналіз схильності до кредитного ризику торгової та іншої дебіторської заборгованості з використанням матриці забезпечення станом на 31 грудня 2018 року:

	Процент очікуваних кредитних збитків	Валова балансова вартість	Очікувані кредитні збитки	Балансова вартість
Не прострочена	0,50%	674 554	(3 373)	671 181
1-60 днів	5%	21 696	(1 085)	20 611
61-90 днів	25%	78 388	(19 597)	58 791
91-365 днів	50%	185 643	(92 822)	92 821
Понад 1 рік	50%-100%	611 004	(452 007)	158 997
		1 571 285	(568 884)	1 002 401

ПЕРЕДОПЛАТИ

	2019	2018
Передоплати за матеріали та послуги	332 981	136 842
	332 981	136 842

Станом на 31 грудня 2019 року не було знецінення передоплат (2018: 6 351 тис. грн)

ПОДАТКИ ДО ВІДШКОДУВАННЯ,
КРІМ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

	2019	2018
Податок на додану вартість до відшкодування	326 932	673 606
Передоплата з інших податків	52 949	59 515
	379 881	733 121

Станом на 31 грудня 2019 року частина податку на додану вартість до відшкодування та незначна сума інших податків у розмірі 164 064 тис. грн була класифікована як довгостроковий актив, оскільки очікуваний період її відшкодування перевищує 12 місяців (2018: 845 648 тис. грн).

ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

	2019	2018
Грошові кошти на банківських рахунках	5 905 088	1 195 617
Інші еквіваленти грошових коштів	83 801	56 209
Короткострокові депозити	992 347	–
	6 981 236	1 251 826

В листопаді 2019 року Товариство підписало ряд договорів банківського вкладу (з видачею ощадного (депозитного) сертифіката) (надалі «депозити») з українським державним банком, номінованих в доларах США та відсотковими ставками 2,8% – 3,8% річних. Станом на 31 грудня 2019 року депозити, розміщені на терміни від одного до трьох місяців в сумі 992 347 тис. грн, були включені до статті Короткострокові депозити, а депозити із первісним терміном погашення більше трьох місяців, але менше одного року в сумі 2 014 715 тис. грн, були включені до статті Фінансові активи.

ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ

СТАТУТНИЙ КАПІТАЛ

Протягом 2019 та 2018 років статутний капітал Товариства становив 229 879 115 000 грн та поділявся на 229 879 115 простих іменних акцій номінальною вартістю 1 000 грн кожна. Внесок до статутного капіталу Товариства корпоративних прав ПрАТ «Київський електротехнічний завод «Трансигнал» балансовою вартістю 103 481 тис. грн був оформлений в липні 2017 року. Таким чином, статутний капітал став повністю

сплаченим, після чого, 7 вересня 2017 року, у відповідності до чинного законодавства України був зареєстрований випуск акцій Товариства.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ГРУПИ ТА ДОДАТКОВИЙ КАПІТАЛ

Акціонерне товариство «Українська залізниця» було створене 21 жовтня 2015 року, коли було проведено державну реєстрацію Товариства відповідно по Постанови Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2015 року № 735 «Питання публічного акціонерного товариства «Українська залізниця». Згідно з Законом України від 23 лютого 2012 № 4442-VI «Про особливості утворення публічного товариства залізничного транспорту загального користування» АТ «Укрзалізниця» є правонаступником Державної адміністрації залізничного транспорту України та підприємств і установ залізничного транспорту загального користування, що були реорганізовані шляхом злиття відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2014 № 200 «Про утворення публічного акціонерного товариства «Українська залізниця».

Датою закінчення Реорганізації для цілей складання консолідованої фінансової звітності є 30 листопада 2015 року. До цієї дати були отримані ліцензії, дозволи та оформлені інші документи, які дозволяли АТ «Укрзалізниця» розпочати свою фінансово-господарську діяльність з 1 грудня 2015 року.

Через об’єктивну неможливість провести усі необхідні нормативні заходи з Реорганізації (інвентаризація активів та зобов’язань, їх оцінка та офіційна передача та прийняття Товариством), чисті активи, пов’язані з територією тимчасово окупованої Автономної Республіки Крим та тимчасово окупованою територією Донецької та Луганської областей, не могли бути внесені до Статутного капіталу. Натомість, передача Товариству таких чистих активів здійснювалася у кореспонденції додатковим капіталом. Фінансова інформація щодо тимчасово окупованої Автономної Республіки Крим та тимчасово окупованої території Донецької та Луганської областей подається у Примітці 2.

Крім того, додатковий капітал формувався за рахунок об’єктів державного житлового фонду і об’єктів цивільної оборони, які через законодавчі обмеження не можуть бути передані до статутного капіталу Товариства, але включені до складу активів Товариства; також, за рахунок об’єктів фінансового лізингу; а також за рахунок надходжень та модернізації основних засобів, здійснених за період з дати оцінки 31 липня 2014 року по дату закінчення Реорганізації 30 листопада 2015 року.

РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ ТА ДИВІДЕНДИ

Рішення про виплату дивідендів та їх розмір приймається Загальними зборами Товариства з урахуванням вимог, передбачених законодавством України. Товариство виплачує дивіденди виключно грошовими коштами. Дивіденди виплачуються шляхом перерахування коштів до державного бюджету на підставі рішення, прийнятого загальними зборами Товариства, у строк, визначений законодавством. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2019 року № 364 та Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 квітні 2019 року № 460-р, 30% чистого прибутку

Товариства за 2018 рік у розмірі 103 101 тис. грн були спрямовані на виплату дивідендів до Державного бюджету України. Відповідно до Закону України від 21 вересня 2006 року № 185-V «Про управління об’єктами державної власності» господарські товариства, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, до 1 травня року, що настає за звітним, приймають рішення про відрахування не менше 30% чистого прибутку на виплату дивідендів. Станом на 31 грудня 2019 року Товариство нарахувало відповідне зобов’язання зі сплати дивідендів за 2019 р. у розмірі 749 205 тис. грн щодо майбутнього перерахування частки прибутку до Державного бюджету України. Відповідно до вимог чинного законодавства, Загальні збори Товариства, які проводять не пізніше 30 квітня, наступного за звітним роком, зобов’язані прийняти рішення щодо розподілу чистого прибутку Товариства, отриманого за результатами 2019 року, та розміру частини чистого прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів. На підставі цього рішення Товариство зобов’язане сплатити кошти до Державного бюджету України до 30 червня.

ЧАСТКА ПРИБУТКУ, СПЛАЧЕНА ДО ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Протягом 2019 року дочірні підприємства АТ «Укрзалізниця» сплатили частку прибутку напряму до державного бюджету у розмірі 15 283 тис. грн (2018: 11 885 тис. грн).

ПРОЦЕНТНІ КРЕДИТИ ТА ЗАПОЗИЧЕННЯ

Станом на 31 грудня процентні кредити та запозичення були представлені таким чином:

	2019	2018
Процентні банківські кредити	12 596 263	17 185 655
Єврооблігації	19 550 901	14 319 614
Інші запозичення	501 274	500 000
	32 648 438	32 005 269

Єврооблігації стосуються непогашеної частини позики в розмірі 500 000 тис. доларів США, отриманої у результаті розміщення єврооблігацій Шортлайн Пі-Ел-Сі на Ірландській фондовій біржі в травні 2013 року. У березні 2016 року Група здійснила репрофілювання позики, яке включало пролонгацію терміну погашення до 15 вересня 2021 року, зростання річної процентної ставки з 9,5% до 9,875% з 21 листопада 2015 року та зміну графіку погашення основної суми позики – 60% підлягало сплаті у 2019 році, 20% – у 2020 році та 20% – у 2021 році. Протягом 2019 року Група сплатила в повному обсязі 60% єврооблігацій Шортлайн Пі-Ел-Сі. Також, Єврооблігації стосуються позики в розмірі 500 000 тис. доларів США та 94 902 тис. доларів США, отриманих

Ефективна відсоткова ставка та валюта кредитів та запозичень були наступними станом на 31 грудня:

	Відсоткова ставка	2019	Відсоткова ставка	2018
Долари США				
Плаваюча ставка	LIBOR 6 month + 1%-6%	1 213 524	LIBOR 6 m + 1%-6%	2 694 048
Фіксована ставка	8,68%-12%	29 279 558	9,9%-12%	26 549 292
		30 493 082		29 243 340
Євро				
Плаваюча ставка	EURIBOR 6m + 0,3%	1 447 188	EURIBOR 6m + 0,4%	1 554 639
		1 447 188		1 554 639
Гривні				
Фіксована ставка	10,46%-20,75%	708 168	18,9%-20,75%	1 207 290
		708 168		1 207 290
Всього процентних кредитів та запозичень		32 648 438		32 005 269
За вирахуванням: короткострокової частини		(14 498 640)		(17 086 982)
Всього довгострокова частина процентних кредитів та запозичень		18 149 798		14 918 287

у результаті розміщення єврооблігацій Рейл Кепітал Маркетс Пі-Ел-Сі на Ірландській фондовій біржі в липні та вересні 2019 року відповідно з терміном погашення у липні 2024 року.

Як вказано у Примітці 2, Група відобразила зобов'язання ДП «Донецька залізниця» на своєму балансі з подальшим розподілом даних балансів на контрольовану та неконтрольовану частки. У 2016 році більшість банків кредиторів ДП «Донецька залізниця» подали позови до суду з метою визнання АТ «Укрзалізниця» в якості правонаступника підприємства та стягнення боргу. У лютому 2017 року були внесені деякі зміни до законодавства про Реорганізацію, що передбачали мораторій на звернення стягнення на активи та зобов'язання ДП «Донецька залізниця» до припинення антитерористичної операції та завершення процедур правонаступництва (інвентаризація активів та зобов'язань, їх оцінка та офіційна передача та прийняття Товариством). Судові рішення, що приймалися після цих змін до законодавства, визнали, що Група не є правонаступником щодо позик та запозичень ДП «Донецька залізниця» на підставі зазначеного вище.

З 1 січня 2016 року Група перестала визнавати фінансові витрати та збитки від курсових різниць, пов'язаних з кредитами та позиками ДП «Донецька залізниця», а станом на 31 грудня 2017 року перекласифікувала їх до зобов'язань неконтрольованих територій (Примітка 2). Таким чином, станом на 31 грудня 2019 року зобов'язання неконтрольованих територій включали процентні кредити та запозичення, деноміновані у доларах США, у розмірі 116 340 тис. доларів США з фіксованою відсотковою ставкою 10,65%-12% річних, та процентні кредити та запозичення, деноміновані у гривні, у розмірі 871 725 тис. грн з фіксованою відсотковою ставкою 17,4%-18% річних.

Деякі кредитні угоди містять фінансові та нефінансові обмеження щодо певних операцій та фінансових коефіцієнтів, включаючи обмеження стосовно рівня заборгованості та прибутковості Групи.

Станом на 31 грудня 2019 року та 31 грудня 2018 року тривало порушення за довгостроковими кредитними угодами, які Група не мала змоги вчасно реструктурувати, на непогашену суму 4 591 533 тис. грн та 4 895 629 тис. грн, відповідно. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років перехресний дефолт було усунуто, оскільки до звітної дати від відповідних кредиторів отримано письмові відмови від права на прискорене повернення позик та застосування будь-яких штрафних санкцій у зв'язку з таким порушенням. Управлінський персонал здійснює заходи для врегулювання зазначеного порушення.

Станом на 31 грудня 2019 року невикористана частина кредитів, доступна для Групи, становила 5 532 863 тис. грн (2018: 5 361 694 тис. грн)

Станом на 31 грудня процентні кредити та запозичення були забезпечені наступним чином:

Тип забезпечення	2019	2018
Основні засоби (Примітка 9)	215 607	221 149
Запаси (Примітка 12)	111 251	111 251
Майбутні грошові надходження за доходами від реалізації	19 091 351	19 692 411
Гарантії, надані Урядом України (Примітка 31)	2 482 475	3 900 859

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗА ДОГОВОРАМИ ОРЕНДИ

Зобов'язання за договорами оренди в основному являють собою суми до сплати за договорами оренди дизельних локомотивів, електропоїздів, обладнання та автомобілів. Деякі орендні платежі прив'язані до обмінного курсу гривні до долара США, середній період оренди становить 7 років. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років припустимі ставки відсотка в оренді знаходились у межах від 11% до 21% річних.

У лютому 2018 року Товариство підписало договір фінансового лізингу з українським державним банком АТ «Укресімбанк» на постачання 30-ти дизельних локомотивів виробництва

«Дженерал Електрик Компані» (США) з терміном погашення зобов'язань до березня 2026 року. У другій половині 2018 року Група отримала 15 локомотивів, ще 15 локомотивів були отримані у першому півріччі 2019 року.

Зобов'язання за договорами оренди перед українськими орендодавцями (на відміну від іноземних орендодавців) підлягають оподаткуванню ПДВ за ставкою 20% на дату платежу. Відсоткові платежі не оподатковуються ПДВ.

Нижче наведена інформація щодо балансової вартості активів в формі права користування і зобов'язань по оренді, наявних у Групи, і її зміни протягом періоду:

АКТИВИ В ФОРМІ ПРАВА КОРИСТУВАННЯ

	Будівлі, споруди та інфраструктура	Локомотиви	Транспортні засоби	Машини обладнання, інструменти та інші основні засоби	Всього	Зобов'язання за договорами оренди
Залишок станом на 1 січня 2019 року	–	2 198 458	5 948	–	2 204 406	1 445 305
Надходження/(трансфер), нетто	1 093	1 460 248	(4 807)	1 002	1 457 536	1 319 314
Амортизація	(497)	(88 061)	(330)	(275)	(89 163)	–
Витрати за договорами оренди	–	–	–	–	–	421 383
Прибуток від курсових різниць	–	–	–	–	–	(5 877)
Рух грошових коштів	–	–	–	–	–	(813 881)
Залишок станом на 31 грудня 2019 року	596	3 570 645	811	727	3 572 779	2 366 244

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ

Група зобов'язана компенсувати Державному пенсійно-му фонду суми додаткових пенсій певним категоріям її теперішніх та колишніх працівників, які мають право раннього виходу на пенсію, внаслідок роботи в шкідливих та/або небезпечних умовах праці. У відповідності до колективного договору, Група також має контрактне зобов'язання здійснювати разові виплати при виході на пенсію працівникам з тривалим стажем, певні виплати пенсіонерам та по завершенню трудової діяльності, а також інші довгострокові виплати, такі як ювілейні. Зазначені програми відповідають визначенню програм з визначеними виплатами.

ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗА ВИЗНАЧЕНИМИ ВИПЛАТАМИ

Зобов'язання за виплатами працівникам Групи стосувалися наступного:

	2019	2018
Виплати по закінченню трудової діяльності та виходу на пенсію за колективним договором	2 312 364	1 876 070
Державна програма з додаткових пенсій для працівників зі шкідливими і небезпечними умовами праці	506 821	424 852
Інші довгострокові зобов'язання за колективним договором	367 707	353 183
	3 186 892	2 654 105

Нижче наведені зміни чистої приведеної вартості зобов'язань за виплатами працівникам:

	2019	2018
На 1 січня	2 654 105	2 232 420
Процентні витрати за планом	341 152	251 426
Вартість поточних послуг	97 177	102 945
Вартість послуг минулих періодів	–	(25 533)
Сплачені винагороди	(539 794)	(592 049)
Збитки/(прибутки) від перерахунку у сукупному доході від:		
- змін у фінансових припущеннях	678 919	97 145
- змін у демографічних припущеннях	(323 677)	130 758
- змін на основі досвіду	258 329	429 530
Перерахунок інших довгострокових зобов'язань перед працівниками	20 681	27 463
На 31 грудня	3 186 892	2 654 105

Суми, визнані у консолідованому звіті про прибутки та збитки, становили:

	2019	2018
Вартість поточних послуг	97 177	102 945
Процентні витрати за планом (Примітка 28)	341 152	251 426
Вартість послуг минулих періодів	–	(25 533)
Перерахунок інших довгострокових зобов'язань перед працівниками	20 681	27 463
	459 010	356 301

Вартість поточних послуг, визнана вартість раніше наданих послуг минулих періодів включаються у витрати на персонал у звіті про сукупний дохід. Процентні витрати за планом включаються у фінансові витрати. Суттєві актуарні припущення, використані при розрахунках зобов'язань за визначеними виплатами, представлені наступним чином:

	2019	2018
Ставка дисконтування	12,70%	16,10%
Плинність кадрів	5-16%	7-19%
Очікуваний приріст заробітної плати	6-10%	6-11%
Очікуваний приріст пенсії	5-11%	5-12%

Аналіз чутливості зобов'язання за визначеними виплатами наведено в таблиці нижче:

2019	Збільшення/ (зменшення) ставки	Збільшення/ (зменшення) зобов'язання
Ставка дисконтування	+1%	(191 704)
Ставка дисконтування	-1%	214 606
Очікуваний приріст заробітної плати	+1%	193 009
Очікуваний приріст заробітної плати	-1%	(174 983)

2018	Зміна припущень	Збільшення/ (зменшення) зобов'язання
Ставка дисконтування	+1%	(125 100)
Ставка дисконтування	-1%	137 500
Очікуваний приріст заробітної плати	+1%	126 700
Очікуваний приріст заробітної плати	-1%	(116 800)

За рік, що закінчиться 31 грудня 2020 року, Група очікує здійснити відрухування за програмами з визначеними виплатами у сумі 529 518 тис. грн.

За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, загальні витрати з участі в програмі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування склали 7 974 982 тис. грн (2018: 7 443 563 тис. грн). За рік, що закінчиться 31 грудня 2020 року, Група очікує здійснити відрухування на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування у сумі 8 595 349 тис. грн.

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Основні складові витрат з податку на прибуток у консолідованому звіті про фінансові результати були представлені таким чином:

	2019	2018
Поточні витрати з податку на прибуток	1 587 502	460 664
Уточнення витрат з податку на прибуток	–	(3 767)
Списання предоплати з податку на прибуток	391 196	–
(Вигоди)/витрати з відстроченого податку на прибуток	(103 598)	279 726
Витрати з податку на прибуток	1 875 100	736 623

Протягом 2019 та 2018 років ставка податку на прибуток для підприємств в Україні становила 18%. Уточнення витрат з податку на прибуток за 2019 та 2018 роки виникли внаслідок поданих уточнень податкових декларацій з податку на прибуток за минулі періоди.

Узгодження прибутку до оподаткування, помножених на вказану ставку податку та витрат з податку на прибуток:

	2019	2018
Прибуток до оподаткування	4 863 347	940 477
За встановленою ставкою податку (18%)	875 403	169 286
Податковий вплив		
Вплив перегляду тимчасових різниць	128 840	459 588
Зміна невизнаної частини відстрочених податкових активів	–	(80 842)
Інші різниці	870 857	188 591
Витрати з податку на прибуток	1 875 100	736 623

Відстрочені податкові активи та зобов'язання були представлені таким чином:

	Консолідований звіт про фінансовий стан		Консолідований звіт про сукупний дохід	
	2019	2018	2019	2018
Основні засоби (i)	(6 357)	(134 143)	(127 786)	9 460
Запаси (ii)	18 507	11 667	(6 840)	876
Торгова та інша дебіторська заборгованість (iii)	98 033	109 535	11 502	33 323
Забезпечення за виплатами працівникам (iv)	–	19 526	19 526	316 909
	110 183	6 585	(103 598)	360 568
За вирахуванням: невизнані відстрочені податкові активи	–	–	–	(80 842)
Витрати з відстроченого податку на прибуток			(103 598)	279 726
Вплив актуарного прибутку, визнаного в звіті про сукупний дохід, на відстрочені податки	–	18 055	18 055	47 346
Чисті відстрочені податкові активи	110 183	24 640		
Відображено у консолідованих звітах про фінансовий стан				
Відстрочені податкові активи	129 813	58 745		
Відстрочені податкові зобов'язання	(19 630)	(34 105)		
Чисті відстрочені податкові активи	110 183	24 640		

Узгодження чистого відстроченого податкового активу:

	2019	2018
Залишок на 1 січня	24 640	351 712
Зобов'язання з відстроченого податку, визнаного в складі прибутків та збитків	103 598	(279 726)
Витрата з відстроченого податку, визнаного в сукупному доході	(18 055)	(47 346)
Залишок на кінець року	110 183	24 640

Природа тимчасових податкових різниць є наступною:

- (i) **Основні засоби** – різниці між методами амортизації, строками корисного використання, різниці в принципі визнання ремонтів та модернізацій, різні бази оцінки вартості;
- (ii) **Запаси** – різниці в оцінці та періоді визнання запасів;
- (iii) **Торгова та інша дебіторська заборгованість** – різниці в оцінці, включаючи резерв сумнівних боргів, різниці в періоді визнання;
- (iv) **Зобов'язання за виплатами працівникам** – різниці в принципах визнання;

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років відстрочені податкові активи, що виникли по валютній складовій процентних кредитів та запозичень і оренди (в результаті девальвації української гривні) не були визнані, оскільки ймовірність щодо реалізації цих відстрочених податкових активів невизначена.

ТОРГОВА ТА ІНША КРЕДИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

	2019	2018
Торгова кредиторська заборгованість	3 679 664	3 850 150
Заборгованість по заробітній платі та відповідних нарахуваннях	2 748 727	2 660 467
Резерв на невикористані відпустки	1 165 226	1 176 992
Заборгованість за придбання основних засобів	985 234	1 092 703
Заборгованість по сплаті дивідендів (Примітка 31)	756 695	108 195
Інша кредиторська заборгованість	378 531	470 385
	9 714 077	9 358 892

Середній термін розрахунків по кредиторській заборгованості становить 60 днів.

ІНШІ ПОДАТКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, КРІМ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

	2019	2018
Податок з доходів фізичних осіб до сплати	375 336	330 383
Податок на землю	325 377	114 532
Зобов'язання з ПДВ	115 066	50 097
Інші податки до сплати	73 000	64 639
	888 779	559 651

ДОХІД ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ

Доходи від реалізації по договорах з клієнтами за період, що закінчився 31 грудня 2019 року, були представлені таким чином:

Сегменти	Вантажні перевезення	Міжміські пасажирські перевезення	Приміські пасажирські перевезення	Допоміжна діяльність	Всі інші сегменти	Всього
Доходи від вантажних перевезень	72 488 806	–	–	–	–	72 488 806
Доходи від перевезення пасажирів та багажу	–	9 139 743	766 052	–	–	9 905 795
Інші доходи та додаткові послуги	–	–	–	7 307 516	650 202	7 957 718
Всього доходів від реалізації по договорах з клієнтами	72 488 806	9 139 743	766 052	7 307 516	650 202	90 352 319
Час передачі товарів або послуг						
У певний момент часу	–	–	–	3 381 423	362 592	3 744 015
З плином часу	72 488 806	9 139 743	766 052	3 926 093	287 610	86 608 304
Всього доходів від реалізації по договорах з клієнтами	72 488 806	9 139 743	766 052	7 307 516	650 202	90 352 319

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Зміни в забезпеченнях були представлені наступним чином:

	2019	2018
На 1 січня	1 732 270	1 288 789
Нараховано протягом періоду	104 091	521 352
Вплив зміни валютних курсів	(136 500)	(11 143)
Використані суми	(482 758)	(66 728)
На 31 грудня	1 217 103	1 732 270

У ході звичайної операційної діяльності, Група бере участь у низці судових процесів як позивач або відповідач. Забезпечення під судові позови являє собою оцінку управлінським персоналом вірогідного відтоку ресурсів Групи, який виникає у разі негативного (несприятливого) рішення суду та арбітражних процедур з іноземними та вітчизняними контрагентами та органами державної влади. Забезпечення Групи, в основному, складаються із забезпечень під судові справи. Група визнала забезпечення в іноземній валюті стосовно судового рішення щодо порушення будівельного контракту з іноземним підрядником у розмірі 658 895 тис. грн станом на 31 грудня 2019 року (2018: 770 174 тис. грн).

ПОДАТКИ, КРІМ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

	2019	2018
Податок на землю	4 020 556	1 112 737
Інші податки	175 647	125 845
ПДВ від транзитних перевезень, що не відшкодовується	3 701	12 389
Знецінення поточних залишків з ПДВ до відшкодування	29 717	11 182
	4 229 621	1 262 153

Доходи від реалізації по договорах з клієнтами за період, що закінчився 31 грудня 2018 року, були представлені таким чином:

Сегменти	Вантажні перевезення	Міжміські пасажирські перевезення	Приміські пасажирські перевезення	Допоміжна діяльність	Всі інші сегменти	Всього
Доходи від вантажних перевезень	67 519 803	–	–	–	–	67 519 803
Доходи від перевезення пасажирів та багажу	–	7 818 593	650 131	–	–	8 468 724
Інші доходи та додаткові послуги	–	–	–	7 292 309	121 571	7 413 880
Всього доходів від реалізації по договорах з клієнтами	67 519 803	7 818 593	650 131	7 292 309	121 571	83 402 407
Час передачі товарів або послуг						
У певний момент часу	–	–	–	2 478 781	110 533	2 589 314
З плином часу	67 519 803	7 818 593	650 131	4 813 528	11 038	80 813 093
Всього доходів від реалізації по договорах з клієнтами	67 519 803	7 818 593	650 131	7 292 309	121 571	83 402 407

ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ДОХОДИ, ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ ТА ІНШІ ВИТРАТИ

Інші операційні доходи включали доходи від коригування забезпечення на матеріальне заохочення, що склали 63 103 тис. грн у 2019 році та 59 777 тис. грн у 2018 році. Коригування стосувалося частини забезпечення на матеріальне заохочення, створеного станом на кінець попереднього періоду, яке не було реалізоване у звітному періоді внаслідок зміни в оцінках щодо фактичного розміру виплати заохочення. Інші операційні доходи також включали доходи від операційної оренди у розмірі 159 828 тис. грн та 146 317 тис. грн, а також прибуток від реалізації металобрухту у розмірі 55 181 тис. грн та 31 607 тис. грн за 2019 та 2018 роки, відповідно. Інші операційні витрати включають нарахування резерву під очікувані кредитні збитки торгової та іншої дебіторської заборгованості у розмірі 607 927 тис. грн та 157 244 тис. грн (Примітка 13) за 2019 та 2018 роки, відповідно; та суму нарахованого резерву на Податки до відшкодування, крім податку на прибуток (в основному ПДВ) 683 521 тис. грн за 2019 рік. Інші витрати в основному складаються з відображення зменшення корисності Основних засобів у розмірі 720 550 тис. грн (Примітка 9) за 2019 рік.

ФІНАНСОВІ ВИТРАТИ ТА ДОХОДИ

	2019	2018
Витрати з відсотків за процентними кредитами та запозиченнями	(3 082 457)	(3 160 564)
Витрати з відсотків за договорами оренди	(421 383)	(51 641)
Процентні витрати за зобов'язаннями за виплатами працівникам (Примітка 20)	(341 152)	(251 426)
Разом фінансових витрат	(3 844 992)	(3 463 631)
Відсоткові доходи	253 821	197 109
Інші фінансові доходи	5 685	5 515
Разом фінансових доходів	259 506	202 624
Чисті фінансові витрати	(3 585 486)	(3 261 007)

ЧИСТИЙ ПРИБУТОК/(ЗБИТОК) ВІД КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ

Прибутки/(збитки) від курсових різниць виникли на наступних статтях:

	2019	2018
Прибутки		
Процентні кредити та запозичення	4 861 654	542 388
Зобов'язання за договорами оренди	5 877	11 629
Торгова та інша кредиторська заборгованість	29 673	–
Забезпечення	136 500	11 143
	5 033 704	565 160
Збитки		
Торгова та інша кредиторська заборгованість	–	(13 791)
Фінансові активи	(29 717)	–
Грошові кошти та їх еквіваленти	(678 420)	(12 549)
	(708 137)	(26 340)
Чистий прибуток від курсових різниць	4 325 567	538 820

УМОВНІ ТА КОНТРАКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

ОПОДАТКУВАННЯ

Група здійснює більшу частину операцій в Україні і тому має відповідати вимогам українського податкового законодавства. Українське податкове законодавство та регулятивна база, а також нормативна база з інших питань, зокрема, валютного контролю та митного законодавства, продовжують розвиватися. Законодавчі та нормативні акти не завжди чітко сформульовані, а їх тлумачення залежить від точки зору місцевих і центральних органів державної влади та інших державних органів. Випадки непослідовного тлумачення не є поодинокими. Управлінський персонал вважає, що тлумачення ним положень законодавства, що регулюють діяльність Групи, є вірними. Група дотримувалась усіх нормативних положень, а всі передбачені законодавством податки були сплачені або нараховані. Управлінський персонал сподівається, що має істотні аргументи для успішного уникнення можливих ускладнень і не вважає, що ризик більш значний, ніж ризики подібних підприємств в Україні. Якщо не вважається ймовірним, що виникнуть суттєві вимоги, забезпечення не нараховується в цій консолідованій фінансовій звітності.

СУДОВІ СПРАВИ

У ході звичайної діяльності Група виступає відповідачем у різних судових та арбітражних процесах. Станом на 31 грудня 2019 року Група приймала участь у судових справах з українськими фіскальними органами щодо нарахування додаткових зобов'язань з податку на прибуток, ПДВ та інших податків

у розмірі 1 585 399 тис. грн (2018: 1 705 099 тис. грн). Станом на 31 грудня 2019 року потенційний можливий збиток Групи за позовами третіх осіб у інших судових та арбітражних процесах становив 2 950 348 тис. грн (2018: 1 649 675 тис. грн). На думку управлінського персоналу, позиція Групи щодо зазначених судових розглядів є юридично обґрунтованою в достатній мірі, і тому остаточні рішення щодо таких питань не матимуть негативного впливу на фінансовий стан або результати діяльності Групи, та ймовірність їх настання не є вірогідною, тому в цій консолідованій фінансовій звітності не було створено забезпечень. Забезпечення були створені щодо потенційних зобов'язань, для яких вибуття ресурсів є ймовірним (Примітка 24).

КОНТРАКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ХАРАКТЕРУ

Станом на 31 грудня 2019 року Група мала контрактне зобов'язання щодо придбання основних засобів та запасів у сумі 2 411 932 тис. грн (2018: 4 722 655 тис. грн).

ОПЕРАЦІЇ ЗІ ЗВ'ЯЗАНИМИ СТОРОНАМИ

Залишки та операції з підприємствами під спільним контролем держави складають:

	2019	2018
Залишки на 31 грудня		
Передоплати за основні засоби	171	5
Торгова та інша дебіторська заборгованість	195 540	196 335
Передоплати, крім дивідендів	83 202	20 522
Грошові кошти та їх еквіваленти	6 684 694	1 182 968
Торгова та інша кредиторська заборгованість, крім дивідендів	78 750	93 074
Аванси, одержані від клієнтів	6 829	15 579
Процентні кредити та запозичення та Зобов'язання за договорами оренди	2 864 429	2 362 019
Фінансові активи	2 014 715	–
Операції протягом року		
Доходи від вантажних перевезень	1 499 631	1 552 808
Інші доходи та додаткові послуги	125 380	–
Електроенергія	(6 403 096)	(8 895 330)
Матеріали, ремонт та обслуговування	(138 045)	(110 890)
Фінансові доходи	232 196	29 768
Фінансові витрати	(625 628)	(26 215)
Інші операційні доходи	131 564	404 433

СТРОКИ І УМОВИ ОПЕРАЦІЙ ЗІ ЗВ'ЯЗАНИМИ СТОРОНАМИ

Операції купівлі-продажу зі зв'язаними сторонами здійснюються за звичайними цінами, переважно такими ж, як і з непов'язаними постачальниками та покупцями. непогашені залишки на кінець звітного періоду є незабезпеченими, безвідсотковими,

з розрахунком грошовими коштами. Не було надано чи отримано жодних гарантій відносно дебіторської чи кредиторської заборгованості з пов'язаними сторонами.

ГАРАНТІЇ, НАДАНІ УРЯДОМ УКРАЇНИ

Станом на 31 грудня 2019 року балансова вартість кредитів, забезпечених Урядом України, становить 2 482 475 тис. грн (2018: 3 900 859 тис. грн).

КОМПЕНСАЦІЇ ПРОВІДНОМУ УПРАВЛІНСЬКОМУ ПЕРСОНАЛУ

Провідним управлінським персоналом вважається правління АТ «Укрзалізниця» у складі 7 осіб та наглядова рада у складі 7 осіб станом на 31 грудня 2019 року. У 2019 та 2018 роках винагороди правлінню АТ «Укрзалізниця» склалися, в основному, із заробітної плати, відповідних нарахувань та премій та становили 71 417 тис. грн та 39 654 тис. грн, відповідно. У 2019 році винагороди членам наглядової ради становили 43 425 тис. грн (2018: 19 141 тис. грн).

ДИВІДЕНДИ

Дивіденди до сплати державі, що включені в статтю торгова та інша кредиторська заборгованість, станом на 31 грудня 2019 року становили 756 695 тис. грн (2018: 108 195 тис. грн) (Примітка 22). За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, сума нарахованих дивідендів склала 765 355 тис. грн (2018: 153 417 тис. грн).

ВІДШКОДУВАННЯ ЗА ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПІЛЬГОВИХ КАТЕГОРІЙ ГРОМАДЯН

Перевезення Групою певних пільгових категорій пасажирів підлягає відшкодуванню з державного та місцевих бюджетів. Такі відшкодування у сумі 113 418 тис. грн та 92 904 тис. грн за 2019 та 2018 роки, відповідно, були включені у доходи від перевезення пасажирів.

СПРАВЕДЛИВА ВАРТІСТЬ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Нижче наведено порівняння балансової та справедливої вартості всіх фінансових інструментів, що належать Групі, і які відображаються у консолідованому Звіті про фінансовий стан:

	Справедлива вартість		Балансова вартість	
	2019	2018	2019	2018
Фінансові активи				
Торгова дебіторська заборгованість	656 540	1 002 401	656 540	1 002 401
Інші фінансові активи	84 326	91 247	84 326	91 247
Фінансові активи	2 014 715	–	2 014 715	–
Грошові кошти та їх еквіваленти	6 981 236	1 251 826	6 981 236	1 251 826
Фінансові зобов'язання				
Процентні кредити та запозичення	32 804 165	31 271 041	32 648 438	32 005 269
Зобов'язання за договорами оренди	2 332 731	1 427 632	2 366 244	1 445 305
Торгова кредиторська заборгованість	9 714 077	9 351 190	9 714 077	9 358 892

При оцінці справедливої вартості фінансових інструментів, Група використовує різноманітні методи та робить припущення на основі ринкових умов, що існують на кінець звітного періоду. Ринкові котирування або котирування дилерів для специфічних або подібних інструментів або дисконтована вартість майбутніх грошових потоків використовуються для фінансових активів. Номінальна вартість фінансових активів та зобов'язань зі строком погашення до одного року, за вирахуванням коригувань, вважаються їх справедливою вартістю.

ІЄРАРХІЇ ДЖЕРЕЛ СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у фінансовій звітності, класифікується за ієрархією джерел справедливої вартості, що подана нижче, на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- Рівень 1: ринкові котирування (без коригувань) ідентичних активів або зобов'язань на активних ринках;
- Рівень 2: моделі оцінки, для яких всі вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначену справедливую вартість, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та базуються прямо або опосередковано на ринкових даних;
- Рівень 3: моделі оцінки, які використовують вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та відсутні у відкритому доступі.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань станом на 31 грудня 2019 року та 2018 року наведена в таблицях нижче:

31 грудня 2018 р.	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Фінансові активи				
Активи, що оцінюються за амортизованою вартістю				
Торгова та інша дебіторська заборгованість	–	–	1 002 401	1 002 401
Фінансові зобов'язання				
Зобов'язання, що оцінюються за амортизованою вартістю				
Процентні кредити та запозичення	13 585 386	–	17 685 655	31 271 041
Зобов'язання за договорами оренди	–	–	1 427 632	1 427 632
Торгова та інша кредиторська заборгованість	–	–	9 351 190	9 351 190

31 грудня 2019 року	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, що оцінюються за амортизованою вартістю				
Торгова та інша дебіторська заборгованість	–	–	656 540	656 540
Зобов'язання, що оцінюються за амортизованою вартістю				
Процентні кредити та запозичення	19 706 627	–	13 097 538	32 804 165
Зобов'язання за договорами оренди	–	–	2 332 731	2 332 731
Торгова та інша кредиторська заборгованість	–	–	9 714 077	9 714 077

Протягом 2019 та 2018 років переміщень між Рівнем 1 та Рівнем 2 не відбувалось, а також не відбувалось жодних переміщень, пов'язаних з Рівнем 3.

ЗМІНИ В ЗОБОВ’ЯЗАННЯХ, СПРИЧИНЕНІ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Зміни в зобов’язаннях, спричинені фінансовою діяльністю станом на 31 грудня 2019 та 2018 року, наведена в таблицях нижче:

	1 січня 2019	Рух грошових коштів	Чистий збиток від курсових різниць	Нові лізингові зобов’язання	Інше	31 грудня 2019
Короткострокові процентні кредити та запозичення	17 086 982	(10 688 365)	(1 949 287)	–	10 049 310	14 498 640
Короткострокові зобов’язання за договорами оренди	286 775	(422 358)	(3 344)	–	573 323	434 396
Довгострокові процентні кредити та запозичення	14 918 287	15 584 786	(2 912 367)	–	(9 440 908)	18 149 798
Довгострокові зобов’язання за договорами оренди	1 158 530	–	(2 533)	1 319 314	(543 463)	1 931 848
Дивіденди	108 195	(118 520)	–	–	767 020	756 695
Всього зобов’язань від фінансової діяльності	33 558 769	4 355 543	(4 867 531)	1 319 314	1 405 282	35 771 377

	1 січня 2018	Рух грошових коштів	Чистий збиток від курсрових різниць	Нові лізингові зобов’язання	Інше	Зміни, виклика- ні виділенням неконтрольо- ваної території (Примітка 2)	31 грудня 2018
Короткострокові процентні кредити та запозичення	10 890 635	(1 830 443)	(17 049)	–	8 043 839	–	17 086 982
Короткострокові зобов’язання за договорами оренди	605 292	(338 712)	(406)	–	269 093	(248 492)	286 775
Довгострокові процентні кредити та запозичення	22 620 904	450 474	(525 339)	–	(7 627 752)	–	14 918 287
Довгострокові зобов’язання за договорами оренди	116 087	–	(11 223)	1 317 952	(264 286)	–	1 158 530
Дивіденди	39	(45 044)	–	–	153 200	–	108 195
Всього зобов’язань від фінансової діяльності	34 232 957	(1 763 725)	(554 017)	1 317 952	574 094	(248 492)	33 558 769

У колонці «Інше» представлені суми, отримані в результаті перекласифікації частини довгострокових процентних кредитів та запозичень, включаючи зобов’язання за договорами оренди, в категорію короткострокові зобов’язання з плином часу. В колонку «Інше» також включена сума нарахованих, але не виплачених відсотків за процентними кредитами та запозиченнями. Група класифікує відсотки, сплачені як грошові кошти від операційної діяльності.

ЦІЛІ ТА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ

Основні фінансові інструменти Групи включають банківські кредити, грошові кошти та їх еквіваленти та інші фінансові активи. Група має інші різні фінансові інструменти, такі як дебіторська

та кредиторська заборгованість, що виникають безпосередньо у ході операційної діяльності. Група не бере участі в суттєвих операціях з використанням похідних фінансових інструментів, оскільки політика Групи не передбачає здійснення таких операцій. Загальна програма

управління ризиками Групи сфокусована на згладжуванні ефекту непередбачуваності та неефективності фінансового ринку України і спрямована на зменшення його потенційного негативного впливу на фінансові результати Групи. Управління ризиками здійснюється фінансовими відділами Групи. Основні ризики, притаманні фінансовим інструментам Групи, включають валютний ризик, ризик ліквідності, кредитний ризик та процентний ризик. Підходи до управління кожним із цих ризиків представлені нижче.

РИЗИК ЛІКВІДНОСТІ

Задачею Групи є підтримання балансу між безперервним фінансуванням та гнучкістю у використанні грошових коштів, отриманих від операційної діяльності Групи, та умов кредитування, що надаються постачальниками, банками та кредиторами. Суттєві аспекти управління оборотним капіталом Групи розкриті у Примітці 2. Окрім зазначеного вище, Група вважає, що на схильність до ризику ліквідності впливають також фактори, обумовлені діючим державним регулюванням, зокрема:

Витрати на податки. Група є платником прямих та непрямих податків, як визначено Податковим кодексом України. Так, протягом 2019-2018 років Група здійснила нарахування та сплату поточних витрат з податку на прибуток, як наведено у таблиці нижче:

	2019 р.	2018 р.
Заборгованість з податку на прибуток / (передоплата з податку на прибуток) станом на 1 січня, чиста вартість	56 493	(215 122)
Поточні витрати з податку на прибуток (Примітка 21)	1 587 502	460 664
Сплачено податку на прибуток	(1 755 587)	(199 813)
Інші зміни	6 177	10 764
Заборгованість з податку на прибуток / (передоплата з податку на прибуток) станом на 31 грудня, чиста вартість	(105 415)	56 493

У таблиці нижче наведена інформація про недисконтовані платежі за фінансовими зобов’язаннями Групи станом на 31 грудня 2019 та 2018 років:

	До 3-х місяців	3-12 місяців	1-5 років	Понад 5 років	Мінус: ефект амортизації	Балансова вартість
За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року						
Процентні кредити та запозичення	5 449 659	10 529 989	21 222 482	1 472 007	(6 025 699)	32 648 438
Зобов’язання за договорами оренди	140 092	666 008	2 426 459	465 257	(1 331 572)	2 366 244
Торгова та інша кредиторська заборгованість	9 570 964	143 113	–	–	–	9 714 077
За рік, що закінчився 31 грудня 2018 року						
Процентні кредити та запозичення	6 741 605	12 311 026	14 538 375	1 563 734	(3 149 471)	32 005 269
Зобов’язання за договорами оренди	81 492	411 969	1 302 926	442 708	(793 790)	1 445 305
Торгова та інша кредиторська заборгованість	9 036 539	322 353	–	–	–	9 358 892

Окрім інших податків, Група є платником податку на землю, інформацію про нарахування та сплату за яким наведено нижче:

	2019 р.	2018 р.
Зобов’язання з податку на землю станом на 1 січня, чиста вартість	59 967	151 850
Витрати з податку на землю (Примітка 25)	4 020 556	1 112 737
Сплачено податку на землю	(3 808 786)	(1 226 748)
Інші зміни	7 153	22 128
Зобов’язання з податку на землю станом на 31 грудня, чиста вартість	278 890	59 967

Виплата дивідендів. Як зазначено у Примітці 17, станом на 31 грудня 2019 року Товариство нарахувало зобов’язання за дивідендами у розмірі 749 205 тис. грн, які підлягатимуть сплаті у 2020 році після відповідного затвердження Загальними зборами (2018 р.: 103 101 тис. грн, які були сплачені напряму до Державного бюджету України у 2019 році). Група аналізує свої активи та можливість отримання грошових коштів, а також зобов’язання за строками погашення та планує грошові потоки залежно від очікуваних строків виконання зобов’язань за відповідними інструментами, а також платежів за податками та виплати дивідендів, як зазначено вище.

ВАЛЮТНИЙ РИЗИК
Подібно як і в багатьох інших сферах комерційної діяльності підприємств в Україні, іноземна валюта, а саме долар США, євро, швейцарський франк, відіграють важливу роль в комерційних операціях Групи. Обмінні курси іноземних валют, в яких виражені фінансові активи та зобов'язання Групи, по відношенню до української гривні, встановлені НБУ на вказані дати, були наступними:

	Долар США	ЄВРО	Швей- царський франк
31 грудня 2018 року	27,6883	31,7141	28,2481
Середній курс за 2018 рік	27,2016	32,1341	27,8222
31 грудня 2019 року	23,6862	26,4220	24,2711
Середній курс за 2019 рік	25,6471	28,6866	25,8404
31 березня 2020 року	28,0615	30,9617	29,2994

Ризик операційної курсової різниці стосується монетарних активів та зобов'язань Групи, виражених в іноземній валюті, та виникає внаслідок коливань курсів на валютному ринку. Такий ризик виникає при операціях купівлі/продажу Групою в валютах інших, ніж функціональна валюта. Група не проводить операцій з метою хеджування валютних ризиків.
У таблиці нижче представлена інформація щодо чутливості прибутку до оподаткування Групи до вірогідної зміни обмінного курсу (внаслідок змін у справедливій вартості монетарних активів та зобов'язань), при постійному значенні всіх інших змінних.

31 грудня 2019 року	Послаблення «+» / зміцнення «-» обмінного курсу	Збільшення/ (зменшення) прибутку до оподаткування	Збільшення/ (зменшення) власного капіталу
Гривня / долар США	+14.00%	(3 799 634)	(3 799 634)
Гривня / долар США	-11.00%	2 985 427	2 985 427
Гривня / швейцарський франк	+14.00%	(12 998)	(12 998)
Гривня / швейцарський франк	-14.00%	12 998	12 998
Гривня / ЄВРО	+15.00%	(216 296)	(216 296)
Гривня / ЄВРО	-13.00%	187 456	187 456

31 грудня 2018 року	Послаблення «+» / зміцнення «-» обмінного курсу	Збільшення/ (зменшення) прибутку до оподаткування	Збільшення/ (зменшення) власного капіталу
Гривня / долар США	+6,00%	(1 791 701)	(1 791 701)
Гривня / долар США	-6,00%	1 791 701	1 791 701
Гривня / швейцарський франк	+6,00%	(7 316)	(7 316)
Гривня / швейцарський франк	-6,00%	7 316	7 316
Гривня / ЄВРО	+8,00%	(116 308)	(116 308)
Гривня / ЄВРО	-8,00%	116 308	116 308

КРЕДИТНИЙ РИЗИК
Фінансові інструменти, які потенційно наражають Групу на значні кредитні ризики, включають в основному: грошові кошти та їх еквіваленти, депозити, торгіву та іншу дебіторську заборгованість, надані позики. Кредитний ризик Групи відслідковується та аналізується в кожному конкретному випадку. Управлінський персонал Групи вважає, що кредитний ризик належним чином відображено в резервах під зменшення корисності активів. Максимальний кредитний ризик, присутній на 31 грудня 2019 та 2018 років, дорівнює балансовій вартості фінансових інструментів.
Грошові кошти Групи переважно розміщуються в великих надійних банках України.
Група не вимагає застави за своїми фінансовими активами. Управлінський персонал розробив кредитну політику і потенційні кредитні ризики постійно відстежуються. Кредитні ризики оцінюються для всіх клієнтів, які потребують кредиту, відстрочки платежу, що перевищує певний ліміт.

ПРОЦЕНТНИЙ РИЗИК
Ризик зміни ринкових процентних ставок пов'язаний в основному з процентними кредитами та запозиченнями Групи з плаваючими процентними ставками. У 2019 та 2018 роках Група брала кредити з фіксованою та плаваючою процентною ставкою, прив'язаною до Лондонської міжбанківської ставки кредитування («LIBOR») та Європейської міжбанківської ставки кредитування («EURIBOR»).
У таблиці нижче представлена інформація щодо чутливості прибутку Групи до оподаткування до вірогідної зміни у процентних ставках (внаслідок впливу на кредити з плаваючою

процентною ставкою) при постійному значенні всіх інших змінних. Такі зміни не впливають на власний капітал Групи.

31 грудня 2019 року	Збільшен- ня «+» / зменшення «-» базисних пунктів	Збільшення/ (зменшення) прибутку до оподатку- вання	Збільшення/ (зменшення) власного капіталу
LIBOR	+0,35%	(4 247)	(4 247)
LIBOR	-0,35%	4 247	4 247
EURIBOR	+0,15%	(2 171)	(2 171)
EURIBOR	-0,15%	2 171	2 171

Згідно із законодавством України, можливості Групи щодо хеджування валютного ризику є обмеженими, тому Група не хеджує свій валютний ризик.

31 грудня 2018 року	Збільшен- ня «+» / зменшення «-» базисних пунктів	Збільшення/ (зменшення) прибутку до оподатку- вання	Збільшення/ (зменшення) власного капіталу
LIBOR	+0,50%	(13 386)	(13 386)
LIBOR	-0,15%	4 016	4 016
EURIBOR	+0,20%	(3 108)	(3 108)
EURIBOR	-0,01%	155	155

УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ

Група розглядає позиковий капітал та власний капітал як відповідні компоненти фінансування капіталу, а отже – частину управління її капіталом. Задачею Групи при управлінні капіталом є забезпечення спроможності Групи продовжувати функціонувати на постійній основі з метою забезпечення прибутків для держави та вигод для інших зацікавлених осіб, а також для забезпечення фінансування своїх операційних потреб, капіталовкладень та стратегії розвитку Групи. Політика Групи з управління капіталом спрямована на забезпечення та підтримку оптимальної структури капіталу з метою зменшення сукупних витрат на залучення капіталу і забезпечення гнучкості доступу Групи до ринків капіталу. Структура капіталу наведена нижче:

	2019	2018
Процентні кредити та запозичення	32 648 438	32 005 269
Зобов'язання за договорами оренди	2 366 244	1 445 305
	35 014 682	33 450 574
Грошові кошти та їх еквіваленти	(6 981 236)	(1 251 826)
Чиста заборгованість	28 033 446	32 198 748
Всього власний капітал	211 816 203	210 117 926
Всього капітал	239 849 649	242 316 674

Управлінський персонал постійно контролює структуру капіталу Групи та може коригувати свою політику та цілі управління капіталом з урахуванням змін в операційному середовищі, ринкових тенденціях та стратегії розвитку Групи. У Примітці 2 розкрито суттєві аспекти невизначеності, що також стосуються управління капіталом.

ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ

ПОШИРЕННЯ КОРОНАВІРУСУ

У зв'язку з нещодавнім та швидким розвитком спалаху коронавірусу (COVID-19) багато країн вимагають від суб'єктів господарювання обмеження або призупинення ділових операцій, а також вживають обмеження та заходи з карантину. Такі заходи значно вплинули на діяльність підприємств різних секторів економіки в Україні та світі. Починаючи з березня 2020 року, державними органами України здійснюються заходи щодо запобігання поширенню на території України коронавірусу, зокрема, з 12 березня 2020 року до 24 квітня 2020 року на всій території України встановлено карантин. Додатково запроваджено заходи, які мають безпосередній вплив на діяльність Групи, зокрема:

- 1) Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України № 288-р, починаючи з 17 березня 2020 року, Товариство припинило міжнародне пасажирське сполучення до завершення періоду карантину або до ухвалення відповідних рішень Кабінетом Міністрів України. Також за цим розпорядженням було тимчасово закрито визначені пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю.
- 2) Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 215, починаючи з 18 березня 2020 року, Товариство тимчасово припинило перевезення пасажирів залізничним транспортом за всіма видами внутрішнього сполучення (приміське, міське, регіональне та далеке) до прийняття окремого відповідного рішення Кабінету Міністрів про поновлення сполучення.

Товариство здійснює повернення коштів пасажиром у повному обсязі за проїзними документами, які було придбано попередньо для виїзду в період з 18 березня 2020 року до дати відновлення курсування поїздів.

У своїх оцінках та судженнях при складанні цієї фінансової звітності керівництво Групи враховує всю наявну інформацію про природу та терміни спалаху вірусу. Керівництво Групи вважає, що зазначені події, пов'язані з поширенням коронавірусу та відповідними заходами для його запобігання, свідчать про умови, що виникли після звітного періоду, та не вимагають коригування активів, капіталу чи зобов'язань Групи в цій консолідованій фінансовій звітності. Такі події матимуть вплив на діяльність Групи після звітної дати. Оскільки поширення коронавірусу продовжується, на даному етапі керівництво Групи не може визначити фінансовий ефект впливу від зазначених подій. Керівництво Групи стежить за станом розвитку поточної ситуації та вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків, наскільки це можливо.

УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕНТНИМИ КРЕДИТАМИ ТА ЗАПОЗИЧЕННЯМИ ПІСЛЯ ЗВІТНОЇ ДАТИ

У березні 2020 року Товариство здійснило погашення частини єврооблігацій у розмірі 50 млн дол. США або еквівалент 1 281 200 тис. грн (за офіційним курсом Національного банку України на дату оплати) та виплатило черговий купонний дохід за ними відповідно до встановленого графіку погашення.

7

ДОДАТКИ

ПРО ЗВІТ

Інтегрований звіт АТ «Укрзалізниця» за 2019 рік (далі за текстом – Звіт) є третім Звітом, підготовленим Товариством на добровільній основі та адресованим широкому колу зацікавлених сторін: інвесторам, органам державної влади, партнерам, співробітникам, населенню, представникам громадських організацій, засобам масової інформації та іншим. Детальніше про цільову аудиторію Звіту – у підрозділі «Взаємодія із зацікавленими сторонами» розділу «Наш сталий розвиток». Документ також є Звітом про управління. Товариство прагне забезпечити максимальну відкритість та прозорість своєї діяльності, надає суттєві й достовірні дані для всіх зацікавлених сторін, що дозволяє сформувати комплексне уявлення про Компанію: її стратегію, стійкість бізнесу, фінансово-економічні результати, діяльність у сфері залізничних перевезень, екологічної безпеки, внесок у розвиток регіонів присутності та інші значимі аспекти. Звіт відображає як позитивні, так і негативні аспекти результативності Товариства для того, щоб дати можливість обґрунтованої оцінки результатів діяльності АТ «Укрзалізниця», а також містить теми, що можуть вплинути на рішення зацікавлених сторін. Відкрита звітність дозволяє Товариству продемонструвати прихильність принципам корпоративної соціальної відповідальності та сталого розвитку, а також розкрити важливу для суспільства інформацію про економічні, соціальні та екологічні аспекти діяльності Компанії. АТ «Укрзалізниця» постійно аналізує як вітчизняні, так і міжнародні тенденції та нові вимоги у сфері нефінансової звітності. Починаючи з 2017 року Товариство включає у Звіт інформацію про свій внесок у досягнення Цілей сталого розвитку ООН. Для позначення акціонерного товариства «Укрзалізниця» та його дочірніх підприємств у тексті Звіту, крім назв АТ «Укрзалізниця», «Товариство», також використовуються назви «Компанія» та «Група». Повні та скорочені назви структурних підрозділів Товариства, які використано у Звіті, позначені у організаційній структурі АТ «Укрзалізниця» (див. розділ «Наш бізнес», підрозділ «Корпоративне управління»).

СТАНДАРТИ ТА НОРМАТИВНІ ВИМОГИ:

Звіт підготовлено відповідно до:

- Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;
- Методичних рекомендацій зі складання звіту про управління Міністерства фінансів України;
- Міжнародних стандартів фінансової звітності (IFRS International Financial Reporting Standard);
- Міжнародного стандарту інтегрованої звітності (<IR> International Framework);
- Міжнародного Стандарту зі звітності у сфері сталого розвитку Global Reporting Initiative (GRI SRS, основний варіант відповідності (Core));
- Міжнародних стандартів взаємодії із зацікавленими сторонами серії AA1000 (Institute of Social and Ethical AccountAbility);

- Стандарту ISO 26000:2010 «Керівництво з соціальної відповідальності»;
- Цілей сталого розвитку ООН, що релевантні для діяльності залізничного транспорту.

МЕЖИ ЗВІТУ

Межі Звіту витримано відповідно до фінансової звітності АТ «Укрзалізниця» та його дочірніх підприємств: 34 філії, 7 ПраТів (ПраТ «Дніпропетровський ТРЗ», ПраТ «Запорізький ЕРЗ», ПраТ «Львівський ЛРЗ», ПраТ «Київський ЕВРЗ», ПраТ «Коростенський ЗЗБШ», ПраТ «Гніванський ЗСЗБ», ПраТ Київський електротехнічний завод «Трансигнал») та 2 товариств (ТОВ «УЗ Карго Вагон» й ТОВ «Енерго Збут Транс»). Звіт розкриває підсумки діяльності Компанії, охоплюючи період з 01.01.2019 до 31.12.2019. У тексті Звіту може міститись інформація щодо подій, які відбулись раніше або можуть відбутись пізніше зазначеного періоду, якщо це потрібно для повнішого розкриття суті питань, що розглядаються у Звіті.

ВЗАЄМОДІЯ ІЗ ЗАЦІКАВЛЕНИМИ СТОРОНАМИ

Для підвищення прозорості, підзвітності та визначення ключових питань для відображення у Звіті, підготовка Звіту здійснювалась у взаємодії із зацікавленими сторонами. Це є невід’ємною частиною вимог міжнародних стандартів AA1000, GRI SRS та IR. У документі враховані основні рекомендації та запити представників зацікавлених сторін. Для цього Товариство використовувало механізми взаємодії та канали обміну інформацією, використовуючи найбільш зручні методи комунікації для кожної групи стейкхолдерів. Представники зацікавлених сторін були залучені в процес визначення змісту Звіту шляхом опитувань, анкетування, інтерв’ю під час особистих зустрічей, діалогів, де представники зацікавлених сторін могли ставити запитання представникам Товариства та отримати відповіді на них, а також висловити свою думку щодо важливості тих чи інших напрямів діяльності АТ «Укрзалізниця». Крім того, при визначенні змісту Звіту враховувались результати регулярного моніторингу ЗМІ.

ВИЗНАЧЕННЯ СУТТЄВОСТІ ТЕМ

Ступінь уваги, яка приділяється у Звіті різним темам, пропорційна їх суттєвості. Уточнення переліку суттєвих питань та визначення пріоритетних тем проводилось з позиції стратегічних пріоритетів та цінностей АТ «Укрзалізниця» та пріоритетів зацікавлених сторін.

Бізнесовий вимір:

- оновлення основних фондів Товариства (придбання нового та модернізація наявного рухомого складу);
- прозоре та ефективне управління;
- збільшення кількості та покращення якості послуг, що надаються;
- скорочення часу перебування в дорозі вантажів та пасажирів;

- оптимізація неприбуткових активів та напрямів;
- застосування сучасних моделей управління, впровадження моделей управління КПЕ, управління фінансовими капіталами, вплив на суспільство та навколишнє середовище;
- впровадження інноваційних проектів з високою ринковою вартістю;
- прозора система відшкодування витрат з державного та місцевих бюджетів;
- захищеність інвестицій та висока дохідність;
- надійність і своєчасність виконання зобов’язань Товариством.

Економічний вимір:

- запровадження прозорої системи управління Компанією і відкритої системи закупівель робіт, товарів та послуг, які унеможливають корупційні правопорушення та зловживання;
- економічна діяльність (збільшення рівня доходів);
- широке впровадження сучасних технологій, діджиталізація Компанії.

Соціальний вимір:

- конкурентний рівень заробітної плати для співробітників;
- підвищення ступеня соціальної захищеності співробітників;
- оптимізація та розвиток персоналу;
- створення безпечних та комфортних умов праці;

Екологічний вимір:

- енергоощадність та енергоефективність;
- покращення екологічних результатів (вода, повітря, земля).

Зазначені теми мають пріоритетне значення для Товариства та зацікавлених сторін, тому вони знайшли своє відображення на сторінках Звіту. Інші питання, які не було включено до Звіту, але які також вважаються важливими, можуть бути опрацьовані в робочому порядку.

ПРИНЦИПИ ВИЗНАЧЕННЯ ЯКОСТІ ЗВІТУ

Якість Звіту забезпечується за рахунок застосування наступних підходів:

Суттєвість. Інформація, включена до Звіту, охоплює теми та показники, які відображають суттєвий вплив Товариства на економіку, довкілля та суспільство або можуть суттєво вплинути на оцінки та рішення зацікавлених сторін.

Співставність. Інформація у Звіті представлена таким чином, щоб дозволити зацікавленим сторонам аналізувати зміни у результативності Компанії та дати можливість аналізу порівняно з іншими організаціями.

Точність. Дані у Звіті досить детальні та точні для того, щоб зацікавлені сторони могли оцінити результати діяльності АТ «Укрзалізниця».

Своєчасність. Звітність здійснюється відповідно до регулярного графіка. Інформація доступна своєчасно, таким чином зацікавлені сторони можуть приймати інформовані рішення.

Ясність. Інформація подається у формі, зрозумілій і доступній для зацікавлених сторін, які користуються Звітом.

Надійність. Інформація, яка використовувалась при підготовці Звіту, зібрана, задокументована, проаналізована та розкрита в такий спосіб, який допускає вивчення та забезпечує якість та суттєвість інформації.

Охоплення зацікавлених сторін. Товариство виявило сторони, зацікавлені в його діяльності, та показало, яким чином їх розумні очікування були враховані при підготовці Звіту. Розумні очікування та інтереси зацікавлених сторін є ключовим моментом для багатьох рішень, які приймалися при підготовці Звіту.

Контекст сталого розвитку. Звіт розкриває результати діяльності Товариства у широкому контексті сталого розвитку.

Повнота. Охоплення суттєвих тем та показників, а також меж Звіту достатні для того, щоб відобразити суттєвий вплив на економіку, довкілля та суспільство і дати зацікавленим сторонам можливість оцінити результати діяльності Товариства за звітний період.

Збалансованість. Звіт відображає як позитивні, так і негативні аспекти результативності АТ «Укрзалізниця», для того, щоб дати можливість обґрунтованої оцінки загальної результативності.

ОБМЕЖЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Інформація, наведена у цьому Звіті, може містити заяви прогностного характеру. Вони можуть бути зроблені щодо будь-яких фактів, за винятком фактів, віднесених до минулих періодів, а також включати заяви щодо намірів та очікувань Товариства стосовно результатів його діяльності, фінансового становища, середньодовгострокових перспектив тощо. Заяви прогностного характеру пов’язані з ризиками та невизначеністю, оскільки вони залежать від обставин, які можуть відбутись або не відбутись в майбутньому, їх здійсненність залежить серед іншого від ряду економічних, політичних або правових факторів, що перебувають поза межею впливу АТ «Укрзалізниця» (світова фінансово-економічна та політична ситуація, ситуація на ключових ринках, зміни податкового, митного та екологічного законодавства тощо). Відтак фактичні показники результативності майбутніх років можуть відрізнятись від прогнозних заяв, опублікованих у Звіті.

ВИНОСКИ

1. Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополь та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

2. Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополь та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

3. З урахуванням перевезень міською електрикою.

4. Без урахування заборгованості ДП «Донецька залізниця», що знаходиться під мораторієм згідно з Законом України «Про внесення змін у деякі законодавчі акти України щодо підприємств залізничного транспорту, майно яких знаходиться на території проведення антитерористичної операції» від 20.12.2016 № 1787-VIII.

5. 5 лютого 2020 року Кабінет Міністрів України тимчасово поклав виконання голови правління АТ «Укрзалізниця» на Марчека Ж.

6. Впроваджено звітування та прозорі комунікації з антикорупційної діяльності www.uz.gov.ua/about/compliance.

7. План антикорупційних заходів https://www.uz.gov.ua/about/compliance/preventing_corruption/documents/501290.

8. Кодекс етики https://www.uz.gov.ua/about/compliance/code_of_ethics/

9. Дані за 2018 рік відкориговано.

10. Наказ Мінінфраструктури від 22.03.2019 № 205 «Про внесення змін до Коефіцієнтів, що застосовуються до тарифів Збірника тарифів на перевезення вантажів залізничним транспортом у межах України та пов'язані з ними послуги», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 29.03.2019 за № 320/33291.

11. На виконання Закону України «Про ринок електричної енергії» від 13.04.2017 № 2019 – VIII, Кодексу систем розподілу, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП) від 14.03.2018 № 310, постанови НКРЕКП

від 29.03.2019 № 450 «Про затвердження форм звітності з моніторингу для учасників ринку електричної енергії та інструкцій щодо їх заповнення» та інших чинних нормативних актів.

12. Дані за 2018 рік відкориговано.

13. Дані за 2018 рік відкориговано.

14. Дані за 2018 рік відкориговано.

15. Транспортні події, які були допущені протягом 2018 та 2019 років, класифіковані згідно з положенням про класифікацію транспортних подій, що затверджене наказом Міністерства інфраструктури України від 03.07.2017 р.

16. Дані за 2018 рік відкориговано.

17. Дані за 2018 рік щодо затримки поїздів відкориговано.

18. Документ затверджено наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005.

19. Дані щодо травматизму із смертельним наслідком за 2018 рік відкориговано.

20. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 337 (зі змінами).

21. Дані за 2018 рік відкориговано.

22. Дані за 2018 рік відкориговано.

23. Дані за 2018 рік відкориговано.

24. Порядок розроблення та затвердження технологічних нормативів використання питної води підприємствами, які надають послуги з централізованого водопостачання та/або водовідведення <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1062-14#n21>

ТАБЛИЦЯ ПОКАЗНИКІВ ЗВІТНОСТІ GRI STANDARDS

Загальні стандартні елементи звітності	Опис показника	Ступінь розкриття	Розділ звіту	Відповідність GRI і Цілям сталого розвитку ООН
GRI 102: Загальні елементи звітності				
Профіль організації				
GRI 102-1	Назва організації	Повністю	Акціонерне товариство «Українська залізниця» (АТ «Укрзалізниця»)	
GRI 102-2	Головні бренди, види продукції, а також послуги	Повністю	НАШ БІЗНЕС Ключові операційні результати	
GRI 102-3	Розташування штаб-квартири організації	Повністю	ГОЛОВНИЙ ОФІС АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» Адреса: 03150, м. Київ, вул. Єжи Гедройця, 5	
GRI 102-4	Країни, в яких організація здійснює свою діяльність	Повністю	НАШ БІЗНЕС Ключові операційні результати	
GRI 102-5	Характер власності та організаційно-правова форма	Повністю	ДОДАТКИ Про Звіт	
GRI 102-6	Ринки, на яких працює організація	Повністю	НАШ БІЗНЕС Ключові операційні результати	
GRI 102-7	Масштаб організації	Повністю	НАШ БІЗНЕС Ключові операційні результати	
GRI 102-10	Істотні зміни масштабів, структури або власності, що відбулися протягом звітного періоду	Повністю	НАШ БІЗНЕС Корпоративне управління	
GRI 102-12	Розроблені зовнішніми сторонами економічні, екологічні та соціальні хартії, принципи або інші ініціативи, до яких організація приєдналася або підтримує	Повністю	НАШ СТАЛИЙ РОЗВИТОК Сталий розвиток та КСВ в АТ «Укрзалізниця»	
GRI 102-13	Членство в асоціаціях (наприклад, галузевих) і/або національних і міжнародних організаціях по захисту інтересів	Повністю	НАШ БІЗНЕС Міжнародне співробітництво	
Стратегія				
GRI 102-14	Звернення голови правління	Повністю	ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ ПРАВЛІННЯ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»	
Етика та доброчесність				
GRI 102-16	Цінності, принципи, стандарти і норми поведінки організації	Частково	НАШ БІЗНЕС Корпоративне управління	16. Мир та справедливість
GRI 102-17	Внутрішні та зовнішні механізми повідомлення про неетичну або незаконну поведінку/несумлінність	Повністю	НАШ БІЗНЕС Корпоративне управління	16. Мир та справедливість
Корпоративне управління				
GRI 102-18	Структура управління організації	Частково	НАШ БІЗНЕС Корпоративне управління	
GRI 102-22	Склад вищого корпоративного органу і його комітетів	Частково	НАШ БІЗНЕС Корпоративне управління	5. Гендерна рівність

Загальні стандартні елементи звітності	Опис показника	Ступінь розкриття	Розділ звіту	Відповідність GRI і Цілям сталого розвитку ООН
Корпоративне управління				
GRI 102-23	Голова вищого органу корпоративного управління	Повністю	Голова наглядової ради не є також виконавчим директором	
GRI 102-24	Порядок висування та відбору кандидатів у члени вищого органу корпоративного управління і його комітетів	Частково	НАШ БІЗНЕС Корпоративне управління	
Взаємодія із зацікавленими сторонами				
GRI 102-40	Список груп зацікавлених сторін, з якими взаємодіяла організація	Повністю	НАШ СТАЛИЙ РОЗВИТОК Сталий розвиток та КСВ в АТ «Укрзалізниця» ДОДАТКИ Про Звіт	
GRI 102-41	Охоплення співробітників колективними договорами	Повністю	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА	8. Гідна праця та економічне зростання
GRI 102-42	Принципи виявлення та відбору зацікавлених сторін для взаємодії	Частково	НАШ СТАЛИЙ РОЗВИТОК Сталий розвиток та КСВ в АТ «Укрзалізниця»	
GRI 102-43	Підхід організації до взаємодії із зацікавленими сторонами	Повністю	НАШ СТАЛИЙ РОЗВИТОК Сталий розвиток та КСВ в АТ «Укрзалізниця» ДОДАТКИ Про Звіт	
Процедура звітності				
GRI 102-45	Юридичні особи, включені в звітність	Повністю	ДОДАТКИ Про Звіт	
GRI 102-46	Визначення змісту Звіту і меж тем	Повністю	ДОДАТКИ Про Звіт	
GRI 102-48	Переформулювання показників	Повністю	Жодних значних переформулювань за звітний період не відбулось	
GRI 102-49	Зміни у звітності	Повністю	Змін серед істотних тем та меж тем за звітний період не відбулось	
GRI 102-50	Звітний період	Повністю	ДОДАТКИ Про Звіт	
GRI 102-51	Дата публікації останнього звіту	Повністю	Квітень 2019 року	
GRI 102-52	Цикл звітності	Повністю	Річний	
GRI 102-53	Контактна особа, до якої можна звернутися з питаннями щодо даного звіту	Повністю	Департамент корпоративної соціальної відповідальності тел.: +38 (044) 309 70 74; EMAIL: sustainability@uz.gov.ua	
GRI 102-54	Заява про варіант підготовки звітності відповідно до Стандартів GRI	Повністю	ДОДАТКИ Про Звіт	
GRI 102-55	Таблиця показників Стандартів GRI	Повністю	Додаток 4. Таблиця відповідності Стандартам GRI	
GRI 200: Економічні				
GRI 201: Економічна результативність				
GRI 103-1	Пояснення матеріальної теми та її межі	Повністю	НАШІ ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ	
GRI 103-2	Управлінський підхід та його компоненти	Повністю	НАШІ ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ	
GRI 103-3	Оцінка підходу управління	Повністю	НАШІ ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ	

Загальні стандартні елементи звітності	Опис показника	Ступінь розкриття	Розділ звіту	Відповідність GRI і Цілям сталого розвитку ООН
GRI 201: Економічна результативність				
GRI 201-1	Створена і розподілена пряма економічна вартість	Частково	КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ	2. Подолання голоду 5. Гендерна рівність 7. Відновлювана енергія 8. Гідна праця та економічне зростання 9. Інновації та інфраструктура
GRI 201-4	Фінансова допомога, отримана від держави	Повністю	За звітний період компанія не отримувала фінансової допомоги від держави	
GRI 202: Присутність на ринку				
GRI 202-1	Відношення стандартної заробітної плати початкового рівня співробітників до встановленої мінімальної заробітної плати	Частково	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА Управління персоналом	1. Подолання бідності 5. Гендерна рівність 8. Гідна праця та економічне зростання
GRI 203: Непрямий економічний вплив				
GRI 203-1	Інвестиції в інфраструктуру і безоплатні послуги	Частково	НАШ БІЗНЕС Ключові операційні результати	2. Подолання голоду 5. Гендерна рівність 7. Відновлювана енергія 9.Інновації та інфраструктура 11. Сталий розвиток міст та спільнот
GRI 205: Протидія корупції				
GRI 103-2	Управлінський підхід та його компоненти	Повністю	НАШ БІЗНЕС Корпоративне управління	
GRI 205-1	Загальна кількість і відсоток підрозділів, стосовно яких проводилися оцінки ризиків, пов'язаних з корупцією, та виявлені істотні ризики	Повністю	НАШ БІЗНЕС Корпоративне управління	16. Мир та справедливість
GRI 205-2	Інформування про політику і методи протидії корупції та навчання їм	Частково	НАШ БІЗНЕС Корпоративне управління	16. Мир та справедливість
GRI 205-3	Підтверджені випадки корупції та вжиті заходи	Повністю	НАШ БІЗНЕС Корпоративне управління	16. Мир та справедливість
GRI 300: Екологічні				
GRI 302: Енергія				
GRI 103-1	Пояснення матеріальної теми та її межі	Частково	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Енергоефективність та енергозбереження	

Загальні стандартні елементи звітності	Опис показника	Ступінь розкриття	Розділ звіту	Відповідність GRI і Цілям сталого розвитку ООН
GRI 302: Енергія				
GRI 103-2	Управлінський підхід та його компоненти	Частково	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Енергоефективність та енергозбереження	
GRI 302-1	Пряме використання енергії з вказанням на первинні джерела	Повністю	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Енергоефективність та енергозбереження	7. Відновлювана енергія 8. Гідна праця та економічне зростання 12. Відповідальне споживання 13. Боротьба зі зміною клімату
GRI 302-3	Енергоемність	Повністю	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Енергоефективність та енергозбереження	7. Відновлювана енергія 8. Гідна праця та економічне зростання 12. Відповідальне споживання 13. Боротьба зі зміною клімату
GRI 302-4	Зниження енергоспоживання	Частково	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Енергоефективність та енергозбереження	7. Відновлювана енергія 8. Гідна праця та економічне зростання 12. Відповідальне споживання 13. Боротьба зі зміною клімату
GRI 303: Вода				
GRI 103-1	Пояснення матеріальної теми та її межі	Частково	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Вплив на довкілля	
GRI 103-2	Управлінський підхід та його компоненти	Частково	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Вплив на довкілля	
GRI 303-3	Водозабір	Повністю	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Вплив на довкілля	6. Чиста вода та належні санітарні умови
GRI 303-4	Скидання води	Частково	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Вплив на довкілля	6. Чиста вода та належні санітарні умови
GRI 303-5	Споживання води	Повністю	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Вплив на довкілля	6. Чиста вода та належні санітарні умови

Загальні стандартні елементи звітності	Опис показника	Ступінь розкриття	Розділ звіту	Відповідність GRI і Цілям сталого розвитку ООН
GRI 305: Викиди				
GRI 305-1	Прямі викиди парникових газів	Частково	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Вплив на довкілля	3. Міцне здоров'я 12. Відповідальне споживання 13. Боротьба зі зміною клімату 15. Збереження екосистем суші
GRI 305-5	Скорочення викидів парникових газів	Частково	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Вплив на довкілля	
GRI 305-7	Викиди в атмосферу NOx, SOx та інших значущих забруднюючих речовин	Повністю	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Вплив на довкілля	3. Міцне здоров'я 12. Відповідальне споживання 13. Боротьба зі зміною клімату 15. Збереження екосистем суші
GRI 306: Скиди та відходи				
GRI 103-1	Пояснення матеріальної теми та її межі	Повністю	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Вплив на довкілля	
GRI 103-2	Управлінський підхід та його компоненти	Повністю	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Вплив на довкілля	
GRI 306-1	Загальний об'єм скидання стічних вод	Повністю	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Вплив на довкілля	3. Міцне здоров'я 6. Чиста вода і санітарія 12. Відповідальне споживання
GRI 306: Скиди та відходи				
GRI 306-2	Загальна маса небезпечних та безпечних відходів, що утворилися в результаті діяльності	Частково	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ Вплив на довкілля	3. Міцне здоров'я 6. Чиста вода і санітарія 12. Відповідальне споживання
GRI 306-3	Значні витоки	Повністю	нерелевантно	12. Відповідальне споживання
GRI 307: Відповідність екологічним нормам				
GRI 307-1	Недотримання екологічних законів та правил	Повністю	НАША ЕКОЛОГІЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	
GRI 400: Соціальні				
GRI 401: Зайнятість				
GRI 103-1	Пояснення матеріальної теми та її межі	Повністю	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА	
GRI 103-2	Управлінський підхід та його компоненти	Повністю	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА	

Загальні стандартні елементи звітності	Опис показника	Ступінь розкриття	Розділ звіту	Відповідність GRI і Цілям сталого розвитку ООН
GRI 401-1	Загальна кількість і відсоток найнятих працівників, а також плінність кадрів	Повністю	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА	5. Гендерна рівність 8. Гідна праця та економічне зростання
GRI 401-2	Пільги, що надаються співробітникам, які працюють на умовах повної зайнятості, та не надаються співробітникам, які працюють на умовах тимчасової або неповної зайнятості	Частково	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА	8. Гідна праця та економічне зростання
GRI 402: Взаємовідносини співробітників та керівництва				
GRI 402-1	Мінімальний період повідомлення щодо істотних змін в діяльності організації, а також чи визначений він у колективній угоді	Повністю	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА	8. Гідна праця та економічне зростання
GRI 403: Здоров'я та безпека на робочому місці				
GRI 103-2	Управлінський підхід та його компоненти	Повністю	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА Безпека руху та охорона праці	
GRI 403-5	Навчання працівників з питань охорони праці та безпеки	Повністю	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА Безпека руху та охорона праці	3. Міцне здоров'я 8. Гідна праця та економічне зростання
GRI 403-6	Сприяння здоров'ю працівників	Повністю	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА Безпека руху та охорона праці	3. Міцне здоров'я 8. Гідна праця та економічне зростання
GRI 403-9	Види та рівень виробничого травматизму	Частково	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА Безпека руху та охорона праці	3. Покращення стану здоров'я і добробуту 8. Гідна праця та економічне зростання
GRI 404: Підготовка та освіта				
GRI 103-1	Пояснення матеріальної теми та її межі	Частково	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА Взаємодія із закладами освіти	
GRI 103-2	Управлінський підхід та його компоненти	Частково	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА Взаємодія із закладами освіти	
GRI 404-2	Програми розвитку навичок і освіти протягом життя, покликані підтримувати здатність співробітників до зайнятості, а також надати їм підтримку при завершенні кар'єри	Частково	НАШІ ПРАЦІВНИКИ ТА КРАЇНА Взаємодія із закладами освіти	
GRI 406: Недопущення дискримінації				
GRI 406-1	Кількість випадків дискримінації в розбивці за категоріями вжитих заходів	Повністю	У 2019 році не було зафіксовано випадків порушення прав осіб, що належать до національних, релігійних або мовних меншин, за віковою чи гендерною ознакою, а також випадків примусової праці.	

Загальні стандартні елементи звітності	Опис показника	Ступінь розкриття	Розділ звіту	Відповідність GRI і Цілям сталого розвитку ООН
GRI 409: Примусова праця				
GRI 409-1	Підрозділи і постачальники, у яких є істотний ризик використання примусової чи обов'язкової праці	Повністю	У 2019 році не було зафіксовано випадків порушення прав осіб, що належать до національних, релігійних або мовних меншин, за віковою чи гендерною ознакою, а також випадків примусової праці.	
GRI 411: Права корінних та нечисленних народів				
GRI 411-1	Кількість випадків, пов'язаних з правами корінних і нечисленних народів, у розбивці за категоріями вжитих заходів	Повністю	нерелевантно	
GRI 412: Права людини				
GRI 103-1	Пояснення матеріальної теми та її межі	Повністю	НАШ БІЗНЕС Корпоративне управління	
GRI 103-2	Управлінський підхід та його компоненти	Частково	НАШ БІЗНЕС Корпоративне управління	
GRI 415: Соціальна оцінка постачальника				
GRI 415-1	Загальний грошовий вираз благодійних внесків на політичні цілі по країнах і одержувачах / бенефіціарах	Повністю	АТ «Укрзалізниця» не підтримує фінансово жодних політиків або політичні партії	

АНКЕТА ЗВОРОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ

ШАНОВНИЙ ЧИТАЧУ!

Щойно Ви ознайомилися з Інтегрованим річним звітом АТ «Укрзалізниця» за 2019 рік.

Ми прагнемо до максимально прозорого і чесного діалогу з усіма зацікавленими сторонами і будемо вдячні, якщо Ви допоможете покращити якість звітності Товариства, відповівши на кілька простих запитань.

До якої групи зацікавлених сторін Ви належите?

- ☐ Менеджмент та Персонал
- ☐ Акціонери
- ☐ Державні органи
- ☐ Партнери в області перевезень
- ☐ Користувачі послуг вантажних перевезень
- ☐ Пасажир
- ☐ Інвестори
- ☐ Фінансово-кредитні інститути
- ☐ Підрядники та постачальники
- ☐ Населення
- ☐ Громадські організації
- ☐ Засоби масової інформації
- ☐ Сім'ї працівників
- ☐ Міжнародні організації
- ☐ Інша група:

1. Чи знайшли Ви у Звіті істотну інформацію щодо питань, які Вас хвилюють?

- ☐ Повністю
- ☐ Частково
- ☐ Ні
- ☐ Переглянув Звіт

3. Яка інформація, представлена у Звіті, зацікавила Вас найбільше?

4. Яка була для Вас найменш цікавою?

5. Вкажіть теми, які цікавлять Вас, проте не були зазначені у Звіті:

6. Оцініть, будь ласка, цей Звіт за наступними критеріями:

Загальне враження	☐	☐	☐	☐	☐
	відмінно	добре	задовільно	погано	важко відповісти
Повнота розкриття інформації, що Вас цікавить	☐	☐	☐	☐	☐
	відмінно	добре	задовільно	погано	важко відповісти
Достовірність і об'єктивність інформації	☐	☐	☐	☐	☐
	відмінно	добре	задовільно	погано	важко відповісти
Ясність і доступність викладу інформації	☐	☐	☐	☐	☐
	відмінно	добре	задовільно	погано	важко відповісти
Структура і зручність пошуку інформації	☐	☐	☐	☐	☐
	відмінно	добре	задовільно	погано	важко відповісти
Оформлення та дизайн	☐	☐	☐	☐	☐
	відмінно	добре	задовільно	погано	важко відповісти

7. Які рекомендації щодо поліпшення діяльності Товариства Ви хотіли б дати?

8. Інші коментарі та рекомендації щодо Звіту:

9. Якщо Ви хочете отримати відповідь на свої коментарі, будь ласка, залиште Ваші контактні дані:

ПІБ

Організація

Посада

Телефон/e-mail

Також Ви маєте можливість заповнити анкету зворотного зв'язку онлайн,
для цього перейдіть за посиланням www.report2019.uz.gov.ua

або використайте QR Code

ДЯКУЄМО ЗА ВАШ ВІДГУК!

Головний офіс АТ «Укрзалізниця»
Адреса: 03150, м. Київ вул. Єжи Ґедройця, 5
Загальні питання:
Прес-центр: тел.: +38 (044) 465 24 28, факс: +38 (044) 465 24 39;
Email: uz@uz.gov.ua

Довідкова: тел.: +38 (044) 465 21 11;
З інформаційних матеріалів, що містяться у Звіті:
Департамент корпоративної соціальної відповідальності,
тел.: +38 (044) 309 70 74;
Email: sustainability@uz.gov.ua

ГОЛОВНИЙ ОФІС
АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»

Адреса: 03150, м. Київ,
вул. Єжи Ґедройця, 5

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ:

Прес-центр:

тел.: +38 (044) 465 24 28, факс: +38
(044) 465 24 39;

Email: uz@uz.gov.ua

Довідкова:

тел.: +38 (044) 465 21 11;

З інформаційних матеріалів, що
містяться у Звіті:

Департамент корпоративної
соціальної відповідальності
тел.:+38 (044) 309 70 74;

EMAIL:

sustainability@uz.gov.ua

УКРЗАЛІЗНИЦЯ

